

Quando el testador nombrada, o señaladamente hizo heredero, y hecho, dio poder a otro que acabasse por el su testamento, el tal commissario no pueda mandar mas despues de pagadas las deudas y cargos de seruicio del testador de la quinta parte de sus bienes del testador: y si mas mandare que no vala, saluo si el testador especialmente le dio el poder por a mas. Id est:

Quum testator nominatim aut speciatim constituit heredem, quo constituto dedit alteri potestatem ut pro se absolueret suum testamentum, eiusmodi commissarius, post soluta debita & onera seruitorum testatoris prater quintam bonorum partem non possit amplius legare, si leget sit inualidum, nisi illi testator specialem ad id potestatem dederit.

S V M M A R I V M.

- 1 *Commissarius cui est data facultas testandi, & est nominatus haeres, de qua parte hereditas potest disponere.*
- 2 *Si testator in commissione dicit, quod disponat ultra quintam partem an possit?*

L E X X X X V I.

NOta decisionem huius legis, quod commissarius cui est data ab aliquo defuncto facultas testandi, & fuit nominatus haeres, potest debita eius persolvere, & de quinta parte bonorum disponere: per quam legem declaratur & ostenditur lex superior, ut sicut in casu quo commissarius non fecit testamentum ex facultate sibi concessa, quinta pars bonorum debet applicari pro causis pijs, ut ibi diximus: ita eodem modo quando talis commissarius est datus & vult uti facultate sibi concessa, & disponere de bonis defuncti, non potest ultra quintam partem eorum disponere. Quod adhuc intellige & declara ut habeat locum & procedat non extantibus descendentibus vel ascendentibus, quia eis extantibus nihil potest disponere, argumento etiam praecedentis legis, vel aliter & melius potest dici quod praecedens lex intelligatur & habeat locum quando commissarius nullum fecit testamentum nec usus est potestate & facultate sibi concessa: ista vero lex loquatur & intelligatur quando est usus ea, & fecit & compleuit testamentum: quia tunc etiam extantibus descendentibus vel ascendentibus potest de quinta parte disponere. Confirmatur quia illa lex nullam exceptionem facit de liberis vel ascendentibus extantibus, vel non sicut lex praecedens. Item maior ratio videtur in disponendo de praedicta quinta parte, quando commissarius testatur & aliquid disposuit de quo loquitur ista lex, quam eo casu quo non est testatus nec aliquid disposuit ut ibi. Item rursus intellige quando aliunde non habet in mandatis vel commissione, quia tunc posset ultra quintam partem disponere, ut dicit nostra lex in fine: quam necessariò intellige non extantibus descendentibus nec ascendentibus: quia eis extantibus non posset talis commissarius ultra quintam vel tertiam partem bonorum disponere, ut in l. 6. supra eodem.

Ant. Gomez ad Leg. Tauri.

Quando el testador dexare dos o mas commissarios, si alguno o algunos dellos requeridos no quitiesen, o no pudieren usar del dicho poder, o se murieren, el poder quede por entero al otro, o otros que quitiesen y pudieren usar del dicho poder, y en caso que los tales commissarios discordaren, cumplase, y execute solo que mandare y declare la mayor parte dellos: y en caso que no aya mayor parte, y fueren discordes, sean obligados a tomar por tercero al corregidor o asistente, o gouernador, o alcalde mayor del lugar donde fuere el testador, y si no ouiere corregidor, ni asistente, ni gouernador, ni alcade mayor, que tomen el alcade ordinario del dicho lugar por tercero. E si muchos alcaldes ordinarios ouiere: y no se concertaren los dichos commissarios, qual sea, en tal caso hechen fuerteras, y el alcalde a quien cupiere la fuerter se junte con ellos, e lo que la mayor parte declarar, o mandare, que aquello se guarde y execute. Id est:

Si testator reliquerit duos aut amplius commissarios, si aliquis, aut aliqui eorum requisiti noluerint, aut non potuerint sua potestate vri, aut obierint, potestas ex integro maneat alteri, aut ceteris qui ea vri voluerint & potuerint. Et eisdem commissariis inter se discordantibus, id fiat & impleatur quod probauerit ac iusserit maior eorum pars, quod si non fuerit maior pars & discordes adhuc manserint, teneantur admittere in tertium Correctorem, (H. al Corregidor) aut Assistentem, aut Gubernatorem, aut Alcadium Maiorem loci testatoris. Istitis vero deficientibus, assumant in tertium Alcadium Ordinarium praedicti loci. Quod si plures fuerint Ordinarium Alcadij, neque conuenerit inter commissarios, vter illorum debeat assumi, sorte decernant, & is Alcadius cui fors obuenerit, adiungatur illis, & illud fiat atque impleatur quod maior pars declarauerit ac iusserit.

S V M M A R I V M.

- 1 *Quando si plures sunt commissarij vel executores testamenti, vnus sine alio possit testamentum facere?*
- 2 *Si plures sunt indices ordinarij, vnus sine alio an possit cognoscere de causa?*
- 3 *Si plures sunt indices delegati, vnus sine alio non potest indicare, & quid iuris si vnus dicat vnum alter aliud & sunt pares?*
- 4 *Quid si in pluribus arbitris?*
- 5 *Quid si in pluribus procuratoribus ad tale negotium constitutis, quando possit quilibet actum per se gerere?*
- 6 *Si plures sunt curatores, vel administratores quando valeat actus cum autoritate vnus tantum?*
- 7 *Quando habeat locum iudicium serui?*

L E X X X X V I I.

NOta ex ista lege sequentes conclusiones. Prima quod quando plures sunt commissarij & executores testamenti, omnibus simul collectiue videtur data & concessa facultas & licentia, & vnus sine alio non potest testamentum facere. Secunda conclusio, quod si aliquis eorum requisitus non venerit cum alijs ad actum gerendum, & testamentum ordinandum vel mortuus sit, poterit licite fieri ab alijs. Quod probat textus in cap. religiosus, §. sane de testament. in 6. & ibi Doctores maxime Franciscus colum. 2. vbi in princ. illius, §. hoc ampliat, etiamsi ille qui

qui mortuus est vel alio modo impeditus exequi officium acceptauerit : nam propter hoc non sunt defunctorum voluntates differendæ , vt docet Azeued. *in l. 12. tit. 4. lib. 5. recop. in princip. Matiençus ibid. gloss. 2. num. 1.* Tertia conclusio, quod in casu quo prædicti commissarij, & executores discordent in actu & testamento ordinando , præualet quod fecerit maior pars. Et sic ex nostro textu deciditur varietas opinionum relata per Speculatorem , & eius additorem *in tract. de instrum. editione, §. nunc verò aliqua, num. 50.* & per Franciscum *in d. cap. religiosus, §. sanè, col. 2. de testam. in 6.* & per alios, quos refert Azeued. *vbi supra num. 1. Perez in l. 4. tit. 20. quest. 16. pag. 141. lib. 5. ordinam. Matiençus in d. l. 12. tit. 4. lib. 5. gloss. 3. num. 1.* Quarta conclusio, quod quando prædicti commissarij & executores discordent & sint pares & æquales numero , debet eligi iudex loci testatoris & tunc debet dari maiori parti. Quinta conclusio, quod si in tali loco sint plures iudices ordinarij, commissarij vel executores, debent inter se vnum eligere : qui assistat cum eis ad actum & testamentum gerendum. Sexta conclusio, quod si fortè prædicti commissarij executores non possint inter se concordare quis eorum eligatur, tunc committitur & statuitur iudicio fortis, qui eorum iudicium sit electus? & statuitur maiori parti eorum.

2 Pro cuius perfecta intelligentia & declaratione adde & nota, quod primo confirmatur principalis decisio huius legis, quia idem est pluribus iudicibus ordinariis, quia licet quilibet solus & de per se qui prius aditur, possit de qualibet causa cognoscere & iudicare : quia vterque habet à lege iurisdictionem insolidum, vt *in l. 1. ff. de officio consulis*, & ibi Glossa ordinaria & communiter Doctores tamen si omnes simul cœperunt cognoscere, vnus sine alio non potest iudicare & sententiam proferre, sed omnes simul : & tunc si discordant præualet maior pars : textus est *in l. Pomponius cum lege, se, ff. de re iudicata*, textus *in l. inter pares, eodem titulo*, textus *in l. duo ex tribus eodem titulo*, facit bonus textus cum materia *in l. quod maior, ff. ad municipales*, textus *in cap. 1. de his qua fiunt à maior. part. cap.* Idem tenet Matiençus *in d. l. 12. titulo 4. libr. 5. gloss. 3. num. 32.* & si sint æquales, neutra sententia præterquam si sententia vnus sit lata pro libertate vel causa pia vel sit absolutoria, vt ibi dicitur & disponitur.

3 Secundo confirmatur, quia idem est in pluribus iudicibus delegatis, quia omnes simul debent cognoscere & iudicare : & si discordent, præualet maior pars : & si fuerint iudices pars & sententiæ contrariæ neutra præualet : sed sunt in pendentibus, vt illa valeat quam postea confirmauerit superior qui causam commisit & delegauit : quod intellige quando omnes viuunt tempore sententiæ, secus si aliquis moriatur, quia expirat iurisdictione, textus est *in l. duo iudices, ff. de re iudicata*, textus *in cap. prudentiam de inoffic. delegati*, textus *in capite quamvis, eodem titulo* textus *in capite cum causa, eodem titulo* textus *in cap. vno delegatorum, eod. tit.* & ibi Gloss. ordinaria & commun. Canon.

Ex quibus nota & collige maximam differentiam in iudicibus delegatis & ordinariis, quia licet in delegatis, si sunt pares & ferantur sententiæ contrariæ, sunt in pendentibus, donec confirmetur aliqua earum : tamen in ordinariis neutra valet, nec sunt in pendentibus, quia à lege & iure proprio habent iurisdictionem, & non est superior à quo confirmetur. Item etiam in alio est maxima differentia, quia licet in iudicibus ordinariis, quando sunt sententiæ contrariæ, præualet illa quæ est lata super libertate vel causa pia, tamen secus est in iudicibus delegatis : quia neutra

valet, sed sunt in pendentibus donec aliqua earum confirmetur per dictam rationem : & ibi tenent communiter Doctores.

4 Tertio confirmatur, quia idem est pluribus arbitris, quia vnus sine alio non potest iudicare, sed omnes simul eodem loco & tempore : & si discordent, præualet maior pars, dum tamen omnes adsint & sint præsentibus : secus verò si quis eorum sit absens vel mortuus, quia tunc non valet sententia alicuius nec maioris partis, etiamsi sit citatus & requisitus & habeat iustam causam vel non, quia sententia & ratio vnus potuit alios trahere in suam : textus est *in l. si in tres, ff. de arbitris*, textus *in l. item si vnus, §. item si plures, eod. tit.* & vtrouque Glossa ordinaria & communiter Doctores & idem disponit *lex 28. & l. 32. tit. 4. 3. partis*, licet in casu absentiae contrarium sit dispositum de iure Canonico, imò quod si absens sit citatus & requisitus, & nolit adesse & iudicare, alij possunt facere & desinire negotium, vt *in cap. fin. de arbitr. lib. 6.* & ibi communiter Doctores, quod tamen debet seruari in terris Ecclesiæ, cum sit materia spiritalis secundum Glossam & communiter Doctores.

Item etiam debet intelligi tantum, quando vnus ex arbitris sit absens & contumax : secus tamen si sit mortuus, quia ibi non cadit citatio nec contumacia secundum Dominicum *ibi, fin. col. & quest. Anch. & communiter alios Doctores.*

5 Quarto confirmatur, quia idem est in pluribus procuratoribus, quia licet eo casu quo in solidum sunt dati & constituti, quilibet possit actum & negotium per se gerere, & sit locus præuentioni : tamen si simpliciter sunt dati & constituti, omnes simul debent officium exercere, & non vnus sine alio : & tunc quod fecerit maior pars valet & tenet : textus est *in l. pluribus, ff. de procurat.* & ibi Glossa ordinaria & communiter Doctores, textus *in cap. si duo de proc. lib. 6.*

6 Quinto confirmatur, quia idem est in pluribus tutoribus, curatoribus, vel administratoribus legitimis, datiuis vel testamentariis : quia ius tutelæ vel curæ est penes eos insolidum, licet administratio possit inter eos diuidi : & quando non est diuisa, sufficit in quolibet actu vel negotio autoritas vnus : quando verò est diuisa, requiritur autoritas eius, cui administratio pertinet, textus est *in l. tutela legitima, §. si duo, ff. de legit. tutor.* textus *in l. si plures, eodem tit.* textus *in l. si plures, ff. de admin. tut.* textus *in l. cum plures, eod. tit.* textus *in l. 1. & per totum, Cod. si ex plur. tutor.* textus melior, & expressior cæteris, *in l. fin. Cod. de author. præstant.*

Sexto confirmatur, quia idem est in pluribus executoribus testamenti, quia omnes simul debent exequi voluntatem defuncti : & aliquo eorum mortuo vel longè absente, alter solus exequitur : textus est *in cap. 2. §. sanè de testam. in 6.* & ibi communiter Doctores & tenet Bald. & ibi alij Doctores *in l. null. Cod. de Episc. & cler.*

7 Finaliter & postremo nota ex ista lege casum in quo recurritur ad iudicium fortis : pro cuius confirmatione & declaratione adde & nota, quod iudicium fortis nunquam habet locum, nisi in casibus à iure expressis : textus est & ibi communiter Doctores *in l. si duobus, Cod. comm. de legat.* tenet etiam Bart. *in l. meminimus, Cod. quando & qui, quarta pars deb. lib. 10.* idem tenet Peralta *in l. si quis seruum, §. si inter duos, num. 12. de leg. 2.* Azeuedus *in l. 12. tit. 4. lib. 5. num. 3.* Matiençus *ibid. gloss. 5. num. 1.* vbi à fortis iudicio appellari non posse probat.

Item adde quod nunquam habet locum iudicium fortis, nisi eo casu quo vertitur dubium in iure,

non super facto: ista Gloss. singularis in iure, in l. vni-
ca, C. uti possid. in verbo probibebit: & ibi commun. Do-
ctores & illam reputat singul. Imol. moderni in l. hu-
iusmodi, §. fin. ff. de leg. 1. Iaf. & moderni in d. l. si duo-
bus, C. com. de legat.

Item adde quod ab isto iudicio sortis nunquam
potest appellari, nec iterum sortiri: quia fors vel for-
tuna non habet superiorem in hoc mundo: ita singul.
Bald. in d. l. si duobus, C. commun. de legat. & ibi sequitur
& commendat Iaf. & commun. moderni idem tenet.
Iaf. in l. huiusmodi, §. fin. de leg. 1. 3. col. n. 12.

TEXTVS XXXIX.

EN el poder que se diere al commissario para hazer
todo lo susodicho, o parte dello, inreruenga la so-
lemnidad del escriuano y testigos: que segun leyes de
nuestros reynos han de interuenir en los testamentos,
y de otra manera no valan ni hagan fe los dichos po-
deres. Id est:

*In potestate danda commissario ad predicta, aut eorum
partem, ea adhibeatur tabellionis & testium solennitas,
que ex legibus nostrorum regnorum adhibenda est in te-
stamentis. Alias predicta potestates sint nullius valoris ac
fidei.*

S V M M A R I V M.

1. Quando commissariis est data facultas faciendi te-
stamentum, & qua solennitas requiritur in conce-
denda hac facultate?
2. Qua sit ratio propter quam in ista concessione requiri-
tur idem numerus testium, ut in testamento?

L E X X X X I X.

NOta decisionem huius legis, nempe quod eadem
solennitas que requiritur in testamento, requiri-
tur in mandato, facultate & commissione, quam quis
alteri concedit & committit ad illud faciendum pro
eo: ex quo necessariò inferitur, quod si postea com-
missarius testetur nuncupatiuè, requiritur quod ha-
beat facultatem & commissionem sibi concessam nun-
cupatiuè coram testibus legitimis & necessariis re-
quisitis in testamento nuncupatiuo: si verò testetur
in scriptis, requiritur quod habeat facultatem &
commissionem sibi concessam in scriptis, cum forma
& solennitate requisita in testamento in scriptis per
nostram legem expressam iuncta lege 3. supra eo-
dem; licet, sufficere facultatem cum forma & solen-
nitate requisita in testamento nuncupatiuo ad hoc,
vt commissarius possit testari in scriptis, teneat Ma-
tiencus in l. 13. titul. 14. lib. 5. recop. gloss. 1. numer. 1.
tamen eius sententia mihi ex eo displicet, quia contra
textus verba videtur, ibi, *interuenga la solennidad del
escriuano y testigos, que segun leyes de nuestros reynos,
ha de interuenir en los testamentos.* Secundo conuinci-
tur hæc Matienci sententia ex ratione nostri textus
infra à nobis adducta & approbata. Eandem scilicet
rationem, virtutem, & effectum, qui est in conse-
quenti, in antecedenti esse debere. Nec obstat funda-
mentum ab ipso traditum de reuocatione testamenti,
quia diuersum ius constitui oportet in reuocatione,
quam in confectione testamenti: sed tu melius exami-
na. Sed licet grauissimi & clarissimi patres istam legem
ediderunt, contra eam tamen se offert difficultas inso-
lubilis in reddenda ratione: nam licet commissarius, cui
datur & conceditur facultas testandi pro aliquo, de-
beat adhibere eandem solennitatem quam ipsemet
testator & mandator deberet interponere, quia ge-
nit & representat personam & vices eius, vt in l. 1.

& per totum, ff. de procurat. & in regula, qui in alte-
rius, ff. de regulis iuris, & in regula, is qui in ius succe-
dit in alterius eodem titulo, lib. 6. in l. cum heres, ff. de
diuers. & temp. pres.

Tamen quando testator & mandator concedit
hanc facultatem & commissionem alteri ad testa-
mentum faciendum, illa non est testamentum & vl-
tima voluntas, sed quidem actus & dispositio inter
vivos de per se, per quam probatur habitus perso-
næ, & mandatum, & commissio: & per consequens
videbatur valere cum legitima & ordinaria solennita-
te duorum testium: certè & difficilè videtur con-
gruam rationem assignare, sed cogitavi quod ratio
subtilis & noua quæ potest considerari ista est: nam
eadem est ratio, virtus, & effectus, quod est in con-
sequenti: dicitur etiam esse in antecedenti eius, argu-
mento textus in l. illud, ff. de acquir. hered. textus in
l. 1. ff. de iuris. omn. iud. textus in l. 1. §. fin. & in l. fin.
ff. de offic. eius cui est mand. iuris. textus in l. 2. §. ins-
pectio, ff. quemad. testam. aper. textus in l. 3. §. qui
habet, ff. de seruit. rustic. prad. textus in l. ad rem mobi-
lem, & in l. ad legatum, ff. de procurat. & eandem
hanc rationem approbat Matiencus in l. 13. titul. 4.
lib. 5. gloss. 1. numero 13. ex qua ratione dubia mihi
videtur eius sententia supra ad numerum 1. ergo cum
in testamento requiratur certa & legitima solenni-
tas à iure introducta pro euitanda falsitate, meritò
illamet requiritur in mandato & commissione alteri
facta & concessa pro testamento ordinando, cum
sit antecedens necessarium ad illud: & in hoc tan-
tùm consistit vera & fundamentalis ratio huius
legis.

TEXTVS XL.

EN la succession del mayorazgo, aunque el hijo
mayor muera en vida del tenedor del mayoraz-
go, o de aquel a quien pertenesce, si el tal hijo mayor
dexare fijo, o nieto, o descendiente legitimo, estos
tales descendientes del hijo mayor por su orden pre-
fieran al hijo segundo del dicho tenedor, o de aquel
a quien el dicho mayorazgo pertenesca. Loqual
no solamente mandamos que se guarde, y platique
en la succession del mayorazgo a los ascendientes,
pero aun en la succession de los mayorazgos a los
transuersales, de manera que siempre el hijo, y sus
descendientes legitimos por su orden representen la
persona de sus padres, aunque sus padres no ayan
sucedido en los dichos mayorazgos, saluo si otra
cosa estuviere dispuesta por el que primeramente
constituyò, y ordenò el mayorazgo, que en tal caso,
mandamos que se guarde la voluntad del que lo in-
stituyò. Id est:

*In successione Maioratus, etiamsi maior natu filius è
vniuis decedat eo viuente qui Maioratum tenet, aut is
ad quem pertinet, si eiusmodi maior natu filius reli-
querit superstitem filium, aut nepotem aut descenden-
tem legitimum, eiusmodi descendentes natu maioris
filij suo ordine preferantur filio secundo eius qui Ma-
ioratum tenet aut illius ad quem Maioratus pertinebat.
Quod non solum precipimus vt seruet & fiat in suc-
cessione Ma. atus erga ascendentes, verum etiam erga
transuersales sic vt semper filius & eius descendentes
legitimi suo ordine representent personam parentum,
etiamsi parentes non successerint in predictis maiorati-
bus, nisi aliud fuerit constitutum per illum qui Ma-
ioratum instituit atque ordinauit: nam in eius-
modi casu precipimus vt voluntas Institutoris ser-
uetur.*

S V M M A R I V M.

- 1 *Quid sit maioratus?*
- 2 *Quo iure sit introductus maioratus?*
- 3 *Regnum quo iure fuit inductum?*
- 4 *Quando populus non recognoscit superiorem, an possit sibi eligere Regem?*
- 5 *Quando tractatur de successione regni, usque ad quem gradum admittantur successores eius?*
- 6 *An successor in regno debeat esse vnus, vel possint esse plures?*
- 7 *Successor in regno, an debeat esse maior atate?*
- 8 *Fœmina an possit succedere in regno?*
- 9 *Si Rex sit maior pubertate, & minor quinque & viginti annorum, an possit per se regere sine curatore?*
- 10 *Priuilegia qua competunt soli principi ex plenitudine potestatis?*
- 11 *Maioratus Ducis, Comitum, vel Marchionis, unde proueniat?*
- 12 *Si Rex vel Princeps concessit alicui villam vel castrum cum titulo & dignitate Comitatus, an transeat ad heredes maioratus?*
- 13 *Maioratus qui consistit in aliis bonis & personis particularibus, unde proueniat?*
- 14 *In obligationibus facti non cogitur quis præcisè ad factum, sed tantum ad interesse?*
- 15 *Pactum adiectum contra naturam & substantiam actus non valet?*
- 16 *Sicut ex solo titulo non transit dominium, ita solo titulo non admittitur?*
- 17 *Intellectus ad textum in l. finali, C. de pactis, inter empt. & vendit.*
- 18 *An & quando solo titulo vel contractu possit impediri alienatio?*
- 19 *An & quando valeat pactum & conuentio, quòd fundus in quo est apposita seruitus, per dominium non alienetur?*
- 20 *Quando in pacto prohibitiuo de non alienando ponitur clausula translatina possessionis non potest fieri alienatio?*
- 21 *An prohibitio de non alienando habeat tantum effectum in vita prohibiti, & tantum sit personalis, vel sit perpetua vel realis?*
- 22 *Clausula constituti, virtus & effectus eius, an transeat ad heredes?*
- 23 *Per iudicis decretum an possit prohiberi alienatio?*
- 24 *An ex sola sententia iudicis sine actuali traditione transferatur dominium?*
- 25 *Quando apponitur persona cuius contemplatione fit prohibitio, an valeat & teneat?*
- 26 *Intellectus & declaratio ad textum in l. quoties, C. de donat. quæ sub modo?*
- 27 *Donatio vel contractus an possit fieri ad tempus ut post tempus res reuertatur donatori?*
- 28 *Declaratio ad textum in l. 7. tit. 4. 5. part.*
- 29 *Donator qui donauit alteri fundum vel rem, hoc pacto ut restituatur tertio, si possit istud pactum reuocari inuito tertio?*
- 30 *Quando ex actu vel contractu aliquorum queritur actio tertio, an possit eo inuito illud ius sibi auferri?*
- 31 *Intellectus ad textum in l. 3. Digestis de seruis exportan.*
- 32 *In contractibus an & quando habeat locum pœnitentia?*
- 33 *Si pater meliorauit filium & grauauit restituere alteri, an possit postea pater illud grauamen tolerare?*
- 34 *Si quis constituat maioratum in persona certa &*
- 35 *tradidit possessionem, & post mortem eius vocauit alium, an respectu tertij possit maioratus reuocari?*
- 36 *An & quando possit per legem prohiberi alienatio?*
- 37 *An & quando in melioratione tertij possit prohiberi alienatio?*
- 38 *An possit prohiberi alienatio per ultimam voluntatem?*
- 39 *Si prohibitio alienationis est facta cum legitima causa an possit prohiberi alienatio?*
- 40 *Si in prohibitione alienationis approbatur iuramentum an valeat prohibitio?*
- 41 *Si testator prohibuit alienare extra familiam, videatur vocare omnes de familia simul, vel gradatim?*
- 42 *An isto casu habeat locum representatio?*
- 43 *Si testator vocauit filiam alterius, an veniant pariter & simul, vel proximior in gradu preferatur?*
- 44 *Si legatum vel fideicommissum relinquatur familia an consanguinei admittantur ordine successiuo?*
- 45 *Si simpliciter est facta prohibitio alienationis extra familiam, an ex hoc inducatur fideicommissum?*
- 46 *Vsq̄ue ad quem gradum intelligatur vocata familia?*
- 47 *Si quis prohibetur alienare inter certas personas & decedat ab intestato, an possit ei succedere persona qua erat prohibita?*
- 48 *Quando per testatorem est facta prohibitio alienationis extra familiam, an ille ad quem legitimo iure bona peruenerunt, possit liberè alienare in extraneum?*
- 49 *An & quando electio persona possit committi heredi vel alteri tertio?*
- 50 *Regula qua habet quòd legatum factum incerta persona non valet, quomodo intelligatur?*
- 51 *Commisarius si elegit, an possit postea reuocare electionem?*
- 52 *Pater qui meliorauit filium in tertio bonorum an possit reuocare meliorationem in vita vel morte?*
- 53 *Si testator instituit plures heredes, & omnes grauauit simpliciter non alienare, an videatur facta prohibitio fauore cohæredum?*
- 54 *Si testator pluribus fecit legatum & grauauit ut nouissimum & sic ultimo loco decedens restituat hereditatem alicui, an per hoc videatur inter legatarios tacitè fideicommissum inductum, ut primo decedens restituat aliis?*
- 55 *Si testator iussit hereditatem restitui: an per hoc videatur heres grauatus interim non alienare?*
- 56 *Quis effectus & utilitas resultet ex hoc, quòd maioratus fuit cum authoritate principis?*
- 57 *An pater vel mater possit cum bona conscientia facere & constituere maioratum?*
- 58 *An constituens maioratum possit filium vel descendentem quem vellet eligere, & alios sua legitima priuare?*
- 59 *An pater vel mater constituens maioratum teneatur eligere & nominare filium maiorem?*
- 60 *An pater vel mater constituens maioratum, & simpliciter dicendo quòd veniat ad vnum, videatur vocare maiorem?*
- 61 *An pater vel mater constituens maioratum possit vocare & eligere filiam extantibus masculis?*
- 62 *Si constituens maioratum vocauit tantum masculos exclusis fœminis, an masculus descendens ex fœmina possit succedere?*
- 63 *Si constituens maioratum dixit & voluit quòd veniat*

niat in filium vel descendente[m] maiorem, & contingat quod reperiatur filius & filia, & filia sit maior: an praeferatur filius vel descendens masculus minor?

- 63 Si constituens maioratum vocavit masculos, & in defectum eorum foeminas, an masculus ex foemina succedat & praeferatur?
- 64 Si constituens maioratum simpliciter dicat quod veniat in filium vel descendente[m] maiorem, & alias personas non expressit, an mortuo filio nominato maioratus postea successivè veniat in alios?
- 65 An nepos filij maioris descendente[m] in vita aui praeferatur filio secundo genito?
- 66 Si primogenitus sit monachus vel religiosus, an succedat in maioratum?
- 67 Si Rex, Dux, Comes, Marchio, vel successor maioratus, antequam actualiter succedat habuit filium, & post regnum vel maioratum adeptum habuit alium, quis eorum succedat?
- 68 Si duo vel plures simul & successivè nascantur ex eadem matre, & non possit cognosci quis eorum prius editus sit, quis succedat & praeferatur?
- 69 Si primogenitus est demens, furiosus, vel mente captus, an excludatur à successione, & succedat sequens in gradu?
- 70 An primogenitus possit renuntiare ius primogeniturae?
- 71 An pater vel possessor maioratus, possit priuare filium vel successorem ex aliqua causa iure maioratus?
- 72 An successor maioratus soluere debita praedecessoris?
- 73 An sententia lata contra possessorem maioratus noceat & prauidet sequentibus successoribus?
- 74 Si possessor maioratus decedat fructibus pendentibus cui pertineant tales fructus?
- 75 Si possessor maioratus decedat relicto filio primogenito, & aliis filiis minoribus & egentibus, ex relicta uxore matrèque eorum diuite, quis teneatur ad alimenta?
- 76 An successor & possessor maioratus sit verè dominus per tempus vite suae, antequam veniat dies restitutionis?
- 77 An valeat argumentum de feudo ad maioratum?
- 78 An possessor maioratus teneatur satisfacere de restituendis bonis sequenti successori?
- 79 An proximior successor maioratus possit in vita possessoris petere, ut declaretur maioratum ad se pertinere?
- 80 Si possessor maioratus instituat successorem in bonis maioratus an institutio valeat?
- 81 An bona maioratus possint alienari?
- 82 An bona maioratus possint permutari?
- 83 An bona maioratus possint in pignus vel hypothecam dari?
- 84 An bona maioratus possint locari?
- 85 An in bonis maioratus possit constitui seruitus?
- 86 An in bonis maioratus possit fieri transactio?
- 87 An bona maioratus possint alienari propter aliquam causam piam?
- 88 Si possessor maioratus de facto alienauit, an sequens proximior successor possit statim res alienatas petere & vendicare?
- 89 An Rex vel Princeps possit concedere licentiam & facultatem alienandi res maioratus?
- 90 An bona maioratus possint praescribi?
- 91 An bona maioratus possint per delictum confiscari?

Ista lex tractat de alta subtili & vtili materia Maioratus, quam intendo late subtiliter & magistraliter tractare: pro cuius perfecta intelligentia & declaratione. Primò quæro quid sit Maioratus? & resolutivè dico, quod Maioratus est quædam dignitas & prærogativa cum successione quam habet primogenitus in cognatione sua: & potest dici quod habuit ortum tam de iure divino quàm gentium positivo: de iure divino, quia primogenitus præferabatur alijs fratribus in sacrificiis offerendis.

Item sedebat ad dexteram patris. Item duplicatos cibos recipiebat. Item diebus festiuis vestem pretiosam ferebat. Item benedictionem à patre in articulo mortis recipiebat. Item maiorem partem hæreditatis recipiebat, ita probat textus & ibi Gloss. ordin. Archid. & commun. Doctor. in cap. quam periculosum 7. quest. 1. tenet etiam Ioan. And. Abbas, & communiter Doctor. in capitul. licet de voto. Martin de Laud. in tractat. de primogenitura prima & secunda quest. Ioan. le Cirier. in tractatu de primogenitura 1. 2. & 3. quest. probatur etiam Genesis cap. 25. in fine: vbi dicitur, vende mihi primogenita tua, & in cap. 27. eodem lib. vbi tempore mortis Isaac benedixit Iacob, credens fore Esau fratrem eius primogenitum: & ita benedictione dixit ei, det tibi DEVS de rore cæli & de pinguedine terræ abundantiam frumenti, vini, & olei: & seruiant tibi populi & adorent tribus: Esto dominus fratrum tuorum, & incurventur ante te filij matris tuæ.

Habuit etiam ortum de iure gentium, argumento textus in l. ex hoc iure, ff. de iustit. & iur. Confirmatur etiam, quia si hæreditas dicitur provenire de iure gentium vt plenè tradit Bartol. in l. interdum, ff. de cond. indeb. idem Bartol. & Doctor. in rubr. ff. de acquir. hered. Moderni præcipuè Barbat. in rub. de testam. ergo & maioratus habet etiam ortum de iure nostro civili positivo, vt in toto titulo, Cod. & ff. ad Trebellian. & in l. filius familias §. diui. cum materia, ff. de legatis 2. & in l. peto §. fratre eodem titul. & in l. cum pater eodem titul. in l. 40. num. 3. ibi & in l. cum pater eodem titul. quibus iuribus probatur quod potest quis grauari per testatorem bona sibi relicta vel rem particularem post mortem, vel post certum tempus alteri restituere. Et idem approbat nostra lex. Pro cuius perfecta declaratione dico quod maioratus aliquando consistit in regno, aliquando in titulo inferiori magnatum, putà, Ducis, Marchionis, vel similis, aliquando in alijs bonis & personis particularibus. Quoad primum scilicet de regno dico, quod regnum processit de iure gentium, nam post creationem mundi, gentes & populi constituerunt sibi reges qui prædominantur & iustitiam administrarent: textus est in l. ex hoc iure, ff. de iustitia & iure, cuius verba sunt, ex hoc iure gentium introducta sunt bella, descripta gentes, regna condita, dominia distincta, &c. Et ad hoc notat ibi Gloss. ordin. Bartol. 2. column. versicul. vltimus oppono. Albert. 1. column. Bald. 2. column. Angel. 2. col. Paul. 5. colum. n. 15. Iason. 2. colum. tertio notabili. Raph. Fulgos. 3. colum. num. 6. & communiter Doctores & ideo dicit Bald. in cap. 1. de maior. & obed. quod dignitates non sunt à natura, sed ab inuentione humana, & sunt eis imposta nomina, sedes, & insignia: idem tenet Martin. de Laud. in tractatu de primogenitura 2. column. quinta question. princip. Ioan. le Cirier. in tractatu de primogenitura in 1. libro 3. quest. principali, & idem probant & disponunt leges valde notabiles & morales Partit. scilicet lex 1. & lex. 17. titul. 1. 2. Part. Aduertendum tamen quod substantia & origine regnum dicitur provenire à summo Deo, quia licet post creationem

Handwritten notes:
 1. De Melchior
 2. Valen 163 176
 3. 20 Aug 1630

creationem mundi potestatem dedit homini, ut præesset cunctis animalibus terræ & volatilibus cæli, & piscibus maris, ut habetur Genesi capitul. 1. tamen non commisit ut aliquis homo præesset alteri & dominaretur ei, sed homines procreauit cum libero & recto iudicio rationis: & ipsi inter se moti congrua & optima ratione elegerunt sibi reges pro bono publico & utili regimine populorum: sed illud liberum & rectum iudicium rationis immediatè processit à Deo, ergo & regnum quod ex eo deriuatur. Præterea & magis in specie hoc probatur. *Proverbiorum 8. Per me reges regnant & legum conditores iusta decernunt: per me principes imperant & potentes decernunt iustitiam:* & probatur in *c. Imperatores 9. distict. & in Epistola, inter claras, Cod. de summa Trinit. & fid. cat.* probatur etiam ex dicto Augustini dicentis, qui potestati resistit, Dei ordinationi resistit, ubi habetur in *cap. qui resistit 11. quest. 3.* facit etiam autoritas Petri Apostoli: *Estote subditi principibus vestris tanquam præcellentibus:* ut habetur in *cap. solita de maior. & obed.* probatur etiam *3. Reg. cap. 19.* ubi Dominus dicit Helix, *vade & reuertere per viam tuam per desertum in Damascum, cum perueneris illac unges Hazael regem super Syriam.* & patet in David, Salomone, Saule, & pluribus aliis regibus approbatis à Deo, ut habetur in sacra pagina: & transumptiuè in *cap. 1. versic. unde de sacra unctione.*

4 Ex quo deducitur & infertur, quod deficiente successore in regno, vel eo casu quo populi sunt liberi & non recognoscunt superiorem, possunt eligere sibi Regem: & talis electio erit valida & perfecta, tanquam de iure gentium: & in expresso ita tenet Bald. in *dicta l. ex hoc iure, de iust. & iure, 2. colum. 2. quest.* & ibi Paul. *5. colum. num. 17.* & commun. Doct. idem Bald. in *cap. significauit extra, de rescriptis 1. colum. num. 2.* idem Bald. in *cap. cum in magistrum in fin. extra, de electione,* pro qua sententia & conclusionem est textus formalis in *l. 9. titul. 12. part.* Vnum tamen est quod postquam id regnum constitutum est de iure gentium, semper vadit & defertur per successionem: textus est in *capit. licet extra, de voto,* & ibi notat & commendat Abb. Paul. *1. colum. num. 6.* & communiter Doctores textus in *cap. significauit de rescriptis,* & ibi notat Bald. & communiter Doctores textus in *cap. intellecto de iureiur. textus in cap. grandi. de supplen. neglig. prad.* & ibi notat Ioan. Monal. & communiter alij Doctores & in expresso istam sententiam & conclusionem tenet Bald. in *dict. l. ex hoc iure, ff. de iust. & iur. 2. colum. 4. quest. princip.* & ibi communiter Doctores, Alb. in *1. constitutione, ff. verb. §. discipuli 3. colum. in fin.* idem Alber. in *l. penultim. Cod. de donat. inter vir. & vxor. 3. colum. versic. nunc transeamus.* Martin. de Laud. in *tractat. de primogenitura 4. colum. 8. quest. princip.* & idem disponit *lex duodecima titul. 1. secunda part. & lex octaua & nona eodem titulo & part.*

5 Imò quod magis est, licet eo casu quo tractatur de successione vel hæreditate simplici & particulari agnati vel cognati collaterales tantum succedunt vsque ad decimum gradum, ut tenet Gloss. ordinaria commun. opin. in *§. fin. Instit. de success. cognosc.* Gloss. & commun. opin. in *Authent. in successione, Cod. de suis & leg. lib. Gloss. & commun. opin. in Authent. de hered. ab intest. venien. §. si verò nec fratres collat. 9.* tamen nostro casu quando tractatur de successione Regni, Ducatus, Marchionatus, vel alterius cuiuslibet maioratus, indistinctè succedunt collaterales secundum gradus prærogatiuam vsque in infinitum: ita finalit. determinat Bald. per textum ibi, in *cap. 1. de feudo Marchie, 1. col. in fine,* Iacob. Aluar. in *§. si capitanei, eiusdem titul. pen. quod reputat singul. & ibi*

non reperiri Iason. in *l. fin. Cod. unde legitimi 2. col. licet relinquat cogitandum Philipp. Decius ibi 3. col. num. 8. Cæpola. cautela 95.* Vide Guillelmum de monte ferrato in *tract. de success. regum. fol. 3. verb. ex quibus.* Ioan. le Cirier ubi reputat valde singulare in *tract. de primogen. lib. 1. 8. quest. colum. 1. num. 3.* Iacob. de S. Georg. in *tractat. feudorum in part. quis sit Rex 2. fol. num. 6.* Roder. Suar. in *repet. l. quoniam in prioribus, Cod. de inoffic. fol. 86. 1. colum.* Philip. Decius *consil. 85. 2. colum. num. 3. 1. volum.* quos ego sequor. Pro qua sententia & conclusionem facit bene *lex 9. titul. 1. 2. part. & lex 2. in fine, titul. 15. eadem part.* De hoc articulo vide quæ supra ad legem 8. n. 6.

6 Item adde quod successor in regno debet esse vnus & non plures: quia ratio illa generalis & vniuersalis per quam diximus quod regna fuerunt condita & statuta dicta, quod sit vnus rex & non plures: quia aliàs regnum faciliter destrueretur: præterea confirmatur, quia sic videmus quod in vniuerso mundo est vnus Deus & Dominus noster omnium creator & rector: in toto corpore & membrorum pluralitate vnum caput: in apibus vnus est princeps: aues & grues vnam sequuntur: Ecclesiæ vnus Episcopus: in Archiepiscopatu vnus Archiepiscopus: & denique in prouincia vnus præses: ut in *cap. in apibus 7. quest. 1.* Confirmatur etiam autoritate Euangelica, dicente, omne regnum in se diuisum desolabitur: & ex prædictis rationibus istam sententiam & conclusionem tenet. Oldradus in consiliis suis, *consil. 94. 3. colum.* Alberic. in *prima constit. ff. vet. §. discipuli,* idem Alberic. in *l. penultim. Cod. donat. inter vir. & vxor. 3. colum.* Ioan. Andr. Hostiens. Abbas, Cardinal. Anchar. & communiter Doctores in *cap. licet de voto. Felin. in capit. qua in Ecclesiarum de constit. ante penultim. colum. 60.* Bald. Andreas de Ifernina, Aluarotus, & communiter Feudistæ in *cap. 1. §. præterea Ducatus, de prohib. feud. alien. per Federic. tenet etiam notab. Ioan. le Cirier, in tractatu de primogenitura 2. libro 14. quest. Bertrandus in tractat. de origine iuris, 1. quest. Anchar. in consilio 339. 1. & 2. colum.* Id etiam latè probat Tiraquellus plures rationes reddens, in *tractat. primogenitorum in præfat. num. 32. & sequentibus, & num. 42. & 75.* Gregor. Lopez, per textum ibi, in *l. 7. ritul. 1. part. 1. gloss. penultim. D. Thomas de regimine principum cap. 2. Couarr. lib. 1. practic. quest. capit. 1. num. 5. & lib. 3. resolut. cap. 5. num. 3. Palacios Rub. in rub. de donat. inter virum, §. 69. num. 21. Rodericus Suarez in *l. quoniam in prioribus extensione 10. Molin. lib. 1. cap. 3. num. 6.* cum pluribus aliis quos congerit Doctus Matiençus in *l. prima titulo septimo libro quinto recop. gloss. 1. n. 9.**

7 Item dato quod successor in regno debet esse vnus, dico quod debet esse maior: vnde si plures sint in eodem gradu, semper maior debet præferri & succedere. Primò, quia cum naturaliter parentes desiderant filios procreare propter sui conseruationem, ut in *l. liberorum, ff. de verbor. signific. cum similibus & istud desiderium adimpleat filius maior qui primo editus est, sequitur quod in eo viget maior amor & dilectio paterna, & per consequens in omnibus debet præferri aliis fratribus. Secundò quia cum ille sit maior ætate, alij fratres minores tenentur ei præstare reuerentiam: argumento textus in *l. semper, ff. de iure immunitatis,* ubi plura bona dicit Alber. textus in *l. 1. ff. de albo scriben. textus in l. 1. Cod. de consulibus lib. 12. textus in l. Alexandrinis, Cod. de decurionibus, libro decimo, textus in l. fin. Cod. de tyronibus libro duodecimo textus in cap. 1. de maior. & obed.**

Tertiò, quia magis sanum & integrum consilium est in maiore quàm in minore ad gubernationem exercendam: nam ut ait philosophus 7. Politicorum. *Natura quidem humano generi dedit hos seniores, hos iuniores:*

niores : quorum quidem primos principari, secundos subici decet : nec indignari debet iunior subditus futurus, honestum enim est iuuenibus ministrare & obedire senioribus, & in expresso istam sententiam & conclusionem probat textus in dicto cap. licet de voto, & ibi tenet Abbas 2. column. num. 9. & communiter Doctores & tenet Oldrad. in dict. consil. 94. 4. column. & tenet Alber. in prima constit. ff. veter. §. discipuli 4. column. versicul. & ad tollendam discordiam, &c. & in l. penult. Cod. de donat. inter vir. & vxor. 3. column. Ioan. le Cirier, in tractatu de primog. in 2. lib. 14. quest. 2. column. versic. vltimus dicitur : & idem disponit hodie lex valde not. & moralis Partitæ, scilicet lex 2. titul. 15. 2. part.

Item adde quod fœmina de iure & consuetudine extantibus masculis non succedit in regno, sed eis non extantibus benè succedit. Primò, quia officia publica & dignitates quæ consistunt in administratione sunt interdicta fœminis, tam propter honestatem quam propter animi constantiam & rectitudinem iudicij : textus est in l. fœmina, ff. de reg. iur. cuius verba sunt, fœmina ab omnibus officiis civilibus vel publicis remota sunt, & ideo nec iudices esse possunt, nec magistratum gerere, nec postulare, &c. textus in l. cum prator. in fin. ff. de iudiciis, textus in l. 3. versicul. corporalia, ff. de muner. & honor. textus in l. 1. §. sexum, ff. de postulando, textus in cap. mulierem 33. quest. 5. textus in l. fin. Cod. de arbir. Secundò & principaliter per textum in cap. cum deuotissimam, iuncto cap. sequenti, 12. quest. 2. & ibi expressè notat & tenet Gloss. finalis. Archid. & communiter Doctores. Tertio per textum in cap. significauit de rescriptis, vbi soror non extantibus masculis successit fratri suo in Comitatu. Huius sententiæ etiam fuit Burgos de Paz. in proœmio legum Tauri, num. 56. & sequent. Molina lib. 3. de Hispan. primog. cap. 4. num. 5. Matiençus alios plures tam huius quam contrariæ opinionis allegans in l. 7. tit. 7. gloss. 6. lib. 5. num. 1. Quartò per textum in cap. dilecti, de arbiris, vbi expressè dicit textus quod licet fœmina non possit officium publicum vel iurisdictionem exercere, tamen virtute consuetudinis benè potest habere & exercere : & in expresso istam sententiam & conclusionem tenet Abb. Panorm. in cap. dilecti, extra, de arbiris 1. column. & 1. notab. & melius 3. col. n. 11. & ibi Ioan. de Imol. 2. column. num. 11. post Innocent. & antiquos ibi, idem Abb. in cap. significauit de rescriptis 2. column. num. 3. ibi alij Doctores, idem Abbas in cap. dilecti, 1. column. & 1. num. de maior. & obed. & ibi Felin. & alij Doctores. Bald. in l. in multis 2. lectur. ff. de statu homin. Angel. de Petus. in l. cum prator §. 1. ff. de iudic. vbi dicit quod fœmina potest habere iurisdictionem iure proprietatis, & eam per se ipsam exercere : vt facit spectabilis Comitissa Matilda, & illustrissima Regina Ioanna, quæ tulit sententiam in folio regali contra illos de Balso, Philip. Decius in l. fœmina, ff. de regulis iur. prima column. num. 3. & in effectu Martinus de Laude, in dicto tractat. de primogen. 11. quest. Ioan. le Cirier, tractat. de primogen. in 1. lib. 19. quest. Paris de Puteo in suo tractat. syndicatus 28. fol. in parte dicitur 2. column. Bald. per textum ibi, in cap. 1. §. fœmina per quos fiat inuestitura in vrbibus feud. vbi dicit quod fœmina potest habere vassallos & iurisdictionem : pro qua sententia & conclusione est hodie in nostro regno expressa & notabil. l. part. lex secunda prope finem titulo 15. secunda part.

Item adde quod si talis rex & successor sit minor 14. annorum, clarum est quod debet habere tutorem per quem debeat regere & gubernare : sed dubium est, si maior 14. annorum : minor tamen 25. annorum, an possit per se regere & gubernare ? in quo

breuiter dico : quod licet in aliis successoribus & bonis particularibus, persona priuata possit per se administrare & negotia gerere, & non teneatur de iure recipere curatorem, vt in §. 1. versicul. item inuiti. Instit. de curat. cum similib. tamen in regno, & per consequens in aliis successioneibus vniuersalibus, quæ consistant in publica & generali administratione, benè cogitur & tenetur recipere curatorem, & per eum regere & gubernare propter bonum publicum : quia fragile & imperfectum est tale consilium : argumento textus in l. 1. & per totum ff. de minist. & præsumptio naturalis est contra eum, vt non sciat benè regere & gubernare : & ideo scriptum est nemo iuuenes elegit duces, quia constat eos non esse prudentes : præterea etiam sapientissimus Salomon, licet tria dicat sibi esse difficilia, tamen fatetur quartum penitus ignorare, scilicet, viam iuuenis in adolescentia. Et dominus comminans peruersis regionibus : ait, dabo pueros principes eorum. Esaia cap. 4. Et va terra cuius rex puer est. Eccles. 10. Nec est eadem ratio in rege quæ in aliis personis priuatis : quia eius officium est alios regere & gubernare, & subditis iustitiam ministrare, vt in cap. Reg. 25. quest. 5. & in l. ad rempublicam, ff. de muner. & honor. cuius verba sunt, ad rempublicam administrandam ante 25. annum, vel ad munera que non patrimonij sunt vel honores, admitti minores non oportet : facit etiam bonus textus in l. spurij §. minores, ff. de decurionibus, vbi licet minor possit esse decurio & in eo fundari officium publicum decurionatus vel simile, tamen non habet vocem in capitulo vel concilio, nec administrationem officij ante 25. annos : facit etiam textus in cap. indecorum extra, de atate & qualitate : & in expresso ex his fundamentis & rationibus istam sententiam & conclusionem tenet Oldrad. in consiliis suis, consil. 52. Alb. in rubric. Cod. quando tutores esse designant. Ioan. Andr. in addit. ad Specul. in rubric. de tutore in additione, Bartol. in l. quidam consulebant, ff. de res. in fin. column. pen. quest. Abb. in cap. cum vigesimum de offic. de leg. 2. column. num. 3. & ibi Barb. 5. column. Anania in rubric. de delict. puero 1. column. in med. Dominicus in cap. grandi, de supplend. neglig. præter lib. 6. penultim. column. & ibi Anchar. fin. column. Ioan. Monachus 1. column. qui subdit, quod si non recognoscat superiorem debet dari tutor vel curator à summo Pontifice, argumento textus in cap. per venerabilem, qui filij sint legit. Philippus Probus final. column. tenet etiam & reputat singul. Iason. in l. final. Cod. de testament. milit. 1. column. numero 4. Corneus ibi. 1. column. numero 3. & ante eos Romanus ibi. 2. column. num. 4. qui ad hoc allegat & considerat nouum textum in l. 1. Codice de tutoribus vel curatoribus illustrium vel clarissimarum personarum Antonius Corlettus in tractatu de potestate regia, fol. 94. 28. quest. Circa hoc tamen vnum est notandum & mente tenendum, quod cum isto casu fideiussores idonei non possent verisimiliter reperiri, sufficient quales inueniri possent : quia alias propter impossibilitatem remaneret Rex pupillus vel adultus, sine tutore vel curatore : argumento textus in Authentic. generaliter, Cod. de Episcop. & cler. textus in l. de creationibus versicul. sin autem, C. de Episcop. audien. cuius verba sunt, sin autem talis eius census inueniatur, tunc & fideiussio in quantum possibile est ab eo exploretur : & ibi ad hoc expressè notat Alb. 2. column. in medio : dicens ita consultum esse in fauorem Regiæ Franciæ quæ sit tutrix filij primogeniti, Iacob. de Sanct. Georg. in tract. feud. 1. column. textus qui eadem verba ponit in l. final. §. sin autem non talis, Cod. de curator. furios. quem ad hoc notat & commendat Bald. in l. fin. Cod. de magis conuenien. 1. col. num. 3. Rodericus Suarez in repet.

repet. l. quoniam in prioribus folio 169. 3. columna versiculo unum tene menti, textus in l. mulier, Codice de iure dotium.

10 Item adde quod rex vel princeps in suo regno habet aliqua iura & privilegia quæ sibi competunt ex plenitudine potestatis, & non competunt alteri magnati vel domino temporali, nisi ex concessione eius. Nam primò solus princeps potest legem concedere & interpretari: textus est in l. 3. & in l. digna vox. & in l. leges sacratissima, & in l. fin. Cod. de legibus in fin. cuius verba sunt, tam conditor quam interpret legum solus Imperator iuste existimabitur. Secundò, quia si princeps, vel fiscus, vel procurator eius vendat rem alienam, valeat venditio & potest auferri ius patris, & tantum dominus vel qui habet ius in re habet regressum contra regem vel fiscum infra quadriennium textus est in l. bene à Zenone, Cod. de quadrig. prescript. Tertio, quia solus rex vel princeps potest monetam facere vel fabricare: textus est in l. 1. C. de falsa moneta. Quarto quia licet alius inferior à principe non possit sententiam diffinitivam transactam in rem iudicatam reuocare, etiam si constet de innocentia condemnati, tamen rex vel princeps bene potest eam rescindere vel reuocare: textus est singularis in iure, in l. 1. §. si quis ultro, ff. de questionibus, de quo latius dixi suo loco. Quintò, quia solus rex vel princeps legem transgreditur, dispensando & spuris & incestuosis legitimationem concedendo: textus est in l. qua in provincia, §. diues, ff. de ritu nuptiarum, & in Authent. quibus modis natur. efficiunt. sui. Sextò quia ille qui offendit regem vel principem committit crimen læsæ maiestatis, sed non ille qui offendit alium dominum temporalem: textus est in l. 1. & per totum, ff. ad legem Iuliam maiestatis. Septimò quia solus rex vel princeps restituit famam: textus est in l. 1. §. de qua, ff. de postulando. Octauò quia solus rex vel princeps potest pœnam delicti remittere, & veniam eius concedere: textus est in l. seruos, Codice ad legem Iuliam, de vi. & ibi notat Bald. & alij Doctores: quod intellige quando non est pars quæ accuset, quia tunc non potest facere cum conscientia & iustitia: ita Sanctus Thomas 2. 2. quæst. 67. articul. 4. Nonò quia solus rex vel princeps potest dilationem temporalem debitoribus concedere: textus est in l. quoties, Codice de precibus imper. offer. Decimò quia solus rex vel princeps potest appellationem sententiæ remouere: textus est in l. fin. Cod. de sentent. & interloc. omn. iud. Undecimò quia solus rex vel princeps potest de causa propria cognoscere: textus est in l. proximè, ff. de his que intest. delend. Duodecimò quia solus rex vel princeps potest veniam ætatis minoribus concedere: textus est in l. 1. & 2. C. de his qui veniam ætat. impetr. & alia plura specialia & privilegia quæ soli regi & principi competunt & non alij, ponit notabiliter Bald. in l. rescripta, Cod. de precib. imper. offer. 3. col. num. 6. & alia plura, plusquam 60. ponit Lucas da Peña in l. contra publicam, C. de re militari, lib. 12. & Jac. de Sanct. Georg. in tract. feudorum, fol. 9. cum sequentibus. Et adde quod licet rex vel princeps concedat alicui duci, comiti, magnati, vel cuilibet domino temporali simpliciter: & genericè privilegia regalia, non videtur concedere ista quæ concernunt supremam potestatem & dignitatem regis vel principis: ita singulariter tenet Lucas de Peña in l. 1. C. de privilegiis Scholarium, pen. col. in fin. Paris de Puteo in tract. syndica, fol. 11. num. 8.

11 Aliquando maioratus consistit in titulo inferiori magnatum, puta Ducis, Comitum, Marchionum vel similis: & talis maioratus dicitur provenire ab ipso Principe vel Rege, cum ab eo habeant titulum & privilegium: unde isti magnates & illustres personæ di-

cuntur habere iura sua & privilegia ab ipso rege vel principe sibi concedente, vel mediante præscriptione consuetudine quam adepti sunt: unde largo modo & saltem mediatè videntur habere ab eodem iure à quo habuerunt ipsi reges vel principes: imò quod magis est in his personis & maioratu ista sit talis regula & doctrina: quod isti magnates & illustres personæ habent in suo territorio omnia illa iura quæ habent principes & reges in suo regno, præterquam illa quæ in signum supremæ potestatis sunt eis reservata: quia dispositum in regno quod est caput, videtur etiam dispositum & debet servari in membris, & sic in aliis dominiis temporalibus & successibus inferioribus existentibus infra regnum, quæ deferuntur primogenito: argumento textus in capite cum non liceat, extra de prescriptis, ubi habetur quod non licet membra à capite recedere. Idem tenet Menchaca de successuum creatione, §. 26. numero 86. & 94. Covarruv. lib. 3. resolut. cap. 5. numero 5. versicul. 4. Gregor. in l. 2. titul. 15. p. 2. verbo, el mas propinquo, & in l. 3. verbo, mugeres, titul. 13. p. 6. Duénas in reg. 316. Burgos de Paz in proœmio legum Tauri, num. 69. Molina lib. 2. De Hispanor. primogeniis, cap. 2. num. 22. Item etiam quia consuetudo urbis Romæ quæ erat caput mundi servanda erat in provinciis, ut in l. de quibus, ff. de legibus, facit etiam bonus textus in cap. 1. de feudo Marchie in visibus feudorum, textus in cap. 1. §. præterea ducatus, de prohibita feudi alienatione per Federicum, & ibi Bald. & communiter Doctores, & in expresse ex his fundamentis & rationibus istam sententiam & conclusionem Paul. de Cast. in consiliis suis, consil. 154. 1. col. in medio 2. volum. consil. Bologninus ubi valdè commendat in consil. suis, consil. 62. Pro qua sententia & conclusione allego & considero in nostro regno expressam & notabilem legem Partitæ scilicet l. 12. in fin. tit. 1. 2. part. ubi expresse dicit, quod isti magnates & illustres personæ debent uti in suo territorio eodem modo, quo reges & principes in suo regno.

Quarò tamen si rex vel princeps concessit alicui villam, oppidum, vel castrum, cum titulo & dignitate Ducatus, Comitatus, Marchionatus, vel simili, an transeat ad hæredes iure maioratus & primogenituræ, ut perpetuè veniat in filium vel descendentem maiorem: & sit inalienabilis & indivisibilis, vel per mortem dignitas expiret, & bona diuidantur inter hæredes? & certè articulus est valdè subtilis & magni ponderis: & videtur quod titulus & dignitas expiret, & bona diuidantur inter hæredes. Primò quia talis dignitas est personalis & finitur cum persona, nisi res vel princeps de novo inuestiret & concederet hæredibus. Item etiam quia talis dignitas non defertur nec acquiritur per successionem, sed per electionem textus est in cap. 1. de feudo Marchie, cuius verba sunt, de Marchia, Ducatu, vel Comitatu, vel aliqua regali dignitate si quis inuestitus fuerit per beneficium ab Imperatore, ille tantum debet habere: hæres enim non succedit ullo modo nisi ab Imperatore per inuestituram acquisierit: textus in cap. 1. sed diuersum, versicul. fin. ibi. Item feudo Comitatus, vel Marchie, vel aliarum dignitatum non est successio: textus in capite 1. quis dicatur Dux, textus in Authent. de exhibend. reis, §. optimum, collat. 5. textus in l. 6. tit. 26. 4. part.

Secundò quia in dubio donatio vel concessio regis vel principis, imò etiam cuiuslibet alterius censetur simplex, perpetua & transitiva ad hæredes: & sine ullo onere, gravamine, vel conditione: nisi expresse per concedentem aliud dicatur, argumento textus, in l. perfecta, Codice de donat. qua sub modo cum similibus.

Tertio

Tertiò quia dato quod diceremus, quod talis dignitas & bona transeant ad filios, nepotes, & alios descendentes: tamen debet intelligi ad omnes, non verò ad filium vel descendente[m] maiorem: argumento textus, in cap. 1. Paragrapho *præterea Ducatus de prohibita feudi alienatione per Federicum*, cuius verba sunt, *præterea Ducatus, Marchia, Comitatus, de cetero non diuidantur, quia non est valida consequentia ista, bona non diuiduntur, ergo vadant ad filium maiorem: imò pertinent ad omnes filios vel heredes pro indiuiso*: textus est in l. *secunda*, §. *ex his*, ff. de verb. obligat. textus in l. 4. §. *Cato*, eodem titul. textus in l. *stipulationes non diuiduntur, cum materia*, eodem titul. textus in l. *via itineris*, ff. de seruitutibus, textus in l. *heredes*, §. *an ea stipulatio*, ff. famil. hercisc. cum similibus, & in expresso quòd titulus siue dignitas expiret & bona diuidantur, tenet latè Roder. Suar. post patrem & genitorem suum, in repetitione, l. *quoniam in prioribus*, Cod. de inoffic. testament. fol. 78. versicul. 11. limita cum sequentibus. Sed his non obstantibus, ego teneo contrariam sententiam & conclusionem, imò quòd talis dignitas cum ipsis bonis perpetuò transeat ad filium maiorem iure primogenituræ sicut maioratus: & bona sint indiuisibilia & inalienabilia. Eandem tenet Gregor. in l. *duodecimo* titul. 1. p. 2. gloss. prima. Pinnellus de bonis maternis in l. 1. 3. p. num. 17. Mieres in tract. maiorat. 1. p. question. duodecima, numer. 14. Matiençus in l. 11. titul. septimo, lib. quinto, gloss. 7. numer. secundo, Molina libro primo, cap. 13. per totum, & in specie, numer. decimo. Velazquez de Auendaño hic gloss. 2. num. 69. Primò quia illud quod reperitur dispositum in regno, quod est caput, videtur etiam dispositum in aliis dignitatibus, tanquam in membris: vt supra proximè dixi. Sed in regno succedit filius, nepos, vel descendens maior iure primogenituræ, ergo similiter in Ducatu, Comitatu, Marchionatu, & aliis similibus dignitatibus textus est singul. & expressus in c. licet de voto, & ibi notat & extendit Abb. & alij Doctores & extantibus masculis fœmina non succedit, sed eis non extantibus bene admittitur, vt supra dixi in regno, per iura & rationes de quibus ibi. Secundò quia est in dubio quando Rex vel Princeps facit talem concessionem, videtur eam facere cum qualitate & prærogatiua quæ inest in similibus dignitatibus. In eadem l. num. 21. Tertiò, quia in dubio quando Rex vel Princeps facit talem concessionem, non videtur eam facere cum qualitate & prærogatiua, quæ inest in similibus dignitatibus, textus in l. nec leges, & in l. non posuit, & in l. minimè, & in l. de quibus cum materia, ff. de legibus textus in l. interpretatione eod. tit. cuius verba sunt. Si de interpretatione legis queratur, in primis inspiciendum est quo iure ciuitas retro in huiusmodi casu usa est: optima est legum interpretatio consuetudo: textus in cap. 1. de alien. feud. textus in c. an maritus succedat uxori, ibi, qui secundum usum regni ad beneficium vocantur paternum, & non maternum, textus in c. 1. de feudi cognatione, textus in c. 1. §. sed etiam per quos fiat investitura textus in c. 1. fin. de investitura de re aliena facta, textus in c. 1. §. quis dicatur Dux vel Marchio: textus in l. more maiorum, ff. de iurisd. omn. iud. textus in l. anniculus, ff. de verb. sign. textus in l. testamenta omnia, C. de testam. textus in c. cum dilectus de consuetudine, textus in c. certificari, de sepultur. textus in c. utinam 76. distinct. notab. & melior de iure in c. Raynutius de testam. prope finem, ibi itaque deductio fiat tantum de his rebus de quibus secundum ius siue consuetudinem ciuitatis fieri consuevit: & est singularis & vnicus in sua decisione secundum Roman. in l. si sequens, §. fin. ff. ad Syllanian. Confirmatur etiam, quia tantum valet generica dispositio, quoad genus, quantum particularis, quoad speciem: argument. textus cum ma-

Ant. Gomez ad Leg. Tauri.

teria in l. centurio, ff. de vulgari, textus in l. Lucius eodem titul. textus in l. precibus, c. de impuberum, cum similibus, rursus etiam, quoniam quando quis legat penum hoc est esculenta & poculenta, videtur legare omnia quæ illius vi sunt parata & destinata, & quæ in eo possint comprehendi vbicumque illa sint, text. est in leg. fin. ff. de pena. legata, ex quo dicit eleganter ibi Bart. quod si testator legat cameram suam videtur legare supellectilia omnia cuiuscunque generis, quæ cameræ sunt paratæ, vbicumque sint: & sequitur, & commendat Baldus in rubrica, C. de verb. signif. Paulus Imola, & commun. Doctor. in l. cum pater §. mente de legat. 2. Ex quo singulariter infertur, quòd si quis haberet bona & loca propria immobilia absque dignitate, & postea Rex vel Princeps concedat sibi titulum vel dignitatem Ducatus, Comitatus, vel Marchionatus vt quotidie fit, talia bona debent pertinere ad filium maiorem iure maioratus & erunt perpetuò inalienabilia & vinculata, & deinceps pertinebunt ad proximum descendente[m] primogenitum iure maioratus cum illo titulo & dignitate, licet aliter maioratus non probetur ex constitutione domini possessoris vel longa & præscripta consuetudine. Sed communitet omnes magnates & possessores habent & possident eas iure maioratus, & primogenituræ, ergo, &c. Nec obstant fundamenta contraria, quæ habent quòd dignitas est personalis & finitur cum persona: quia debent intelligi quando datur & conceditur de per se sine aliquo territorio: secus tamen si cum aliquo loco vel territorio. Nec obstat etiam textus in d. c. 1. §. præterea ducatus, quia debet intelligi in feudo quod in pluribus differt ab aliis bonis & dignitatibus.

Vnum tamen est, quod si quis haberet loca propria absque dignitate, & postea Rex vel Princeps concedat sibi titulum vel dignitatem Ducatus, Comitatus, vel Marchionatus, vt quotidie fit, non propterea sequeretur quòd talia bona pertineant ad filium maiorem, & sint effecta maioratus & inalienabilia: sed diuidentur inter heredes, & dignitas tanquam personalis expiraret, nisi maioratus in eis probetur ex constitutione domini possessoris, vel longa & præscripta consuetudine. Idem tenet Velazquez de Auendaño hic gloss. 2. n. 68. Molina de primog. lib. 1. cap. 11. num. 27. Aliquando maioratus consistit in aliis bonis & personis particularibus, quod fit cum Principis auctoritate & facultate: vt quando quis succedit in aliquibus bonis vnitis & vinculatis ex dispositione hominis, & sic personæ priuatæ, cum Principis auctoritate & facultate, hoc pacto, modo, vel conditione, vt non possint alienari, sed semper veniant ad vnum tantum: pro cuius perfecta intelligentia & declaratione dico quòd præsuppono, quòd regulariter dominus & possessor non potest vinculum & grauen de non alienando apponere in sua re per contractum inter viuos: sed facta alienatione transfertur dominium, licet grauatus & prohibitus alienare, teneatur ad interesse: Prout communi opinione continetur, quam refert Tellus in l. 3. Tauri 2. p. num. 10. & per regulam & fallentias tradit Ias. in lege si ita quis §. ea lege, num. 19. cum sequenti. Gutierrez in d. lege nemo potest num. 27. Azevedus in lege 11. tit. 6. lib. 5. recop. numero 10. quod si in contractibus hæc prohibitio apponebatur non impediabat domini translationem, vt probat textus in l. 43. titul. 5. p. 5. & rationem differentiarum, inter contractus & vltimas voluntates quoad hanc prohibitionem alienationis tradit Gutierrez vbi supra id etiam tenet Greg. in l. 43. titul. 5. p. 5. verbo, nouale, Molina lib. 1. cap. 12. num. 30. & istam sententiam & conclusionem primo probat textus in l. si ita quis §. ea lege, ff. de verb. oblig. vbi

R habetur

§. ex eo autem solo Instit. quibus mod. testam. infirm. textus vnicus in suo casu in l. 4. §. si forte, ff. de damno infecto, vbi dicitur quod eiusdem naturæ est reuocatio possessionis, cuius fuit missio, & ad hoc notant & commendant ibi Doctores & reputat vnicum Paul. de Castr. in l. iubere cauere, ff. de iurisdict. omnium iudic. ergo sic dicamus in nostro casu, quod sicut in acquisitione & translatione dominiij requiritur traditio, sic etiam requiritur in priuatione & reuocatione eius: & ex solo pacto & conuentione partium non amittatur. Ex quibus infero singulariter, quod in casibus in quibus ex solo titulo sine traditione vera vel ficta transferatur dominium, qui habentur & notantur per Gloss. & Doctores in l. si ager, ff. de rei vend. & in ll. traditionibus, C. de pactis, in eisdem potest impediri alienatio & translatio dominiij solo pacto & conuentione partium: & in terminis ita tenet Bald. in l. peto, §. fratre, ff. de legat. 2. §. oppos. & ibi Ioan. de Imol. 2. column. Iason. qui valde commendat in l. filiusfam. §. diui, ff. de legatis 1. 2. lectura 19. column. num. 90. & ibi Ripa 19. column. num. 92. versic. 6. limita. Ex quibus etiam infero, quod in casibus in quibus ex solo titulo constituitur ius in re sine traditione, ille præfertur qui est prior in titulo. Ex quo primò deducitur & infertur, quod si vendatur res ecclesiæ, & postea alteri: quod præferatur, ecclesia, licet actualiter sit facta traditio. Secundò argumento textus & ibi commun. opin. in l. fin. C. de sacros. eccles. Secundò deducitur & infertur, quod si eadem res pluribus pignoretur & obligetur, quod primus præferatur, licet secundo sit prius tradita: quia in hypotheca solo titulo & contractu constituitur ius in re: textus in l. 1. ff. de pignor. actio. textus in l. si tibi, paragrapho de pignore, ff. de pactis, textus in l. contrahitur, ff. de pignor. textus in lege quarta ff. de fide instrum. textus in l. iusto, §. non mutat, ff. de usucap. Tertiò deducitur & infertur, quod si in primo titulo vel contractu si aliquis actus vel clausula translatiua possessionis, vel quælibet alia per quam de iure constituatur ius in re, quod ille præfertur secundo cui res sit actualiter tradita. Quartò deducitur & infertur, quod si ex traditione non causetur ius in re, quod præferatur primus, licet secundo sit tradita: vt in eo qui rem locauit duobus, nam primus præfertur, licet secundo sit tradita: quia ex traditione non sequitur ius in re conductori: & in terminis ita voluit solus Ias. in dict. l. quoties, Cod. de rei vendic. 8. col. dicens esse singulare, & quo idianum, & ab alio non tactum: sed ante eum hoc idem voluit Bald. in l. emptorem, C. locati, secunda columna. Sed contrarium tenet expressè Socinus in consil. suis, consil. 29. 4. volum. & certè opinio Socin. videtur verior & tenenda: & sic teneo etiam 2. tomo variarum, cap. 2. num. 12. & alijs relatis, & Couarr. lib. 2. var. cap. 19. num. 8. quia actio personalis non sequitur fundi possessorem nec detentorem, vt in l. fin. §. final. ff. de contrahent. empt. cum similibus, & sic non potest intentari contra secundum conductorem, sed tantum contra locantem obligatum: si verò res non esset tradita primus debet præferri per textus in leg. in operis ff. locati, quem ibi reputat singularem Bartol. & alij Doct. & idem esset in re pluribus vendita, sed non tradita: quia si concurrant, prior debet præferri: licet secus sit in pluribus creditoribus personalibus in quantitate: quia omnes concurrunt, vt in l. priuilegia, ff. de priuileg. credit. & in l. procuratoris, §. si plures, & §. plane ff. de tributo, & in l. quidam fundum, ff. de in rem verso.

Nec prædictis obstat textus in l. penult. Cod. si mancip. ita fuerit alien. vbi habetur quod si vendatur & tradatur seruus eo pacto & conuentione nè alienetur, impeditur eius alienatio, etiam pia: vt est datio li-

Ant. Gomez ad leg. Tauri.

bertatis: quia respondeo quod vera ratio decisiva illius textus est, quia si semel libertas esset data & competere, esset irreuocabilis: vnde meritò à iure impeditur: & in expresso ita tenet & respondet ibi Gloss. 28 ordin. & commun. Doct. tenet etiam & respondet Gloss. ordin. in l. ea lege. Cod. de condit. ob causam, & ibi Petrus de Bellaper. & Iacob. Burr. Bartol. Angel. Salic. & commun. Doct. Bartol. in l. si ita quis, §. ea lege ff. de verbor. obligat. 2. columna numero tertio & ibi Angel. Imol. Alexand. & Iason. 9. column. num. 34. & idem probat & disponit etiam textus in l. seruus hac l. ff. de manumissionibus, textus in l. 4. §. in illis cod. tit. textus in l. ille seruus, §. final. ff. qui & à quibus textus in l. 1. & 2. C. qui non possunt ad liber. peruen. textus in l. si seruum, versicul. sed etsi sic, ff. de verbor. obligat. textus in l. contra voluntatem. Cod. de testam. manumis. textus in l. libertas, ff. de regulis iuris.

Secundò non obstat textus subtilis & difficilis in lege fin. Cod. de pactis inter emptor. & venditor. vbi disponitur quod si vendo rem meam pacto appposito, vt emptori vel alteri tertio non liceat in ea facere ecclesiam vel monumentum, tale pactum valet & tenet, & debet præcisè seruari: quia ad illam legem potest primò sic responderi, quod ibi pactum fuit appositum in traditione rei meæ tempore traditionis, vnde valet & tenet, tanquam in continenti appositum: ita respondet Gloss. ordin. in dict. l. pen. ff. de pactis, & ibi plures Doct. Sed ista solutio apertè est falsa, quia omnia iura superiora loquuntur in eisdem terminis quando pactum apponitur tempore traditionis, & tamen non valet.

Secundò quod ille textus loquitur quando venditor aliter non alienaret: ita probat ibi textus dum dicit, non alia l. ius suum transferre passus: & ista solutio est de mente aliquorum Doctorum ibi: sed non placet, quia idem possemus semper dicere & præsumere quando apponitur pactum de non alienando.

Tertiò quod ille textus intelligatur secundum alia iura, quod vbi valet pactum, vt agatur ad interesse, si contra fiat: non verò vt impediatur alienatio: ita tenet ibi Gloss. ordin. Cinus, Bald. & Salicet. & tenet Bartol. Alb. in l. nemo ff. de pactis. Cinus Bartol. Alb. in l. ea lege. Cod. de condit. ob causam, & hanc dicit communem opinionem & solutionem Alexand. in l. filiusfamilias, 29 §. diui, ff. de legatis, 1. 6. col. num. 16. sed certè ista solutio non videtur apertè contra mentem & verba illius legis, nam ibi Iustinianus decidit casum nouum, de quo apud veteres dubitabatur, & non erat decisis: sed casus & intellectus prædictus communis, iam erat decisis per plura iura antiqua supra allegata: vnde sic quarta noua & vera solutio, quod ille textus intelligatur quando quis prohibetur alienare vel ædificare in grauem & duriolem causam per quam res eximatur de humano commercio, & efficiatur difficilis vel impossibilis recuperationis, vt puta ne liceat ædificare in ea monumentum, ecclesiam, vel hospitale, vel vt non liceat eam prædictis locis alienari, quia tunc lex illa nouissimè vult quod impediatur eius alienatio, vel ædificium: & istum intellectum apertè tenet Baldus in dict. lege, ea lege. Codice de condition. ob causam, prima columna num. primo & ibi Angel. 1. column. post medium, idem Bart. in l. si ita quis, paragrapho ea lege, ff. de verb. oblig. secunda columna numero quarto & ibi Aterinus, & Imola 1. column. Iason. 10. column. ex qua solutione vera & communi infero singulariter, quod si vendo tibi fundum vel aream tali pacto, vt non ædifices ibi castrum vel fortalitium, tale pactum valet & tenebit, vt debeat præcisè seruari: & si contra facias, poteris cogi tuis sumptibus demoliri, nec liberari poteris soluendo interesse: quia talis fundus vel area cum tali ædificio censeretur irreuerabilis, & quodam modo exire à commercio

communi : & in expresse ita tenet solus Baldus & est noua inuestigatio in dicta l. final. Cod. de pactis inter emptorem & venditor. 1. column. in medio, versic. sed pone.

18 Aduertendum tamen quod licet sit verum quod per contractum & conventionem partium non possit impediri vel prohiberi alienatio, vt supra conclusum est, tamen in aliquibus casibus bene potest dari forma & modus per quem possit impediri & prohiberi.

Primus est quando ille cui est facta promissio de non alienando aliquam rem, reseruat sibi aliquod ius in ea : vt si quis per contractum vendit, donat, vel quouis alio titulo in alium transfert aliquam rem, pacto apposito quod non possit alienari, & pro obseruatione illius pacti & conventionis imponitur ius hypothecæ in eadem re, vel aliter aliquo modo prohibetur alienari: Vide Greg. idē tenentē in l. 19. tit. 8. p. 5. gloss. magna. Guttier. in l. nemo potest, n. 157. & n. 28. vbi istum casum latē profequitur Azeuedus in l. 11. tit. 6. lib. 5. recop. n. 28. Orescius in l. penult. n. 11. ff. de pact. Gom. de Leon in centuria informat. facto, 59. & si de facto alienetur, impeditur dominij translatio. Istam sententiam & conclusionem probat textus singularis & vnicus in iure in l. si creditor. §. fin. ff. de distrab. pign. vbi dicitur quod si creditor qui habet pignus vel hypothecam in re debitoris sui, fecit pactum cum debitore ne liceat debitori illam rem vendere vel alienare, non poterit aliquo modo alienari: quam interpretationem confirmat aperte lex penult. C. de rebus alienis non alienandis, & ex ea plura vtilia & notatu digna deducunt Gom. de Leon, in centuria informationum, facto 59. n. 38. Gut. in repet. l. nemo potest, à n. 38. de l. 1. & ibi tenet Bartol. Angel. Fulgos. & communiter Doct. & illum textum reputat singularem & vnicum Bald. ibi & illum textum ad hoc notat etiam & commendat Bart. in l. si ita quis, §. ea l. ff. de verb. oblig. 2. col. num. 3. & ibi Angel. 1. col. Paul. 1. col. 2. oppos. Imol. 2. col. Aret. 1. col. Iaf. 7. col. n. 29. illum etiam notat & commendat Angel. Imola. Iaf. & alij Doct. in l. qui Roma. §. cohæredes eod. tit. notat etiam & commendat Bart. Angel. Paul. & Iaf. in l. penult. ff. de pactis, & illum textum ad hoc notat etiam & commendat Bart. in l. qui absentis, §. 1. in fine, ff. de acquir. possess. & ibi reputat singularem & vnicum Paul. Imol. Roman. & Alexand. notat etiam & commendat Bartol. in l. ea lege. C. de condit. ob causam, 1. col. n. 4. & ibi Angel. Bald. & alij Doct. notat etiam & commendat Bartol. in l. filiusfamilias, §. diui. ff. de legatis 1. n. 14. & ibi reputat singularem & vnicum Ioan. de Imol. 3. col. notat etiam & commendat Abb. in cap. Raynaldus, de testament. 4. column. num. 2. & idem hodie disponit lex nostra Regia, final. tit. 5. 5. part. Ex qua sententia & conclusione primò infero, quod si proprietarius promittat fructuario non vendere vel alienare, prohibetur & impeditur eius alienatio, ita Alexand. in d. l. qui absentis, §. 1. ff. de acquir. poss. ff. 2. column. Secundò infero, quod si quis habet aliquam seruitutem realem in re vel fundo valet pactum & conuentio quod dominus fundum seruientem non alienet.

19 Tertiò infero, quod si in casu legis, emptorem C. locati. fiat pactum de non alienando, prohibetur alienatio.

Quartò infertur, quod ex prædicta causa & ratione si in aliqua re sit constitutus census vel emphyteusis, directus dominus non potest vendere rem in qua tale ius est constitutum: textus est in l. final. Cod. de iure emphyt. & ibi commun. Doctores. Superiorem tamen conclusionem intellige quando ius pignoris vel hypothecæ esset specialiter constitutum in illa re prohibita alienari, non autem sufficeret generalis

obligatio bonorum, ita probat textus in dicta l. si creditor. §. final. & ita tenet & declarat Bartol. in l. qui absentis, §. 1. ff. de acquir. possess. & ibi Ioan. de Imol. & Aretin. & idem Ioan. de Imol. in l. si ita quis, §. ea leg. de verb. oblig. & ibi Aret. & Iason. 9. column. num. 33. Alexand. in l. si filiosam. §. si vir. ff. solut. matrim. 2. col. Anton. Nebric. de Fano. in tractat. de pign. 3. fol. num. 5. vbi dicit hanc esse communem opinionem facit textus in l. ab eo. Cod. de seruo pignori dato, manumisso. vbi debitor qui generaliter bona sua obligauit, potest dare libertatem seruo: secus verò si specialiter & expresse aliquis seruus sit pignori datus vel obligatus: textus in l. 1. ff. de manumis. textus in l. 4. ff. qui & a quibus, textus in l. est differentia, ff. in quibus causis pignus, vel hypoth. tacit. conclus.

Secundò facit textus Gloss. & communis opinio in l. prima, in fin. Cod. de neces. seru. hared. instit. vbi habetur quod licet debitor possit seruum necessarium facere & instituere hæredem, etiam in fraudem creditorum: tamen hoc est verum præterquam si specialiter ille seruus sit pignori datus vel obligatus, quia tunc non potest.

Tertiò facit, quia hypotheca specialis aliquando plus efficit quam generalis: textus est vnicus in iure secundum Bald. & Doct. ibi in leg. 2. C. de pign. Quartò facit, quia ius pignoris vel hypothecæ specialis, non ita cadit in re aliena, licet postea efficiatur debitoris, sicut cadit quando contrahitur hypotheca generaliter: textus est notabilis, vbi plenè tractat Gloss. Bart. & Doct. in l. 1. ff. de pign. ex quo textu sic intellecto, secundò potest inferri maxima restrictio & declaratio ad textum in l. emptorem. C. de locati, de qua latè dixi suo loco.

Secundus modus subtilis & notabilis est, quando 20 in pacto & prohibitione de non alienando apponitur aliqua clausula translatiua possessionis, vt si quis dicat, dono vel vendo tibi hoc pacto, vt non liceat alienare: & si ad aliquem actum alienationis perueneris, tunc dominium ad me reuertatur? & in eum casum ex nunc constituis te meo nomine possidere, quo casu statim cum ille inceperit alienare, concedens qui prohibitionem fecit, efficitur dominus & possessor virtute illius fidei traditionis: & hoc argumento textus in l. quod meo. ff. de acquir. possess. & in specie argumento textus in l. qui absentis, §. 1. eodem tit. vbi dicitur, quod dominium & possessio potest sub conditione transferri: facit etiam textus in l. quidam testam. ff. de fideicom. liber. & per ista iura istam sententiam & conclusionem tenet Bart. qui singulariter loquitur in dicta l. qui absentis, §. 1. ff. de acquir. possess. 2. col. in fin. num. 3. & ibi Imola prope finem, Paul. de Castr. 1. col. prope finem. Aretin. 2. column. Rom. ibi, 1. column. post princip. Alexand. 2. column. post princip. tenet etiam notabiliter Iacob. Butr. in l. ea lege. C. de condit. ob causam, 2. col. 1. quest. versicul. quaro, & ibi Pet. de Bella-per penult. column. in fin. Alber. 2. column. in princip. dicens quod ita sepe consuluit & quod verum est & vtile consilium: & allegat idem ante omnes ibi tenere Odoffred. & Iacob. de Aretin. tenet etiam Salicet. ibi transitiuè 6. column. 1. quest. princip. dicens quod iste est tutior modus cæteris: istam etiam conclusionem tenet Bart. in l. filiusfamilias, §. diui. ff. de legatis, primò, penult. column. num. 14. & ibi Iason. prima lectura, 14. column. num. 63. Ioan. Fab. in l. fin. C. de rebus alien. non alienand. hanc etiam sententiam communem testatur Orescius in l. nemo column. 954. versic. 20. ff. de pact. Azeuedus, in l. 11. tit. 6. lib. 5. num. 11. quod vt maiorem firmitatem habeat talis alienationis prohibitio, dicat donatarius, (cuius fauore & in quem fit donatio, seu contractus & alienationis prohibitio) ita se promittere & pro contractus obseruatione omnia sua bona obligare,

obligate, speciales, quoad res donatas & in contractu contentas, nam hoc casu non solum alienatio impeditur sed & contra tertium tenentem res agi directa via potest, ut restituat. Quod sic fieri, verè tenet Suar. in l. post rem vers. que las complades, que est prima limitat. num. 10. ff. de re iudic. l. 1. in §. diui. 1. lect. num. 91. & in l. si ita quis ea lege, ff. de verbor. num. & Gregor. in l. 19. tit. 8. p. 5. glossa magna in princip. col. 2. vsque ad finem, & in l. 43. tit. 5. part. 5. Fanno. de pign. 1. membro 2. partis, num. 5. cum duobus sequentibus & facit l. finalis tit. 5. part. 5. idque etiam tenuit Molina, lib. 1. cap. 2. num. 35. & vide etiam Azevedum in l. 11. tit. 6. lib. 5. recopil. n. 11. in fin. qui simul cum Orofio in l. nemo, §. de pactis, col. 955. in medio Tello, in l. 27. Tauri num. 2. ad fin. Molina, d. lib. 1. cap. 12. n. 31. & 32. asserit communem sententiam alienationis prohibitionem in contractu positam annullantem locum non habere, quoties in contractu fit rerum in eo contentarum vinculum per viam maioratus: nam tunc prohibita alienatione erit efficax prohibitio ut alienatio non valeat, neque dominium transferatur eo quod in successorem dominium & possessio transfertur mortuo possessore alienante ex l. 45. Tauri, vbi rationes supra allegati reddunt, præsertim Molina vbi supra, quo casu potest statim successor vocatus petere alienationem illam reuocari. Aduertendum tamen quia contra hoc videtur mihi noua & subtilis difficultas cui videtur non posse responderi, nam iste modus & forma prohibitionis solum habebit locum durante vita prohibiti & obligati non alienare non vero durabit post mortem eius, quod probatur sic, constitutum & eius virtus & effectus nihil operatur, imò extinguitur post mortem constituentis, cum illo tempore nulla sit apud eum possessio quam possit nomine alterius habere argumento textus in l. cum heredes de acquir. possess. & in l. 1. §. Scauola, ff. si quis testamento liber esse iuss. fuer. & probat apertus textus in oratione, in l. quod meo, de acquir. possess. facit etiam notabiliter doctrina & theórica Glott. ordin. in l. quamuis, si conductor, ff. de acquir. possess. per quam in expresso hoc tenet ibi Angel. Cuman. & Alexand. de quo latius dixi in materia possessionis, ergo iste modus & forma prohibitionis non habebit vires post mortem prohibiti, cum illo tempore extingatur virtus & effectus constituti. Sed huic difficultati aliquibus modis potest responderi. Primò sic, quod iste modus & forma prohibitionis solum valet & habet effectum in vita prohibiti, nam si ad actum alienationis perueniat impediatur alienatio & statim transeat dominium & possessio in eum qui fecit prohibitionem, & tantum in isto casu procedat & possit verificari superior sententia & conclusio Bart. & commun. sed mortuo prohibito, ille modus & forma prohibitionis nihil operetur per rationem prædictam inconuincibilem vnde si hæres eius alienet, non impeditur alienatio & translatio dominij, licet ex persona & obligatione defuncti teneatur ad interesse: est noua & maxima modificatio & limitatio ad prædictam communem opinionem quam ab aliquo tactam non reperio. Vel aliter & secundò potest dici quod imò iste modus & forma prohibitionis duret perpetuò, & transeat ad hæreses: & virtus & effectus eius afficiat rem etiam post mortem prohibiti: hoc tali consideratione, quia illud pactum & obligatio de non alienando, & similiter pactum & promissio constituendi se nomine alterius possidere, si peruenerit ad aliquem actum alienationis oblig. hæred. & success. sicut se, vnde quando ipsi procederent ad actum alienationis, statim virtute prædictæ obligationis videtur se constituere nomine alterius possidere: imò non possent illam possessionem quærendam alteri interuerrere ar-

Ant. Gomez ad Leg. Tauri.

gument. textus in l. fin. C. de acquir. possess. Sed attende quod ista responsio & solutio non videtur vera nec concludens quia ille textus loquitur in propria, & actuali possessione quæ est iam quæ sita domino in re quæ detinetur à seruo, colono, vel inquilino suo, in qua non potest sibi fieri præiudicium, sed in nostro casu non est quæ sita possessio ipsi prohibenti, sed agitur de quærenda per constitutum in casu alienationis.

Sed virtus & extremum constituti cessat post mortem promissoris, ergo ad hæreses non transit, maxime quòd textus in dicta l. fin. in secunda pars in vers. sic. fin. autem, apertè dicit, quòd illa dispositio tantum habeat locum in possessione quæ sita: secus verò in quærenda, quia in ea bene possunt illæ personæ domino præiudicare: facit etiam textus cum materia, in lege si quis societatem contraxerit, ff. pro socio. Vel aliter & tertio, & valdè subtiliter potest dici quod iste modus & forma prohibitionis indistinctè sit verissima & perpetua & transeat ad hæreses: nam licet constitutum & virtus & effectus eius non transeat ad hæreses, sed extingatur morte constituentis, tamen illaabilitas, potentia, & extremum constituti quod aderat in ipso contrahente prohibito alienare à principio & ipso instanti, affecit rem illam ut amplius non possit alienari: & constitutum fuit quoddam ius reale impeditium alienationis, quod perpetuò durat & transit ad successores, licet illaabilitas, qualitas, & extremum constituti non duret post mortem prohibiti: argumento textus iuncta glott. singulari & declaratione Baldi, & commun. in l. 3. Cod. de usufruct. vbi habetur, quod licet requirator patria potestas ad hoc ut pater possit habere usufructum in bonis filij, tamen sufficit quòd illa sit à principio tempore acquisitionis: non autem requiritur in duratione vel continuatione: facit etiam textus in l. fin. Cod. ad Tertul. & ibi Bart. & commun. Doctores in l. fin. Cod. commun. de success. textus in l. quòd scitis. Cod. de bonis qua liber. textus in l. fin. §. filiis autem, eodem tit. textus in l. si is qui animo, ff. de acquir. possess. textus in l. item illa, §. 1. ff. de constit. pecun. textus in authent. de hered. ab intestat. venien. collat. 9. Sed aduertendum quod similiter ista responsio & solutio non videtur vera nec concludens, quia illa iura procedunt & loquuntur quando ius de quo tractatur est iam perfectè quæ situm parti, vnde si illo tempore acquisitionis ille actus habuit sua essentialia non vitatur, licet illa non duret: sed in nostro casu actus constituti non est consummatus, nec ex eo est quæ situm contrahenti ius possessionis, sed pendet eius virtus & effectus in tempus existentis conditionis: sed illo tempore deficiunt sua essentialia & extrema, ergo cessat virtus & effectus eius: pro quo facit, quia si actus est conditionalis, & conditio verificatur re iam perempta, non trahitur retro: quia deficit extremum habile: textus est in l. necessario, vers. sanè se pendente conditione, ff. de petit. & commod. rei vend. vbi si conditio contractus extiterit re perempta, non trahitur retro. Vel aliter & quarto potest dici quòd iste modus prohibitionis indistinctè sit verissimus & perpetuus, & transeat ad hæreses ratione constituti: quia quando contractus in quo ponitur constitutum fit sub conditione, quæ de necessitate secundum iuris dispositionem debet retrahi, & illa conditio adimpletur, modo in vita, modò post mortem constituentis: sicut retrahitur ipse principalis contractus, ita etiam retrahitur constitutum & virtus, & effectus eius: ita determinat Oldradus, consil. 39. 2. colum. vers. tertium erit. Philippus Decius in regula contractus, 9. colum. num. 12. de regul. iur. Sed istud etiam reprobaui in materia possessionis in actu ficto clausulæ constituti, quam pono in l. 45. infra eisdem l.

R 3

Tauri

Tauri, vbi omnino vide. Vnde teneo primam solut. & modificationem quam posui in isto articulo. Tertius modus per quem impeditur alienatio & translatio dominij est per iudicis decretum & auctoritatem: vnde si fiat contractus inter partes & pactum de non alienando, & iudex confirmet talem contractum, & auctoritate, & decreto suo interdicit alienationem, impediatur alienatio: argumento textus in *l. Iulianus*, ff. de curator. furiosi. & quasi per totum textum in *l. si sciens*, ff. de contrah. empt. textus in *l. si cui bonis*, cum materia, ff. de verb. oblig. & argumento optimi textus in *l. iudicem*, ff. commun. diuid. textus in *l. diuus*, ff. de petit. hered. in princip. per quæ iura itatenet Pet. de Ballaper. in *l. ea lege*. Cod. de condit. obcausam, penultim. column. in fin. Alber. 3. colum. in princip. Aretin. in *l. si ita quis*, §. ea lege de verbor oblig. fin. colum. in fin. tenet etiam expressè Bartol. in *l. filiusfam*. §. diui, ff. de leg. 1. penultim. col. num. 6 licet corruptè alleget dictam *l. Iulianus*, tenet etiam Bald. in *l. fin.* Cod. de pactis inter emptor. & vendit. 1. colum. & quest. contrarium tamen & melius tenet Bald. in dict. *l. ea lege* fin. colum. & quest. Salic. ibi fin. colum. & quest. Imol. in dict. *l. filiusfam*. §. diui de legat. 1. 3. colum. post princip. & melius ibi Alex. 6. colum. num. 19. Ias. ibi 14. colum. num. 66. qui bene loquitur. Cinus in *l. fin.* Cod. de rebus alien. non alien. 1. col. num. 3.

24 Et hoc tali fundamento, quia ex sententia & decreto iudicis non transfertur dominium in aliquem sine actuali traditione, vt notatur latè per omnes in *l. Pomponius*, §. si iussa, ff. de acquirend. posses. maximè per Aretin. ibi 3. colum. num. 9. qui dicit hanc esse communem opinionem: & ibi Roman. 3. colum. in princip. Alexand. 4. colum. num. 9 & in expresso tenet Gloss. notab. ordin. in §. fin. Instit. de offic. iud. in gloss. fin. post princip. vbi dicit quòd sola sententia non facit quem dominum, sed traditio, quam ibi notat & commendat Angel. de Aretin. 2. column. num. 2. & communiter Doctores tenet etiam Bart. in *l. ex hoc iure*, ff. de iustit. & iur. 2. colum. num. 2. & ibi Paul. pen. colum. num. 12. & ibi latè Iason. 6. colum. num. 44. Bald. in *l. 1.* 2. colum. num. 5. Cod. commun. vtriusque iudic. & ibi alij Doctor. Confirmatur etiam, quia factum iudicis & patris æquiparantur, vt in *l. non est mirum*, ff. de pignor. action. & in *l. si ob causam*. Cod. de euiction. si ergo auctoritate & sententia iudicis non transfertur dominium sine traditione, sequitur quòd sola iudicis auctoritas non potest impedire translationem dominij: nec obstant iura superius allegata, quia loquuntur, & debent intelligi quando prohibitio iudicis fit cum legitima causa & à iure approbata, puta si quis est prodigus & dissipator bonorum, vt in *l. Iulianus*, de curat. furios. cum simil. vel propter litispendentiam & aliquam suspicionem, vt in *l. diuus*, ff. de petit. hered. vel propter suspicionem fugæ debitoris: quo casu sicut potest fieri sequestratio bonorum mobilium, ita potest fieri interdictio alienationis bonorum immobilium: textus est singularis & vnicus in *l. de pollicitationibus*, in fine, ff. de pollicitat. ibi, aut prohibebunt distrabi fundum quem in territorio Gabinorum habet: & ad hoc notab. & commendat ibi Bartol. & dicit mirabilem Alber. & dicit singul. Bald. in *l. per diuersas*. Cod. mandat. 3. colum. 9. quest. & dicit vnicum Alexand. in *l. filiusfam*. §. diui, ff. de leg. 16. colum. num. 20. & notab. & commendat Alb. post antiquos in *l. si fideiussor*. §. si satisfactum, ff. qui satisfact. cogant. & ibi Iason. 2. colum. num. 8. idem Iason. in §. 1. Instit. de action. 10. colum. num. 80.

25 Quartus modus per quem impeditur alienatio & translatio dominij est, quando apponitur persona cuius contemplatione fit prohibitio, vt puta si quis do-

net alteri fundum vel aliquam rem, hoc pacto, vt post mortem vel certum tempus restituatur cuidam tertio: & per consequens post mortem tertij restituatur alteri, & quòd talis res vel fundus non possit alienari, nam tunc in contractu donationis fauore exercentis liberalitatem, post mortem, vt tempus grauari quæritur actio illi tertio, imò & dominium eius: textus est singul. in *l. quoties*. Cod. de donat. que sub mod. quem notant & commendant ibi Doctor. & dicit singul. Imol. in *l. stipul. ista* §. si stipuler. final. col. in fin. de verb. oblig. facit textus in *l. 2. eodem titul.* vbi habetur quòd donatio potest fieri ad tempus certum: textus notab. in *l. fin.* Cod. de leg. vbi dicitur quòd donatio & contractus potest fieri ad tempus, & similiter legatum vel fideicommissum: & in expresso pro hac sententia & conclusione est hodie nouissima & singularis lex part. 1. 7. tit. 4. §. part. quæ disponit, quòd si quis donet rem vel fundum alteri vsque ad diem vel tempus certum, vt post illud tempus pertineat & restituatur donatori, vel hæredibus eius vel cuidam tertio, quòd statim illo die vel tempore transacto, dominium & possessio illius rei, quæritur ipsi donatori vel hæredibus eius vel illi tertio: & sic est ibi nouissima & singul. lex quòd hodie in contractu donationis potest fieri prohibitio alienationis, quando designatur persona cuius fauore fiat prohibitio: imò licet non fiat expressa prohibitio sufficit, quòd sit persona cui debeat res donata post tempus restitui: quia tali casu in eam transit dominium & possessio: vnde infertur quòd non potest alienari, & si de facto alienatur, quòd veniente casu restitutionis dominium & possessio transit in eam & poterit rem vindicare à quocumque possessore: & per illam legem ita tenet & declarat solus Rodericus Suarez in *repetit. legis*, quoniam in prioribus, fol. 97. 2. colum. in princip. Sed aduertendum quòd ista opinio apertè est falsa, imò teneo quòd tam de iure communi quàm etiam extante illa lege Regia, in contractu donationis nec in alio oneroso vel lucratiuo, nunquam potest prohiberi alienatio, etiam si designetur persona cuius fauore fiat prohibitio, vel post aliquod tempus ei debeat restitui: quam sententiam communem testatur Couarr. in cap. Raynaldus in princip. num. 4. fol. 131. de testam. Iason. in authent. res qua. Cod. communia, de leg. Suarez allegat. 9. colum. 6. & 7. idem Iason. in *l. fin. paragrafo*, sed quia num. 4. Cod. ad Trebellianum, licet Suarez, vbi supra, & in allegatione 19. in medio aliud velit, & ista est verissima & tenenda sententia: pro qua facit expressis textus in dict. *l. ea lege*. Cod. de condit. ob causam, vbi habetur quòd si quis donauit alteri aliquam rem hoc pacto, vt eam non alienet, non prohibetur alienare: sed tantum tenetur donatori vel hæredibus eius ad interesse. Sed tali casu semper intelligitur in contractibus persona, cuius fauore censetur prohibita alienatio, scilicet, ipse contrahens vel hæres eius, & tamen hoc non sufficit vt impediatur alienare, sed tantum poterit ad interesse, vt ibi disponitur: ergo idem sit in nostro casu, quia licet designetur tertia persona cuius fauore prohibeatur alienatio non tamen possit impediri: & non expressè probat illa lex secundum verum & communem intellectum.

Faciunt etiam pro hac parte omnia fundamenta & rationes quas allegavi supra in fauorem commun. opinion. quæ habet quòd per contractum non potest impediri alienatio: præterea in terminis facit textus & commun. opin. & resolutio in *l. filiusfam*. §. diui. de legat. 1. de quo latius infra dicemus: vbi habetur quòd specialiter in vltimis voluntatibus eorum fauore per testatorem potest impediri alienatio, quando apponitur iusta causa vel designatur persona cuius fauore

uore impediatur alienatio: ergo indistinctè etiam in illis casibus contrarium dicendum est in contractibus. Facit etiam concludens ratio & fundamentum, quia in contractibus nullo modo potest transferri dominium nec possessio ex contractu vel ex distractu, etiam concurrente voluntate partium, nisi interueniat vera vel ficta traditio, ut in *l. traditionibus, Codice de pactis, cum similibus, & in lege ab emptione, ff. de pactis, & in lege prima & secunda, Codice quando liceat ab emptione dis.* Confirmatur etiam ex doctrina Glossa notabil. in *l. prima, Codice de inoffic. donat. in gloss. mag. in vers. at hic non ita credo*, ubi dicit quod in casibus in quibus ex aliqua dispositione ipso iure transfertur dominium sine traditione resoluta illa dispositione & titulo transfertur ipso iure dominium sine traditione: secus verò si in dispositione requiratur traditio ad translationem dominij: quia similiter requiretur in eius dissolutione: & illam Glossam ad hoc dicit ibi valdè notab. Bald. in *fin. versic.* & Alexand. in *l. fin. Cod. de legat. 2. column. numero 3.* & istam doctrinam ponit Bart. licet illam Glossam non alleget in *l. & ideo, ff. de condit. furt. 1. column. numero 2.* Et tenendo istam partem prout est tenenda dico quòd non obstat textus in *dictal. quoties, Codic. de donat. qua sub mod.* ubi videtur probari contrarium, imò quòd illi tertio quæritur actio, quia respondeo quòd quæritur sibi actio merè personalis contra donatarium vel hæredes, ut restituatur sibi res quam sub hoc pacto & modo recepit: non verò quæritur sibi dominium nec possessio aliqua, actio realis utilis nec directa: & ita intelligit ibi Glossa ordinaria Petr. Cynus, Alber. Faber. Bartol. Bald. Angel. Salyc. & communiter Doctores & ut verus & perfectus intellectus illius legis appareat, dico quòd regulariter ex pacto apposito super re mea quæ debet durare mea, benè quæritur actio tertio: secus quando non debet durare mea: textus est in *l. Public. in princip. ff. de positi*, ubi si depono rem meam apud te, ut alteri restituas, quæritur illi actio: & ad hoc notat & commendat ibi Bartolus, Bald. Salycet. Paul. de Castr. & communiter Doctores textus in *l. penult. Codice ad exhibend.* & ibi notat Cynus, Petr. Iacobus Butr. Bartol. Angel. Bald. Salyc. Paul. & communiter Doctores si verò apponatur super re quæ non debet durare mea, non quæritur actio tertio, textus est in *l. certi conditio, §. quoniam, ff. si certum petat. & in l. debitor. §. final. ff. ad Trebell. & in l. filia, ff. de solut.* hoc tamen fallit in contractu donationis favore exercentis liberalitatem, quia ex pacto in tali contractu posito quæritur actio personalis tertio, licet res non duret mea: iste est textus qui sic debet intelligi in *dicta l. quoties, Cod. de donat. qua sub mod.* & in specie istam doctrinam & resolutionem ponit Bart. in *l. certi conditio, §. quoniam, §. si cert. petat. 2. col. num. 6.* & ibi Angel. in *fin.* & notab. ibi Paul. de Castr. 1. column. num. 9. Iason 2. column. num. 2. Philip. Decius in *fin.* Bart. in *l. stipulatio ista, §. si stipuler. pen. column. in fin. de verbor. obligat.* & ibi Alex. penult. column. & fin. column. Iason pen. column. num. 20. idem Iason in *l. quod dicitur, eodem tit. fin. column. & question.* Imol. in *lege ex facto, §. si quis rogatus, el primero 4. column. ad Trebell.*

Non obstat etiam textus in *l. 2. eiusdem titul. Codice de donat. qua sub modo, & in l. final. Codice de legat.* ubi habetur quòd donatio vel contractus potest fieri ad tempus, ita ut post tempus res debeat restitui vel reuerti donatori vel hæredibus, quia respondeo quòd debet intelligi modo prædicto, scilicet, ut quæritur eis tantum actio personalis, non verò dominium, nec possessio nec actio realis: & in terminis ita tenet & declarat Petr. de Bellaper. in *dict. l. 2.*

& est de mente Baldi & omnium Doctor. ibi. tenet etiam Petr. de Bellaper. in *dict. l. fin. Cod. de legat.* Secus tamen est in vltimis voluntatibus, quia si testator legauit rem vsque ad tempus, ut post tempus sit hæredis, post illud tempus ipso iure transfertur dominium rei in hæredem: ita debet intelligi textus in *l. fin. Codice de legat.* in quantum loquitur in legato vel fideicommissio & ita tenet & declarat ibi Glossa ordinaria in *gloss. pen. in verbo remeantibus*, & ibi Petr. de Bellaper. Bart. Salycet. Alexand. & communiter Doctores: idem probat textus in *Authentic. cui relictum, versic. fin. Codic. de indic. vi tot. quem* ibi not. solus Salycet. facit etiam notab. doctrina Glossæ ordinariæ in *l. 1. in gloss. magna, in fin. versicul. at hic non ita credo, Codice de inoffic. donat.* ubi dicit quòd in casibus in quibus ipso iure ex aliqua dispositione transfertur dominium sine traditione, resoluta illa dispositione & titulo retransfertur ipso iure dominium sine aliqua alia traditione: secus verò è contra, si in aliqua dispositione requiratur traditio prout regulariter requiritur in contractibus: quia similiter requiritur in dissolutione: quam Glossam dicit ibi valdè notab. Bald. in finalibus verbis, Alexand. in *l. fin. Codice de legat. 2. column. numero 3.* & istam doctrinam ponit Bartol. licet illam Glossam non alleget, in *l. & ideo, ff. de condit. furt. 1. column. numero 2.* Pro qua sententiâ & Doctrina considero textus singul. in proposito in *l. mortis causa res donata, cum l. sequenti, ff. de donatione caus. mor.* quem sic induco, in donatione causa mortis solo titulo transit dominium in eum cui fit donatio sine aliqua traditione: textus est vnicus in iure iuncta Glossa in *l. 2. ff. de publ.* quem ibi dicit vnicum Bald. & Angel. de Perus. & dicit & vnicum Bald. in *l. 2. Cod. si quis alteri vel sibi post princip. numero 2.* isto enim casu, si reuocetur donatio expressè vel tacitè statim ipso iure acquiritur dominium ipsi donatori: iste est verus & realis casus in *dicta l. si mortis causa, cum lege sequenti*: quem ad hoc considerat & reputat valdè singul. Paul. de Castr. ibi, ex quo textu in *dictal. fin. Codice de legat.* sic declarato & confirmato infero & dico, quòd procedit & debet extendi, nedum quando res legata debet post tempus redire ad ipsos hæredes testatoris sed etiam ex dispositione testatoris debeat redire ad quemlibet tertium extraneum: quòd apertè fundatur ex superioribus: & in expresso ita tenet ibi solus Petr. de Bellaper. 1. column. *propè fin.* Non obstat etiam dicta lex Partitæ, quia in quantum dicit quòd transacto die vel tempore hæres donatoris vel alter tertius consequetur & acquirat dominium & possessionem rei, debet intelligi quòd respectu ipsius donatoris vel hæredis benè reuertitur dominium & possessio: quia non recesserat ab eis cum tantum rem concessit vtendam & fruendam respectu vsusfructus, & sic dominium & civilis possessio erat penes eos, sed respectu extranei est difficultas illius legis, vnde posset dici quòd respectu extranei intelligatur, quòd quæritur ei dominium & possessio, mediante actione personali quam habet ex pacto donatoris, iuxta textum cum materia in *dicta l. quoties, Codice de donat. qua sub mod.* & iste sit verissimus sensus & intellectus illius legis partitæ: & confirmatur, quia cum leges Partitæ regulariter non sint correctoriæ iuris communis, non est dicendum nec credendum, quòd illa lex corrigat in hoc ius commune tot & tantis legibus & rationibus confirmatum. Idem asserit Couarr. *lib. 1. Variar. cap. 14. numero 5.* Gomez Arias in *l. 43. Tauri, numero 3.* Martiençus in *l. 8. tit. 7. lib. 5. gloss. 3. numero 21.* Vel aliter, & secundò, & quidem subtiliter potest intelligi illa lex, quando primò res donatur quoad vsusfru-

ctum pro certo tempore, vt post tempus res pertineat alteri; nam tali casu post illud tempus quæritur illi tertio dominium & possessio ipso iure, quia videtur interuenire quidam actus fictus translatiuus possessionis, scilicet retentio vsusfructus: argumento textus in *l. quisquis, Codice de donat.* & eorum quæ latè dico in materia possessionis in quarto actu ficto. Vel aliter & tertio dicamus, quod illa lex sit noua & exorbitans à regulis iuris communis, & per eam deciditur quòd illo casu transeat dominium & possessio in illum tertium: & fortè potest esse ratio, quia loquitur de bonis vincularis & restitutioni subiectis, in quibus specialiter hoc voluit decidere illa lex, & ex ea fortè hodie habuit ortum lex 45. infra his legibus Tauri. Sed adhuc primus intellectus supra assignatus videtur mihi verior & tenendus.

29 Item adde pro intellectu & declaratione textus in dicta leg. quoties, Codice de donat. qua sub modo, quod licet vellet quod si res donatur eo pacto vel modo, vt post mortem donatarij vel post certum tempus pertineat alicui tertio, acquiratur ei actio personalis, quod tantum habet locum & procedit in contractu donationis: secus tamen est in alio, vt venditionis, vel quouis alio: ita notabiliter Alexand. in *l. stipulatio ista, §. si stipuler. fin. column.* & est de mente Bartol. & aliorum Doctorum ibi. Item adde ad prædictam *l. quoties*, cum commun. opinio, quòd licet in prædicto casu, quando quis donat eo pacto vt post mortem vel tempus quærarur alteri, licet illi tertio quærarur actio personalis pro re vel interesse, tamen debet intelligi contra obligatum vel eius hæredem, tamen non habebit actionem contra tertium possessorem rei: quia ratio realis hoc casu non competit cum non transeat dominium nec possessio, actio verò personalis similiter non competit, quia illa tantum dirigitur contra primum donatarium obligatum, & non sequitur particularem successorem: argumento textus in *l. fin. §. fin. ff. de contrab. empt.* Sed hoc aperte hodie videtur corrigi per dictam legem Partitæ. Ex quo subtiliter deducitur & infertur, quòd si donator fecit pactum fauore plurium, quia donauit rem hoc pacto, vt post mortem vel tempus primus tradat secundo, & secundus tertio, & sic de alijs: quod omnibus quæritur actio successiuè contra grauatum.

Item infero quòd si fortè primus donatarius grauatus alienauit rem, & secundus consequatur ab eo interesse, quòd tertius habebit actionem contra secundum pro illo interesse consequendo: quia licet in particularibus pretium non succedat loco rei, tamen quando consequutum est ex causa lucratiua bene subrogatur & peti potest: argumento textus cum materia in *l. sit eum seruum, ff. si cert. petat. & in l. si & me & Titium, cod. tit.* iuncta communi opinio.

Sed circa prædicta pro maxima declaratione prædictorum quæro de subtili & necessaria quæstione, scilicet si iste donator qui donauit alicui fundum vel rem hoc pacto vel modo, vt post mortem vel certum tempus restituat alteri tertio, si possit talis donator illud pactum, modum, vel gramen remittere & reuocare, vt illi tertio non restituatur: & videatur quòd sic.

Primò, argumento textus notabilis in *l. 3. de seruis exportandis*, vbi si dominus vendidit vel donauit seruum suum hac lege & pacto, vt intra certum tempus manumittatur, transacto illo tempore efficitur liber, ita demum si dominus perseverauit in eadem voluntate: vnde si ante tempus completum illud pactum vel modum reuocauit, non erit liber: & sic in præiudicium serui potuit dominus pactum vel modum tollere, ad idem est textus in *l. 1. & 2. & final.*

Codic. si mancipium ita fuerit alienatum vt manumittatur, textus in *l. 3. ff. qui sine manumissione ad libertatem perueniunt*, textus in *l. si pecuniam, §. si seruum, ff. de condit. ob causam*, ergo ita in nostro casu donator possit reuocare illud pactum vel modum positum in fauorem tertij. Secundò, quia in nostro casu & quæstione illi tertio est quærita actio virtute contractus innominati resultans, habita relatione ad id quod deuenit in modo: ergo meritò habebit locum pœnitentia, vt in *l. si pecuniam, in princip. cum materia, ff. de condit. ob causam*, vnde sicut in contractu innominato tota dispositio per pœnitentiam reuocari potest, ita quælibet eius pars. Tertio, & in terminis istam sententiam & conclusionem tenet Bart. in *l. qui Roma, §. Flauius, 1. column. num. 1. ff. de verb. obligat.* qui extendit hoc vt habeat locum etiam si illud pactum sit positum in fauorem Ecclesiæ vel piæ causæ: & ibi Ioan. de Imol. 2. column. in med. Aret. 3. column. qui latè disputat, & tandem se firmat in fin. column. dicens, quòd tutius est tenere opin. Bart. Alex. 3. column. num. 8. Socin. 4. column. Iason 7. column. num. 28. Raph. Cuman. & Petrus de Besu, idem etiam tenet Bartol. in *d. l. 2. ff. de seruis expor.* cum quo transeunt ibi Doctores: tenet etiam Ioan. de Imol. in *cap. potuit, de locato, penult. column. in medio & in fin.* Bald. in *l. cum à focero, Codice de iure dot. 2. column.* istam etiam conclusionem tenet Aretin. in *conf. 74. 4. column. num. 9.* qui notabiliter loquitur: & istam dicit magis communem opinionem Socin. & Iason in *d. l. qui Roma, §. Flauius*. Sed his non obstantibus teneo contrariam sententiam: imò quòd prædictus donator non possit reuocare illud pactum vel modum positum in fauorem tertij, modò interueniat consensus solius donantis, modò vtriusque, scilicet ipsius donantis & ipsius primi donatarij: & istam sententiam contra Bartol. & commun. opin. tenet Paul. de Castr. in *d. l. qui Roma, §. Flauius, 1. column. in fin. numero 2.* idem Paul. in *l. in insulam, §. final. in fin. ff. solut. matrim.* idem in *l. si pecuniam, ff. de condit. ob causam, 3. column. 4. quæst.* idem Paul. in *l. si cum venderet, ff. de pignor. action. 2. column. num. 5.* licet litera eius sit corrupta: & ante eum istam partem tenet Franc. de Albergo Florentinus, qui fuit discipulus Bartol. in *dict. l. 3. ff. de seruis export.* istam etiam partem tenet Salyc. in *d. l. quoties, Cod. de donat. qua sub mod. in fin.* idem Salyc. in *l. 1. Codice si mancip. ita fuer. alien. vt manumit. 1. column. numero 5.* & dicit Paul. vbi supra quòd istam partem tenet Spec. in *titul. de instrum. edil. §. nunc verò aliqua, versic. cum quis legat. in additione que incipit, Titio decem.* Sed certè ibi non loquitur an donatio possit reuocari vel non respectu tertij qui erat Seius, sed tantum dicit quòd donatio non potest reuocari à primo donatario qui erat Titius cui res erat tradita: & sic non tangit quæstionem nostram, nec ad eam potest allegari. Quam etiam defendit Couarr. lib. 1. *variarum cap. 14. numero 9.* cum alijs quos ipse allegat. Velasquez de Auendaño hic, *gloss. numer. 7.* Perez lib. 3. *ordinamenti, col. 1056.* communiorémque hanc sententiam contra Bartolum testatur Suarez in *l. quoniam, 8. quæstione, l. regni, pagina 516.* Benedictus relatus à *gloss. 2. l. 7. tit. 4. part. 5.* veriorémque & communiorém contra Bartolum testatur Dueñas *regul. 216.* quòd hodie clarius procedit attenda *l. 2. titulo de los contractos y obligaciones, in fine, lib. 5. recopil.* qua lege attenda sic tenendum asserit nobiscum Villalobos in *antimonia iuris ciuilibis & regij, fol. 6. numer. 26.* latèque cum disputat Azeuedus alios referens in *l. vndecima, titul. 6. lib. 5. numero 10.* istam etiam partem tenet Roderic. Suarez in *repetition. l. quoniam, in prioribus, Codice de inoffic. testam. fol. 97. 8. quæst. pr.* qui dicit quòd ferè omnis schola scribentium tenet

contra Bart. idem Roder. Suar. *allegat.* 19. 3. *column.* fol. 176. Sed certè in hoc deceptus est, quia imò magis commun. est cum Bart. vt ex superioribus patet, istam etiam conclusionem tenet Paul. *in cons.* 164. *antepenult. colum. versic. sed contra hoc facit,* 2. *vol. cons.*

Pro qua sententia contra Bartol. & communem primò facit tex capitalis bene ponderatus *in d. l. quoties, Codice de donat. qua sub modo.* vbi expressè dicitur, quòd ex tali pacto vel modo restitutionis statim est quæsitæ utilis actio illi tertio: ergo eo inuito per donantem reuocari non possit: quia quando ex contractu alterius mihi quæritur ius actio vel obligatio, non potest me inuito mihi auferri: argumento textus *in l. sicut ab inuito, Codice de action. & obligat.* textus *in l. de contrah. Codice de resc. ven.* textus *in l. non idcirco, Codice de contrah. empt.* textus *in l. quamvis, Codice de transact.* textus *in l. incommutato, §. sicut, ff. commodati,* textus *in l. si mandanero, la 2. §. sicut mand.* textus *in l. statu liberum, §. Stichum, de legat. 2.* textus *in l. si sociis, vers. 1. ff. pro socio,* textus *in regula, id quod nostrum, ff. de regul. iur.* nec obstat textus *in l. 2. §. sed & si quis donaturus, ff. de donat. & in l. si pater, versicul. sin autem, ff. de manumiss. vin. cum simil.* & notata *in l. 1. §. fin. ff. de contr. empt. & in l. consensu, Cod. de action. & obligat. & in l. absentis, de donat.* quia ibi actus, actio, vel obligatio non erat quæsitæ illi absentis, vt ibi notatur: hic verò sic: confirmatur subtiliter ex prædicta *l. quoties,* inquantum dicit, quòd acquiritur illi tertio actio, licet stipulatus non sit: sed eo casu quo esset stipulatus quæreretur irreuocabiliter, adèd quòd à donatore nullo modo posset reuocari, vt *in lege perfecta donatio, eodem titulo, de donat. qua sub modo.* ergo similiter in nostro casu reuocari non possit, cum efficax actio iam quæsitæ sit. Secundò facit textus notab. *in l. fin. ff. de pactis,* vbi si creditor fecit pactum de non petendo ipsi debitori: ex quo quæritur liberatio fideiussori non potest debitor illud reuocare in præiudicium fideiussoris: ex quo textu sumitur notab. doctrina & theoretica, quòd ius mihi quæsitum ex contractu vel pacto alicuius non potest mihi auferri: & ad hoc eum notat ibi Salyc. Angel. Paul. Iason & communiter Doctores textus *in l. si seruus, & in l. filius paciscendo, Codice de pactis,* & ibi Paul. & communiter Doctores vbi dicitur quòd ius mihi quæsitum ex contractu filij vel serui, non potest ab eis mihi auferri: textus *in l. si partem, versic. sin. in fine, ff. quemad. seruit. amit.* vbi si testator legauit seruitutem, & legatarius antequam agnosceret vel repudiaret legatum vendidit fundum dominantem, illi emptori quæritur ius seruitutis quòd ampliùs à legatario auferri non potest repudiatione legati, vel alias, textus *in l. in insulam, §. fin. ff. solut. matrim.* vbi si quis dedit dotem mulieri hoc pacto, vt soluto matrimonio dos ad eum reuertatur, facto diuortio potest petere dotem, adèd quòd si postea maritus & vxor reuertantur in matrimonium, non auferitur ius quæsitum dotem repenti: & ad hoc notat Baldus, Angel. Imola, Paul. de Castr. & communiter Doctores textus *in l. cum maritus, §. fin. ff. de pactis, dotal.* vbi mulier dedit dotem hoc pacto, vt post mortem suam restituatur fratri: & ille frater stipulatus est, & dicit textus, quòd non potest mulier de dote disponere in vita vel morte in præiudicium fratris: quem ad hoc notat ibi Bald. Salyc. & communiter Doctores & dicit singul. Aretin. *cons. 24. pen. column.* textus *in l. certi conditio, §. nummos, iuncta gloss. 1. ordinaria in versic. vel dic. ff. si cert. pet.* vbi si quis mutauit nummos nomine alicuius tertij absentis, ei quæritur actionem quam postea eo inuito auferre non poterit: & adhuc notant &

commendant omnes Doctores textus notab. *in l. si post mortem, §. fin. ff. de bonor. poss. contra tabul.* vbi si ex dispositione legis ex persona alicuius competit mihi aliquod ius, non potest me inuito mihi auferri: & ad hoc notat ibi Bartol. Alberic. & communiter Doctores textus singul. *in l. si constante, vers. exceptis, Cod. de donat. ante nupt.* per quem infert ibi Bald. quòd quando ex contractu vel pacto contrahentium vel occasione contractus per dispositionem legalem, est alicui tertio ius quæsitum re vel spe, non potest ab eo recedi in eius præiudicium: & illum textum ad hoc dicit solennem Aretin. *in consil. 74. penult. colum. numer. 10. Iason in l. fin. ff. de pactis, 2. colum. post princ. textus in cap. si tibi absentis de prabendis, lib. 6.* vbi si Episcopus vel superior contulit beneficium alicui absentis, etiam non interueniente nuntio vel epistola, non potest amplius pœnitere nec reuocare: & ibi notat & commendat Glossa ordinaria & communiter Doctores. Tertio, & principaliter & magis in expresso hodie in nostro regno facit lex 3. *titulo 8. lib. 3. ordin.* qua cauetur quòd indistinctè potest quis alteri obligari, etiam absentis, sine aliqua stipulatione vel solennitate, dum constet de voluntate obligantis: ergo in nostro casu illi tertio fuit quæsitæ actio & obligatio ex voluntate donantis, & ex eius pacto vel contractu: si fuit quæsitæ, ergo reuocari non potest. Confirmatur hoc, quia Bald. *in l. cum à socero, 2. column. in fine, Codice de iure dotium,* & communis opinio modernorum, *in d. l. qui Roma, §. Flavius de verb. obligat.* dicit, quòd si in proposita quæstione notarius stipuletur pro ipso tertio non potest postea per donantem reuocari, sed hodie attentata illa leg. regia quæritur ius vel actio illi tertio & cuilibet absentis tanquam si interuenisset stipulatio: ergo reuocari non potest. Et tenendo istam partem quam teneo pro verissima: dico quòd non obstat primò textus capitalis in quo se fundabat Bartol. & commun. opinio *in d. l. 1. ff. de seruis exportan.* quia dupliciter respondeo, & primò sic, quòd in illa lege apertè requiritur perseuerantia in domino alienante seruum pacto vel modo, de quo ibi, vnde meritò dominus potest illud pactum vel modum reuocare, quòd probat ibi textus dum dicit, si is tamen qui vendidit in eadem voluntate perseueret: probat etiam textus *in l. si pater, vers. sin autem, ff. de manumiss. vindic.* in nostra verò quæstione & casu dictæ *l. quoties,* talis perseuerantia non requiritur, ideo reuocari non potest. Vel aliter & secundò respondeo quòd ibi, scilicet *in d. l. 1. ff. de seruis export.* pactum vel modus fuit appositus in fauorem serui, cui non potuit aliquo modo quæri actio vel obligatio, cum sit omninò incapax: vt in regula *quod attinet ff. de reg. iur.* & ex hoc iura disponunt quòd tali pacto vel modo non reuocato seruus efficitur ipso iure liber secundum voluntatem domini: ita dicit textus *in d. l. 3. de seruis export.* textus *in l. 1. & 2. Codic. si mancip. ita fuer. alien. vt manumiss.* textus *in l. 3. ff. qui sine manum. ad liber.* per textum *in l. si pecuniam, §. si seruum, de condit. ob. caus.* Sed in nostra quæstione & sic in casu prædictæ *l. quoties,* ille tertius, in cuius fauorem pactum vel modus ponitur, est libera persona & capax actionis & obligationis, & ei est quæsitæ actio & obligatio: vnde meritò in eius præiudicium reuocari non potest: & si replices, quomodo potuit huic tertio absentis quæri actio sine acceptatione & consensu, imò sine eo quòd interueniret nuntius vel epistola, quia alias non potest valere per textum notab. iuncta commun. doctrina *in l. absentis, ff. de donat.* vbi quando donatio fit absentis, requiritur acceptatio, voluntas & consensus donatarij: imò si postquam quis donauit donatarius sciuerit & acceptet, non sufficit

Sufficit sed requiritur quod interueniat nuntius vel epistola ad coniungendas voluntates, ita tenet ibi Bart. *in princ.* Alber. Iacob. & Oldr. quos ipse refert Paul. Imol. Cuman. & ceteri Doctores facit Glossa ordinaria *in l. consensu, ff. de action. & oblig.* Gloss. *in l. 1. §. fin. ff. de comm. emp.* §. *in l. illud, Codic. de sacr. Eccles.* & ibi notat Alber. Iacob. Butr. & omnes Gloss. *in l. nec ambigi. Codice de donat.* & ibi expresse notat Cynus, Bald. & Salyc. Respondeo quod ille textus & commun. opin. loquitur & procedit, quando donatio incipit à traditione vera vel ficta, & fiebat absenti: nam tunc requiritur acceptatio & consensus modo prædicto, scilicet inueniente nuntio vel epistola: nos verò loquimur quando donatio incipit à promissione vel obligatione. Sed aduertendum subtiliter quòd ista solutio non satisfacit, quia quando donatio incipit à promissione vel obligatione, fortiori vel eadem ratione non valet si fiat in absenti: nam de iure antiquo hoc expeditum est, cum requirebatur stipulatio quæ non poterat fieri inter absentes, etiam mediante nuntio vel epistola, *vt in l. 1. ff. de verb. oblig.* hodie verò *de iure nouo Codicis bene* valet per pactum nudum & per consensum vtriusque: sed tunc si fieret absenti, requiritur nuntius vel epistola ad coniungendam voluntatem & consensum: ita singul. tenet & declarat Iacob. Butr. & post eum alij Doctores *in l. illud, Codice de sacrosanct. Eccles.* Fab. & Angel. *in princ. Instit. de obligat.* ex consensu, & secundum hoc in nostro casu & quæstione, modò donatio incipiat à traditione, modò à promissione & obligatione, non potuit quæri actio illi tertio absenti, nisi postquam consensit interueniente nuntio vel epistola: ergo bene potuit donator reuocare: & ista est noua & subtilis difficultas quam nemo posuit in hoc articulo. Sed ea non obstante teneo istam sententiam & conclusionem contra Bart. quam supra fundauì, & prædictæ difficultati respondeo subtiliter, quòd procedit quando principaliter & de per se fit donatio, & non dependet ab alio actu nec persona: vt si quis donat rem vel aliquam quantitatem absenti, tunc enim non valebat in eius persona quoad dominium, nec quoad obligationem: secus verò quando donatio fit præsentis taliter quòd valeat & in eius persona habeat vires: quia tunc si grauetur alteri dare vel restituere, tunc illi tertio quæritur per legem utilis actio etiam ignorantis, & non interueniente nuntio vel epistola: quia fortificatur ex prima donatione valida, & ab ea recipit fomentum: & iste est verus & realis sensus & intellectus illius textus *in d. l. quoties*, sic alibi non dilucidatus: vnde illa donatio non potest reuocari, quia iam *per legem* est quæsitum ius: hodie tamen de iure regio hoc magis clarè procedit & habet locum *per legem tertiam, titul. §. lib. 3. ord.* modo fit donatio præsentis modo absenti: modo fiat de quantitate, modo de aliqua re in specie: modo incipiat à traditione, modo à promissione.

Non obstat secundò, quod in nostro casu & quasi resultat contractus innominatus: scilicet do vt des, vel facias: habita relatione ad id quod venit in modo: ergo meritò potest reuocari, quia habet locum pœnitentia: quod fundamentum in hoc articulo posuit Ioan. de Imol. Alexand. & alij Doctores *in dict. §. Flauius*, quia subtiliter respondeo, quod in nostro casu & quæstione non resultat aliquis contractus innominatus, imò est contractus nominatus donationis in persona primi qui reuocari non potest, similiter respectu tertij cui est fienda restitutio non est contractus innominatus, imò est donatio ex qua quæritur ei actio *per dict. leg. quoties*.

Confirmatur etiam, quia in contractibus innomi-

natis, ita demum habet locum pœnitentia, quando nulla est nata actio ei à quo fit reuocatio: quia res est omninò integra ex parte vtriusque contrahentis, vel quando vnus ex contrahentibus impleuit ex sua parte, alter verò non: tunc ille qui impleuit potest pœnitere & contractum reuocare ex eo, quia contractus censetur debilis, & nulla fuit quæsitæ actio ei cui impletum est: ista est propria & realis dispositio textus *in d. l. si pecuniam, ff. de condit. ob causam*.

Sed in nostro casu & quæstione non est contractus innominatus, sed verus & nominatus contractus donationis, tam in persona prima donatarij, quam secundi vel tertij, cui est fienda restitutio: præterea illi secundo vel tertio statim est quæsitæ efficax actio ex illo pacto & modo donationis & restitutionis, per textum *in dicta l. quoties*, ergo reuocari non potest nec habere locum pœnitentia. Vel aliter respondeo, quòd licet in nostro casu & quæstione resultaret contractus innominatus, tamen hodie de iure regio non posset reuocari nec habere locum pœnitentia, vt supra dixi: quia hodie in contractibus innominatis etiam nullo implemento secuto oritur actio, & non habet locum pœnitentia *per dictam l. 3. titul. 8. lib. 3. ordin.*

Et ex his infero singularem & vtilem declarationem *ad legem 27. supra his ll. Tauri*, vbi habetur quòd pater potest per contractum & donationem inter viuos meliorare filium quem velit in tertio bonorum, & in eo apponere substitutiones, vincula, & grauamina quæ voluerit: nam dico quòd si pater grauaret talem filium melioratum restituere prædictum tertium alteri filio vel descendenti, vel in defectum eorum alteri personæ secundum formam & dispositionem prædictæ legis, non posset pater solus, nec concurrente consensu primi filij meliorati postea illud grauamen vinculum, vel submissionem tollere vel reuocare in præiudicium alterius filij vel descendenti, vel tertij in cuius fauorem positum est grauamen vel vinculum restitutionis, cum per illam legem iam sit ei ius quæsitum: vide quæ diximus *ad num. 29. ibi & istam sententiam*, & in terminis ita tenet & concludit Rodericus Suarez *in repetitione legis, quoniam in prioribus, fol. 97. 8. quest.* quam tamen ego declaro isto modo, nam si pater adhuc non tradidit prædictam meliorationem primo filio meliorato, nec scripturam eius, nec fuit facta ex causa onerosa, tunc bene posset reuocari tam respectu primi quam alterius qui successiuè in tali melioratione nominatus est: nam cum indistinctè sit reuocabilis per legem 17. Tauri, sequitur quòd poterit pater reuocare respectu vtriusque, vel respectu illius tertij successiuè nominati: cum nulli eorum sit quæsitum ius perfectè & irreuocabiliter: si verò dicta melioratio sit tradita, primo filio meliorato, vel eius scriptura, vel fuerit facta ex causa onerosa, vel aliter sit effecta irreuocabilis ex causis & modis contentis *in d. l. 17. Tauri*, tunc dico quòd nullo modo posset reuocari respectu primi nec respectu tertij successiuè nominati, quia iam à principio fuit perfectè irreuocabilis: & si dicas quòd tantum respectu primi prædicta melioratio est irreuocabilis, quia ei fuit tradita possessio, vel scriptura, vel causa onerosa, vel alia per quam efficitur irreuocabilis, respicit tantum primum filium melioratum, non verò tertium successiuè nominatum, vnde videtur quòd respectu eius possit reuocari, quia subtiliter respondeo quòd ex eo, quod iam melioratio semel est irreuocabilis respectu primi propter aliquam causam de contentis *in his ll. Tauri*, maxime *in l. 17.* statim iam est quæsitum ius & actio tertio,

tio, & aliis successiue nominatis: & quoad omnes cenfetur irreuocabilis, quia possessio, causa, vel qualitas per quam efficitur irreuocabilis, requiritur tantum in primo filio vel descendente meliorato, & non in alio: ergo amplius reuocari non possit, argumento textus singul. in l. pater filium, §. quindecim liberis, ff. de legat. 3. vbi habetur quod res prohibita alienari, si aliquo casu permittatur alienari, & veniat casus in quo iam semel sit alienata, perpetuo remanet libera & alienabilis: & ibi notat Bartol. & communiter Doctores facit etiam textus singularis & vnicus in l. fin. Codic. de remiss. pign. secundum Bald. Salycet. & communiter Doctores, vbi habetur quod si res obligata vel hypothecata a debitore semel aliquo casu alienetur, creditore consentiente perpetuo eximitur ab obligatione & hypothecata, ad id quod licet postea reuertatur ad personam debitoris, amplius non reincident in primam generalem obligationem, etiam bonorum futurorum: facit etiam textus in l. videamus, ff. quod metus causa, text. etiam in l. tutor rerum, ff. de administr. tutor.

34 Item etiam & secundo ex predictis infero, quod si quis faciat & constituat maioratum in persona certa & determinata, & post mortem eius vocauit & substituit alias successiue, & primæ tradidit possessionem eius vel scripturam vel fiat ex causa onerosa iuxta formam & dispositionem textus in l. 44. infra his l. Tauri, quod si semel fuerit tradita possessio vel scriptura primæ personæ nominatæ, vel concurrat causa onerosa, non potest amplius maioratus reuocari, etiam quoad alias personas nominatas vel substitutas, sed perpetuo remanet firmus, validus, & irreuocabilis.

Item etiam & tertio ex predictis infero quod licet iura regalia quæ pertinent Principi in signum supremæ iurisdictionis, non possunt præscribi nisi tempore immemoriali: tamen si semel sunt præscripta ab aliquo magnate vel domino temporali, perpetuo efficiuntur præscriptibilia tempore ordinario, decem, vel viginti, vel triginta annorum: sicut quælibet alia res priuata, vel iurisdicção.

Item etiam & quarto ex predictis infero, quod si aliqua res patrimonij semel est alienata in hoc regno per descendentes possessores, & non fuit per proximorem consanguineum retracta pro eodem pretio secundum leges huius regni, non poterit amplius per aliquem retrahi iure sanguinis, sed perpetuo remanet libera & alienabilis.

Quintus modus per quem impeditur alienatio & translatio dominij est, quando expressè prohibetur per legem: textus est in l. non dubium, versicul. nullum, Codice de legibus, cuius verba sunt, nullum enim pactum, nullam conuentionem, nullum contractum inter eos videri volumus subsequutum, qui contrahunt lege prohibente. textus in l. 1. & per totum, ff. de fundo dotali, textus in l. quadam, ff. de acquir. rerum domin. textus in l. 1. & per totum, ff. de rebus eorum, textus in l. 1. & per totum, Codice de pred. minor. textus in l. lex qua tutores, Codice de administr. tutor. textus in l. alienationis, ff. de famil. hercis. textus in l. post contractum, in fin. ff. de donat. textus in l. 2. fin. Codice de litigiosis: textus in l. commissæ, ff. de public. & relig. textus in l. fin. Codic. ad legem Iul. maiest. textus in l. qui contra, Codic. de inces. nupt. textus in l. ex indiciorum, ff. de accus. textus in l. quæstum, ff. qui & a quibus, textus in l. 3. §. sciendum, ff. de donat. inter vir. & vxor. textus in §. 1. Instit. quibus alien. licet vel non, textus in cap. cum secundum leges, de hered. lib. 6.

36 Sextus modus per quem potest impediari alienatio translatio dominij est, in melioratione tertij: nam si

pater vel mater meliorat filium in tertio bonorum suorum in vltima voluntate vel per contractum inter viuos, potest in eo apponere quodlibet grauamen vel vinculum restitutionis, vel submissionis, atque ita maioratum facere sine licentia Principis, iuxta formam & dispositionem legis 27. supra his legibus Tauri, qua hodie est l. 11. titul. 6. lib. 5. recopilat. qua probatur posse, in tertio & quinto fieri meliorationem quod ex illa lege expendit Castillus ibi, verbo, para siempre, Palacios Rubeus, numero 7. Tellus numero 2. Gomez Arias numero 59. Gregorius in l. 2. titulo 15. part. 2. gloss. 1. in fin. Menchaca, de success. creatione, §. 26. num. 95. & 96. Couarru. lib. 3. variarum, capitulo 5. numero 4. Molina lib. 1. capitulo 1. numero 25. Matiençus in dict. l. 11. titulo 6. libr. 5. glossa undecima, numero 1. vbi differentias inter huiusmodi maioratus sine licentia Principis & cum eius licentia constitutos refert de quo magistraliter dixi in propria quam posui in l. 17. supra eodem.

Septimus modus per quem impeditur alienatio 37 & translatio dominij est per vltimam voluntatem & dispositionem testatoris: nam si testator instituit hæredem in tota hæreditate, vel in aliqua parte: vel legat alicui aliquam rem, post prohibere alienationem eius, & talis prohibitio valet & tenet: quod tamen intelligo & declaro isto modo, nam si prohibitio est simpliciter facta sine causa vel nulla demonstrata persona in cuius fauorem fiat, vt si testator dicat grauo hæredem vel legatarium ne alienet, talis prohibitio non valet: sed hæres vel legatarius liberè & iuste poterit rem alienare, quia illud est quoddam nudum præceptum testatoris, & resoluitur in consilium quod non obligat recipientem, sed tantum mouet eum: vt in l. 2. §. fin. ff. mandati, textus est capitalis & expressus in l. filiusfamil. §. diui, ff. de legat. 1. & ad hoc notat & commandat ibi Glossa ordinaria Bartol. Alberic. Paul. Alexand. Iason & communiter Doctores, textus in l. cum pater, §. mando, ff. de legat. 1. textus in l. pater filium, §. Iulianus Agrippa, ff. de legat. 3. textus in l. Lucius, eodem titul. textus in l. Titio centum, ff. de condit. & demonstr. & vtrouque communiter Doctores. Confirmatur, quia in qualibet dispositione semper requiritur causa pro eius validitate, textus est in l. cum hi, §. vult igitur, versic. in causa, ff. de transact. textus in l. si procuratorem, versicul. 1. ff. mandati, textus in l. si pariter, ff. de liberal. causa, textus in l. 2. §. circa, ff. de doli except. textus in l. properandum, §. illo proculdubio, Codice de iudic. textus in l. cum indebito, §. fin. ff. de probat. Sed in Hispanorum primogeniis propter ipsorum natiuam perpetuitatem, eo ipso quod quis maioratum constituit, aut constituere profiteretur, seu ex coniecturis colligitur, prohibitio alienationis adiecta cenfetur, dominique translationem impedit, etiam si nulla alia causa adiciatur, vt tradit latè Molina lib. 1. capitulo 5. numero 31.

Si verò prohibitio est facta cum legitima causa, 38 vt quia testator prohibuit rem alienari, quia fuit maiorum suorum, vel habuit eam ab Imperatore, vel principe, vel erat fortalitiu vel turris fortissima quæ erat protectio & defensio cognationis suæ, vel quia hæres vel legatarius cui relinquebatur erat minor, vel fuit facta prohibitio fauore alicuius certæ personæ, vt quia prohibuit rem alienari, quia voluit rem peruenire alicui de genere vel alteri personæ, vel ex alia simili & iusta causa: nam tunc talis prohibitio valet & tenet, & non poterit alienari: vt tenet Tellus in lege quinta Tauri, secunda parte, numero decimo, in principio, Menesius in l. quoties, numero 10.

mero 10. & 11. *Codice de fideicommiss.* Gutierrez in *l. nemo potest.* num. 22. Azeuedus in *l. 11. titul 6. libro 5. recopilationis numero 10.* qui etiam pro causa sufficienti rem maiorum suorum apponi posse asserunt, & Baldus ab omnibus receptus in *d. l. quoties, Codice de fideicommiss. numero 1.* Gregor. in *l. 44. titul. 5. part. 5.* Matiençus in *l. 6. titul. 7. lib. 5. gloss. 1. numero 2.* textus est in dicta *l. filiisfam. §. diuis. ff. de legat. 1. ibi, nisi inueniatur persona cuius respectu hoc à testatore dispositum est, &c.* textus in *leg. cum pater, §. libertis, de legat. 2.* textus in *l. Titia Scio, §. Scia libertis, eod. tit.* textus in *l. codicillis, §. instituto, eod. tit.* textus in *l. voluntas, Cod. de fideicommiss. & idem disponit lex notab. Part. lex 44. tit. 5. 5. Part.* imò licet causa prohibitionis non exprimat, tacite videtur inesse ex qualitate: vt si fuit res maiorum, vel turris fortissima: idem tenet Tiraquellus plures referens *de vtroque contractu, in prafatione, num. 39.* Peralta in *l. 3. §. qui fideicommissa, num. 30. ff. de hered. institut.* Molina lib. 1. cap. 6. num. 31. & ita probat Glossa singul. & vnica in *l. quoties, la 1. Cod. de fideicommiss. & in Gloss. 1. quam ad hoc notat & commendat ibi Bartol. Salycet. & non est alibi secundum Corneum 2. column. & alios modernos ibi. Et ratio vera & fundamentalis per quam in prædictis casibus per vltimam voluntatem potest impediri alienatio, est, quia sicut per vltimam voluntatem transfertur ipso iure dominium, tam in hæreditate vniuersali aditione secuta quàm in legato vel fideicommissio sine aliquo actu traditionis vel apprehensionis, vt in *l. cum heredes, ff. de acquir. possess. & in l. facta, & in l. restituta, ff. ad Trebell. & in l. Titio, ff. de furt. & in l. cum pater, §. sardo, ff. de leg. 2. & in l. si tibi homo, §. cum seruis de legat. 1.* ita eodem modo per ipsam vltimam voluntatem potest alienatio & dominium impediri & de vno in alium transferri: ita probat textus in *lege fin. Codice de legat.* vbi testator potest relinquere legatum vel fideicommissum vsque ad certum tempus vni, & post illud tempus alteri: textus in *Auth. cui relictum, versic. final. Codice de iudic. vt tol. & in expresso istam rationem ponit Petr. de Bellaper. in l. ea, l. Cod. de cond. ob causam, 1. col. in fin. & ibi Cynus 2. column. in fin. & communiter Doctores ibi. Alber. in *l. si ita quis, §. ea lege, ff. de verb. oblig. 2. column. propè fin. & ibi Doctores Innoc. in cap. Raynald. extra, de testam. penult. column. confirmatur ex illa Gloss. singul. in l. 1. in gloss. magna in fin. Codice de inoffic. donat. vbi ponit notab. doctrinam, quòd in casibus in quibus ipso iure ex aliqua dispositione transfertur dominium sine traditione, in eisdem casibus resoluta illa dispositione, impeditur dominium & transfertur in disponentem, vel alium: quàm ad hoc summè notat & commendat ibi Bald. in *fin. verbis, & communiter Doctores.****

39 Quod notab. extende etiam si testator in tali prohibitione apposuit iuramentum, quia prohibitio non valet nec roboratur iuramento, vt tenet Innoc. & Doctores in *cap. dilecto de prebend.* imò etiam si vterque iuret, tam testator quam hæres grauatus, potest fieri alienatio, licet alienans sit periurus: quia iuramentum non afficit ipsam rem, vt impediatur eius alienationem: ita singul. Innoc. in *cap. dilecto, de prebend. & ibi communiter Doctores Abbas cap. intellectu, 3. column. numero 8. de iureiur. & ibi communiter Doctores & in specie tenet Ripa in d. l. filiisfam. §. diuis, 4. column. numero 21. Contrarium tamen tenet ibi expressè Ferdin. de Loazes, 16. column. num. 21. argumento textus in *l. cum quis decedens, §. codicillis, de leg. 3.* Item etiam ratione, quia ex tali iuramento resultat testatores voluisse in perpetuum non alienare: textus in *l. cum ita legatur, §. in fideic.**

40 Pro cuius perfecta intelligentia & declaratione,

primò quæro, si testator dixit & prohibuit alienari, ne res vel fundus exiret de familia, an per hoc videatur vocare omnes de familia simul, vel gradatim ordine successiuo? & resolutiue dico quod gradatim ordine successiuo: vt proximior in gradu semper præferatur: & eadem ratione idem esset quando prohibuit alienari, ne res vel fundus exiret de domo sua vel de stipite suo, textus in *l. peto, §. fratre, ff. de legat. 2.* cuius verba sunt, *fratre hærede instituto petit ne domus alienaretur, sed vt in familia relinqueretur: si non paruerit hæres voluntati, sed domum alienauerit vel extero hærede instituto decefferit, omnes fideicommissum petent qui in familia fuerint: idem tenet Pelaez 2. part. quest. 6. num. 84. Molina libro 1. capite 5. numero 23. & 24. Iulius Elianus lib. 5. sententiarum §. testamentum, quest. 76. Velle consilio 100. numero 8. & hoc casu prohibitio alienationis vltra quartam generationem non extendi notat Bartolus, & communiter scribentes per textum in *Authent. de restitutione per fideicommissum, §. nos igitur, collatione 9.* notat Xuarez in *l. quoniam, 2. limit. numero 18. Alciatus, consil. 96. numero 15.* quam etiam opinionem in specie secutus est Palacios Rubeus in *cap. per vestras de donat. inter virum 3. notabili §. 26. colum. numero 20.* quamvis ibidem in finalibus verbis affirmet se id non firmare: contrariam tamen sententiam veriorum esse existimat Molina lib. 1. cap. 14. numero 12. plures alios allegans, quid ergo si non sint eiusdem gradus? ita res temperari debet, vt proximus quisque primo loco videatur inuitatus: & ibi notat Bart. Alber. Bald. Ioan. de Imol. Paul. de Castr. & Raph. Cuman. textus in *l. cum ita legatur, §. in fideicommiss. eod. tit. textus in l. fin. Codice de verb. signific. textus in l. 1. Codice de secund. nupt. in fin. ibi, vers. gradibus seruatis, & ibi ad hoc notat Bald. 3. colum. numero 7. & Philip. Decius 7. column. numero 19. & idem est si legatum vel fideicommissum relictum est cognatis vel consanguineis, vel quis est grauatus eis restituere, vel extra eos non alienare: quia debet intelligi prædicto modo, vt ordine successiuo proximiores censeantur vocati: textus est in *l. si cognatis, ff. de rebus dubiis. & ibi Bart. column. fin. & communiter Doctores.***

Vnum tamen est, quòd hoc casu non habet locum repræsentatio: itaque proximior in gradu semper debet præferri, licet alter vellet succedere per viam repræsentationis: vnde si mortuo hærede grauato concurrat frater ipsius testatoris ex vna parte, & filius alterius fratris mortui ex alia, præfertur pater tanquam proximior: quia iura quæ admittunt repræsentationem, loquuntur & habent locum in successione quæ prouenit ex dispositione legis: non verò in successione quæ prouenit ex dispositione hominis, & sic testatoris vt in nostro casu: quia illa regulatur ex præsumpta charitate & affectione, vnde meritò proximior in gradu est præferendus: ita tenet subtiliter Bald. in *d. l. cum ita legatur, §. fin. ff. de legat. 2. finab. quest. & ibi Cuman. reputans hoc esse singulare: tenet etiam Philippus Decius in l. 1. Codice de secund. nupt. 7. colum. numero 19. Angel. de Aretin. in §. cum filius, Institut. de hered. qua ab intest. defer. 1. column. versicul. deinde, Alexand. consil. 204. 2. column. numero 6. 2. vol. & cons. 4. 3. colum. 4. vol. & cons. 129. 2. column. 5. volum. Cuman. cons. 106. Philippus Decius melius quàm alibi, cons. 1. 1. vol. vbi dicit hanc esse magis communem opinionem, & ita fuisse iudicatum in Rota, idem Philipp. Decius in l. 2. Codice de success. edil. ita etiam tenet Tiraquellus de primogenit. quest. 40. numero 159. Aluarus Valaf. de iure emphyteutico 9. 50. numero 36. Costa de maiorat. bonorum reg. numero 20. Couarr. capit. 38. pract. numero 4. Tiberius Decianus cons. 1. num. 175. lib. 1. Velasquez*

lasquez de Auendaño alios referens hic *gloss.* 20. numero 16. Matiençus in *l. 5. tit. 7. lib. 5. num. 11.* proximitas autem hæc attendenda est respectu vltimi possessoris & non respectu primi fundatoris. Socinus in *l. si cognatis*, num. 40. *ff. de rebus dubiis*, & in *l. heredes mei*, §. cui ita num. 21. ad Trebell. & *consil. 33. num. 14. lib. 4.* & *consil. 43 lib. 3.* & *consil. 86. num. 11. lib. 3.* Corneus *consil. 22. lib. 2.* & 90. *lib. 1.* Curtius Iunior *consil. 125. numero 4.* Rubeus *consil. 36. cum duobus sequentibus*, latè Marianus Socinus *consil. 126. numero 36. libro 1.* Gozadinus *consil. 4. numero 17.* & 31. Tiraquellus *de retract. lib. 1. §. 11. gloss. 1. in fine*, Clarus *lib. 3. §. testamentum, quest. 76. num. 14.* vbi hanc appellat communem, & nullo modo ab ea recedendum in iudicando & consulendo. Alciatus *consil. 48. num. 12.* & 610. numero 4. Beroius in *cap. in presentia, num. 417.* Menchaca *lib. 3. §. 26. num. 11.* Aluarus Valascus *de iure emphyteutico quest. 50. numero 34.* Molina *lib. 3. cap. 9. per totum num. 20.* & *lib. 1. cap. 6. num. 46.* & *lib. 3. cap. 4. num. 14.* Gregor. in *l. 2. tit. 15. p. 2. in verbo, el mas propinquo pariente, ad finem, in versic. nota item.* Valle *consil. 100. num. 10.* & 18. Petæz 4. parte, *quest. 8.* Parisius *consil. 2. num. 47. volumine 1.* Burgos de Piz *consil. 29. numero 8.* & 41. & 51. Matiençus in *l. 7. tit. 11. lib. 5. collect. gloss. 2. num. 1. fol. 354. in verbo, y alguno de aquel aboengo, & in l. 8. tit. 11. lib. 5. gloss. 3. fol. 373. verbo, otro pariente propinquo, lib. 3. §. 27. numero 4.* & istud videtur verius & tenendum, licet contractum teneat Glossa ordinaria in *d. l. cum ita legatur, §. fin. in gloss. penult.* imò quòd filius alterius fratris mortui æqualiter admittatur cum fratre viuo per viam representationis: quia videtur proximior vocatus per testatorem secundum legis dispositionem: & ibi Ioan. de Imol. in *fin. Socin. in l. si cognatis, penult. column. de rebus dub.* & ibi Alexand. in addit. ad Bart. Ex quibus in quæstione de facto dixi & consului, quòd si testator dixit & disposuit, quòd in legato vel fideicommissò quis eligat quem velit ex familia testatoris, quòd poterit eligere absolutè quem velit in quocunque gradu positum: quia prædicta procedunt quando testator simpliciter aliquid relinquit generi vel familiæ suæ, quia tunc intelligitur gradatim: secùs verò si expressè detur electio, vt commissarius eligat quem velit de familia, quia tunc potest eligere quem velit, etiam remotum.

42 Aduertendum tamen est, quòd prædicta debent intelligi quando testator vocauit propriam familiam suam, & in ea commisit electionem fieri: secùs verò si vocauit familiam extraneam: quia tunc omnes de familia pariter & simul debent admitti: non verò proximior tantum, quia cessat ratio coniunctionis: ita singul. Bartol. in *l. si cognatis, ff. de rebus dub. fin. col. & quest.* quod sequitur & reputat singulare Socin. ibi 15. col. *vers. circa ista dicta*, Bart. & ibi Cuman. 2. col. & facit bonus textus in *l. is qui complures, ff. de leg. 3.* & ibi Bart. & communiter Doctores & in *l. si quis Titio, §. fin. ff. de legat. 2.* quod intelligerem quando vocaretur familia alicuius tertij iam defuncti, secùs verò si vocaretur familia alicuius viuentis: vt si testator instituat hæredem extraneum vel extraneo aliquid legauit, & post eos vocauit familiam eorum, quia tunc intelligitur vocato ordine successiuo vt proximior in gradu semper præferatur, quia eadem ratione qua prætulit ipsum hæredem vel legatarium, ita post eos videtur præferre proximiores.

Item adde quòd si legatum vel fideicommissum relinquitur familiæ vt perpetuò in familia remaneat, censetur relictum ordine successiuo vt proximior in gradu præferatur, & eo excluso sequens admittatur, vt perpetuò transeat de vno ad alium: secùs tamen

Ant. Gomez ad leg. Tauri.

est quando legatum vel fideicommissum simpliciter relinquitur familiæ, quia tunc non transit perpetuò de vno ad alium, sed tantum primus proximior solus admittatur: ita singulariter determinat Socin. post Cuman. ibi, in *d. l. si cognatis, ff. de rebus dub. 9. column.*

Adde tamen quod licet prohibitio alienationis facta per testatorem fauore familiæ, vel alterius certæ personæ valeat & teneat, & per hoc videatur sibi relictum fideicommissum, vt in *d. l. filiusfam. §. diui, ff. de leg. & in l. peto, §. fratre, ff. de leg. 2. cum similibus.*

Tamen hoc debet intelligi quando expressè dicitur quòd illa bona remaneant apud familiam vel apud illam certam personam cuius fauore ponitur grauamen de non alienando: secùs verò si simpliciter esset facta prohibitio alienationis extra familiam vel illam certam personam: quia ex hoc non inducitur fideicommissum restitutionis, sed solum operabitur quod non possit prohibitus alienare in extraneos, nisi prius requisitis illis de familia vel illa certa persona: & illis nolentibus emerè, possit liberè vendere vel alienare cui velit, per textus singularem & vnic. in *l. qui Roma, §. cohæredes, ff. de verbor. obligat.* vbi habetur, quòd ille qui tenetur rem non alienare nec vlli alij vendere nisi quidam certæ personæ, ea requisita emerè & existente mora, potest cuiuslibet alteri vendere: & ad hoc in sua principali decisione reputat singul. & vnicum Dynus, Bart. & communiter Doctores ibi, quoin casu ad hoc, vt prohibitus possit vendere vel alienare, oportet quòd requirat & interpellat iam certam personam vt emat, & post requisitionem debet expectare per duos menses intra quos possit emerè, quibus transactis poterit vendere cui velit: argumento textus in *l. fin. Cod. de iure emphyt.* ita tenet & declarat Bartol. & communiter Doctores in *d. §. cohæredes*, ergo ex illo tex, sic inducto benè infertur in nostra materia & quæ quòd quando quis prohibetur alienare extra familiam vel certam personam, non inducitur fideicommissum restitutionis, nisi expressè dicatur per testatorem, quòd illa bona remaneant penes familiam vel illam certam personam: & in expresso istam sententiam & conclusionem tenet Dynus in *dicto §. cohæredes*, & ibi Bartol. 1. column. num. 3. Ioan. de Aretin. 1. column. Socin. 9. column. *versic. quinta & vltima conclus.* Paul. de Castr. in *l. filiusfam. §. diui, ff. de legat. 13. column. numer. 10.* Sed his non obstantibus contrarium est tenendum, imò quòd etiamsi prohibitio simpliciter fiat ne alienetur extra familiam vel certam personam, videtur inductum fideicommissum vt teneatur prohibitus restituere familiæ vel illi certæ personæ, & per consequens, non poterit etiam alienare, requisita familia vel illa certa persona, qui testator eo ipso quod prohibuit alienare extra familiam vel certam personam, videtur velle quòd remaneat apud eam: & sic per hoc inducitur fideicommissum: & in expresso istam sententiam & conclusionem tenet Paul. de Castr. in *dicto §. cohæredes, 2. column.* & ibi Cuman. Alexand. 2. column. Iason 5. column. Cuman. in *l. filiusfam. §. diui, ff. de leg. 1. 2. column. num. 4.* & ibi Ioan. Crottus 6. column. num. 23. Petr. de Bellaper. in *l. quoties, in 1. C. de fideicommiss. in fin.* & ibi Cynus 2. *quest. Salyc. 1. col. in medio*, Alber. in *l. voluntas, C. eodem titul. 2. col. in medio*, Cynus in *l. ea lege, C. de cond. ob causam, 3. column.* & ista videtur magis commun. opin. pro qua facit, quia in vltimis voluntatibus tacitè inducitur fideicommissum ex tacita & coniecturata mente defuncti, vt in *l. fideicommiss. §. hæc verba, ff. de leg. 3.* & in *l. pater filium, eod. titul.* & in *l. cum proponebatur, ff. de legat. 2. cum similibus*, & ibi communiter Doctores.

Nec obstat textus in dicta l. qui Roma, §. cohæredes, quia loquitur in contractibus in quibus non ita faciliter nec tacite inducitur fideicommissum sicut in ultimis voluntatibus: quia contrahentes sunt in culpa, cum potuerunt apertius legem dicere: argumento textus in l. veteribus, ff. de pactis: secundum Alexand. Iason in dicta §. cohæredes. Dubium tamen est eo casu quo testator grauat hæredem vel legatarium non alienare extra familiam, vel grauat restituere familiam, de qua familia intelligatur, an testatoris vel ipsius grauati? in quo articulo resolutiue dico, quod debet intelligi de familia ipsius testatoris, non verò hæredes vel legatarij grauati: argumento textus in l. cum auus, ff. de cond. & demonstr. & in l. cum acutissimi, Cod. de fideic. cum simil. & in terminis ita probat textus in l. unum ex familia, §. si de Falcid. ff. de legat. 1. ibi, itaque si cum forte tres ex familia essent eius qui fideicommissum reliquit, & ceter. Et in expresse istam sententiam & conclusionem tenet Bartol. in l. peto, §. fratre, 1. quest. ff. de legat. 2. & ibi Dynus, Petrus, & communiter Doctores item Bart. in l. si cognatis, ff. de reb. dubiis, 2. column. in fin. num. 2. Petrus, Cynus, communiter Doctores in l. quoties, la 1. Cod. de fideicomm. Ioan. Crottus, ubi dicit hanc esse commun. opin. in l. filiusfam. §. diui, numero 161. Quod notabiliter intelligo, quando hæres vel legatarius grauatus esset de familia testatoris, secus verò si hæres vel legatarius grauatus sit extraneus: quia tunc videtur intellexisse de familia ipsius grauati, quia eadem ratione qua protulit in illa re vel bonis ipsum hæredem vel legatarium extraneum, eadem videtur præferre eius familiam: argumento eorum quæ notantur per Gloss. & Doctores in d. l. cum acutissimi, in gloss. 2. in fin. & in expresse istam considerationem ita tenet Salyc. in d. l. quoties, la 1. 2. col. num. 3. C. de fideicomm.

45 Item etiam iuxta hoc dubitatur vsque ad quem gradum intelligitur vocata familia in ista materia? & breuiter & resolutiue dico, quod vsque ad quartum gradum post ipsum grauatum vel prohibitum: textus est singul. in iure in Authent. de restit. fideicommissi in rubro & in §. nos igitur, propè fin. ibi, multum nobis visum est plenum esse pietate, quatuor post generationes huiusmodi in medium deduci questionem: quem ibi ad hoc notat & commendat Iacob. de B. Houifo 1. column. in fin. versic. & notab. Bartol. 1. column. 2. notabili, Angel. fin. column. & illum textum ad hoc reputat notabilem Alexand. in l. filiusfam. §. diui, ff. de legat. 1. 8. column. numero 27. & ibi Ioan. Crottus fin. column. numero 174. & illum textum ad hoc reputat notabilem Alexand. in additione ad Bartol. in l. pronuntiato, §. familia, in 1. additione ff. de verbor. significat. Iason in l. voluntas, Cod. de fideicomm. 2. column. & Roder. Suar. in repetitione. l. quoniam in prioribus, Codice de inoffic. testam. fol. 66. 2. column. versic. unum est, quod intellige respectu collateralium: secus verò respectu descendentium, quia vocantur in infinitum, argumento textus in l. liberorum, ff. de verbor. signific. cum simil. ita expresse tenet Iacob. de Bellouif. in d. Authent. de restit. fideicommissi. 1. column. in fin. & ibi Bartol. similiter etiam circa hoc dubitatur, an prohibitus alienare extra familiam vel certas personas possit extraneum hæredem instituere? & resolutiue dicendum est quod non: sit regula & conclusio generica in materia, quod modò quis sit prohibitus alienare generaliter inter omnes, excepta familia vel certo genere personarum, modò quis sit prohibitus alienare inter certas & determinatas personas, non potest personam prohibitam hæredem instituere alias venit contra prohibitionem, & incidit in pœnam in ea contentam: textus est capita-

lis & expresse in l. peto, §. fratre, ff. de legat. 2. cuius verba sunt, fratre hærede instituto petiit ne domus alienaretur, sed ut in familia relinqueretur: si non paruerit hæres voluntati, sed domum alienauerit, vel extero hærede instituto decesserit, omnes fideicommissum petent qui in familia fuerint, & ibi norat & commendat Glossa ordinaria Bart. Alber. Bald. Paul. Ioan. de Imol. & Raph. Cuman. textus in l. si ita quis, §. ea l. ff. de verb. oblig. & ibi tenet Bart. 2. column. Imol. 1. & 3. column. Paul. 2. col. Iason 2. column. num. 8. & melius 12. column. probat etiam textus in l. si quis prioris, §. certum, Cod. de secund. nupt. & ibi Glossa Bald. & communiter Doctor textus in l. pater filium, §. fundum, ff. de leg. 3. & ibi Bart. & communiter Doctores facit bonus textus & eius regula in l. versic. final. Cod. de fundo dotali, textus cum materia in l. ea lege, C. de condit. ob causam, & ibi tenent Bald. 4. column. Angel. 2. column. & latius quam alibi Salyc. 6. col. 2. quest. princip.

46 Ex quo notabiliter inferitur, quod si prohibitus alienare inter certas & determinatas personas decedat ab intestato, & aliqua prædictarum succedat ab intestato, tenetur bona prohibita restituere ei in cuius fauorem facta fuit prohibitio, vel hæredi: textus est singularis in l. codicillis, §. matre, ff. de leg. 2. & ibi notat Bart. Alber. Bald. Ioan. de Imol. Raph. Cuman. tenet etiam Glossa singul. & vnica in leg. si ita quis, §. ea, lege de verbor. oblig. in verbo interest. in vers. unde & si intestatus decessit, licet non alleget illum textum quem reputat singul. & vnicum Bald. in cap. qualiter, in fin. extra de pactis. Quod tamen intellige quando quis sit prohibitus alienare inter certas & determinatas personas vt dixi: secus tamen, est si quis est prohibitus alienare generaliter, excepta familia testatoris vel excepto quodam genere personarum: quia tunc prohibitus alienare poterit decedere ab intestato & liberè succedet sibi legitimus hæres ab intestato, nec tenebitur bona restituere familiam, nec illi certo generi personarum: ita probat textus singularis & vnicus in iure in l. cum pater, §. cum inter, ff. de legatis, 2. & ad hoc notat & commendat ibi Dynus, Rayner. Bartol. Bald. Paul. de Castr. & reputat singularem, & vnicum Ioan. de Imol. ibi, tenet etiam Glossa ordinaria in l. pater filium, §. Iulianus Agrippa, in gloss. fin. & ibi Doctores. Notat etiam & commendat Bartol. in l. peto, §. fratre, ff. de legatis 2. item Bartol. in l. si ita quis, §. ea lege, ff. de verb. obligat. 2. column. & ibi Paul. de Castr. fin. column. Imol. 1. column. Iason 3. column. numero 9 & 12. column. numero 46. idem Iason ubi dicit hanc esse communem opinionem in l. filiusfamilias, §. diui, ff. de legat. 1. 15. column. numero 67. imò etiam hoc casu poterit prohibitus in illis bonis instituere illum legitimum, qui alias esset successurus ab intestato: quia cum tacite potuit sibi relinquere moriendo ab intestato, à fortiori potuit sibi relinquere expresse, argumento textus in l. conficiuntur, ff. de iure codicill. & in terminis ita tenet Paul. de Castro in d. §. cum inter, & Ioan. de Imol. in d. l. si ita quis, §. ea lege, ff. de verborum obligation. 3. column. in medio & ibi Iason 12. column. num. 46. idem Iason in l. voluntas, Cod. de fideicommissi. & ante eos hoc voluit Bartol. in dicta lege peto, §. fratre, secunda columna in distinctione sua. Ego tamen salua pace tantorum virorum teneo contractarium, imò quod modò sit prohibitus alienare inter certas personas modò generaliter excepta familia, vel excepto quodam genere personarum, non potest ex testamento, nec ab intestato illa bona extra illas personas relinquere quia eadem est ratio manifesta in vtroque casu. Item etiam quia militat & habet locum dispositio textus in d. leg. codicillis, §. matre, ff. de legat. 2.

47 Confirmatur etiam, quia prohibitus alienare extra familiam vel extra certum genus personarum, videtur tacite grauatus restituere proximiori, & successiue in perpetuum de vno in alium; vt supra conclusi & probati: ergo in nostro casu non poterit illa bona relinquere successori ab intestato, quia secundum hoc deciperet voluntatem testatoris: & in expresso ita tenet Cuman in d. §. cum inter, licet dicat esse difficile recedere à communi sententia, idem Cuman. in d. §. mater, Salyc. in d. Lea leg. Cod. de cond. ob causam, 8. colum. in sua distinctione. Prædicta tamen intellige & declara, quando prohibitio erat personalis & limitata respectu solius personæ alienantis: secus verò si prohibitio esset realis & perpetua: vt quia quis prohibuit rem alienari, & disposuit vt perpetuo perueniat de vno in alium successiue, vt semper remaneat in familia: quia tunc nullus poterit alienare argumento textus in leg. peto. §. fratre, ff. de legatis 2. & in leg. cum pater, §. libertis, eodem titul. & per quæ iura ita tenet Bartol. in d. l. pater filium, §. quindecim libertis, ff. de legatis, 3. 1. oppos. idem Bartol. in d. l. peto. §. fratre, ff. de legat. 2. versicul. venio ad tertiam partem: & ibi communiter Doctores idem Bart. in l. Scauola in fine, ff. ad Trebellian. tenet etiam Odoffr. Cynus Iacob. Butr. Bald. Paul. & communiter Doctores in l. voluntas, Cod. de fideicom. Iacob. Butrien. vbi notabili loquitur in l. 1. Cod. qui pro sua iurisdictione, 1. colum. Bald. in l. cum hi, §. si pluribus, ff. de transact.

48 Item quæro an & quando electio personæ legatarij possit committi hæredi vel alteri tertio: in quo articulo resolutiue dico, quod electio de incertis personis non potest committi: vt si testator dicat, lego centum, vel rem ei quem hæres meus vel Titius elegerit: quia esset voluntas captatoria, sed electio de certis bene potest committi: vt si dicat, lego vni ex filiis libertis vel consanguineis meis quem hæres, vel Titius elegerit: quia tunc bene valet & tenet, quia substantia legati non confertur in eis voluntatem, sed tantum accessorium vel qualitas, hoc est illa electio personæ: textus est capit. & expressus in l. cum quidam de legat. secundo, & ibi notat, & commendat Bart. Alber. Bald. Paul. Imol. & commun. Doct. textus in l. vnum ex familia, ff. de legat. cuius verba sunt, vnum ex familia propter fideicommissum à se relictum, cum moreretur hæres eligere debet: & ei quem elegit frustra testamento suo legat, quod postea quam electus est ex alio testamento petere potest: textus expressior in §. fin. de falcidia, versicul. itaque eiusdem l. cuius verba sunt, itaque si cum forte tres ex familia essent eius qui fideicommissum reliquit eodem vel dispari gradu, satis erit vni reliquisse: nam postquam paritum est voluntati, ceteri conditione deficiunt, & ibi Glossa notab. ordinaria in verbo, vni, Paul. de Castr. Imol. & communiter Doctores imò poterit etiam eligere propinquiorrem vel remotiorem ad libitum voluntatis, nec tenetur eligere ordine successiuo secundum proximitatem graduum, quia in libera eius facultate & electione relictum est: ita probant prædicta iura, & ibi communiter Doctores. Item etiam talis grauatus potest si velit eligere duos vel plures, textus est in d. l. vnum ex familia, §. si duos, & ad hoc notat & commendat ibi Bart. Bald. Paul. Imol. Cuman. & communiter Doctores ex quo datur notabilis declaratio ad l. 30. cum materia, supra his ll. Tauri, vt commissarius qui habet facultatem meliorandi vnum ex filiis vel descendentes testatoris, ex licentia & commissione sua possit eligere & meliorare duos vel plures: & idem est si quis habet facultatem eligendi plures, possit eligere vnum.

Ant. Gomez ad Leg. Tauri.

Item adde quòd isto casu, si hæres vel commissarius nullum eligat admittentur omnes de familia simul ad legatum vel fideicommissum, textus est in d. l. vnum ex familia, §. rogo, ff. de leg. 2. Nec obstat quod legatum incertè personæ relictum non valet, vt in §. incertis, Institut. de legatis, quia debet intelligi de omnino incerta persona non verò de incerta de certis quæ potest certificari: vt legatum factum vni de familia de certo genere & cognatione: quia tunc valet legatum & fideicommissum, & hærede vel commissario eligente admittitur electus: eo verò non eligente admittentur omnes de familia vel genere. Ex quo inferitur quòd si testator relinquit pauperibus talis loci, ciuitatis, parrochiæ vel hospitalis quos hæres vel commissarius elegerit, eo non eligente admittentur omnes pauperes illius loci, vel ciuitatis, ita Bart. in d. §. rogo, & ibi communiter Doctores.

Vnum tamen est, quòd isto casu fauore pauperum, etiam si simpliciter relinquit pauperibus & iussit distribui inter eos etiam nullo electo per hæredem vel commissarium, valet legatum, nec vitiatur propter incertitudinem: quo casu si in illo loco vel ciuitate vbi testator fecit testamentum reperitur hospitale, illi dabitur: & si sunt plura, dabitur pauperiori: si verò non reperitur hospitale; Episcopus vel eius vicarius distribuet inter pauperes, textus est in l. id quod pauperibus, Codice de Episcop. & cleric. textus in l. nulli, eodem titul. textus in l. si quis ad declinandam, eodem titul. & ibi communiter Doctores & idem disponit lex 10. titul. 3. part. 6. Aduertendum tamen quod hodie de iure nouo & canonico indistinctè committitur electio Episcopo vt distribuat inter pauperes illius loci quos velit eligere, modò sit ibi hospitale, modò non ita probat textus in Authentic. de Eccles. titul. §. si quis autem pro redemptione, collat. 6. per quem ita determinat Bartol. in dicta l. si quis ad declinandam, dicens quod miratur quòd alij non dicant, & sequitur ibi Bald. 2. colum. num. 4. Paul. de Castr. & Salycet. & facit textus in cap. 2. de sepulturis, & in cap. si pater, de testam. in 6.

Item adde quod tali casu ille electus, vel nominatus non dicitur capere de manu eligentis, sed de manu & dispositione primi testatoris: textus est notab. in d. l. vnum ex familia, versicul. 1. cuius verba sunt, quod postea quam electus est ex alio testamento petere potest, & ibi notat & commendat Bartol. 1. colum. numero 3. Alber. final. colum. in fin. Ioan. de Imol. 1. colum. numero 2. Cuman. 2. colum. & communiter Doctores textus expressior cæteris in §. si de falcidia, eiusdem l. textus in §. sed si fundum eiusdem, l. prope fin. ibi, petitur deinceps cæteris ex primo testamento, textus in l. Lucius, la 2. §. fin. eodem titul. de leg. 1. & ibi notab. Bart. & communiter Doctores textus in l. vtrum, §. cum quidam, ff. de reb. dub. textus in l. pater ex prouincia, ff. de manumiss. vind. textus in l. pater filium, ff. ad leg. fal. facit textus in l. in adibus, §. quod filiusfam. ff. de donat. textus in l. profectitia, §. si quis certam, ff. de iure dot. textus in l. campanus, ff. de oper. liber. in l. si consentiente, & in l. nepos, ff. de mand. textus notab. in l. affe toto, ff. de hered. instit. textus cum materia in l. si scripsero, ff. de cond. demonstr. textus notab. in l. rem eorum, §. si decuriones, ff. quod cuiusque vniuers. nomine, item ex hoc subinfertur, quod talis grauatus & commissarius potest eligere per quælibet verba declaratiua, licet non dispositiua: vt talem eligo, non verò tenetur dicere, lego vel relinquo per talem rem. Item etiam subinfertur, quod si ex forma legis, vel statuti ex aliqua concessione, donatione, vel dispositione debeat gabella vel aliud ius non debetur ex hac electione, cum ex ea non queratur ius,

vel acquisitio electo vel nominato, sed ex primo testamento; ita probant prædicta iura, & expressè tenet Bartol. in d. l. *unum ex familia*, num. 5. & 6. & ibi Imol. & communiter Doctores Bald. in §. *si de falcidia, eiusdem legis*. Item inferitur, quòd hoc casu talis grauatus potest eligere in absentia familiae vel eorum inter quos debet fieri electio. Item inferitur quòd poterit fieri coram duobus testibus, ita Bart. in d. l. *unum ex familia*, §. *si de falcidia*, ultimo notab. & ibi Bald. & communiter Doctores Paul. in d. l. *unum ex familia*, 2. colum. num. 4. ibi communiter Doctores idem Bart. in l. 1. ff. eod. tit. 4. colum. num. 16. Ioan. de Imol. in d. l. *unum ex familia*, §. *si duos*, facit textus in l. *haeredes palam*, §. *si quid post*, ff. de testam. vbi habetur quando fit aliqua declaratio eorum quæ relinquuntur in testamento, sufficit fieri coram duobus testibus.

50 Item inferitur quòd talis hæres vel commissarius non potest electum in aliquo grauare: quia non dicitur electus vel nominatus capere de manu hæredis vel commissarij, sed primi testatoris.

Item inferitur, quòd talis hæres vel commissarius postquam semel elegit, non potest electionem reuocare, textus est in l. *statu liberum*, §. *fin.* ff. de legat. 2. cuius verba sunt, *cum autem semel dixerit hæres utrum dare velit, mutare sententiam non poterit*, & ibi Bart. & communiter Doctores, textus in l. *huiusmodi*, §. *si Stichum aut Pamphilum*, ff. de legat. 1. textus in l. *serui electione*, eod. tit. textus in l. *apud Ausidium*, ff. de option. legat. textus in l. *quod hæred.* §. *elig.* de trib. & vtroque communiter Doctores quòd tamen intellige quando simpliciter est grauatus restituere, vel commissio simpliciter est sibi facta eligendi vel restituendi: secus verò si vsque ad mortem vel tempore mortis, quia tunc potest variare & electionem semel, factam reuocare: ita probat textus in dicta lege *unum ex familia*, ff. de legat. 2. & ibi expressè tenet & commendat Bart. in fin. Paul. de Castr. Ioann. de Imol. Raph. Cuman. communiter Doctores ibi, textus in lege *cum patre*, §. *filia*, eod. tit. & ibi communiter Doctores quòd iterum subintellige, quando electio esset facienda de incerta persona, de familia, vel de aliquo genere personarum: secus verò si de persona omninò certa, quia tunc etiam si tempore mortis sit relicta potest fieri electio in vita, textus est notabilis, & ibi Glossa ordinaria & commun. opin. in l. *post mortem fideicommissi*.

51 Et ex hoc ante nostras leges Tauri oriebatur maximum dubium, cum possit pater filium quem vellet tempore mortis meliorare in tertio bonorum, vltra quintum, quòd potest dare extraneis vt disponit lex 9. tit. 5. lib. 3. foro ll. & pater meliorauit in vita, an possit pater talem meliorationem reuocare? & certè videtur quòd sic, quia sicut hæres vel commissarius, cui est commissa electio facienda tempore mortis, si faciat in vita potest reuocare, ita pater qui habet facultatem ab ipsa lege.

Item etiam & secundò, quia si illam meliorationem iudicamus donationem partis, ergo pater potest eam reuocare: quia non valet: vnde in hoc maximo dubio lex noua 17. supra his ll. *Tauri*, posuit quoddam medium, scilicet quòd non tradita possessione possit eam pater reuocare: tradita verò possessione efficiatur perpetuò irreuocabilis, modò filius sit in potestate, modò non: & adde quòd ante legem *Tauri*, talis melioratio tertij potius esset assimilanda donationi, quàm electioni: & idem de ea iudicari deberet quòd de donatione simplici inter viuos: sed hodie stante nostra l. *Tauri* 17. non potest ista melioratio assimilari electioni, quia non requireretur possessio, & sine ea efficeretur irre-

uocabilis: nec potest assimilari donationi, quia etiam cum possessione non valeret si fieret filio in potestate, & si fieret filio emancipato vel filio respectu matris, valeret sine ea: vnde dicendum est: quòd lex *Tauri*, elegit quoddam medium: quòd denotat maximam deliberationem & constantiam animi & voluntatis in actu gerendo, scilicet tradere possessionem.

Secundò principaliter quæro, si testator instituit plures hæredes, & vnum, vel aliquos, vel omnes simpliciter grauare non alienare, an ex hoc videatur inesse aliqua causa vel persona cuius respectu & fauore videatur facta prohibitio? & per consequens, an videatur facta prohibitio fauore cohæredum, vt ille qui prius decedat teneatur aliis rem vel bona sibi relicta restituere? & videtur quòd sic ex tacita mente defuncti, argumento prædictorum iurium: & magis in specie pro hac sententia & conclusione facit textus in l. *cum pater*, §. *libertis*, ff. de legat. 2. vbi testator reliquit fundum libertis suis, & iussit non alienare, sed in eorum familia remaneret: dicit textus quòd nullus eorum potest alienare: imò aliquo alienante alij possunt vindicare: sed certè ille textus non probat, quia ibi testator expressè designauit personas cohæredum quibus fieret restitutio, textus in l. *Titia Seio*, §. *Seia libertis*, ff. eodem titulo de legat. 2. vbi testator reliquit fundum libertis suis, & grauauit vt nouissimus aliis restitueret: & dicit textus quòd nemo potest alienare imò inter eos videtur inductum tacitum fideicommissum: sed certè nec ille textus vrget, quia ibi nouissimus, hoc est, vltimo loco decedens, grauatus est restituere: vnde ex hoc videtur inter eos tacitè fideicommissum relictum, textus notab. in l. *qui filium & filiam*, ff. ad Trebell. vbi pater instituit filium & filiam hæredes, & filiam grauauit de sua parte non testati: per hoc videtur eam per fideicommissum grauare, illam partem fratri cohæredi quam suo restituere. Sed adhuc ille textus non probat, quia ibi loquitur quando cohæres erat filius testatoris, & sic valde coniuncta persona: quo casu tacitè videntur illa verba fuisse prolata eius fauore, & inducere fideicommissum, & in expresso istam sententiam & conclusionem tenet Glossa singul. & ordinaria in l. *codicillis*, §. *instituto in verbo, filiis*, ff. de leg. 2. vbi dicit Glossa quòd eo ipso quòd testator prohibet hæredes alienare, videtur inter eos reciprocum fideicommissum inducere, & ad hoc illata Gloss. summè notat & commendat ibi solus Ioan. de Imol. dicens non esse meliorem in iure Ambrosius de Opizo in l. *filiusfam.* §. *diui*, ff. de legat. 1. fin. colum. numero 118. Sed his non obstantibus ego teneo contrarium, imò quòd tale grauamen vel præceptum de non alienando sit nudum, & per consequens non valeat, nec ex eo inducitur aliquod fideicommissum: quia sicut tale grauamen vel præceptum non valet tanquam sine causa & persona, quando vnus solus hæres reperitur institutus: ita eodem modo quando plures sunt instituti, quia eadem est ratio: & hoc probant iura superius allegata, in quantum simpliciter & indistinctè loquuntur: & in expresso istam sententiam & conclusionem tenet Glossa ordinaria in d. l. *filiusfam.* §. *diui*, ff. de legat. 1. in verbo, *eos ibi vel etiam in hærede vel hæredibus*, &c. & ibi notat & commendat Alexand. fin. colum. & voluit Paul. 20. colum. numero 5. Iason 3. colum. numer. 13. idem Iason 2. lectur. 5. colum. numero 24. Ioan. Crotus 1. colum. numero 2. Franc. de Rip. 4. colum. num. 26. Ambrosius de Opizo 3. colum. num. 4. Ferdinandus de Loazes 2. colum. in fin. tenet etiam notab. Salycet. in l. *quoties*, la 1. Codic. de fideicommiss. Alexand. in l. *qui Roma*, §. *cohæredes* 4. colum. Quòd tamen notabiliter

notabiliter limita & intellige præterquam si ex aliquibus verbis vel coniecturis appareat quòd favore cohæredum esset facta prohibitio, vt si testator iussit eos inuicem cauere de non alienando: quia aliàs cautio præstaretur in vnum: & idem est quando essent apposita aliqua verba ex quibus talis coniectura capi possit, ita probat textus notab. in *l. pater filium, §. pat. filios, ff. de leg. 3.* textus in *l. fideicommissa, §. hac verb. ff. eod. tit.* textus in *l. Pamphilo, eod. tit.* textus in *l. vnum familia, §. fin. ff. de leg. 2.* textus in *l. cum proponebat, in fin. eod. tit.* textus in *l. si frat. in fin. Cod. de fideic.* textus in *l. quamvis, eod. tit. cum similib.* & in expresso ita tenet & declarat Soc. in *d. l. qui Roma, §. cohæredes, ff. de verb. obligat. §. col. in med.* Franc. de Rip. in *dict. l. filiusfam. §. diui, ff. de legat. 1. 4. col. num. 19.* & ibi Ferdinandes de Loazes num. 44.

53 Tertiò principaliter quæro si testator instituit plures hæredes: vel pluribus fecit legatum & grauauit vt nouissimus, hoc est vltimo loco decedens restituat totam hæreditatem vel eam Titio, an per hoc videatur posita aliqua causa vel persona cuius favore valeat & teneat grauamen & resolutiuè dico quod sic, quia per hoc videtur inter hæredes, vel legatarios tacitè fideicommissario & inductum, vt decedens restituat aliis superuenientibus: & vltimo loco decedens restituat totam hæreditatem vel rem Titio: cuius ratio vera & subtilis est, quia aliter non posset vltimo loco decedens integraliter bona restituere Titio textus est singul. & vnicus in *l. Titia Scio, §. Scia libertis, ff. de leg. 2.* & ad hoc illum textum notat & reputat ibi singularem Bart. & reputat singul. & vnicum Paul. & Imol. notat etiam & commendat Paul. Alex. & Doctores in *l. hæredes mei, §. cum ita, ff. ad Treb.* & ibi reputat singul. & vnicum Socin. 2. col. vers. secundus casus. Imol. Alex. & alij Doctores in *l. pater filium, §. duobus, ff. ad l. Falc.* Paul. & communiter Doctores in *l. si pater impubes, ff. de vulg. & pup.* & ibi reputat singul. & vnicum Alexand. 2. colum. Imol. in *l. Centurio, eod. tit. de vulg. & pup. 12. column. versic. fallit quando præcederet,* & ibi moderni Iason vbi loquitur & omninò vide in *l. potest quis, 3. colum. numer. 11. versic. notab. diligenter,* Paul. de Castr. in *l. pen. Codic. de impuber. & aliis subst. 2. column. numero 3.* & ibi communiter Doctores. Secùs tamen esset, si testator simpliciter substituisset vltimo morienti, non dicendo in tota re vel hæreditate, quia ipsi hæredes inter se non videntur tacitè substituti secundum Doctor quod nota & tene menti, quia est singul. & quotidianum.

54 Quartò principaliter quæro, si testator iussit hæreditatem vel rem alteri restitui, an per hoc videatur hæredem vel legatarium grauare, interim non alienare? in quo articulo magistraliter resolutiuè dico sic, quòd si hæres vel legatarius est grauatus restituere purè vel in diem certum, non potest alienare, textus est in *l. Marcellus, §. res qua, ff. ad Trebellian.* vbi habetur quòd hæres grauatus restituere hæreditatem alteri non potest alienare vltra quartam Trebellianicam, intra verò eam sic: & ad hoc notat Gloss. ordinaria Bartol. Alberic. Angel. Paul. Imol. Alexand. Socin. & Iason textus in *l. final. §. sed quia, versicul. nemo, Codice commun. de legat.* cuius verba sunt, *nemo itaque hæres ea qua per legatum, vel purè, vel sub certo die relicta sunt, vel qua restitui aliis disposita sunt, vel substitutioni supposita secundum veterem dispositionem putet esse in posterum alienanda: &c.* & ibi Glossa ordinaria Bartol. & communiter Doctores textus in *Authentic. res qua eod. tit.* & ibi Gloss. & communiter Doctores textus in *Auth. de restitutionibus, §. quam ob rem presentem, collat. 4.* & ibi Iacob. de Bellvis Bart. & Angel. & alij Doctores. Si verò
Ant. Gomez ad leg. Tauri.

hæres vel legatarius est grauatus sub conditione sub die incerto, vel post mortem ipsius grauati, benè poterit alienare pendente conditione vel die incerto sed ea adueniente statim ipso iure rescinditur & annullatur alienatio, ac si nunquam esset facta & celebrata: textus est formalis & expressus in *l. fin. §. fin autem, C. commun. de legat.* & ibi notat Glossa ordin. Odofred. Petr. de Bellaper. Cynus, Iacob. Butr. Bart. Alber. Bald. Angel. Paul. Salyc. & Ias. probat etiam textus in *l. seruo legato, §. 1. ff. de legat. 1.* & ibi Bart. & communiter Doctores textus in *l. si fundum à testatore, ff. de condit. & demonstr.* Confirmatur, quia resolutio & extinctio iure dantis vel alienantis semper resoluitur ipso iure ius accipientis: textus est singul. in *l. lex vectigal. ff. de pign.* vbi habetur quod si possessor emphyteuta hypothecauit fundum in quo est vectigal, & postea fundus cadit in commissum, quia non est soluta pensio ipso iure extinguitur & annullatur pignus vel hypotheca: & dominium reuertitur ad dominum & ad hoc illum textum notat & commendat ibi Bart. Bald. Salyc. Angel. & communiter Doctores & illum textum ad hoc reputat singul. Bald. in *l. vsucapio, 1. colum. in med. Cod. de pign.* notat etiam & commendat idem Bald. in *l. 2. Cod. de re vend. 12. quest. num. 17.* textus in *l. grege, versic. statu liber. ff. eod. tit. de pign.* vbi habetur quod seruus statu liber cui est data libertas sub conditione potest interim pendente conditione pignori vel hypothecari, sed postea impleta conditione ipso iure extinguitur & annullatur pignus vel hypotheca, pro quibus est textus in *l. fin. tit. 1. part. 5.* probat etiam textus in *l. si quis domum, §. 1. ff. locati,* vbi fructuarius locauit fundum in quo habet vsumfructum per aliquod tempus, & illo medio tempore decedat, statim extinguitur & finitur contractus locationis, & fundus reuertitur ad dominum pleno iure, & ibi notat Bartol. Paul. & communiter Doctores textus in *l. si ex duobus, §. 1. ff. de in diem adiect.* vbi habetur, quòd si dominus vendat rem vel fundum cum pacto adiectionis in diem, & pendente conditione emptor alij pignoraui & hypothecauit, & postea exitit conditio, quia melior conditio lata sit, extinguitur pignus vel hypotheca ipso iure textus in *l. 3. ff. quib. non. pign. vel hypot. sol.* textus in *l. si quis hac lege, ff. de rei vend.* textus in *l. si is cui, §. hæred. ff. quemadm. seruit. amit.* vt hæres grauatus restituere sub conditione, interim pendente conditione potest imponere seruitutem: sed postea impleta conditione ipso iure extinguitur & annullatur textus in *lege si fundum à testatore, in fin. ff. de cond. & demonstr.*

Octauus modus per quem impeditur alienatio & translatio dominij est in bonis maioratus de quibus loquimur propter Principis auctoritatem & facultatem in eo interuenientem: quia regulariter illud quod potest fieri per leg. potest fieri per principem, qui est lex animata vt in *l. 1. ff. de constit. princip. in l. Cesar. ff. de public. & vectigal. & in l. penult. Codice de donat. inter vir. & vxor. & in Authentic. de consulib. §. fin. collat. 4 & in §. sed & quod princip. Institut. de iure natur. gen. & ciuil.* sed per legem potest impediti alienatio & translatio dominij, vt supra dictum est: ergo & per Principis auctoritatem & isto fundamento & ratione istam sententiam & conclusionem tenet Innoc. in *cap. fin. de accusat. in fin. verbis,* & ibi Abb. *fin. colum. Anania §. colum. in fin. Abb. Panorm. in cap. Raynaldus de testam. §. colum. idem Abb. in cap. dilectus, el. 2. de prabend. & ita disponit nostra lex.*

Pro cuius perfecta intelligentia & declaratione. 55
Primò principaliter quæro, quis effectus & utilitas resultat ex hoc, quòd quis constituat maioratum cum

authoritate & licentia Principis, cum sine ea possit quis per contractum & ultimam voluntatem bona sua vinculare & subiicere restitutioni, & eorum alienationem prohibere, ut supra conclusum est: ad quod notabiliter respondeo, quod maximus est effectus & utilitas. Primus quod si habet filios vel descendentes, poterit per viam maioratus ultra tertium & quintum & legitimam electo vel nominato relinquere, dum tamen alimenta aliis praestentur, ut latius infra proximè dicetur. Ad huius effectus comprobationem videas quae dicta sunt ad numerum 57. ibi & alios sua legitima priuare, & de sequentibus effectibus, vide Matiençum in l. 11. tit. 6. lib. 5. recopil. gloss. 11. à numero 20. Secundus effectus est, quod in vinculo & grauamine non tenetur pater vel ascendens seruare ordinem & modum positum in l. 27. supra his l. Tauri.

Tertius effectus, quod si constituens non habet filios nec descendentes, poterit indistinctè tam per contractum quàm ultimam voluntatem bona vinculare & subiicere restitutioni, & quodlibet onus vel grauamen apponere, & alienationem prohibere, sine clausulis superioribus, de quibus supra dictum est. Quartus effectus, quod in bonis maioratus transit ipso iure possessio in successorem, ut in l. 45. infra his l. Tauri. Secus tamen est in aliis bonis ex alia causa vincularis & restitutioni subiectis, ut ibi dicam. Quintus effectus est, quod melioratio tertij, vinculum & grauamen eius non cadit in vnico tantum filio, sed eo casu quo sunt plures, ut suo loco dixi in materia meliorationis: maioratus verò sic: quia non est quid repugnet. Item etiam alij plures effectus possunt colligi, ex infra dicendis in materia.

56 Secundò, principaliter quæro, an pater vel mater possit cum bona conscientia & sine peccato facere maioratum vel meliorationem? & breuiter dico quod sic: Provt etiam dicit Tiraquellus, de primogeniis quest. 4. num. 1. Couarrucias lib. 3. resolut. cap. 5. num. 5. versicul. 3. eadem, sed & reipublicæ utile esse censet Paulus consil. 343. in fin. lib. 1. consil. Burgos de Paz in proemio legum Tauri, numero 83. doctissimè & latè Matiençus in l. 1. tit. 7. lib. 5. recopil. glossa 1. numero 12. & sequentibus, Soto de iust. & iure, lib. 4. quest. 5. numero 1. pag. 286. colum. 1. ad fin. Menesius in rubr. numero 4. cum tribus sequentibus, Codice de fideicommissis, Molina de primogeniis lib. 1. cap. 1. Azuedus in rubr. titulo 7. lib. 5. recopilat. numero 11. quia fit autoritate & licentia legis communis & vniuersalis consuetudinis inductæ propter bonum publicum, & propter memoriam & honorem constituentis conseruandam, & propter regni & reipublicæ utilitatem & defensionem: ut probat apertè l. 12. tit. 1. 2. part. & euidentia facta & experientia quotidie docent: præterea quia habet fomentum à iure diuino, ut supra dictum est. Item etiam quia ista est notabilis & utilis doctrina, quod lex humana positua condita à rege vel principe non recognoscens superiorem ex iusta vel rationabili causa est seruanda in foro conscientiae: ita tenet & determinat S. Thomas in 1. 2. quest. 96. articulo 4. & 6. Henricus in quolibetis suis, quolibet 8. quest. 22. & est communis opinio Theologorum: tenet etiam apud nos Glossa finalis & vnica in cap. qua in Ecclesiarum de constit. in gloss. 1. quam ibi ad hoc reputat singul. & vnica Bald. 1. colum. & communiter Doctores ibi tenet etiam Abbas, Panorm. in Proemio Decretalium, in part. rex pacificus, 4. colum. numer. 4. idem Abbas in cap. 1. de constit. 6. col. & ibi Felin. 13. colum. num. 44. Felin. in cap. 2. de const. 13. colum. numero 44. Bald. in Auth ingressi, 6. colum. num. 15. Codic. de sacros. Eccles. idem Bald. in l. cum quis, Cod.

de iuris & fac. ignor. 6. colum. numero 14. idem Bald. in l. penult. §. illo, Codice de necess. seruo. hered. instit. & ibi Paul. & communiter Doctores idem Bald. in cap. in omni negotio, 1. colum. extra de testibus, Paul. Aret. & moderni in rubr. ff. de acquir. hered. Anchar. in regula possessor, 7. colum. de reg. iur. num. 6. Iason in l. si post diuisionem, 2. colum. Codice de iuris & fac. ignor. idem Iason in §. sed iste quidem, Instit. de action. 20. col. num. 112. & in expresso istam sententiam & conclusionem, scilicet, quod possit quis facere maioratum & meliorationem cum bona conscientia & sine peccato, tenet Alber. in l. Barbarium, ff. de offic. prator. 7. colum. numero 10. in quantum dicit quod secus aliàs, si successor haberet conscientiam læsam, Abb. & communiter Doctores in d. cap. licet de voto, Martin. de Laude in tractat. de primogen. 12. quest. Ioan. le Cirier. in tractat. de primogen. in 2. lib. 15. quest. Palac. Ruuius in sua eleganti repet. fol. 99. 2. colum. §. 26. Quod tamen notabiliter intellige, quando talis filius electus in maioratum vel meliorationem esset dignus & benemeritus, aliàs secus: vnde si ex sola affectione pater vel mater præferret filium minus dignum & benemeritum, peccaret: debet ergo attendere rei & bonorum qualitati: nam si maioratus vel melioratio consistit in iurisdictione, vel gubernatione, præferat filium doctum, vel sapientem, rectæ conscientiae, & honestæ vitæ: qui verisimiliter melius sciat & possit subditos gubernare, & eadem ratione si maioratus & bona in eo contenta, habet aliam qualitatem annexam, eligat talem filium, in quo magis viget illa qualitas: ita singulariter determinat Palac. Ruuius in præallegata repetitione, fol. 99. §. 26. quem omnino vide: quia notabiliter & plenè loquitur & fundat per 4. colum. Tiraquellus in tractat. primogenitura, 4. questione & probat apertè textus in libro 2. tit. 15. part. 2.

Tertiò, principaliter quæro, an pater vel mater 57 constituens maioratum autoritate, & licentia Principis, possit filium quem vellet eligere & nominare, & alios sua legitima priuare: in quo articulo breuiter & resolutiue dico, quod sic: De licentia tamen Principis, ut aduertit Matiençus in l. 11. tit. 6. lib. 5. recopil. gloss. 11. numero 2. nam sine eius licentia filios sua legitima priuare non poterit, ut in toto tit. 6. lib. 5. noua recopil. & in l. 9. tit. 5. lib. 3. fori, & docuimus supra num. 53. Gregor. in l. 2. tit. 15. part. 2. gloss. 1. Menchaca de success. creatione cap. 26. numero 75. & 96. Molina libro 1. de Hispan. primogen. cap. 1. num. 5. & seqq. & in conscientiae foro huiusmodi licentiam à principe posse concedi est communis resolutio, secundum Dylum in cap. indultum, de reg. iur. lib. 6. cui accessit Cynus in l. sancimus, Cod. de nuptiis, Bartolus in l. Titio centum, §. Titio genero de condit. & demonstr. num. 6. Corneus consil. 150. lib. 1. & consil. 210. lib. 3. Menchaca de success. creat. §. 20. num. 296. Alciatus in tractatu presumptionum reg. 1. presumpt. 8. cum aliis pluribus additis per Matiençum in l. 2. tit. 7. gloss. 1. numer. 2. lib. 5. recopilat. dum tamen eius alimenta necessaria relinquat: quæ filio nullo iure tolli possunt, ut pluribus rationibus & autoritatibus probat Menchaca de success. creat. §. 20. numero 310. & 311. Couarrucias de sponsal. 2. p. §. 6. cap. 8. num. 5. Castr. lib. 2. de heret. inst. puni. §. vlt. ex quo patet non omninò esse reiiciendam earum opinionem, qui negant in totum posse tolli legitimam, fatentur tamen lege vel statuto posse diminui, ut idem Castro, ubi supra, num. 4. docet, cuius opinionis fuerunt Rotæ auditores in antiquis, decisione 476. & in nouis decisione 18. Couarr. ubi supra numero 4. & 5. qui alios plures refert, Gregorius

Gregorius in l. 33. titul. 9. p. 6. in gloss. magna, 3. colum. in fin. Molina lib. 2. de primogen. cap. 1. num. 14. Matiençus tam antiquos quàm modernos cumulans, in l. 2. titul. 7. lib. 5. gloss. 1. num. 3. nisi forte filius habeat aliunde, vnde se possit alere ac sibi alimenta acquirere, ex artificio, vel officio, vel aliàs, nam tunc cum ei alimenta non debeantur poterit in totum legitima priuari, vt tradit Panormitanus, in cap. Raynutius, num. 12. de testament. Palacius Rubeus, in cap. per vestras, 3. notab. §. 4. in princip. de donat. inter vir. Co-uarr. vbi supra num. 5. Menchaca, d. §. 20. num. 304. Matiençus vbi supra num. 4. cuius ratio vera & fundamentalis est, quia licet legitima quæ succedit loco alimentorum sit inducta de iure naturali, vt in l. scripto, ff. vnde liberi, & in l. cum ratio, ff. de bonis dam. & in Authent. de hered. & falcid. §. primum, itaque colum. 1. & in Authent. de triente & semisse, §. si vero el. 1. collat. 3. & in Authent. vt eum de appet. cognos. §. considerare collat. 8. & in Authent. nouissima. C. de inoffic. testament. & in l. 1. §. ius naturale ff. de iust. & iure, & in cap. ius naturale 1. distinct. & per consequens sit immutabile: vt in l. ius agnationis, ff. de pactis in l. iura sanguinis, ff. de regul. iur. in l. si quis à liberis §. 1. & quasi per totam l. ff. de liber. agn. in l. abdicatio & in l. nec filium Cod. de patria potest. in §. sed naturalia. Instit. de iur. natur. gen. & ciuil. tamen eius quota & quantitas non est inuenta nec inducta de iure naturali, sed tantum de iure merè positio, vt patet in prædictis iuribus: vnde sicut princeps vel rex condendo legem communem generalem, potest talem legitimum taxare, augere, & diminuere, ita potest per rescriptum vel priuilegium in concessione maioratus illam restringere, modificare, vt loco eius tantum præstentur alimenta necessaria: quia per hoc non tollitur nec immutatur per principem ius naturale, sed reducitur ad illud: & in expressio ista consideratione & fundamento istam sententiam & conclusionem tenet Cin. in l. sancimus 2. colum. Cod. de nuptiis. Bartol. in l. Titio centum §. Titio genero penult. colum. num. 6. ff. de cond. & demon. & ibi Ioan. de Imol. penult. colum. in fin. Bald. in l. cunctos populos Cod. de summa Trin. & fid. cath. 11. col. num. 17. idem Bald. in l. cum lege Cod. de episc. & cler. 1. colum. num. 3. idem Bald. in l. fin. §. ipsum autem 1. colum. & 1. notab. Cod. de bon. qua liber. Alber. in l. quoniam in prioribus pen. colum. Cod. de inoffic. testament. vbi notabiliter loquitur Salic. in Authent. nouissima 6. collat. 11. quest. princip. Cod. eodem titul. Hostiensis Ioan. And. Abb. Cardin. Ancharra. & communiter Doct. in cap. licet extra de voto, & istam dicit communem opinionem Ias. in dicta Authent. nouissima Cod. de inoffic. testament. penult. colum. Ioan. le Citier in tract. de primogenitura, in 2. lib. 16. quest. pro qua communi sententia & conclusione facit bonus & expressè textus in cap. Raynutius. Extra, de testament. prope fin. ibi, ita quod deductio fiat tantummodo de his rebus de quibus secundum Threscana consuetudinem ciuitatis fieri consuevit: vbi expressè probatur, quod lex vel consuetudo potest augere, diminuere, vel disponere circa legitimum filiorum: & ad hoc illum textum notat & commendat Abb. antiquus. Ioan. Andr. Cardin. Anch. Abb. Panor. §. colum. num. 12. Barba, latè 34. colum. num. 30. & illum textum ad hoc reputat singul. & vnicum Lud. Rom. in l. si sequens §. fin. ad Syllanian. Sed certè ille textus hoc non benè probat: quia tantum vult quod consuetudo possit inducere, vt in certis rebus soluantur legitima & non in qualibet re hæreditaria: & iste est verus & proprius sensus secundum Abbatem & commun. Doctores ibi, & ad hoc est benè notandus secundum eos.

mater possit licitè & cum bona conscientia facere maioratum vel meliorationem, & vnum ex filiis eligere vel nominare, an teneatur eligere vel nominare, maiorem, vel possit eligere vel nominare secundum vel minorem? & breuiter respondeo, quod licitè & iustè potest secundum vel minorem, vel alium quem vellet eligere & nominare, nec præcisè tenetur filium primogenitum præferre, præsupposito quòd electus & nominatus sit dignus & benemeritus sicut primogenitus: quia tam de iure communi quàm per II. regias talis electio & nominatio residet in persona patris: vnde meritò potest cui velit gratificare, dum tamen aliis relinquat legitimum vel alimenta: argumento eorum quæ supra proximè dixi: & argumento textus in l. 1. & per totum. Cod. & ff. de inoffic. testament. & in specie probat textus in l. parentibus. Cod. eodem titul. textus in Authent. vnde si parens, eod. titul. textus in l. si totas. Cod. de inoffic. donat. textus in l. pactum quòd dotali, Cod. de pactis: textus in l. fœmina Cod. de secun. nupt. textus in l. eum quidam ff. de legat. 2. textus in l. vnum ex familia, & per totam legem, probat etiam textus 18. & lex 44. bis l. Tauri. Confirmatur etiam autoritate diuinæ scripturæ Genesis, cap. 27. vbi habetur, quod Iacob diligebat filium suum iuuenem & minorem Ioseph plus quàm alios filios, & fecit ei tunicam polymitam vel sericam in signum maioris dilectionis: vel ex eo quod in senectute genuit eum, vel ex eo quod in eo vigeat maxima virtus, prudentia, & sapientia. Rursus confirmatur exemplo David, qui prætulit Salomon filium suum iuniorem aliis fratribus eius, & proposuit in regno propter eius sapientiam & bonitatem, vt habetur 3. Regum cap. 1. regulariter tamen hodie semper fit & constituitur maioratus vel melioratio in filio maiori propter rationes, quas assignaui in successione regni: quas vide.

Quintò principaliter quæro, si pater vel mater fecit & constituit maioratum vel meliorationem, non exprimendo quod veniret ad filium maiorem, sed tantum dicendo quod veniat ad vnum ex filiis suis, vel fortè cum non haberet filios vocauit consanguineum vel extraneum, & post mortem eorum dixit & voluit quod veniret ad vnum ex filiis eorum disponit quod bona sint indiuisibilia & alienabilia, an talis constitutio maioratus vel meliorationis vitietur propter incertitudinem personæ, vel valeat & teneat & succedat filius maior & ille præferatur & censeatur vocatus per constituentem? & certè articulus est nouus, subtilis, & vtilis: in quo breuiter dicendum, quòd talis constitutio & dispositio vitietur: quia in iure nostro incertitudo circa personam honoratam semper vitiat dispositionem textus est in l. quoties, paragrapho si quis nomen ff. de hered. instit. textus in l. tempus, §. quoties, eod. titul. textus in l. Paulus la 2. ff. de rebus dubiis, textus in l. fuerit, eod. titul. textus in l. qui plures, ff. de usufruct. legat. textus in l. cum ex pluribus ff. de manumiss. testament. quod procedit & habet locum etiam si actus sit pius & fauorabilis, vt habetur in dictis iuribus. Sed his non obstantibus ego teneo contrariam sententiam, imò quòd talis constitutio & dispositio maioratus vel meliorationis valeat & teneat, & in dubio semper censeatur vocatus filius maior primogenitus, & per consequens postea successiue deueniat in maiorem: Vnde si ex aliqua dispositione, vel scriptura donationis testamenti priuilegij probationis vel sententiæ, competat aliquid alicui iure maioratus, licet aliæ clausulæ vocationis, prohibitionis, vel fideicommissi, in eadem scriptura non contineantur, hæ omnes clausulæ censebuntur appositæ eisdemque sortientur effectus, quos apud nos & alias prouincias bona primogenitorum & maioratum ex

58 Quartò principaliter quæro, dato quòd pater vel

consuetudine, moribus, legibus, aut constitutionibus habere solent, vt asserit Suarez, *in questione maioratus num. 8.* Palacios Rubeus *in rubr. de donat. inter virum, §. 69. num. 22.* Gregor. Lopez *in l. 2. gloss. 1. post princip. & gloss. el mas propinquo, titul. 15. p. 2.* Couarr. *lib. 3. variar. resolut. cap. 5. per totum.* Menchaca *de success. creat. cap. 26. num. 86.* Burgos de Paz, *in proemio legum Tauri, num. 88.* Decius *conf. 297.* Matiençus *in l. 1. titul. 7. lib. 5. recop. gloss. 7. num. 1.* Molina *lib. 1. de primogen. cap. 4. num. 14. cum seqq.* & rationem latè tradit Matiençus *ubi supra num. 2.* pro qua sententia & conclusione. Primò facit tale fundamentum, quia cum pater vel disponens voluit quòd bona essent indiuisibilia & alienabilia, per consequens voluit quòd ad vnum tantum venirent: si ad vnum, ergo in dubio ad primogenitum per rationes notabiles quas supra assignavi in successionem regni.

Secundò & magis in specie pro hac sententia & conclusione facit textus singul. in iure *in l. fin. ff. de fide instrum.* vbi habetur quòd si diuisio & contentio sit inter fratres vel hæredes apud quem debet esse testamentum patris vel testatoris, iudex debet præcipere vt sit penes maiorem: cuius verba sunt, *si de tabulis testamenti agatur deponendis, & dubitetur cui eas deponi oportet, semper seniore iuniori, & amplioris honoris inferiori, & matrem foemina, & ingenuum libertino præferemus,* & illum textum in sua decisione notat & commendat ibi Bart. Odoffred. Bald. & communiter Doctor. idem Bald. & alij Doctor. *in l. procurator. C. de edendo, idem Bald. in cap. 1. §. præterea ducatus, de prohib. feud. alien. per Feder. fin. colum. in medio.* Iason. *in l. cum quid, ff. si cert. pet. penult. colum.* & ibi moderni Ioan. le Cirier, *in tract. de primogen. in 2. lib. 2. quest. & 2. col.*

Tertiò facit textus *in l. cum pater, §. pater pluribus, ff. de leg. 2.* vbi probatur quòd clauis domus vel rerum hæreditariarum semper debent esse penes maiorem, & in expresso istam sententiam & conclusionem tenet, licet non ita benè fundet Franc. de Aretin. *in consiliis suis, consil. 162. colum. 3. versic. & pro istorum verborum declaratione.* Roder. Suar. vbi valdè commendat *in repetition. l. quoniam in prioribus. Cod. de inoffic. testament. 27. fol. colum. 3. versic. vnum tene menti perpetuò.* Ex quibus nouiter & singul. infero, quòd si pater, vel descendens, vel constituens maioratum vocauit filium maiorem, & dixit quòd bona essent indiuisibilia & inalienabilia, dato casu quòd alias personas vel descendentes successores non nominaret, non finietur maioratus vel vinculum in persona filij maioris nominati, sed perpetuò transibit ad omnes successores in infinitum, præferendo semper primogenitum alteri, & proximiorum in gradu alteri: Idem tenet Parisius *consil. 75. num. 82. lib. 4.* Couarr. *lib. 1. variar. cap. 5. num. 4.* Gregor. *in l. 2. titul. 15. part. 2. verbo, el mas propinquo.* Menchaca *de success. creat. liber. 3. §. 26. n. 94.* Molina *lib. 1. cap. 4. per totum.* Velazquez *hic, gloss. 1. num. 29* quòd aperte fundatur ex superioribus licet Palat. Ruuius tangendo istum passum relinquat cogitandum, *in sua repetitione, fol. 191. 2. colum. versiculo, ex quibus posset attentari,* & adde circa prædicta quòd in maioratu vel melioratione sufficeret successorem vocari tacitè, licet non expressè: vt si lex vel testator disponat, quòd extantibus masculis foemina non succedat, vel extantibus filiis, vel descendentes ex tali persona, domo, vel genere, alij non succedant: tali casu licet expressè non vocetur masculus, tamen ex eo, quòd dicta verba fuerunt posita eius fauore succedit: quia ista est sententia & conclusio singularis in iure, quòd quando ex lege testamento semper oritur ius vel actio illis quorum interest, licet verba dispositiua ad eos non dirigantur, textus est *in l. seruo legato,*

§. si testator. de leg. 1. & ibi summè notat & commendat Bart. & communiter Doctor. præcipuè Iason qui hoc latiùs ponit & declarat textus *in l. fideicommiss. §. cum esset, & in §. interdum, de leg. 3.* per quæ iura idem tenet Bart. *in l. 2. videndum ff. ad Tertul. idem Bartol. in l. 1. §. quidam filium, ff. de contra tab. Bald. in l. si defunctus. Cod. de suis & legit. hæred. idem Bald. in l. maximum vitium. Cod. de liber. præter. idem Bald. in l. quod verò contra, de legit.* Confirmatur, quia quando quis remouetur à lucro contemplatione alicuius, illi debet applicari, cuius contemplatione remouetur, textus est *in l. si legatarius. Cod. de legat. textus in l. legatum §. amittere ff. de his qui. vt indign. textus in l. 2. §. fin. ff. de collation. bonor. & ibi Bartol. & communiter Doctores.*

Sextò, principaliter quæro an pater vel mater fa- 60
ciens vel constituens maioratum vel meliorationem possit vocare vel eligere filiam extantibus masculis? & breuiter & resolutiuè dico, quòd de iure benè potest eam eligere & masculis præferre: argumento eorum quæ dixi supra proxima quæst. & in specie argumento textus *in l. maximum vitium. Cod. de liber. præter. cum similibus,* quòd intelligo præterquam si secundum qualitatem maioratus vel meliorationis magis conueniat masculus quàm foemina: quia tunc secundum rectam conscientiam teretur illum eligere & præferre: argumento eorum quæ dixi supra eod. in 3. quest. princip.

Septimò, principaliter quæro, si constituens maio- 61
ratum vel meliorationem vocauit tantum masculos & prohibuit foeminas succedere, & reperiatur masculus descendens ex foemina, an possit succedere & maioratum vel meliorationem obtinere? breuiter & resolutiuè dico quòd non: quia in ea ratione qua excluditur foemina & est inhabilis ad succedendum, eadem debet excludi masculus descendens ex ea: ita probat textus *in l. si vna mater. Cod. de bon. mater. ibi, hoc iure vtatur quòd de filiis constitutum est, cum versic. sequenti,* vbi habetur quòd non debent habere plus iuris nepotes quàm filius vel filia, à quo vel qua descendunt: & ad hoc notat & commendat ibi Cinus, Iacob. Butr. Bart. Alber. Bald. Salic. Paul. & Philippus Corneus, probat etiam textus notabilis & expressus *in cap. 1. §. hoc autem notandum est, de his qui feudum dare possunt, in vsibus feud. vbi habetur quòd si in feudo vel alia dispositione prohibetur in filia foemina succedere, pari ratione videtur prohibitus masculus descendens ex ea, tanquam ex radice infecta: & ad hoc notat & commendat Bald. & communiter Feudistæ: probat etiam textus *in l. fin. Cod. de natur. liber. vbi habetur, quòd sicut filius naturalis non succedit patri ab intestato, ita eodem modo non succedit nepos quantumcunque legitimus & naturalis natus ex eo.* Confirmatur etiam ratione naturali & philosophica, quia in causato non potest esse plus virtutis quàm procedat ab influenti potentia causæ: secundum philosophos, & in expresso ex his fundamentis & rationibus istam sententiam & conclusionem tenet Specul. *in titul. de locato, §. nunc verò aliqua, versic. 166.* Ioan. Andr. *in addit. ad Specul. in titulo, de testament. super rubr. Bart. in l. 2. §. viuendum, ff. ad Tertul. idem Bart. in l. liberorum, ff. de verb. signific. 6. colum. & in versic. sequenti.* Bald. *in l. sed si hac §. liber. 2. lect. ff. de in ius voc. & ibi Paul. & alij Doct. idem Bald. in Authent. si quas ruinas, fin. colum. in fin. Cod. de sacros. eccl. idem Bald. in l. maximum vitium. 5. colum. Cod. de liber. præter. idem Bald. in l. 1. ff. de senatoribus, idem Bald. Paul. & communiter Doct. in l. 1. de condit. insertis. Paul. de Castr. vbi singul. loquitur *in l. Gallus, §. nunc de lege Velleian. fin. col. ff. de liber. & posthum. & ibi Aretin. Alexand. & communiter moderni præcipuè***

cipuè Iafon. *ante pen. colum. idem Iafon. in l. si quis id quod s. colum. ff. de iurisd. omn. iud. Paul. de Castr. in l. qui exceptionem, ff. de cond. indebit. 1. colum. num. 5. Palat. Ruuius in repet. rub. de donat. inter vir. & vxor. fol. 52. colum. 4. verb. ad cuius confirmationem. Mart. de Laude in tractat. de primogenitura, 26. quest. Ioan. le Citier, in tract. de primogenitura, in 23. quest. Cifuentes in ista l. 40. quest. 2.*

Item quæro, si eo casu quo tantum masculus debet succedere in maioratu, an succedat Hermaphroditus, & breuiter dico teneo, quod si in sexu masculino magis incalescit, succedit: si verò in sexu fœmineo magis incalescit, non succedet, & si in vtroque æqualiter incalescit, ipse potest eligere in quo sexu vult viuere & seruare, argumento textus notab. in l. queritur, ff. de statu. homin. & ibi expressè tenet & inducit Bald. 2. lect.

62 Octauò principaliter quæro, si faciens vel constituens maioratum vel meliorationem dicat quod veniat in filium maiorem, vel in certam & determinatam personam, & quod postea veniat ad filios & filias descendentes eius maiores, vel dicat quod veniat ad filios aut ad filias & descendentes maiores, & contingat quod reperiat filius & filia, & filia sit maior, vel reperiantur alij descendentes, quorum vnus sit masculus & alia fœmina, & fœmina sit maior, quis eorum succedet? in qua quæstione noua & subtili dico, quod succedet filius vel descendens masculus & excluditur fœmina quantumcunque sit maior, taliter quod semper præferatur linea masculina lineæ fœminæ: & deficiente linea masculina succedat fœmina: & maior præferatur minori: & in quæstione de facto ita dixi & respondi. Ita tenet etiam Gregorius in l. 3. titul. 13. part. 6. gloss. 1. colum. 2. Couarr. lib. 3. cap. 5. num. 5. Gregor. idem, in l. 2. titul. 15. part. 2. verbo, *el mas propinquo*, Azeuedus in l. 5. titul. 7. lib. 5. num. final. Molina lib. 1. cap. 3. num. 8. & lib. 3. cap. 4. num. 4. & 5. Velazquez de Auandaño hic, gloss. 9. num. 33.

Primò, quia quando quis vocat vel instituit plures hæredes collectiuo modo, inter quos cadit ordo charitatis & naturæ, non intelligitur eos simul vocare, vel instituere, sed ordine successiuo: ita probat textus iuncta Gloss. ordin. in l. Gallus §. *quidam rectè* ff. de liber. & posthum. in gloss. fin. quam ad hoc reputat ibi singul. & vnicam Dinus, & communiter alij Doctor. ergo in præsentī attenda natura qualitate maioratus vel meliorationis, qui semper sit pro conseruanda memoria constituentis, & regulariter solet præferri, linea masculina præferatur in isto casu.

Secundò, quia quando testator vel disponens grauat hæredem vel legatarium extra familiam non alienare, sed ei restituere, non videtur vocare simul omnes de familia, sed ordine successiuo, vt proximior in gradu præferatur: textus est in l. cum ita legatur §. in fideicommissio ff. de leg. 3. & ibi Gloss. & communiter Doctor. textus in l. peto §. fratre, eod. titul. & latius dixi suprà.

Tertidò pro hac sententia & conclusione facit textus notabilis & ferè expressus in l. cum pater §. penult. ff. de leg. 2. vbi habetur quod si vxor instituit maritum hæredem, & cum grauauit vt si decedat sine liberis restituat hæreditatem propinquis suis vel propinquis vxoris, non admittuntur omnes simul nec alternatiua stat in sua propria significatione: sed admittuntur propinqui ordine successiuo scripturæ, quia prius debent admitti propinqui ipsius mariti, & eis non extantibus admittuntur propinqui ipsius vxoris: & ad hoc notat & commendat ibi Bart. Alb. & commun. Doctor.

Quartò facit quia cum constituens vel disponens

prius vocauit masculum in successione, eadem ratione videtur postea etiam velle, vt semper masculus succedat & præferatur fœminæ etiam maiori, & per consequens linea masculina præferatur fœminæ: ita probat textus notab. in cap. 1. de eo qui sibi vel hered. suis masculis & fœminis inuestituram accep. in vsibus feudor. & ad hoc ibi notab. Gloss. ordin. notat etiam & commendat Bald. in cap. significauit de rescriptis 1. col. med. Iacob. de Sanct. Georg. in tract. feud. 20. fol. n. 12. probat etiam textus in cap. 1. §. quin etiam episcopum vel Abbatem in vsibus feud. vbi habetur quod si quis accepit feudum pro se & suis descendentes masculis & fœminis, semper masculus præfertur, & eo extante fœmina excluditur: & ibi notat & commendat Bald. & commun. Doctor, nec obstat si dicatur quod prædictæ lineæ vel personæ vocentur copulatiuè, modo alternatiuè, semper debeant admitti pariter & simul: quia copulatiua semper coniungit personas vel res viriliter & pro parte: vt in l. reos, §. cum in tabulis, ff. de cond. instit.

Item etiam quia alternatiua posita inter personas honoratas, tam in contractibus quàm in vltimis voluntariis, resoluitur in coniunctam, vt vtraque simul admittatur pro parte: textus est singularis in iure in l. penult. Cod. de verb. signific. ergo in nostro casu & quæstione omnes pariter & simul deberent admitti, quia notabiliter respondeo, quod prædicta debent intelligi præterquam si talis copulatiua vel alternatiua ponatur inter personas vel lineas inter quas cadat affectio ordinata: quia tunc debent admitti ordine successiuo: argumento textus notab. in dict. l. cum pater, §. penult. ff. de leg. 2. & ibi, commun. Doctor.

Nonò quæro, si faciens vel constituens maioratum vel meliorationem vocauit masculos, & in defectum eorum vocauit fœminas, & contingat quod sit extincta & finita linea masculorum, & tantum superest linea fœminina, & ex ea reperitur masculus & fœmina, quis eorum succedet & præfertur? & teneo & respondeo quod succedet & præfertur masculus, nam ex eo quod constituens & disponens prius vocauit masculum, & in eorum defectum vocauit fœminas, videtur semper velle præferre masculum: textus est valdè notabilis in iure in cap. 1. de eo qui sibi vel heredibus suis masculis & fœminis inuestituram accepit, in vsibus feud. & ibi notat & commendat Gloss. ordin. Bald. Andr. de Ifern. & communiter Feudistæ: notat etiam & commendat Bald. in cap. significauit. 1. col. in medio extra de rescriptis.

Decimò principaliter quæro, si quis constituit maioratum vel meliorationem dicendo quod bona deueniant in filium maiorem per viam maioratus, ita vt non possint vendi nec alienari, & alias personas quæ post mortem filij maioris succederent non expressit nec nominauit, vel cum haberet plura bona, Rex vel Princeps concessit sibi titulum ducatus, aut comitatus, vel dixit, quod deinceps habeat iure & titulo maioratus, vel forte Rex vel Princeps concessit sibi Castrum, Villam, vel oppidum per viam & titulum maioratus nulla deinceps alia persona nominata vel electa ad quam perueniat maioratus, an mortuo filio maiore prædicta bona perueniant ad filium eius primogenitum: & post eum in alios successores per viam & ordinem communem maioratus, taliter quod semper & perpetuò perueniant in filium maiorem masculum, & deficiente masculo perueniant ad fœminam. Et videtur quod non imò quod solus primus filius masculus vocatus succedat cum illo vinculo & grauamine de non alienando: sed post mortem eius expiret maioratus & omne vinculum & grauamen eius, & per consequens non censeantur vocati alij filij & descendentes

cedentes maiores ordine successiuo per viam maioratus : nec amplius bona sint vinculara nec subiecta restitutioni , sed bona efficiantur libera sine aliquo vinculo & grauamine , & diuidantur inter hæredes & successores sicut alia bona libera : quia ipse pater vel constituens maioratum solum primum vocauit & vterius non procedit , nec alias personas vocauit nec nominauit , & talis prohibitio alienationis ex iuris dispositione vltra personam grauam non extenditur , nisi expressè per disponentem dicatur & exprimat , ita probat textus in *Authent. de restitut. fideicom.* §. *nos igitur column.* 9. & ibi tenet Gloss. fin. & communiter Doctores , & per illum textum iuncta Gloss. tenet Dinus in *l. filiusfamil.* §. *diui.* ff. *de legat.* 1. & ibi Bartol. *penultim. column. num.* 20. Bald. 1. *column. & quest.* Imol. 3. *column. num.* 2. Alexand. 7. *column. num.* 25. Iason *prima lectura* 16. *column. n.* 71. & *secunda lectura* 19. *quest.* Cinus in *l. voluntas. Cod. de fideicom.* fin. *column. & quest.* & ibi Bald. & communiter Doctor. Bartol. in *l. Lucius* §. 1. ff. *de leg.* 3. Rodericus, Suarez, in *repet. l. quoniam in prioribus C. de inoffic. testament.* fol. 66. licet Palac. Ruuius relinquat cogitandum in *sua repetitione fol.* 101. 2. *column.* sed in hoc articulo ego firmiter teneo contrariam sententiam , imò quod mortuo filio maiore primo nominatio ad prædicta bona perueniat ad alios successiuè , per viam maioratus præferendo semper maiorem masculum , & in defectum eius fœminam , & hoc ex tacita & coniecturata mente disponentis : quia ex eo quod voluit quod prædicta bona peruenirent in filium maiorem per viam maioratus , & essent inalienabilia apertè voluit quod perpetuò peruenirent in alios successiuè , & sic de maiori in maiorem , & in defectum eorum in fœminas præferendo semper masculum fœminæ & maiorem minori per viam & ordinem communem maioratus. Quam etiam tenet Burgos de Paz , in *questionibus suis , questione 2. num.* 67. *cum pluribus sequentibus.* Azeuedus in *rubrica tit.* 7. *lib. 5. noua recopil. numer.* 5. & 6. quia cum mentio maioratus vel vinculi fiat durat in perpetuum etiam si tantum vnus ad eum vocetur , vt tradit Couarr. in *lib. 3. variarum cap. 5. num.* 6. & Oroscius , *super ff. veteri colum.* 955. *verbo* 36. Pelæz *de maioribus in initio prima partis , num.* 4. & 6. & 7. quod & in anniuersario procedere docet Menesius in *rubrica de fideicommissis num.* 8. cum ad maioratus similitudinem constituitur & deducatur , & docet etiam Pelæz , *vbi supra , num.* 7. Azeuedus *vbi supra num.* 6. etiam si modernus Salazar , *de usu & consuetudine cap. fin.* velit eos reprehendere. Secus vero foret , si mentio verbi vinculi , non fieret etiam si vocaretur filius maior & in eius defectum alter filius eius maior , nepos institutoris , ita vt bona essent inalienabilia , quia hæc institutio non erit perpetua , sed tantum durabit vsque ad nepotem vocatum , vt tenet Couarr. *vbi supra num.* 4. Rebuff. in *repetit. l. unica Cod. de sententiis* , quæ pro eo quod interest notabili 1. *num.* 40. Azeuedus , *supra num.* 7. Et hoc tali fundamento , quia dispositio legis vel principis vel cuiuslibet personæ priuatæ collata in vno casu expresso & determinato habet etiam locum in alio omisso : quando verisimiliter idem disposuisset si de illo cogitasset & esset interrogatus : ita probat textus singul. in iure in *l. tale patrum* §. *fin.* ff. *de pactis* & ibi Gloss. ordin. & communiter Doctores textus in *l. Titius* §. *Lucius* , ff. *de liber. & posthum.* textus in *l. si ita scriptum eodem titul.* textus cum materia in *l. cum auus* ff. *de condition. & demonstrat.* textus vnicus in suo casu in *l. 3. Cod. de inoffic. testam.* & in terminis in casu nostro & quæst. istam sententiam & conclusionem tenet Bald. post Gloss. ibi in *cap. 1. quibus mod. feud. constit. poss.* 2. *col.*

num. 4. vbi reputat singulare & menti tenendum , & faciunt expressè ea quæ dixi supra ista lege *num.* 12. vbi fundavi quòd in dubio , quando Rex vel Princeps vel priuata persona facit aliquem actum vel concedit privilegium semper videtur facere & concedere cum qualitate & prærogatiua quæ inest in simili actu priuil. vel dignitate. Vndecimò , quæro , si possessor regni , ducatus , maioratus , vel meliorationis vincularæ decedat cum nepote nato ex filio maiori iam præmortuo , & cum alio filio secundo viuo , quis eorum præferatur & succedat ? & certè quæstio est ardua & subtilissima & celebris , de patruo & nepote , quam post Emmanuelem Costam qui iusto volumine eam prosequitur declarat eleganter Othomanus omnino legendus lib. singul. quæstionum quæstione tertia , in qua dixit Bald. in *l. ex hoc iure* , ff. *de iust. & iur.* quod in ea habet oculos nycticoracis , idem Bald. in *l. cum antiquioribus Cod. de iure deliber. fin. column.* dicit , *soluat Apollo.* idem Bald. in *consiliis suis consil.* 275. 2. *col.* 2. *volum.* dicit quod in hac quæst. *asserere aliquid certitudinaliter , esset potius superstitiosum quàm discretum , & magistraliter & perfectè hanc quæstionem intendo disputare & declarare vt melius veritas appareat : & videtur quod secundus filius viuus præferatur nepoti vel descendenti ex filio primogenito mortuo.* Primò quia certum est quod siue respicias personam fundatoris siue personam vltimi possessoris , filius secundus est proximior in gradu , ergo est præferendus : argumento textus in *l. 1. & per totum* , ff. *de gradibus* textus in *l. 2. §. hereditas* , ff. *de suis & legitim. heredibus* textus in *l. 1. §. proximus* , ff. *unde cognati* , textus in *l. leg. 12. tabul. §. huiusmodi. Cod. de legit. hered.* textus in §. *si plures. Instit. de legit. agnat. success.* textus in §. *fin. constit. de seruit. cognat.* textus in *reg. qui prior. de regul. iur. in 6.* textus in *l. quoties vtriusque* , ff. *de reg. iur.*

Secundò , ordo naturæ , dilectio , & dispositio iuris semper præfert filium nepoti in his , quæ non possunt esse vel exerceri per plures sed per vnum : textus est in *l. cum ita* , §. *final.* ff. *de leg. 1.* textus in *l. peto* , §. *fratre* , eodem tit. textus in *l. fin. C. de verbor. significat.*

Tertiò pro ista parte facit textus singul. in *l. si libertus præterito* , §. *si libertus intestato* , ff. *de bon. lib.* vbi disponitur , quod si patronus decedat relicto filio & ex altero filio præmortuo relicto nepote , filius præfertur in iure patronatus : quia reputatur proximior in gradu : idem etiam probat textus in *l. 3. §. si duo. verb. proinde* , ff. *de legit. tutor.* vbi quando libertus minor habet plures patronos , quorum vnus decessit relicto filio , alter relicto nepote ex filio mortuo hereditas & tutela illius liberti pertinet filio & non nepoti : & ad hoc notat & commendat ibi Bald. & Doct. antiqui. Quartò facit , quia constituens maioratum qui vocauit proximiores videtur se referre ad ordinem & causam naturalem & non fictam , argumento textus in *l. qui liberis* , §. *hec verba* , vbi habetur , quod si testator substituit per hæc verba , *quisquis mihi heres erit , sit heres filio meo* , non censetur vocatus ille qui ex persona alterius venit : textus in *l. filio quem pater* , ff. *de liber. & posthum.* ibi , *ne imagine natura veritas obumbretur* : textus in *l. 3. §. hæc verba. el. 2. ff. de negot. gest.* textus in *l. 1. §. hæc autem verba* ff. *quod quisque iuris* , textus in *l. fin. Cod. de his qui veniam atar. impetr.* sed quod nepos repræsentet patrem , est per quandam iuris fictionem non habentem naturalem veritatem , ergo præferatur secundus filius nepoti , cum inspecta veritate & ordine naturali sit proximior. Et confirmatur , quia quando concurrat causa naturalis & accidentalis semper præualet naturalis , vt est casus singularis & vnicus secundum Alb. ibi in *l. qui habet* ff. *de tutelis.*

Quintò facit textus in *l. si vna matre. Cod. de bonis mater.* vbi habetur quod non debet esse deterioris conditionis filius quam nepos, quando tractatur de aliquo genere successionis.

Sextò & quidem subtiliter facit, quia ius conditionale nullo modo transmittitur etiam ad posteros descendentes ex potentia sinitatis vel sanguinis: ita probat textus in *l. vnica Cod. de his qui ante aper. tab.* & ibi tenet expressè Gloss. ordin. fin. commun. Doct. sed in quæst. nostra possessor maioratus censetur grauatus post mortem restituere filio suo primogenito, ergo si antè maioratum non potest transmittere, cum dies mortis incertus habeatur pro conditione, vt in *l. dies incertus, & in l. hares meus, ff. de cond. & demonstr.* & in expresso istam sententiam & conclusionem tenet Richard. Malumbre in *l. si vna matre. Cod. de bonis mater.* quem ibi refert & sequitur Cinus, Alber. Bald. Paul. & Salic. tenet etiam & sequitur Bart. Paul. de Castr. & alij Doct. in *Authent. post fratres, l. 1. Cod. de legit. hared.* idem Paul. & Philip. Corneus in *Authent. post fratres, la 2. eodem titul.* Bald. Paul. & Philip. Corneus in *l. 3. Cod. de suis & leg. liber.* Cumanus in *l. cum ita, legatur, §. fin. ff. de leg. 2.* Dominicus in *cap. grandi de supplen. neglig. pralat. lib. 6. fin. quæst.* Andr. de Ifern. in *cap. 1. de natura success. feud. 4. column. num. 14.* Lucas de Penna in *l. 1. Cod. de priuileg. eorum qui in sacro palatio militant libr. 12.* Martin. de Laud. in *tractat. primogenitura 38. quæst. Bald. consil. 275. 2. column. 2. volum.* Anchar. *consil. 82. fin. column.* Aretin. *consil. 162.* Alexand. *consil. 4. penultim. column. 4. volum.* vbi dicit hanc opin. semper secutum fuisse & esse magis communiter Philip. Decius in *consil. 1. 4. volum.* qui dicit ita consuluisse in causa ardua sibi commissa de regno Portugallia, & dicit hanc esse magis commun. opin. Sed his non obstantibus contraria opinio est verior & tenenda, imò quod in nostra ardua quæst. præferatur nepos natus ex filio primogenito mortuo in regno, ducatu, maioratu, melioratione vinculata, & qualibet alia successione indiuisibili. Quam præter antiquos innumeris primoribus, innumeris Doctorum autoritatibus & rationibus probat Tiraquel. de iure primogenitorum, quæst. 4. Thomas Grammatic. de cis. 7. Couarr. *l. pract. quæst. cap. ultim. num. 6.* Menchaca, *lib. 3. de success. creatione §. 27. num. 18.* licet contrariam pluribus roboratam autoritatibus asserat Emmanuel Costa, quem refert Matiençus in *l. 5. titul. 6. lib. 5. gloss. 1. num. 1. & gloss. 5.* Molina, de Hispan. primogen. *lib. 3. cap. 6. à num. 2.* & licet hæc quæstio controuerfa iure ciuili sit, vt constat ex supra relatis: iure tamen regio obtinuit nepotem patruo esse præferendum, ex *l. 2. titul. 15. p. 2.* & denique si hac nostra *l. Tauri*, qua etiam attenda nepos patruo præferatur etiam si maioratus à testatore deferatur, primogeniisque & maioribus natu, quia adhuc nepos locum patris primogeniti obtinet, & patruo quamuis natu maiori, & testatori, seu possessori proximiori præferatur, vt probat Couarr. in *capit. ultimo, practicarum quæstionum num. 7. in fin.* idem esse asserens iuxta ius commune ex sententia Pauli Castrensis *cons. 164. lib. 2.* & Cynus *cons. 52. lib. 2.* cum traditis à Tiraquel. de primogeniis *quæst. 50. num. 102. & sequentibus*, quorum sententiam veram esse asserit, quamuis contrarium responderit Alciatus inter *Grat. responsa cons. 8. & lib. Parergon. cap. 15.* Primò quia certum est quod in qualibet successione nepos succedit auo representando personam patris sui præmortui & per viam representationis censetur esse in eodem gradu quo erat pater: textus est in *l. 3. Cod. de suis & leg. lib. testament. in Authent. in successione eod. titul.* textus in *Authent. de hared. ab intest. venien. §. 1. de collat. 9.* textus in *§. cum filius. Instit. de hared. que ab intest. defer.*

ergo licet quando tractatur de successione & hæreditate diuisibili, talis nepos succedit in locum sui patris vna cum alio filio viuo, & sic patruo suo in illa parte & portione, in qua pater eius erat successurus si viueret, ita etiam in hac successione maioratus indiuisibili debet solus succedere, & præferri ex persona patris, cum talis successio soli patri suo primogenito mortuo competeret si viueret. Secundò & principaliter, quia primogenitura est quædam dignitas cui ius successionis & prælationis annexum, quæ de iure diuino & humano descendit ad posteros; textus in *cap. quam periculosum, 7. quæst.* textus in *cap. significauit de rescriptis*, textus in *cap. licet de voto* textus in *cap. grandi, de supplen. neglig. pralat. lib. 6.* ergo ista dignitas & eius effectus transeat ad istum nepotem per viam representationis. Tertio facit, quia regulariter valet argumentum de feudo ad maioratum, & è contra: vt supra ista lege dixi: sed in feudo nepos succedit representando personam sui patris, vt in *cap. 1. de successione fratrum vel gradibus succedentium in feudo*, & ibi notab. Bald. & commun. Doctor. textus in *cap. 1. de natura successionis feudi.* Quarto & principaliter pro hac parte ego nouiter considero subtiliter textum cum ratione sua in *l. cum auus ff. de condit. & demonstr.* vbi si testator instituit filium & nepotem ex altero filio mortuo, & grauet nepotem restituere partem suam alteri filio testatoris, non tenetur restituere si talis nepos habeat filios vel descendentes. Ex quo textu clarè infertur, quod pater auus, vel ascendens qui in aliqua re, vel successione vocauit filium nepotem, & in ea prætulit alteri filio, per consequens, & eadem ratione videtur vocare, & præferre omnes descendentes ex eo, postquam aliquem filium, vel descendentem elegit, aliis videtur etiam præferre omnes nepotes & descendentes ex illa persona & linea: ergo cum in nostro casu & quæstione præferatur filius maior, per consequens debet præferri nepos, & descendens ex eo, & generaliter eius linea: & in expresso, licet non ita benè, & iuridicè fundent istam sententiam & conclusionem, tenet Ioan. Andr. in *adit. Specul. in titul. de feudis, 3. column.* Bald. in *l. ex hoc iure, de iustit. & iure, 2. column. 6. quæst.* Alber. in *l. pramio ff. veteris, §. discipuli antepen. column.* dicens ita fuisse pronuntiatum in Romana Curia. Bald. in *l. liberti, libertaque Cod. de oper. liber. 6. column. num. 18.* Paul. de Castr. in *l. maximum vitium Cod. de lib. prater. 2. column. num. 3.* idem Paul. in *l. is potest ff. de acquir. hared. 2. column. num. 2.* dicens quod in causa sibi commissa de Hispania ita consulisset Aretin. *ibi, 1. column.* dicens ita consuluisse pro principe Salernitano. Iason etiam *ibi, 4. column. num. 32.* Faber. & Nicol. de Neap. in *§. cum filius. Instit. de hared. que ab intest. defer.* Cardin. in *cap. licet de voto, fin. column. & quæst. & ibi, 2. Abb. 1. column. num. 8.* & Anchar. *penultim. column. num. 18.* aduocatus Parisiensis in *adit. ad Ioannem Monachum, in cap. grandi, de supplen. neglig. pralat. lib. 6. 2. column. num. 4.* qui fuit modernior Decio & Iafone, quos ipse refert, istam sententiam & conclusionem tenet Oldrad. in *consil. suis, consil. 224.* qui notabiliter loquitur, Paul. de Castr. *consil. 164. 2. volum.* Abb. *consil. 85. 1. volum.* Barbar. *consil. 10. penultim. column. 2. volum.* vbi dicit hanc esse magis commun. opin. Socin. *consil. 252. 2. volum.* Idem Socin. in *consil. facto in materia feudorum quod ponit in lectura ordinaria post titul. ff. solut. matrim.* Bertachinus in *Repertorio suo, in verbo nepos*, asserens quod audiuit à quodam auditore Rotæ legisse in Annalibus, quod Otho Imperator, cum iste casus coram eo occurrisset commisit litem & iustitiam iudicio pugnae & gladiatorio, & vicit nepos, & existimatum est miraculosè accidisse. Ioan. le Cirier. in *tract. de primogenitura, 25. quæst.* & tandem ista semper

per mihi visa fuit & videtur verior & communior opinio, quam semper secutus sum legendo & nunc scribendo, per fundamenta superiora, licet non esset aliqua lex quæ hoc decideret in nostro regno: sed hodie pro ista parte, & conclusione in nostro regno est lex 2. in fin. titul. 15. 2. part. in fin. quæ hoc expressè determinat in regno: & licet pertinaces aduocati dicerent non habere locum in aliis maioratibus, tamen eadem ratione idem esset in eis dicendum, quia dispositum in regno quod est caput, debet seruari in membris, vt in cap. cum non liceat, de prescript. & in l. de quibus ff. de leg. tamen hodie vt nulla sit dubitatio, idem expressè dicitur in quolibet maioratu per nostram legem Tauri, & iam iste casus, & propria quæstio contigit in hoc regno in maioratu antiquo condito ante nostram legem Tauri, & plures Doctor. huius Salmanticensis vniuersitatis tenuerunt pro 1. parte, & opinione, ego autem dixi & consului pro 2. quod nouissimè & singulariter extendo modo talis maioratus fuerit institutus & fundatus ab aliquo ascendenti, modo ab aliquo collateralis, vt dixi & fundavi in l. 8. supra eodem numero 10. Ex quibus infero, quod idem erit hodie in bonis anniuersarij quæ in isto regno solent relinqui & vinculari pro aliquo annuo officio diuino: & ita iudicavi in quæstione de facto tanquam assessor iudicis recusati, idem tenet Molina lib. 3. de primogen. cap. 5. num. 42. & cap. 7. num. 9. Mariençus in l. 3. titul. 7. lib. 5. recop. gloss. 5. num. 8. & benè cum ad instar primogenitorum Hispaniæ bona anniuersario subiecta regulentur, qua etiam ratione sumptus, & expensas in his bonis factas sicut in maioratibus non tenebuntur successores eas soluere, seu restituere hæredibus prædecessoris, prout in l. Tauri infra disponitur, vbi quæ dicta sunt poteris videre ad huius articuli plenam cognitionem in num. 3. in princip. ibi & idem est in hered. Vide etiam Peraltam in rubr. de hered. instit. num. 123. Menesium in rubr. Cod. fideicom. num. 8. Molin. lib. 1. cap. 7. num. 10. & lib. 3. cap. 10. num. 42. vbi dicit tempus mortis vltimi possessoris considerandum esse.

66 Duodecimò principaliter quæro, si primogenitus sit monachus vel religiosus, an succedat in regno, maioratu, vel melioratione? & breuiter & resolutiue dico, quod non poterit succedere in regno, maioratu, nec melioratione, quando consistit in iurisdictione, gubernatione, & regimine: quia cum ipse non possit habere proprium nec per se regere, & regimen non debeat esse commune per supra dicta, sequitur quod subducitur de medio tanquam incapax, & admittitur sequens in gradu, argumentum textus in l. si post mortem, §. liberi, ff. de honor posses. contra tabul. cum simil. Idem tenet Molina lib. 1. cap. 13. num. 80. qui latè quæstionem hanc discutit, à num. 71. Gregor. Lopez in l. 2. titul. 15. p. 2. verbo, siendo homo para ello, quod tamen limita, quando monachus fuerit professus, quia ante professionem retinet dignitatem, & iurisdictionem, argumentum, cap. si beneficio, de regularibus in sexto, & docet Alber. in Authent. ingressi colum. penult. de sacros. eccles. dignitas autem est habere iurisdictionem cum administratione, secundum Archidiaconum, in cap. 1. de consuetudine lib. 6. Tiraquel. de nobilit. cap. 28. num. 2. & hanc limitationem tradit Mariençus in l. 1. titul. 7. l. 5. gloss. num. 17. Mieres, in tract. maiorat. 2. p. quæst. 3. ex num. 6. latissimèque hanc quæstionem disputat hic Velazquez 4. num. 10. & seq. Confirmatur etiam, quia quando filius vel descendens grauat hæreditatem restituere post mortem si sine liberis decesserit, ad hoc vt filij postea nati excludant substitutum, oportet quod sint de iure successibiles ipsi filio grauato: secus verò si sint omnino incapaces & non successibiles, vt deportatus, spurius,

frater minor, & similes ita probat textus notabilis in l. ex facto, §. ex facto, ff. ad Treb. & ibi commun. Doct. & per eum ita tenet Bart. & commun. Doct. & in l. cum filiusfam. §. cum quis ff. de leg. 1. Item etiam confirmatur, quia talis successio natura & consuetudine tantum pertinet ad successores sanguinis non ad alios: & ex ista ratione, & consideratione istam sententiam, & conclusionem tenet Bald. in cap. cum magistrum fin. quæst. extra de elect. idem Bald. in l. Deo nobis, §. 1. C. de episc. & cler. 1. colum. num. 2. idem Bald. in l. si quis prioris, §. talem 1. colum. in fin. C. de secund. nupt. Mart. de Laud. in tract. primogen. 2. 2. quæst. Ioan. le Cirier, in tract. de primogenitura in 4. quæst. 3. lib. verb. salua reuerentia n. 15. Cifuentes in ista lege 40. Tauri, quæst. 6. & Palac. Ruuius num. 17. & ante eos ita tenet Gloss. ordin. in cap. scripsit 28. quæst. 2. in gloss. 1. & ibi Archid. & alij Doctores, & ita fuit obseruatum in beato Ludouico primogenito Regni Franciæ, qui ingressus fuit ordinem fratrum mendicantium, & sequens in gradu statim successit in regno, secundum Bald. in d. l. si quis prior. §. talem de secund. nupt. Vnum tamen est quod hoc casu propter bonum reipub. si non reperiat successor sanguinis qui succedat, potest Papa dispensare vt exeat monasterium & contrahat matrimonium pro generatione suscipienda, licet iam fecerit professionem: & in expresso ita tenet Bald. in l. si pater §. in arrogat ff. de adoption. argumento illius textus vbi dicit quod magis debet illudere homo naturali procreationi liberorum quam fidæ & artificiali per arrogationem: & illud dictum sequitur & reputat singulare Iason in l. si arrog. ff. eod. titul. 2. colum. n. 4. sequitur etiam & reputat mirabile Iason in l. fin. Cod. de transact. 2. column. tenet etiam Anchar. in consilijs suis cons. 339. 3. column. vbi dicit quod quidam nomine Reminus ex sanguine Regis Araganum fuit monachus & sacerdos: & propter defectum successorum Papa dispensauit, vt exiret monasterium & duceret uxorem, ex qua habuit filiam quæ successit in regno: & propter hoc semper in scriptura & constitutione maioratus expressè dicitur, quod non succedat clericus, vel religiosus. Si verò maioratus vel melioratio non consistit in iurisdictione, vel regimine, benè poterit talis monachus vel religiosus succedere, & bona erunt penes monasterium pro tempore vitæ ipsius monachi vel religiosi, & post eius mortem venient in sequentem successorem secundum dispositionem constituentis, argumento textus in Auth. ingressi. C. de sacrosanct. eccles. argum. etiam textus in l. Statius Plorius §. Cornelio felici ff. de iur. fisci, & ibi expressè tenet Bart. Alber. & communiter Doctores textus in l. peto §. prædium ff. de leg. 2. textus in l. cum pater §. hered. 1. eod. tit. & ibi etiam tenet Bart. & commun. Doct. textus in l. ex facto §. ex facto ff. ad Trebellian. textus in l. sed si mors, ff. de donat. inter virum & uxorem, textus in l. cum fisco ff. ad Syllanian. textus in l. arboribus §. 1. ff. de usufruct. textus in l. ex ea parte §. in insulam ff. de verbor. obligat. Confirmatur etiam ex doctrina Gloss. ordin. in dict. Auth. ingressi. Cod. de sacrosanct. eccles. in gloss. mag. in fin. & gloss. in Auth. idem est Cod. de bonis que liber. & vtrouique Doct. vbi habetur quod si fructuarius ingrediatur religionem, non extinguitur vsufructus, sed transit in monasterium per tempus vitæ suæ, imò neque indistinctè monachum ordinem ingressum admitti posse ad maioratum tradit Molina de primogen. libro 1. cap. de primogen. libro 1. cap. 13. num. 68. & vide Gregorium in l. 2. titul. 15. 2. part. verbo, siendo homo para ello. Mariençus alios referens, in l. sit. 7. gloss. 1. lib. 5. num. 18. Quid autem si primogenitus sit clericus in factis, an succedat in regno maioratu, vel melioratione: & breuiter dicendum est quod sic: prout dicit Gregorius in l. 2. tit. 15. p. 2. in verbo, siendo

fiendo homo para ello, colum. 2. ad med. Molina lib. 10. cap. 13. num. 97. latè Tiraquellus de primogenitura, quæst. 44. num. 6. & seqq. plures concordantes referens, & nouissimè Matiençus in d. l. 1. titul. 7. lib. 5. gloss. 1. num. 19. Acoſta de maioratu bonorum Reg. coron. n. 33. Velasquez hic gloss. 4. num. 49. quia dispositio vel constitutio generalis & fauorabilis semper extenditur ad clericos: ita tenet Abbas in cap. ecclesia sancta Maria de conslit. antepen. & penult. column. num. vigesimo quinto, & ibi magis communiter Doctor. & in aliis locis per eos relatis & in terminis ex isto fundamento istam sententiam & conclusionem tenet Ioan. le Cirier. in tract. primo, 23. 1. libri, vbi latè vide: & Martinus de Laude, in tract. de primogenitur. 30. quæst. Quod intelligo modo talis maioratus consistat in iurisdictione & gubernatione sæculari: nec obstat si dicas, quod clericus vel monachus non potest exercere iurisdictionem criminalem laicorum, vt in cap. archiepiscopatu de raptorib. quæst. 63. tract. 2. in c. sanguinis, ne clerici vel monachi, & in cap. fin. eod. titul. & in 6. cum similibus, & vtrouique Gloss. ordinaria & communiter Doctores, quia respondeo quod non exerceat per se sed genericè vel specificè committit causas criminales laico iuris canonici & Pontificij potestate, quod in hoc indubitanter potest dispensare secundum eisdem: & si à delegato appellatur iterum poterit causam committere & delegare: nec iterum obstat si replices, non posse esse maiorem effectum in producto quàm in producente: quia respondeo quod non habet vim, potestatem, vel effectum ab eo, sed ab ipso Papa & iuris dispositione, ita singulariter Baldus in l. 1. ff. de officio proconsulis.

67 Decimotertiò principaliter quæro, si Rex, dux, Comes, Marchio, vel alius dominus temporalis vel successor maioratus, antequam esset Rex vel actualiter successor habuit filium, & postea alium, quis istorum succedat & præferatur: & videtur quod secundò natus, postquam pater successit in regno vel maioratu: argumento textus in l. si senator. Cod. de dignitatibus lib. 12. vbi habetur quod filius natus & conceptus antequam pater consequutus esset dignitatem, non gaudet eius priuilegio: & ibi ad hoc notat & commendat Bart. Plaz. & communiter Doctores: textus in l. filij, versic. senatores, et 1. ff. ad municipales, vbi dicitur, quod ita demum filius vel nepos senatoris gaudet eius priuilegio & dignitate, quando est natus post dignitatem consecutam: & ad hoc notat Gloss. ordin. & communiter Doctores: textus in l. 2. §. in filiis, ff. de decurionibus: textus in l. fin. Cod. eodem titul. lib. 10. ibi, anterioribus filiis in conditione pristina remansuris: textus in l. diuo Marco. Cod. de quæst. iuncta Gloss. & aliis Doctor. textus in l. emancipatum, ff. de senat. textus in l. 2. Cod. de liber. eorum liber. textus in l. Titius, ff. de mil. test. & in expresse istam sententiam & conclusionem tenet Gloss. ordin. reputata singul. in l. Imperialis, §. illud in gloss. 1. Cod. de nuptiis, & ad hoc eam notat & commendat ibi Bart. qui dicit quod contigit de facto in duobus filiis Philippi Regis Franciæ. Petr. de Bellaper. Cinus, Alber. Bald. & communiter Doctores & illam Glossam ad hoc notat & commendat Bart. in l. cum satis. Cod. de agri. & cens. lib. 10. 2. colum. num. 7. idem Bartol. in l. si senator. Cod. de dignit. lib. 12. & ibi Lucas de Peña qui refert ita fuisse iudicatum per Anaphernem inter Xerxes & Arthemenum filios Darij Regis Persarum: nam Xerxes fuit Rex pronunciat, ex eo quod natus fuit postquam pater eius esset Rex. Alber. in l. senatoris filium, ff. de senator. & ibi Iacob. de Raue. & Andr. de Pisis, quos ipse refert idem Alber. post Cium in l. moris, versic. si parentes, ff. de pænis. Dinus

Ans. Gomez ad leg. Tauri.

& antiqui in l. 2. §. in filiis, ff. de decurion. Abbas Pannorm. in cap. licet, de voto 3. colum. num. 11. Anania, in cap. 2. de Iudeis, fin. column. in medio. Felinus in capit. prudentiam, de officio deleg. 3. colum. num. 8. Mart. de Laude in tract. de primogenitura, 31. quæst. Cifuentes in hac l. in 40. in l. Tauri, 4. quæst. facit etiam Gloss. in cap. iam itaque, 1. quæst. 4. Adde tamen quod prædicta conclusio debet intelligi, quando regnum vel dignitas defertur alicui de nouo per electionem, quia debet succedere & præferri filius natus post regnum vel dignitatem adeptam: secus verò si defertur alicui de iure successionis, quia descendit ab auo vel ab aliis ascendentibus, quia tunc debet succedere & præferri filius antea natus: ita singul. tenet & declarat Petr. de Bellaper. in l. ex libera. Cod. de suis, & leg. hered. idem Petr. Cinus, Bald. & alij Doctor. in l. Imperialis, §. illud. Cod. de nuptiis. Iacob. de Sancto Georg. in tract. feud. in parte, quid sit Rex. 3. fol. fin. column. numero 11. Sed aduertendum quod indistinctè ego teneo contrarium, inò quod vtroque casu filius antea natus succedat in regno vel dignitate, quia cum habeat ius succedendi in bonis futuris acquirendis per patrem meritò succedit in istis, licet in eis sit dignitas annexa. Item etiam sequeretur, quod si Rex ille vel possessor maioratus non haberet alium filium nisi antea natum, quod non succederet, quod esset absurdum: & in expresse ista consideratione ita tenet Salic. in dicta l. Imperialis §. illud in fin. Cod. de nupt. & tenet notabiliter & copiosè Ioan. le Cirier in tract. de primogenitura 12. quæst. primi libri: vbi subdit in finalibus verbis, quod eam approbat consuetudo quæ est optima legum interpret. Confirmatur etiam, quia ius succedendi causatur à iure sanguinis, & est inseparabilis: non verò causatur à dignitate.

Item facit quia si filius antea natus decederet relicto nepote non succederet: nec obstat textus in dicta l. si senator. Cod. de dignit. cum similibus, quia debet intelligi quando dignitas competit per viam electionis, & non habet causam successionis annexam.

Decimoquartò principaliter quæro, si duo vel plures successiuè nascantur ex eadem matre, & non possit cognosci quis eorum prius editus sit quis eorum succedat & præferatur in regno vel maioratu: constat enim quod naturaliter vno partu & impetu non possunt simul nasci, sed successiuè vnus post alium vt in l. Arethusa, ff. de statu hom. ibi, nec enim natura permisit simul vno impetu duos infantes de utero matris procedere. Hoc enim casu, quando successiuè nascuntur & non potest constare quis eorum prius editus sit, fortè quia mater peperit sola, vel dato quod ibi essent obstetrices & aliæ matronæ peperit in loco obscuro & secreto, vel fortè in hoc prædictæ matronæ non attenderunt, est dubium maximum quis eorum succedat & præferatur. Pro cuius perfecta declaratione dico & præsuppono, quod si constare possit quis eorum prius de ventre matris natus sit, ipse debet præferri: ita probat textus formalis in dicta l. Arethusa cum l. sequenti, ff. de statu homin. & ibi Bartol. & communiter Doctores: textus in l. si fuerit, §. fin. ff. de rebus dub. & probatur etiam ex diuina scriptura, ex historia Esau, & Iacob. Genes. cap. 25. & 27. vbi habetur quod Rebecca uxor Isaac erat pregnans, & duo filij gemelli erant in utero eius, Esau & Iacob, & tempore partus, vnus manu sua plantam alterius tenebat, & tandem Esau prius natus est & præcessit Iacob: & consequutus fuit primogenituram. Confirmatur etiam, quia quando in aliquo actu vel dispositione potest considerari Prælatio vel priuilegium ex anterioritate vel posterioritate temporis, sufficit constare de prioritate, etiam

T

etiam

etiam per momentum temporis ista est Gloss. singul. iuncto textu in l. si ex pluribus §. fin. gloss. fin. ff. de solut. quam ibi ad hoc notat Paul. & communiter Doct. & illam Gloss. ad hoc notat & commendat Bald. dicens rarò reperiri, in l. Imperator la 1. 3. colum. idem Bald. in cap. ego enim extra, de iure in 1. colum. num. 1. notat etiam & commendat Socin. in l. 1. ff. solut. matrim. 1. colum. Barb. in cap. consuluit de offic. de l. 8. col. n. 35. similis tamen Gloss. est & expressa in cap. duobus in verbo, si non appareat, de rescript. in 6. alia in cap. si à sede Apost. in gloss. 2. de prob. 2. eod. lib. & ibi commun. Doctor. pro qua sententia & conclusione facit bonus textus in l. si fund. §. si duo, ff. de pign. & ibi Gloss. ordin. & commun. opin. Doctor. & in expresso istam sententiam & conclusionem tenet Ioan. Andr. in addit. ad Specul. in rubr. de feud. 4. col. Aretin. in l. ex duobus de vulg. & pupill. 1. colum. n. 3.

Item etiam dico & præsuppono, quod si vnus sit masculus & alia fœmina, semper præfertur masculus, dato quod non constet de prioritate vel posterioritate etiam, in casu quo maior deberet admitti, nulla facta distinctione sexus: argumento textus notab. in l. 3. §. si duo, ff. de legit. tutoribus textus in l. fuerit, §. fin. ff. de reb. dub. textus in lege fin. ff. de fide instrum. textus in l. idem erit, ff. de statu, homin. & in expresso istam sententiam & conclusionem tenet Gloss. ordin. Bald. & communiter Doctores in d. l. idem erit, ff. de stat. homin. Ioan. le Cirier, in tract. de primogen. in l. 1. lib. 11. quest. in 1. conclus. pro qua sententia & conclusione est hodie lex notab. part. l. 1. 2. titul. fin. 7. part. Si verò omnes sint masculi vel omnes fœminæ, & nullo modo constet, nec posset constare quis eorum prius natus sit, tunc est ardua quæstio nostra, quis eorum præferatur? in qua reperio varias & diuersas opinion. Prima est quod nullus eorū succedat propter incertitudinem, sed regnum vel maioratus deferatur alteri sequenti in gradu vel non extante successore in regno eligatur rex, & in alio maioratu inferiori, statim ipso iure annulletur & extinguatur ipse maioratus, & bona sint indiuisibilia, & habeant naturam aliarum rerum particularium & patrimonialium: & hoc tali fundamento, quia modo loquamur in institutione vniuersali, modo in legato particulari, semper incertitudo vitiat dispositionem, textus est in l. tempus, §. 1. ff. de hered. instit. textus in l. quoties, §. si quis nomen. eod. titul. textus in l. si fuerit, ff. de reb. dub. in l. si quis de pluribus eod. titul. textus in l. cum ex pluribus, de manumis. test. textus in l. duo sunt Tit. ff. de test. tutel. & tradit magistraliter Bart. in l. quidam re-legatus, ff. de reb. dub. & ibi commun. Doctor. & Ias. in l. si quis à filio, §. si quis plures, ff. de leg. 1. & in expresso ex isto fundamento & ratione istam sententiam & conclusionem tenet Ioan. de Imol. in l. ex duobus, 1. colum. in med. ff. de vulg. & pup. Sed ista opin. & conclus. non videretur vera nec tenenda, quia sequeretur maximum inconueniens, quod extantibus proximioribus, regnum vel maioratus deferatur remotioribus in gradu: & eis non extantibus, deferatur per electionem. Secunda principalis opinio est, quod formosior ex eis admittatur & præferatur in successione: ita Bald. in 1. constit. ff. Veteris, §. itaque, 2. colum. in medio, pro quo facit dictum Burid. 1. Polit. 9. qui dicentis, quod ille inter ceteros eligendus est in dignitate vel officio, cuius aspectus inducere potest amorem in subdito & timorem in hoste, & Francisci Barbari in libello quem de re vxoria edidit, dicentis, formosos cuncti diligunt, dignos credunt Imperio, eis, facilius obsequuntur: & Porphirij dicentis, species Priami digna est Imperio: & Virg. dicentis, Gravior est pulchro veniens è corpore virtus. Vide quæ latè Tiraquellus de primogen. quest. 7. opin. 8. Sed ista opin. & conclus. nullo

modo est tenenda, tum quia nullo iure probatur, tum etiam quia formositas vel deformitas non est causa successionis, sed coniunctio sanguinis, & proximitas graduum, quando defertur ab intestato, vel voluntas defuncti, quando defertur ex testamento: vt in l. 2. §. hered. ff. de suis & leg. hered. & in l. 1. & per totum, ff. & Cod. de success. edic. & in l. 1. & per totum, ff. unde cognati, & in paragrapho 1. & per totum. Institut. de legit. agnat. success. & in l. 3. paragrapho de illo, ff. pro socio & in l. 1. & per totum. Cod. & ff. de hered. institut. Item quia formositas & pulchritudo ætate vel ex aliis causis euanescit, vt quotidie videmus. Tertia principalis opinio est, quod robustior admittatur & præferatur, quia celerius præsumitur exisse de ventre matris suæ, argumento textus in l. si fuerit paragrapho fin. ff. de reb. dub. & in expresso istam sententiam & conclusionem tenet Bald. in dic. 1. constitutione, ff. Veteris paragrapho itaque 2. colum. in med. Sed ista opinio similiter nullo modo potest esse vera nec tenenda. Primò, quia nullo iure nec ratione probatur. Secundò, quia in infantili ætate impossibile esset illam qualitatem cognoscere. Tertio, quia si superueniente ætate expectaremus illud cognoscere, interim vacaret regnum vel maioratus & esset maximum inconueniens & discordia: nec adhuc postea posset illud cognosci nisi per pugnam & duellum, quod est illicitum & reprobatum: vt in cap. 1. & per totum de clericis pugnantibus in duello. Quarta principalis opinio est quod pater eorum eligat quem velit succedere, & sit locus gratificationi propter maximum dubium & incertitudinem, quia quando actus explicandus in vno ex pluribus est indiuiduus semper est locus gratificationi: textus est notab. in l. generaliter paragrapho quid ergo el, 2. ff. de fideicommiss. lib. textus in l. 3. paragrapho si cum omnes ff. ad Syllan. textus in cap. duobus de rescript. libro 6. & in expresso ita tenet Ioan. Andr. in addit. ad Specul. in titul. de feudis 4. colum. Bald. in l. in quibus casibus, Cod. de secund. nupt. 2. colum. in fin. numero secundo. Alexand. in addit. ad Bartol. in l. si fuerit, ff. de reb. dub. Corsetus in tractatu, de potestate regia 7. quest. principali. Ioan. le Cirier qui plenus quàm alius tetigit quæstionem, in tractatu de primogenitura lib. 11. quest. in quarta conclusione, cum hac tamen modificatione, quod sit locus gratificationi per magnates & populos regni: non verò per ipsum patrem, sed ista opinio & conclusio similiter non est vera nec tenenda, quia nullo iure nec ratione probatur. Item etiam quia non est generalis, quia fortè pater non eliget, vel morte præuentus, vel alia quavis causa vel impedimento. Quinta principalis opinio est, quod istud dubium dirimatur inter eos iudicio sortis argumento textus in l. 3. versic. sancimus. Cod. commun. de legat. vbi habetur quod si pluribus est legata res quam velint eligere, & in electione discordant, standum est iudicio sortis: cuius verba sunt, sancimus itaque in omnibus huiusmodi casibus rei iudicem fortunam esse, & sortem inter altercantes adhibendam: & ad hoc notat ibi Gloss. ordin. textus in lege sed cum ambo, ff. de iudic. vbi dicitur quod quando in iudiciis communibus familiæ hercisc. communi diuidendo, finium regundorum, quis prius prouocat vel præuenit in causa, ille dicitur actor: sed quando ambo simul prouocant & apparent, sorte dirimitur quis eorum censendus sit actor: probat etiam textus in l. si que sunt cautiones, ff. famil. hercisc. vbi habetur quod quando hæredes discordant apud quem debeant esse instrumenta hæreditaria, dirimitur iudicio sortis: textus in l. 2. Codice quando & qui. quar. pars debeat libro 10. ibi, electio ex sortis felicitate contingat. notab.

notab. in cap. fors 26. quest. 2. & in capite primo & per totum extra, de sortilegiis & hoc iudicium sortis est tantæ potentæ, quod ab eo non potest appellari; ita Bald. in dict. l. 3. Cod. commun. de leg. 1. column. in fin. & sequitur & reputat ibi singulare Iason 2. column. numero 10. & sequuntur commun. alij Doctor. idem Iason in l. huiusmodi, §. fin. 3. column. 1. numero 12. ff. de leg. 1. Sed ista opinio & conclusio similiter non est vera nec tenenda. Primò, quia quando dubium vertitur super facto & non super iure non habet locum iudicium sortis: ista est Gloss. reputata singularis in l. una, Cod. uti possidetis in verbo, prohibebit in fine, quam ibi notant & commendant Doctor. tenet etiam Bartol. in l. si duo, ff. uti poss. 2. column. in fin. Ioan. Andr. in cap. licet extra, de probat. fin. colum. & ibi communiter Doctor. sed istud dubium consistit in facto, ut in l. idem erit, ff. de homin. ergo, &c. Secundò quia iudicium sortis nunquam habet locum nisi in casibus à iure expressis: ita tenet singul. Bald. in l. 2. Cod. quando & quib. quar. pars deb. libro 10. argument. illius textus & argumento textus in dicta l. 3. versicul. sancimus. Cod. commun. de legat. quod dictum sequitur & reputat singul. Iason in dicta l. 3. 2. column. num. 9. Tertio, quia iudicium sortis non habet locum nisi in leuibus causis, argument. prædictorum iurium: ita Angel. Paul. & commun. Doctor. in l. sed cum ambo, ff. de iudic. Sextò principalis opin. est, quod hoc casu propter maximum dubium & incertitudinem, vterque admittatur & succedat in regno vel maioratu quantumcunque indiuisibili. Pro qua sententia & conclusione. Primò facit textus in l. ex duobus, ff. de vulg. & pup. vbi habetur quòd si pater hætedem substituit vni ex duobus filiis suis impuberibus qui supremus moreretur, & contingat, quod ambo simul decedant & moriantur, vtrique debet succedere substitutus: textus in l. qui ex liberis, ff. de honor. possess. secundum tab. textus in l. qui filiabus, §. 1. ff. de legat. 1. vbi si testator legat centum si qua filia sibi nata sit, & nascantur plures, vtrique debentur integra centum, textus in l. 2. §. hereditas, ff. de suis & leg. hereditibus, vbi habetur, quòd proximus dicitur ille quem nemo antecedit: ergo in proposito nostro vterque simul debet admitti, quia æqualiter est proximior & primogenitus: textus in l. cum inter. Codice de fideicom. liber. vbi habetur, quòd si libertas fuerit relicta posthumo nascituro, & simul plures nascantur vno partu, omnes consequuntur libertatem: & in expresso istam sententiam & conclusionem tenet Bald. in l. ex duobus, in fin. ff. de vulg. & pupil. & ibi Angel. de Perus. Alexand. de Imol. & alij moderni, idem Bald. vbi notabiliter loquitur, in Authent. ex testamento. Cod. de collat. fin. column. vers. 18. capitulum, idem Bald. in 1. constit. ff. de veter. §. itaque, 2. colum. in medio. Alexand. in l. qui filiabus §. 1. fin. column. ff. de legat. & ibi moderni. Florian. in l. que pater, ff. famil. hercisc. 4. colum. num. 13. Iason in l. si extraneus, 4. colum. num. 16. ff. de condit. ob causam, Felin. in cap. capitulum Sanctæ Crucis de rescriptis, 16. colum. versic. de duobus. Martin. de Laud. in tract. de primogenitura, §. 7. quest. Cifuentes in hac l. 40. Tauri, 3. quest. & ibi Palac. Ruuius num. 6. Pro qua sententia & conclusione est hodie in nostro regno notab. lex. part. l. 12. titul. fin. 7. part. Confirmatur, quia in iure nostro & historiis reperimus duos simul fuisse reges vel Imperatores in Regno vel imperio: textus est in l. diui fratres, ff. de iure patron. textus in l. diui fratres, ff. de pænis, textus in l. si adulterium cum incestu, §. Imperatores, ff. de adult. textus in l. imperator. ff. ad municipales, textus in l. Imperatores, eodem titul. textus expressus & formalis in cap. nunc autem, 21. distict. & ibi notat Gloss. ordin. & communiter Doctor. in cap. non autem, 7. quest. 1. & Ant. Gomez ad leg. Tauri.

ibi bona Glossa & communiter Doctores. Nec obstat si dicatur quod regnum, vel imperium, vel maioratus qui consistit in iurisdictione est indiuisibile: ut in cap. 1. §. præterea ducatus de prohib. feud. alien. per Feder. & in cap. licet de voto, & latè supra probatum est, ergo impossibile videtur quòd sit penes duos: quia ad hoc subtiliter respondeo, quòd regnum, imperium vel maioratus, & eius iurisdictione non diuiditur sed penes quemlibet est in solidum: quia modo loquamur in iurisdictione, modo in alio iure indiuiduo, si competat pluribus, semper competit omnibus in solidum: textus est in l. 1. ff. de offic. consulis, textus in l. 2. §. ex his, & §. item si in facto, ff. de verbor. oblig. textus in l. stipulationes non diuiduntur, cum mater. eod. titul. textus in l. hæredes, §. an ea stipulatio, ff. famil. hercisc. textus in l. via, in fin. ff. de seruit. textus in l. si vnus, versicul. fin. ff. de seruit. rust. prad. textus in l. fideicommissa, §. fin. de leg. textus in l. fin. ff. de seruit. legat. quo casu vterque habebit administrationem in solidum, taliter quòd sit locus præuentioni, vel possunt inter se administrationem diuidere per regiones: argumento textus notab. in d. l. 1. ff. de offic. consulis, argumento etiam textus notab. in l. inter tutores, ff. de administr. tutor. vbi habetur quòd plures possunt esse tutores alicuius pupilli: & vterque habet ius tutelæ in solidum tanquam indiuiduum, & vterque poterit in solidum administrare, nisi administratio sit inter eos diuisa per loca, vel regiones: & ibi notab. Bartol. & communiter DD. textus in l. decreto, §. si duobus, eod. tit. textus in l. 3. §. fin. eod. tit. textus notab. in l. fin. C. de auro pras. textus in l. 1. C. si ex pluribus tutoribus, &c. textus in l. 1. §. si plures, ff. de exercit. textus in l. 2. C. de diuidenda tutela, notat plenè Bart. & ibi communiter Doctores in lege si vni, ff. de re iudic. Abbas & Canon. in cap. prudentiam de offic. delegatis quo etiam casu si vnus eorum habeat liberos & non alter succedet maior: si verò vterque habeat liberos, succedet etiam ille qui prius ex alio editus sit. Item etiam ex iis potest inferri, quòd si ille qui constituit vel fundauit maioratum, vocauit aliquos alternatio modo dicendo, quòd nominabat Titium aut Seium, quod non vitietur dispositio sed, vterque admittatur, sicut supra dixi, & fundauit in pluribus simul natis ex eodem partu: quia alternatiua positiua inter personas honoratas resoluitur in coniunctam, ita probat textus singularis & vnicus in iure, in l. pen. C. de verb. sign. vbi disponitur quòd si hæreditas, legatum, tutela, vel libertas relinquatur duobus vel pluribus alternatio modo, talis alternatiua resoluitur in copulatiuam, & sic omnes pariter & simul admittantur: intelligendo & declarando isto modo: quòd si tale commodum vel relictum est merè diuiduum, ut hæreditas, legatum vel quælibet alia res similis: quilibet admittitur pro parte: si verò sit merè indiuiduum ut tutela, libertas, seruitus iurisdictionis maioratus vel similis dignitas quilibet admittitur in solidum, & in terminis ita tenet & declarat ibi Glossa ordinaria Odo. ff. Perr. Cyn. Iac. Butr. Bald. Paul. Ang. Salyc. Alex. Ias. & commun. DD. Decimo-quintò principaliter quæro, si primogenitus est demens, furiosus, vel mente captus, an excludatur à successione regni vel maioratus, & succedat sequens in gradu: in quo articulo resolutiuè dico, quòd si talis primogenitus habet illud vitium perpetuum à sua natiuitate statim excluditur, & succedit sequens in gradu, quia lex vel dispositio quæ vocat primogenitum ad successionem debet intelligi de eo qui naturaliter nascitur habilis argum. textus in l. ut gradati, ff. de mun. & hom. Hanc etiam resolutionem scribit, Tiraq. de iure primog. p. 23. in pr. & q. 21. n. 11. Menchaca de succ. creatione §. 21. n. 148. Corn. conf. 42. lib. 4. Molineus in cons. Parisiensibus tit. 1. §. 3. Gloss. 1. pro qua sententia

69

sententia est textus expressus in l. 3. ad med. verb. *todas estas cosas, titul. 15. part. 3.* Gregor. in l. 2. titul. 15. part. 2. verbo, *seyendo home para ello.* Molina lib. 1. capit. 13. n. 15. Matiençus quamplures alios cumulat in l. 1. titul. 7. gloss. 1. num. 14. lib. 5. recop. de muto, & surdo, vide Molinam lib. 1. cap. 13. num. 46. vsque ad 65. de cæco, n. 66. & 67. vbi latè de istorum successione in maioratu agit. si autem habet illud vitium ex post facto ex aliquo casu vel accidenti, tunc ipsemet succedit dato sibi curatore vel administratore: quia in persona sua iam est radicatum ius successionis, nisi alius dicatur expressè per disponentem vel constituentem, ita probat textus singul. & vnicus in iure in cap. *grandi de supplen. neglig. pralat.* vbi ex ista causa datus fuit curator vel administrator per summum Pontific. regni Portug. & ad hoc notat & commendat ibi Gloss. ordin. Ioan. Anton. Arch. Domin. Anchar. & commun. Doct. & in expresso per illum textum istam sententiam & conclusionem tenet Bald. in cap. 1. fin. col. de successione feudi, idem Bald. in *Auth. l. hoc amplius 3. col. n. 10. C. de fideic.* Aluarot. in cap. 1. §. *mutus, 3. col. n. 7.* Episc. vel Abba. in vli. feud. Martin. de Laude, in tract. de primogen. 40. *quest. princip.* Anton. Corfe, in tract. de potestate regia, 10. *quest. princip.* Iacob. de S. Georg. in tract. feud. *per. quid sit rex, 2. fol. n. 7.* in l. *nemo potest, ff. de leg. 1. 2. col. n. 4.* Palac. Ruu. in *repet. cap. per vestras, fol. 100. 1. col. n. 8.* Cifuentes in hac l. 40. *Tauri 17. quest.* Quòd tamen notabiliter limita & intellige, quando maioratus consistit in iurisdictione vel administratione, vt regnum, ducatus, vel quid simile: nam lex, consuetudo vel dispositio quæ vocat primogenitum ad successionem debet intelligi de habili: secus verò de inhabili, per suprascripta, si verò maioratus non consistit in iurisd. vel administ. sed tantum in pura & simplici successione bonorum, tunc benè succedit talis primogenitus, licet sit demens, furiosus, vel mente captus: quia quando agitur de successione bonorum ipse est capax ex test. vel ab intest. sicut quilibet alius sanæ mentis, vt in l. fin. §. *tali. C. de cura, furios. & in §. fui. Instit. de hered. qua ab intest. deferuntur.* Hanc limitationem probat Tiraquel. alios referens de *primogenitura quest. 23. n. 5.* Menchaca de *succession. creatione §. 2. n. 148.* Molina lib. 1. cap. 13. n. 22. Matiençus in l. 1. tit. 7. libr. 5. gloss. 1. n. 15. & in expresso ita tenet & declarat solus Ioan. le Cirier in tract. de *primogenitura, in 3. lib. 4. quest. principali, vers. salua reuerentia.*

Decimosexto principaliter quæro, an primogenitus possit cedere & renuntiare ius primogenituræ in sequentem in gradu? & breuiter dico, quod sic: ita probat textus notab. in cap. *quàm periculosum 7. quest. 1.* cuius verba sunt, *quàm periculosum sit in diuinis rebus, vt quis cedat iuri suo, & potestati scriptura sacra declarat, cum Esau primatus suos inde perdidit, nec recipere postmodum potuit quod semel cessit: & per illum textum ita tenet Hostien. Ioan. Andr. & commun. Doct. extra, de voto. Bald. in cap. 1. §. *præterea, num. 2. ff. quibus mod. feud. amit.* Martin. de Laude in tract. de *primogen. 23. quest.* Iacob. de sanct. Georg. in l. *cum antiquioribus. Cod. de iure deliber. fin. column. num. 21.* Cifuentes in hac l. 40. in ll. *Tauri, 14. quest.* Quòd tamen limita & intellige, quando primogenitus qui renuntiat, esset maior 25. annor. secus verò si sit minor, quia posset se restituere nisi iurasset argumento in *Auth. sacramenta puerum. Cod. si aduer. vend.* ita tenet & declarat Mart. Iacob. de S. Georg. & alij Doct. vbi supra. Item etiam limita & intellige, quando primogenitus iam successerat in maioratu: secus verò si pater eius vel prædecessor viueret, quia tunc eius voluntas & consensus requiritur cum perseverantia vsque ad mortem argumento textus in l. fin. *Cod. de pact.* & in expresso ita tenet Bald. in *Auth.**

Auth. hoc amplius. Cod. de fideicom. 3. colum. num. 10. quod est notabile. Cuius ratio est quia tali casu in effectu videtur factum, & celebratum pactum de futura success. certo modo diuidenda cum tendat in fauorem alterius filij, post eum vocari ad maioratum: nec differt quod tale pactum fiat soli patri & possessori, vel fiat patri & filio successor, quia vtroque casu censetur pactum de futura successione certo modo diuidenda cum sibi ceditur & donatur maior pars & successio bonorum, & vide latius in l. 22. *supra his legibus numero 30.*

Decimoseptimò principaliter quæro, an pater possit priuare filium primogenitum iure maioratus & primogenituræ? & breuiter & resolutiue dico, quod non: nisi ex magna causa per quam posset eum exhæredare & priuare sua legitima: argumento textus in *Auth. vt cum de appell. cogn. §. causas, collat. 8. & in l. fin. Cod. de reuoc. donat.* & in expresso ita tenet Hostien. Ioan. Andr. & commun. Doct. in *edict. capite licet de voto.* Alber. in *proemio, ff. verb. paragrapho discipuli, §. column. in medio.* Bald. in *capite primo de natura feudi.* Ripa. in l. *nemo potest, ff. de leg. 1. 2. column. num. 7.* Iacob. de sancto Georg. in l. *cum antiquioribus. Cod. de iure deliber. fin. column. num. 20.* Bald. in cap. 1. *quibus modis feud. amit. §. column. numero 22.* vbi dicit quod quæcumque causæ iustæ exhæredationis vel reuocandæ perfectæ donationis, sunt iustæ causæ priuationis feudi. Martin. de Laude in tract. de *primogenitura, 18. & 16. questione.* Aduertendum tamen ultra Doctores, quod hoc intelligerem & limitarem, quando maioratus prouenisset ab illo patre qui offensus est, licet esset irreuocabilis per traditionem possessionis vel ex alia causa: vt tradit Padilla in l. *unum ex familia §. fin. de falcidia numero 19. de leg. 2. facit l. 1. in fin. titul. 6. lib. 5. recopilationis,* & quæ ibi tradit Matiençus in *glossa vltima,* & Molina lib. 1. *capitulo 6. numero 31. cum sequentibus* qui latè numero 6. profequitur quibus casibus ex ingratitude contra fundatorem commissa possit excludi successor maioratus à successore Matiençus in l. 4. *titul. 7. libro 5. recop. gloss. finali,* secus verò si proueniret ab aliis ascendentibus vel ab alio tertio, quia tunc non posset cum tali iure priuare, argumento eorum quæ dicunt infra *ista l. in illa quest. an & quando bona maioratus possint per delictum confiscari?* Idem & Acofta de *successione regni ex num. 16. vsque ad 28.* Molina n. 1. *cap. 3. num. 20. & lib. 3. cap. 6. numero decimoquinto* Mieres 1. *tract. maioratus 4. part. quest. 1. num. 46.* cum pluribus aliis, quos refert & sequitur Velasquez *hic gloss. 1. num. 74.* Decimo octauò principaliter quæro, an successor in regno vel maioratu teneatur soluere debita prædecessoris? Vide de hac quæstione Molin. lib. 1. *cap. 10. per totum.* Ioannem Garciam, de *fructibus & expensis, cap. 16. numero 10. per totum,* Velasquez de Auendaño plures referentem in l. 46. *Tauri gloss. 9. numero secundo & sequentibus,* Capitium *decisione 192. per totam.* Gregorius in l. *quarta verbo, sus deudas, titul. 15. part. 2.* & videtur quod sic: Primò quia succedit iure hæreditario: prout tenet Oldradus *consil. 94. column. 1.* cuius autoritate id etiam tenet Afflictus, in *constitutionibus regni Sicilia libro 3. rubr. 24. numer. 75.* Suarez *allegatione 10. Simancas in catholicis institutionibus capit. 9. numer. 262.* Molinaus in *consuetudinibus Parisiensibus titul. 248. gloss. 3. numero 9.* Tiraquellus *quest. 23. de primogenis num. 5. & quest. 35. per totam,* Cifuentes, *hic, quest. 16.* Aluarus Valascus de *iure emphyteutico, quest. 50. num. 2. & 12.* Acofta de *successione regni numero 2.* Ioannes Garcia de *fructibus, & expensis cap. 16. numero 17. vsque ad 32.* Velasquez *hic, gloss. 1. numero 13.* textus est in cap. *licet, extra de voto,* & ibi notat & commen

commendat Abb. & commun. Doctor. textus in cap. grandi, de supplen. neglig. prad. & ibi commun. Doctor. & latius supra dictum est: ergo tanquam successor teneatur soluere debita sui prædecessoris: argumento textus in l. 1. 2. & per totum. Cod. de hered. action. Secundò pro hac sententia & conclusione facit notabilis & expressus textus in cap. significauit, extra, de rescriptis, vbi successor in comitatu non potest conueniri virtute rescripti impetrari contra prædecessorem qui erat debitor certæ quantitatis, si talis prædecessor mortuus sit reintegra antequam ad iudicium fuisset vocatus: ergo si rescriptum extenderetur ad successorem, benè posset conueniri vel aliàs sine rescripto posset via ordinaria coram proprio iudice conueniri: & ad hoc notat & commendat ibi Bald. 1. colum. in secundo notabili. Sed his non obstantibus contrarium videtur de iure verius, imò quod talis successor maioratus non teneatur soluere debita prædecessoris. Hancque sententiam defendit Molinæus in consuetudinibus Parisiensibus titul. 1. §. 11. numero quarto Padilla in l. unum ex familia, paragrapho si de falcidia de legat. secuntia numero 7. Gregor. in l. 4. titul. 15. part. 2. verbo, suo deudas. Burgos de Paz in proemio legum Tauri numero 101. Acolta de success. regni numero 11. Molina libro 1. cap. 10. per totum. Velásquez de Auandaño hic, gloss. 1. numero 71. nouam rationem huius sententiæ reddens. Mieres in tractat. maiorat. questione 26. per totam. Matiençus in l. 6. titul. 7. lib. 5. gloss. 3. numero 16. & sequentibus, vbi latissimè tractat hunc articulum plures allegans qui numero 19. septem casibus in quibus ex iuris necessitate debita prædecessoris, successor maioratus soluere tenetur. Primò singulari fundamento & ratione, quia quando maioratus non est constitutus ab ipso prædecessore sed ab antiquo, non dicitur talis successor immediate succedere ipsi proximo prædecessori, sed primo fundatori constituens maioratum: textus est notabilis in l. unum ex familia, vers. 1. ff. de l. secundo & ibi notat & commendat Bartol. Alber. & communiter Doctores textus in §. si de falcidia, eiusdem legis, textus in §. sed si fundum, prope finem eiusdem legis, textus in l. pater ex prouincia, ff. de manu. vind. textus in l. pater filium, ff. ad legem falcid. facit bonus textus in l. asse toto, ff. de hered. instit. textus in l. si ita scripsero, ff. de condit. & demonstr. ergo liberè debet bona recipere, nec potest à proximo prædecessore grauari, nec debita eius persoluere: argumento textus cum materia in l. ab eo. Cod. de fideicom. Si verò maioratus est constitutus à proximo prædecessore non potuit constitui, nisi prius debitis solutis: quia non dicuntur bona, nisi deducto ære alieno: vt in l. subsignatum, §. bona, ff. de verborum signif. & in l. venisse, eod. titul. & in l. cum emancipatum, §. illud, ff. de collat. bonorum, & in l. mulier, ff. de iure dotium cum similibus. Sed in hoc articulo ista est vera concordia & resolutio, quod si debitum est contractum in vtilitatem ipsius maioratus, tunc benè tenetur successor illud soluere. Vide Molinam de primogeniis lib. 1. cap. 10. numero 18. Ioannem Garciam de fruct. & expensis, cap. 16. num. 12. Matiençum in l. 7. titul. 7. libro 5. recap. gloss. 3. numero 8. Pinellum in l. 1. part. 2. num. 71. Cod. de bonis maternis. Velásquez in l. 46. Tauri gloss. 9. à numero 12. Quod tamen intelligo & declaro, quòd teneatur successor soluere non personaliter ex proprio patrimonio sed ex patrimonio, & bonis maioratus, quatenus patiuntur vires eius cum in eius vtilitatem sit versum, & quando talis vtilitas non sit momentanea, sed perpetua, & in perpetuum duratura: quia ratione merita ex ipsis rebus & bonis maioratus sit resolutio, cum virtualiter

Ant. Gomez ad Leg. Tauri.

& effectiuè remaneat vtilitas, quia aliàs esset iniquum quòd successor qui fortè per momentum succederet & possideret maioratum teneatur ad omnia debita. Si verò non est conuersum in eius vtilitatem, non tenetur soluere: ita probat textus notabilis in cap. 1. extra de solut. vbi success. in beneficio vel dignitate, tenetur soluere debita prædecessoris pro necessitate ecclesiæ contracta: cuius verba sunt, sicut filius debita patris soluere tenetur, ita prelati sui prædecessoris pro ecclesia necessitate contractata. Secundò pro hac sententia & conclusione facit textus in cap. ex presentium de pignorat. vbi habetur, quòd si rector ecclesiæ pro necessitate propria rem ecclesiæ obligauit, non tenetur ecclesia vel successor beneficio vel dignitate liberare: ergo secus est si pro necessitate vel vtilitate ipsius ecclesiæ debitum contraheret. Tertio facit textus in capit. quod quibusdam, extra de fideiuss. vbi habetur, quòd si religiosus sine consensu abbatis vel capituli pecuniam mutuam accepit, non tenetur monasterium, nisi in vtilitatem eius conuersa sit. Quarto facit textus notabilis & expressus in cap. 1. §. si Vassallus, hic finitur lex: deinde consuetudines regni incipiunt, in vsibus feud. cuius verba sunt, si Vassallus in feudo aliquod adificium fecerit, vel ipsum sua pecunia meliorauerit, & contigerit postea, quòd Vassallus sine filio masculo decedat dominus aut patiarur adificium conferri, aut soluat pretium meliorationis. Quintò facit textus notabilis cum materia in l. in feudo, ff. de rei vendit. textus in l. sumptus eod. titul. textus in l. domum, cum materia Cod. eod. titul. Sextò facit textus notabilis in l. domos hered. ff. de leg. 1. vbi probatur quòd faciens sumptus vtiliter in re subiecta restitutioni, potest eos repetere in casu restitutionis: & ad hoc notat & commendat ibi Ioan. de Inol. & commun. Doctor. bonus textus in l. mulier §. sed enim ff. ad Trebell. Septimò facit textus in l. si area, in fine ff. de condit. indebit. textus in l. Paulus, ff. eod. titul.

Octauò facit bonus textus in l. Iulianus §. præterea 7^a ff. de action. empt. vbi habetur quòd venditor potest repetere ab emptore sumptus necessarios vel vtiliter consumptos in re vendita: & in expresso istam sententiam & conclusionem tenet Anton. de Buttr. Anch. & alij Doctor. in dict. capite significauit de rescriptis. Abb. & commun. Doctor. in dict. cap. 1. de solut. pro qua sententia & conclusione est hodie lex notabilis part. 1. 4. titul. 15. 2. quest. quæ apertè dicit quòd successor in regno tenetur de iure soluere debita regis prædecessoris: & eadem ratione idem debet esse in alio successore maioratus, per ea quæ supra dixi. Sed aduertendum quòd illa lex indistinctè loquitur, & dicit quòd teneatur debita soluere de iure, & de benè esse: sed eam intelligo isto modo, quòd de iure teneatur soluere debita contracta in vtilitatem regni: se benè esse teneatur soluere alia debita voluntaria: & hanc interpretationem sequitur etiam Molina libro 1. cap. 10. num. 3. Gregor. Lopez in dict. leg. 9. titul. 15. 2. part. gloss. 1. Antonius Padilla in l. unum ex familia §. si de falcidia, num. 7. & seq. de leg. 2. Matiençus in l. 6. titul. 7. lib. 5. gloss. 3. numero 19. in fin. licet Costa in questione de patruo & nepote numer. 40. generaliter legem prædictam partitæ intelligens, vt necessario rex teneatur debita prædecessoris omni casu soluere: nec etiam prædictis obstat lex notab. 46. infra his ll. Tauri, quæ disponit, quòd si possessor maioratus ædificauit Castrum vel fortalitium, vel illud reparauit, pertineat successor maioratus, nec tenetur æstimationem vel expensas soluere, nec in tali commodo vel lucro vxor prædicti successoris habet partem lucrorum, quia illa debet tantum intelligi in sumptibus

sumptibus & expensis ædificiorum, non in aliis : & quæ sit ratio illius legis, vide super ea. Ex quibus notabiliter infero, quod licet maioratus & constitutio eius incepit ab ipso prædecessore debitore, tamen si debita contraxit postquam maioratus & eius constitutio fuit irrevocabilis mediante traditione, vel ex aliis causis contentis in his ll. *Tauri*, non tenetur successor illa solvere : quia alias posset per indirectum maioratum revocare : idem tenet Peralta in l. 3. §. qui fideicommissam, num. 124. de hered. institut. tut. idem simul mecum referens, dicensque sic pluries practicum ac intellectum fuisse, tenet Molina lib. 1. cap. 10. num. 11. Mieres in tract. maioratum 1. part. quest. 24. num. 34. & 35. licet contrarium tenuerit Angel. in tract. de melioratio in l. 5. gloss. 4. num. 2. cui latè satisfacit Velazquez de Auendaño in l. vigesima prima *Tauri* num. 15. & 16. meam sententiam defendens.

73 Decimononò principaliter quæro, an sententia lata contra possessorem maioratus, per quam priuatur maioratu & declaratur ad alium pertinere, præiudicet sequenti successori etiam non citato nec vocato, & videtur quod non. Primò, quia sicut per contractum vel delictum vel aliam causam non potest possessor bona maioratus alienare, ita etiam non poterit per quasi contractum qui inducitur litigando in iudiciis : argumento textus in l. 3. §. idem scribit ff. de peculio. & ibi notat Bart. Bald. & communiter Doct. Secundò facit textus in l. in diem ff. de aqua pluviaria arceda, vbi habetur quod successor particularis ad quem res secundariò pertinet, & habet ius vel spem de futuro, debet consentire in alienatione rei : & ad hoc summè notat & commendat ibi Gloss. ordin. Bart. Bald. Angel. Imol. Cuman. Roman. & communiter Doctores facit etiam textus in l. nihil, §. omnibus, ff. de leg. 1. textus in l. quoties la 1. Cod. de fideicommiss. vbi habetur quod in alienatione rei restitutioni subiectæ debent consentire illi ad quos res debet pervenire, alias non valet alienatio : & in expresso ita tenet Bart. in l. filiusfamilias §. diui, ff. de leg. 1. 3. column. num. 9. Sed his non obstantibus ego teneo contrarium, imò quod talis sententia præiudicet sequenti successori, etiam non vocato nec citato. Primò, per textum in l. 1. §. denuntiari, ff. de ventre in spir. vbi quando lis vertitur super hæreditate vel bonis alicuius defuncti, solum est citandus hæres vniuersalis ad quem principaliter & immediatè spectat negotium, non verò substitutus vel alter cui secundario bona possunt pertinere, & ad hoc notant & commendant ibi Doct. Secundò facit talis doctrina & regula generalis, quod quando processus vel causa principaliter tendit & ordinatur in præiudicium certæ personæ licet in consequentiam resultet præiudicium tertio, non propterea ille tertius est citandus vt compareat & assistat in causa, sed tantum primus quem principaliter negotium tangit : ita probat textus notabilis & expressus in leg. cum filiusfamilias ff. de verb. oblig. & ibi summè notat & commendat Angel. de Perus. 2. column. & post eum commun. alij Doct. Tertio & in terminis facit, quia sententia lata in querela inofficiosi testamenti contra hæredem vniuersalem, nocet & præiudicat fideicommissario substituto, etiam non citato, textus est singularis in l. si patroni filius, §. final. ff. ad Trebel. & ibi notant & commendant commun. Doct. notat etiam & commendat Bart. Paul. & commun. alij Doct. in l. 1. Cod. de inoffic. testament. Quartò pro hac sententia & conclusione facit textus in cap. 1. §. si Vassallus et final. si de feudo defuncti contentio sit inter dominum & agnatos Vassalli, in vsibus feudo, vbi disponitur quod si Vassallus agat vel conueniatur super re feudali, valet iudicium & sententia etiam in præiudicium successoris, ad quem feudum debet præuenire :

textus in cap. 1. de controuersia inter Vassallum & alium de beneficio : & in expresso in nostro casu & quæstione scilicet quod talis sententia definitiua lata in bonis maioratus præiudicet successori, tenet Ioann. de Imol. in l. filiusfam §. diui, ff. de legat. 1. 2. column. Angel. de Perus. ibi, fin. column. Ioan. Crottus num. 42. Ferdin. de Loazes, num. 62. commun. moderni Alber. in proemio, ff. veteris §. discipuli, 5. column. idem Alber. in l. penult. Cod. de donat. inter vir. & vxor. Alexand. in l. sapè ff. de re iudic. 42. column. & ibi moderni. Anchar. in cap. licet de voto penult. column. num. 17. Martin. de Laude, in tract. maior. 46. quest. Confirmatur, quia sententia lata contra matitum in re dotali agendo vel defendendo, nocet & præiudicat vxori nisi dolo succubuerit & non sit soluendo : quia censetur procurator in rem suam, ita probat textus in l. si pro re pupilli, §. 1. ff. de euiction. textus in l. si mater §. hoc iure ff. de except. rei iudic. textus in l. Titio centum §. fin. ff. de condit. & demonstr. textus in l. & eleganter §. penultim. ff. de dolo, textus in l. pater in fine ff. de dote præleg. textus in l. dote ancillam. Cod. de rei vendic. & ibi tenet Guiler. Cynus, Bald. Paul. Salic. & communiter Doct. Vnum tamen est, quod si ipse successor vellet comparere pro suo interesse in iudicio, & adesse causæ, & probationes inducere, poterit hoc facere etiam inuito possessore : quia quando aliqua causa agitur principaliter inter aliquos ; cuius euentus potest alteri in consequentiam præiudicare, potest ille tertius pro iure suo comparere & probationes adducere textus est singularis in l. principaliter in fin. Cod. de liberali causa, & ad hoc notat & commendat ibi Bald. & commun. alij Doct. melior textus in l. si suspecta ff. de inoffic. testam. & vide Couarr. in pract. questionibus questione 28.

Secundò principaliter quæro, si possessor maiora- 74
tus decessit fructibus pendentibus, an pertineant successori maioratus, an verò pertineant omnibus hæredibus & successoribus, vt diuidantur inter eos tanquam bona defuncti ? De hac quæstione videndus est Mieres in tract. Maioratus 4. part. quest. 24. per totam Molinæus in consuetud. Paris. 1. part. §. 1. gloss. 8. num. 10. fol. 42. Couarr. lib. 1. variarum capit. 15. num. 14. Molina lib. 3. cap. 11. quasi per totum. Et videtur quod diuidantur inter eos sicut alia bona communia & libera habita à defuncto.

Primò, quia tales fructus sunt res mobiles, in quibus non consistit maioratus, vnde meritò inter eos debent diuidi, sicut aliæ res mobiles non vinculatæ nec subiectæ restitutioni : argumento textus in l. sciendum §. 1. ff. qui satisf. cognat. textus in l. 1. ff. ad Syllanian. textus in l. final. versicul. penultim. ff. de requirend. reis cuius verba sunt, sed & diuus Traianus inter mouentia, fructus quoque haberi rescripsit. Secundò facit textus mirabilis & expressus in capite 1. §. his consequenter : hic finitur lex, deinde consuetudines regni incipiunt, in vsibus feud. vbi disponitur quod mortuo Vassallo sine hærede masculino, taliter quod feudum debeat amitti si decedat ante Martium, omnes fructus pertinent domino : si verò post Martium vsque ad Augustum, pertinent hæredibus vel successoribus suis, & diuidantur inter eos tanquam bona propria & communia, ergo ita dicamus in nostro casu, mortuo possessore maioratus, fructus pendentes pertineant hæredibus & successoribus eius : & de illo textu & de eius decisione mirantur ibi Doctores & ponunt varias & diuersas rationes : & illum textum in sua decisione reputat singul. in iure Angel. in l. defuncta ff. de usufructu. Sed his non obstantibus ego teneo contrariam sententiam : imò quod indistinctè mortuo possessore maioratus in qualibet parte

te anni fructus pendentes pertineant soli successori maioratus & non aliis hæredibus vel successoribus. Pro qua sententia & conclusione primò facit textus notabilis & expressus, in *l. fructus pendentes, ff. de rei vend.* cuius verba sunt, *fructus pendentes pars fundi esse videntur*, & ibi notat & commendat Glossa ordinaria Alber. & communiter Doctores textus in *l. cum filius, §. dominus, ff. de leg. 2.* textus in *leg. si servus communis, §. locani, ff. de furtis*, textus in *l. in lege falcidia placuit, ff. ad legem falcid.* ex quo dicit Alber. in *d. l. fructus pendentes, ff. de rei vend.* quod tales fructus censentur res immobiles, sicut ipse fundus cui coherent: nec obstat textus in *d. l. fin. versic. penult. ff. de requirendis rebus, cum simil.* quia intelliguntur, quando fructus sunt iam separati à solo, tenet etiam Gloss. ordinari. iuncto textu in *cap. 1. §. fin. de feudi cognitione in visibus feudorum*, ex quo etiam & secundò dicit Bald. in *l. 1. colum. pon. Codice de fruct. & litium expend.* quòd in petitione reali vel personali fundi, veniunt & includuntur fructus pendentes, absque aliqua petitione vel declaratione: tenet etiam Angel. in *§. Instit. de inoffic. iud. 2. colum. numero 4.* Contrarium videtur tenere Couarr. *lib. 1. variarum cap. 15. numero 14.* & Burg. de Paz in *proemio legum Tauri, numero 74. verbo, præterea*, Auedaño *responsò 5. numero 4. fol. 12.* Molina *de primogeniis lib. 3. cap. 11. numero 11.* & vide omninò Ioannem Garciam, qui mecum hanc partem defendit *de expensis & meliorat. cap. 16. numero 6.* ergo sicut fundus vel res mobilis pertinet successori maioratus, ita etiam fructus pendentes debent ei pertinere: quia non censentur res diuersæ & distinctæ, sed vna & eadem res cui altera coherent: & istud inconuincibile fundamentum.

Secundò & in specie pro hac sententia & conclusione facit textus benè notandus in *l. defuncta, ff. de usufructu*, vbi habetur quòd fructuarius vel fructuaria decedat fructibus iam collectis, ipsi vel pensiones eorum pertinent hæredibus eius, licet pensionis dies vel terminus non cesserit, si verò fructibus pendentes decessit, ipse fundus cum fructibus pertinet ipsi domino proprietatis, cui fundus debet restitui: & ad hoc illum textum in sua decisione notat & commendat Odofred. Bartol. Alber. Bald. Angel. & communiter Doctores textus in *l. si furt. eod. tit.* textus in *l. si usufructuarius messem, ff. quib. mod. usufruct. amit.* textus in *l. in singulos, in fin. ff. de amit. legat.* textus in *l. qui scit, versic. præterea, ff. de usuris* textus in *§. is verò ad quem, Institut. de rerum diuisione.*

Tertiò facit textus etiam notabilis in materia, in *l. Iulianus, §. si fructibus, ff. de action. empt.* vbi habetur quòd si quis vendidit fundum alteri fructibus in eo pendentes, tales fructus pertinent emptori, tanquam pars propria fundi, & nullo modo pertinent venditori: & ad hoc ibi notat Glossa ordinaria Bartol. Alber. Paul. Salycet. & communiter Doctores probat etiam textus in *l. fin. ff. de iure fisci* & ibi notat Bart. & communiter DD. ex quibus iuribus inferebat Bald. in *cap. 1. fin. colum. in fin. de pace tenend. & eius violat.* quòd si per leg. vel statutum bona tantum mobilia debeant confiscari, bona verò immobilia non, sed hæredibus reservari, & delictum sit commissum fructibus pendentes, non debent confiscari fructus, sed pertinent hæredibus sicut ipsæ res immobiles quibus adhærent: quia pars earum censentur esse: si verò fructus consistunt in pensionibus, confiscantur pro rata temporis cæsi: & certè est notanda & expressa decisio in nostro proposito.

Quartò facit, textus in *l. final. §. non solum, & in §. fructus, ff. de his que in fraud. cred.* vbi disponitur

quod in casibus in quibus fundus vel res immobilis alienata in fraudem reuocetur, reuocatur & debet restitui cum fructibus pendentes, quia censetur vna & eadem res: & ibi notat Bartol. & alij Doctores idem probat textus in *leg. ait prator, §. per hanc, & præterea, eod. tit.* textus in *l. videamus, §. in Flauiana, ff. de usuris.*

Quintò facit, quia quando legatur fundus vel res immobilis, semper debet restitui legatario cum fructibus pendentes tempore mortis testatoris, quia tales fructus sunt qualitas fundi, fertilitas & incrementum eius: non verò pars à re separata: ita probat textus in *l. nihil, §. fructus, ff. de legat. 1.* iuncta gloss. & commun. opin. Doctor & probant iura superiora: & in expresso ita tenet Bald. in *l. 1. C. de usuris & fruct. leg. 2. col. num. 12.*

Sextò facit vna & subtilis ratio, nam cum in successorem maioratus transeat possessio civilis & naturalis per *l. 45. infra eod.* & sola civilis possessio sit causa acquisitionis fructuum, vt latè ibi dixi, sequitur quòd talis successor acquirit prædictos fructus, nec obstat quòd fructus sunt res mobiles, in quibus non constit maioratus, vt dixit in primo fundamento pro contraria parte, quia illud est verum & procedit, quando sunt iam collecti & separati à solo, vt statim proximè dicam.

Nec obstat etiam secundum fundamentum adductum pro parte contraria de textu in *d. cap. 1. §. his consequenter*, quia ille textus non habet in se rationem, & tantum seruabatur de consuetudine in materia feudali: præterea fructus eo tempore, scilicet post mortuum, iam colliguntur seu collecti esse intelliguntur, cum eo tempore generaliter fructus percipiuntur: vnde non procedit nec habet locum de iure communi in alia materia, secundum communiter Doctores ibi, & secundum Alber. in *l. defuncta, ff. de usufruct. in fin. verb.*

Quod tamen limita & intellige, quando tales fructus rerum maioratus actualiter sunt pendentes: secus verò si iam sunt collecti, & à solo separati: quia tunc reputantur res mobiles, & nullam habent naturam vel qualitatem rerum maioratus. Ex quo deducitur & infertur quòd debent diuidi inter omnes hæredes tanquam alia bona mobilia. Secundò deducitur & infertur, quòd possessor maioratus licet potest tales fructus vendere, alienare, & in eis quidquid vellet disponere, & in eis potest fieri contra eum executio per contractum vel delictum, & denique de eis ita in omnibus iudicatur, sicut de aliis bonis mobilibus non vinculis nec subiectis restitutioni: imò quòd magis est, etiamsi talis fructus adhuc sine pendentes vel nondum nati, potest possessor maioratus super eis disponere alienando vel obligando in tempus quo nascantur & colligantur, & in eis potest sibi fieri executio per contractum vel delictum vel ex qualibet alia causa: ita probat textus notab. in *l. fin. versic. pen. ff. de requirendis rebus*, cuius verba sunt, *sed & diuus Traianus inter mouentia fructus quoque haberi rescripsit*: & ibi notat Alber. & communiter alij Doctores textus in *l. in edibus, §. ex rebus, ff. de donat.* vbi longè differt ipsa res donata à fructibus eius collectis, vel à fructuum perceptione: textus in *l. nec emptio, ff. contrab. empt.* vbi habetur quòd valet contractus super fructibus nascituris textus in *l. qui pendentem, ff. de action. empt.* textus in *l. interdum, ff. de verbor. obligat.* textus in *l. 1. & qua nondum, ff. de pign.* textus in *l. 1. ff. de condit. & demonstrat.* textus cum materia, in *l. Statius Florus, §. Cornelio felici, ff. de iure fisci*, textus in *l. fin. §. fin. C. de administr. tutor.* vbi dicitur quòd tutor vel curator, licet non possit alienare res immobiles minoris sine decreto, tamen be-

nè potest alienare fructus earum rerum absque decreto & solemnitate: quia reputantur & iudicantur mobiles: & ibi ad hoc notant & commendant communiter Doctores; textus valdè notab. & expressus in *l. codicillis*, §. *instituto*, ff. de *legat.* 2. vbi habetur quod ille qui est prohibitus alienare aliqua bona non prohibetur cedere, alienare vel obligare fructus vel pensiones eorum: & ad hoc notat & commendat Glossa ordinaria Bart. & communiter Doctores. Et in expresso istam sententiam & conclusionem tenet Bald. licet non ita benè fundet in *cap.* 1. §. *donare qualiter feudum alienari possit*, 1. *column.* num. 1. idem Bald. in *Authent.* & *qui inrat.* 7. *column.* num. 32. *Cod. de bonis, Auth. in poss.* Iacob. de S. Georg. in *l. dotis fructus*, §. *si fructus* 1. *column.* numero 2. ff. de *iure dotium*, idem Bald. in *l. pro hered.*, §. *si quid tamen, de acquir. hered.* & idem Bald. in *cap.* 1. *fin. column.* numero 24. *an agnatus vel filius*, per textum ibi quem dicit satis notabilem Bartol. in *l. si finita*, §. *si de vectigalibus*, 2. *column.* num. 5. ff. de *damn. infect.* & ibi communiter Doctores, Roman. notab. in *l. usufruct.* Specul. in *tit. de primo decreto*, §. *restit.* *versic. quid si reus non habuit, cum pluribus versiculis sequentibus*, idem Specul. in *titulo de executione sententia*, §. *sequitur, versic. quid si habet tantum feudum*, Palac. Ruuius in *suarepetitione fol.* 38. 2. *column.* idem Palac. Ruuius *fol.* 75. 3. *column.*

75 Vigesimo primò principaliter quæro, si possessor maioratus decessit, relicto filio primogenito successore maioratus, & relictis aliis filiis & relicta vxora matrèque eorum diuite, & prædicti filij minores sint egentes, quis teneatur eis præstare alimenta, an ipse filius primogenitus maior qui successit in maioratu, an verò ipsa mater diues? & ista quæstio est valdè subtilis & quotidiana in isto regno, in qua videtur dicendum, quod filius primogenitus successor in maioratu teneatur prædictos filios fratresque suos minores alere, idque tenet Lara de *alimentis in l. si quis à liberis*, §. *si mater de liberis agnoscendis*, num. 44. & 30. & probatur per sequentia. Primò quia onus alimentorum pertinebat patri in vita de iure naturali & positivo, ut in *l. si quis à liberis*, ff. de *liber. agnosce. per totam, l. cum simil.* ergo eodem modo teneatur filius primogenitus, ad quem omnia bona vel maior pars eorum perueverunt virtute maioratus cum ad eum debeant transire cum illo onere, argumento textus in *dicta l. si quis à liberis*, §. *item rescriptum est*, ff. de *liber. agnosce.* & ibi notat & commendat Bartol. & communiter Doctores imò quod magis est, si mater aluisset prædictos filios posset actione negotiorum gestorum repetere ab ipso filio maiori, sicut posset repetere à patre si viueret: & in expresso ex isto fundamento & ratione istam sententiam & conclusionem tenet originaliter Cynus in *l. alimenta, Cod. de negot. gestis, fin. quest.* vbi dicit quod ita consuluit in quæstione de facto, & ibi Bald. 1. *column.* num. 3. Paul. de Castr. *final. quest.* Roder. Suarez in *repetitione l. quoniam in prioribus, Cod. de inoffic. testam.* fol. 64. 3. *column.* *versic. ex quibus infertur*, & ista opinio seruatur in practica in Cancellaria regia, de illo vbi ita fuit iudicatum in pluribus causis occurrentibus. Sed his non obstantibus ego firmiter teneo contrariam sententiam, imò quod in prædicto casu mater teneatur prædictos filios minores egentes alere: & à fortiori si aluit non possit repetere, & per consequens filius primogenitus qui successit in maioratu non teneatur eis alimenta præstare nec alimenta iam præstita soluere. Primò quia mortuo patre mater teneatur de iure alere filios: textus formalis & expressus in *l. si quis à liberis*, §. *utrum*, ff. de *liber. agnosce. cum simil.* & ibi notat Bart. & commu-

niter Doctores & licet frater teneatur alere fratres inopes & sorores dotate, ut probat textus in *l. qui filium*, ff. *vbi pupil. educar. debent.* & notat ibi Bart. in 2. *lectur.* Alber. & communiter Doctores antiqui, textus in *l. 1. sed nonnullos*, ff. de *tutel.* & ratio disc. textus in *leg. tutor secundum dignitatem*, §. *fin.* ff. de *administ. tutor.* textus in *l. cum plures*, §. *fin. eodem titul.* & ibi Glossa ordinaria & Doctores antiqui, textus in *l. quamvis*, ff. *solut. matr.* textus in *l. mutus*, §. *manente*, ff. de *iure dot.* tenet Bartol. & communiter Doctores in *d. l. si quis à liberis*, §. *utrum*, ff. de *liber. agnoscend.* Alberic. in *eadem lege* 3. *column.* *versic. sed an frater*, Cynus Alber. & communiter Doctores in *l. 1. Cod. de alend. liber.* Gloss. ordinaria in *l. non omni, Cod. de administ. tutor.* & ibi Cynus, Bald. Salycet. & communiter Doctores tamen quando concurrunt mater & frater, mater tenetur præstare alimenta, non verò frater, quia in ea urget & consideratur potentius ius sanguinis quam in fratre, ut probat textus in *d. §. utrum.* Item quando solus frater reperitur, tunc tenetur non tanquam hæres sed tanquam frater: quod intellige quando esset ex eodem patre non aliàs, ut probat textus in *d. l. cum plures*, §. *final.* ff. de *administratione tutor.* & ibi Glossa ordinaria & communiter Doctores; Glossa etiam & communiter Doctores in *l. non omni, Codice eod. titul.* Rodericus Suarez, vbi dicit sic fuisse pronuntiatum in *repetitione l. quoniam in prioribus*, fol. 64. 3. *column.* *versic. ex quibus, Cod. de inoffic. testament.* & quod mater teneatur filios minores egentes alere, tenet etiam Molina de *primogeniis lib.* 2. *cap.* 15. num. 68. Matiençus in *l. 7. titul. 7. libr. 5. recop. gloss. 2. num. 3.* & facit pro hac sententia textus in *l. 4. tit. 19. part. 4.* vbi onus alendi liberos patre inope existente vel alias deficiente ad matrem atque auos maternos seu paternos transfunditur: nec in ea lege de fratre vlla fit mentio. Ideoque ex ea probabiliter dici potest nedum matre diuite existente, sed etiam ea deficiente fratrem maioratus possessorem non teneri alere fratrem, aut sororem inopem si aui vel proaui paterni diuites supersint, qui eos alere possint. Solum namque in eorum subsidium frater diues fratres atque sorores alere tenetur: sic ille textus est intelligendus, & in *l. cum plures*, §. *fin.* ff. de *administratione tutorem*, *l. tutor secundum dignitatem*, ff. *eodem, l. cui filius cum similibus*, ff. *vbi pupillus educari debeat.* Vtrum autem mater possit repetere à maioratu alimenta præstita cæteris filiis, tradit post Alexand. in *l. alimenta num. 11. Cod. de negot. gestis*, Paul. & alij *ibid.* Decius & Alexand. in *Authent. præterea, col. ult. Cod. de donat. inter vir. & uxorem*, Socinus *conf. 3. lib. 4.* Gregor. Lopez in *l. 36. tit. 12. part. & remissuè Mieres in tract. maioratus, quest. 28. in 5. part. num. 10. & quest. 2. num. 60. ad num. 75. ibi, quia ille nunquam tenetur, nisi in subsidia &c. probat l. 4. tit. 19. part. 4. vbi Gregorius Gloss. *otroso es tenudo cada uno, &c.**

Secundò pro hac sententia & conclusione considero subtile fundamentum, nam aut maioratus fuit constitutus ab ipso patre præmortuo, & tunc de necessitate tenebatur relinquere & præstare alimenta aliis filiis ut supra conclusum est: ergo iam pater onus legale adimpleuit, & per consequens licet postea prædicti filij veniant ad inopiam, illa obligatio quæ semel fuit extincta, amplius non reuiuiscit: aut verò maioratus fuit constitutus ab antiquo, & tunc similiter constituens satisfecit legi, præstando alimenta filiis qui tunc vivebant, non verò futuris fortè non natis nec conceptis in eius vita: ergo nullo casu frater maior primogenitus tenetur præstare alimenta ex persona patris vel obligatione paterna, nec ex propria persona tanquam frater: quia ille nunquam tenetur

tenetur nisi in subsidium non extantibus ascendenti-
bus. Confirmatur etiam, quia si pater reliquit fi-
liis integram legitimam, & maiori vel alteri cetera
bona: vel forte omnes æqualiter instituat, & aliquis
eorum veniat ad inopiam, certè alij fratres non te-
nentur eum alere pro rata tanquam hæredes, sed tan-
quam fratres & coniuncti: ergo in nostro casu &
quæstione non tenetur filios primogenitus alere ex-
tante matre, cum iam semel pater alimenta præsti-
terit: & in expresso istam sententiam & conclusio-
nem, licet non ita benè fundatam tenet Petrus, Ia-
cob. Butr. Barr. & antiqui, in l. alimenta, Cod. de neg.
gest. melius & expressius Alexand. ibi, fin. quæstione,
tenet etiam expressè Ioan. Andr. in addition. ad Specul.
in rubr. de statu monachor. tenet etiam expressè Barr.
in l. si quis à liberis, §. item rescriptum, ff. de liber. ag-
nosco. 1. quæst. num. 2. & ibi alij Doctores.

76 Vigesimo-secundò quæro, an verus successor &
possessor maioratus per tempus vitæ suæ sit domi-
nus, antequàm veniat dies vel conditio restitutionis?
& videtur quod non. Primò per textum in l. fin. §. sed
quia, Cod. commun. de leg. ibi, rem quam in suis bonis
purè non possidet, &c. vbi probatur quod ille qui
habet rem subiectam restitutioni, non dicitur domi-
nus illius rei, etiam antequàm veniat dies vel tem-
pus restitutionis: & ad hoc notat & commendat ibi
Cynus, Petrus, & alij Doctores. Secundò per tex-
tum in l. 2. §. hoc interdum, et 2. ff. ne quid in loco publi-
co, vbi habetur quod Rex vel Imperator non est ve-
rè nec plenè dominus rerum fiscalium suæ coronæ
pertinentium. Sed his non obstantibus ego teneo
contrariam, imò quod talis successor & possessor
maioratus sit dominus ante tempus restitutionis.
Pro qua sententia & conclusione, primo facit tex-
tus singularis in iure in l. generaliter, §. sub condition.
ff. qui & à quibus, vbi expressè probatur, quod ille
qui possidet rem subiectam restitutioni in diem vel
sub conditione, interim est dominus: cuius verba
sunt, sub conditione servus legatus pendente conditione
pleno iure hæredis est, sed nullam libertatem ab eo con-
sequi potest, ne legatario iniuria fieret: & illum tex-
tum ad hoc notab. commendat Bald. licet corruptè
alleget in l. voluntas, Codice de fideicom. fin. column.
numero 10. idem Bald. in l. Iulianus, 2. lectur. ff. de rei
vend. Iason in l. seruo legato, §. 1. num. 4. ff. de legat. 1.
Secundò facit textus in l. Iulianus, §. fin. in final. ver-
bis, ff. de vend. ibi, quia plenum ius incipit habere, tex-
tus in l. si post acceptum, eodem titul. textus in l. non
ideò minus, eodem titul. cuius verba sunt, non ideò mi-
nus rectè quid nostrum esse vendicamus, quod abire à
nobis dominium speratur, si conditio legati vel liber-
tatis extiterit: textus in l. si ancillam, Codice de action.
empt. textus in l. si servus furibus, ff. de condit. furti,
vbi licet soli domino illa actio competat, tamen da-
tur hæredi vel domino, qui habet rem subiectam re-
stitutioni: textus in Authent. de restitut. fideicom.
versicul. volo ibi possessionem & proprietatem, collat. 6.
textus in l. fin. Cod. de legat. textus in Authent. cui re-
lictum, Codic. de indic. viduit. tollend. Idem probat
Pinellus in l. 1. 2. p. num. 5. Cod. de bonis maternis, Gre-
gor. Lopex in l. 7. verbo, y el señorio, in fin. titul. 4.
part. 5. Menchaca de success. creatione, §. 10. num. 87.
in fin. Palacios Rub. in l. 46. Tauri, num. 2. Padilla in
l. in prouinciali, Cod. de seruit. & aqua num. 14. Moli-
na libro 1. de primogeniis capite 7. num. 8. & cap. 19.
num. 4. cum sequentibus, Matiençus in l. 6. titul. 7.
libr. 5. gloss. numer. 13. Nec obstat textus in d. l. fin.
§. sed quia, Cod. commun. de legat. cum simil. suprà al-
legatis, quia debent intelligi quod ille qui habet rem
subiectam restitutioni, non est dominus quoad hoc
vt possit rem vendere vel alienare sicut alias videmus

quod maritus constante matrimonio benè est domi-
nus: item minor 25. annorum. Item & aliæ perso-
næ & tamen non possunt alienare, vt in toto titul. &
Cod. de fund. dotal. cum simil. & ita apertè soluit Bald.
in d. l. fin. §. sed quia, 1. oppos. & communiter Do-
ctores ibi. Ex qua sententia & conclusione, primò
inferò notabiliter, quod si res maioratus sunt penes
aliquem tertium, potest successor maioratus, qui
fortè amisit possessionem earum, eas vendicare tan-
quam dominus: vel si fortè non amisit possessionem,
sed eam habet potest agere remedio possessorio vel
petitorio rei vendicationis.

Vigesimo-tertiò quæro, vtrum valeat argumentum 77
de feudo ad maioratum: quia ista quæstio est valdè
necessaria in ista materia: & videtur quod non, quia
iura feudorum sunt quædam consuetudines particu-
lares, quæ tantum debent seruari in materia feudo-
rum, eorum causis: non verò in aliis ita expressè te-
net Barr. in l. vt iuris iurandi, §. si liberi, 1. column.
num. 4. ff. de oper. liber. Bald. in praludiis feud. 3. col.
numero 5. idem Bald. Imol. & alii DD. in cap. 2. de
feudis. Sed breuiter & resolutiue ego teneo contra-
riam sententiam nisi sit diuersa ratio. Primò quia si-
cut feudum est inalienabile & semper vadit in certas
& determinatas personas secundum formam & dis-
positionem constituentis, ita eodem modo maiora-
ratus, vt patet & probatur ex definitione feudi: nam
feudum est ius, vel beneficium quod alicui datur
vel conceditur super re immobili, cuius proprietas
apud concedentem remanet: vsusfructus verò ad ac-
cipientem transit, vt ad eum hæredesque suos mas-
culos & fœminis, si de eis nominatim dictum sit in
perpetuum pertineat: ad hoc vt ipse & hæredes sui
fideliter domino seruire teneantur, siue seruitium il-
lud nominatim quale esse debeat, sit expressum, si-
ue indeterminatè sit permissum. Et in expresso ista
definitionem ponit textus in cap. 1. §. vers. huius au-
tem in quibus causis feud. amittatur, in vsib. feud. &
ibi notat Bald. & communiter Doctores Feudistæ, &
per illum textum istam definitionem ponit Bald. in
praludiis 1. column. numero 3. Iacob. de Bellouiso in
proem. feud. 1. column. quæst. Iacob. Aluarotus in
proem. feudor. 4. column. 5. quæst. Marr. de Laud. etiam
in proemia feud. 2. column. 1. quæst. Francisquinus Cur-
tius iunior in tractat. de feud. 6. quæst. princip. Iacob.
de S. Georg. in tractat. feud. in parte, in feudum fol. 23.
idem Iacob. de S. Georg. in quæstionibus feudalibus
quos ponit in fine, ff. veter. 1. quæst. Iason in tractat.
feud. 3. column. 2. quæst. Hostiens. in summa, extra
de feudis, 1. column. versic. quid sit feudum, Cardin. in
cap. 2. eiusdem titul. 4. col. num. 55. & ibi communiter
Doctores.

Secundò, quia quando iura feudalialia aliquid dispo-
nunt quod non est contra regulas iuris communis,
sed secundum ipsas, vel præter, isto casu iura feu-
dalia possunt allegari & applicari in alia simili mate-
ria: istam doctrinam ponit notabiliter Alexand. in
l. diuortio, §. si fundum, 1. columna, in fin. ff. solut. ma-
trim. tenet etiam notabiliter & melius quàm alibi
Francisquinus Curtius in tract. feud. 8. column. nu-
mero 8. istam etiam doctrinam videtur tenere Bald.
in cap. 1. §. quid ergo, 1. column. numero 3. de inuesti-
tura, de re aliena facta, vbi dicit quod ille textus lo-
quens in feudo habet etiam locum in emphyteusi,
cum contineat ius commune. Confirmatur etiam ex
doctrina notab. Innocent. in cap. dilecta de offic. Ar-
chidiaconi, 2. column. numero 6. vbi dicitur quod con-
suetudo odiosa vel contra ius non est extendenda, si
verò sit æqua, & laudabilis, & fundata in aliqua
iusta ratione, benè potest extendi: idem Innocent.
& alij Doctores in cap. fin. de consuet. pro qua sen-
tentia

tentia & conclusione facit bonus textus in l. quod non ratione, ff. de legibus, vbi dicit textus quod illud quod non ratione interdictum est, sed errore & consuetudine comprobatum est, non debet extendi ad alios similes casus, ergo aperte vult textus à contrario sensu, quod vbi aliquid statutum est cum bona & iusta ratione possit extendi: & in expresso istam sententiam & conclusionem, scilicet quod valeat argument. de feudo ad maioratum, tenet Couarruias lib. 3. variar. cap. 5. num. 5. Padilla in l. vnum ex familia, §. si de falcidia, numero 7. in fin. de legat. 1. Gregor. in l. 6. tit. 11. p. 6. verbo, que la non piedesse, colum. 6. Molina lib. 1. de primogeniis cap. 7. numer. 2. cum seqq. Matiençus in l. 6. tit. 7. lib. 5. glossa 3. à numero 26. & seqq. licet Burgos de Paz in proemio legum Tauri, numero 72. & seqq. pluribus probet argumentum de feudo ad maioratum non procedere ex sententia Pauli consil. 64. libr. 2. column. penultim. verbo, nec obstat. Ioann. le Citier, in tractat. primogenitura, libro 3. quast. 4. colum. ult. Tiraquellus eod. tractat. quast. 23. numero 13. Palacios Rubeus in repetit. rubrica de donat. inter virum, §. 69. numero 24. & 30. & Ioannes Igneus in quast. an Rex Francia imperatorem recognoscit, num. 97. quibus videtur assentiri Couarr. libro resolut. capit. 15. numero 14. quorum fundamentis, late satisfacit Matiençus vbi supra, & in quibus differant feudus & maioratus tradit Couarr. libr. 2. variar. cap. 11. num. 4. Burgos de Paz in proemio legum Tauri, numero 602. cum pluribus seqq. & in quo differat à fideicommissio tradit Molina lib. 1. cap. 1. & Burgos de Paz in d. proemio, num. 929. quos refert Azeuedus in rubr. tit. 7. lib. 6. recop. num. 12. tenet etiam expressè Bald. licet non ita bene fundet, in l. cum antiquioribus, Cod. de iure deliber. 6. colum. versic. 6. hoc probatur, ex quo etiam deducitur & infertur, quod eadem ratione valeat argumentum de usufructu ad maioratum: quia feudatarius qui habet rem feudalem est maior fructuario qui in iure reperiatur secundum Bald. in preclud. feudor. 8. column. numero 40. & secundum eundem Bald. in capit. 1. §. hoc quoque, 4. colum. vbi dicit quod plenus usufructus est in usufructuario, plenior in Vasallo possessore feudi, plenissimus in verò domino.

78 Vigesimo-quartò principaliter quæro, an possessor succedens in maioratu vel in bonis restitutioni subiectis tenetur cauere cum fideiussoribus de restituendis bonis sequenti successori proximiori in gradu post mortem vel tempus restitutionis? & videtur quod sic: quia quando testator grauat heredem vel legatarium aliqua bona vel alteri restituere in diem vel sub conditione, tenetur grauatus præstare cautionem cum fideiussoribus de restituendo, adueniente die vel conditione, textus est in l. prima & per totum, ff. de vt leg. nomin. caueat & ibi notat Bartol. & Alber. & communiter Doctores textus in l. cum Archimedorum & quasi per totum, Codice vt in poss. leg. & declarat magistraliter & notabiliter Paul. in rubr. eod. tit. textus in l. peto, §. fratre, ff. de legat. 2. ibi, sed ita proximus quisque admittendus est si paratus sit cauere se familia domum restitutum, & ibi notat Paul. Inol. & communiter Doctores textus in leg. vnum ex familia, §. sed si fundum, in fin. eod. tit. textus in l. fin. versic. final. Cod. de legat. textus in l. iubemus, §. in supradictis, & §. illud, Cod. ad Trebellian. textus in l. 1. & per totum, ff. per vsumfr. quemadm. caueat. vbi habetur quod fructuarius tenetur præstare cautionem de restituenda re non deteriorata domino proprietatis: quod est verum & procedit, præterquam si notoriè & euidenter constaret tale relictum vel fideicommissum non deberi: textus est in l. hac

stipulatio, §. diuus, ff. vt legit. nomin. caueat. & ibi communiter notant Doctores. Ex quo infertur quod si quis est grauatus restituere alteri hereditatem vel bona si decesserit sine liberis, potest fideicommissarius prædictam cautionem petere: ergo ex superioribus bene infertur quod possessor maioratus tenetur prædictam cautionem præstare, & si non possit præstare præter magnitudinem patrimonij, ex alia causa poterit fieri missio causa rei seruandæ, vel alio iuris remedio prouideri: argumento textus in l. 1. & per totum, Cod. & ff. vt in post. legit. & in expresso istam sententiam & conclusionem tenet Palac. Ruuius in sua repet. fol. 76. 3. colum. versic. & ista posunt adduci. Sed aduertendum quod ista opinio & conclusio procederet & esset vera, quando maioratus, melioratio vel grauamen restitutionis constitueretur in vltima voluntate: quia illo casu loquuntur & procedunt iura superius allegata pro seruanda voluntate defuncti: & quia lex supplet quod illo tempore fortè non potuit testator prouidere: secus tamen est si maioratus, melioratio vel grauamen poneretur & constitueretur per actum vel contractum inter viuos, quia tunc non teneretur possessor præstare prædictam cautionem nisi constaret de dilapidatione vel dissipatione, quia ille actus strictus interpretatur, cum apertius sibi potuit disponens prouidere: ita probat textus notabilis & expressus in l. in omnibus, ff. de iud. vbi habetur quod quando quis est debitor in diem vel sub conditione, & emergat aliqua causa suspicionis, potest compelli satisficere de soluendo debito, adueniente die vel conditione: & ad hoc notat & commendat ibi Bartol. Paul. & communiter Doctores textus in l. si creditores, ff. de priuil. cred. & ibi etiam notant Doctores quod tamen est intelligendum quando prædicta causa suspicionis interuenit de nouo post obligationem contractam: secus verò si ipsa causa subesset tempore contractus: textus est in l. si is à quo, §. fin. ff. vt in poss. legat. textus in l. arbitro, §. fin. ff. qui satisf. cogant. Verius tamen videtur possessorem maioratus non teneri successori huiusmodi cautionem præstare, siue maioratus sit constitutus per contractum inter viuos siue in vltima voluntate, nisi probetur possessorem bona maioratus dissipare, eisque malè vti: tunc enim compellendus esset ad huiusmodi cautionem, argumento textus in l. Imperator, ff. ad Trebellian. l. fin. §. penultim. Codic. de sententiam passis: sed si non dissipet, non videtur compellendus cauere seu satisficere, esset enim id maximum onus & grauamen, quia fortè non inueniret fideiussorem idoneum, satisque videtur consultum successori ex l. 45. infra eod. per quam statim mortuo possessore transfertur in ipsum possessorem maioratus. Nec obstant iura hic allegata: loquuntur enim in fideicommissis temporalibus non in perpetuis, in quibus si quæras cuius effectus est talis cautio vel satisficatio in vltima voluntate vel in casu dilapidationis cum bona sint immobilia & subiecta restitutioni, & mortuo possessore dominium eorum transit in sequentem in gradu, & per consequens possunt vendicari à quocumque tertio possessore penes quem reperiantur: respondeo quod effectus erit, vt timore cautionis de facto non fiat alienatio, & si fortè fiat quod fideiussores teneantur soluere sumptus & expensas, quas successor fecerit in vendicandis rebus alienatis, quia fortè à tertio possessore non poterit recuperare propter paupertatem, vel quia non sit tertius possessor per iudicem condemnatus in expensas: argumento textus cum materia in lege stipulatio ista habere licere per totam legem, ff. de verbor. obligat. & eorum quæ latius dixi in repetitione & materia contractuum, in articulo

articul. euiditionis. Verius onerosa videretur talis cautio.

79 Vigesimoquintò principaliter quæro, an proximior successor maioratus possit in vita possessoris petere, vt per iudicem declaretur bona maioratus ad se pertinere post mortem possessoris, maximè si alius prætendit se proximiorum successorem, vel prætendit bona non esse maioratus, sed libera & diuisibilia, & hoc dicit, asserit, & publicè se iactat: & certè est notabilis, subtilis & quotidianus articulus, in quo videtur dicendum quod sic. Primò quia quando ius competit auctori ex causa de præterito, benè potest agere & illud ius deducere in iudicio & iudex pro eo potest pronuntiare: textus est in l. si rem alienam la 2. §. fin. ff. de pignor. action. textus in l. si mandauero tibi la 1. ff. mandati, sed in nostro casu ius successionis maioratus competit huic proximiori successori ex constitutione vel ordinatione fundatoris maioratus per contractum vel vltimam voluntatem, & sic ex causa de præterito: ergo poterit agere & petere quòd per iudicem pronuntietur sibi pertinere.

Secundò, quia creditor potest debitorem suum conditionalem vel in diem compellere, vt faciat sibi instrumentum debiti ad faciliorem probationem, ne postea super debito debeat litigari: cuius ratio est, quia sicut non potest venire contra factum suum, ita non debet eius probatio occultari: textus est in l. sicut datam, Codice de liber. caus. vbi habetur, quod dominus qui manumisit seruum cogitur ei facere & præstare instrumentum libertatis: & ad hoc notat & commendat ibi Gloss. ordin. Bald. & communiter Doctores: facit textus in l. plures apochis, Codice de fide instrument. & in expresso istam sententiam & conclusionem tenet Gloss. ordin. in l. 2. ff. solut. matrim. in verbo, suspectum, in fin. & ibi Bartol. penultim. column. num. 15. Alber. antepen. in fin. Bald. 2. column. Imol. fin. column. Paul. final. columna in fin. Imol. Aretin. Alexand. Iason & communiter Doctores ibi Bartol. in l. fin. §. eleganter, penultim. column. ff. de dam. infect. & ibi commun. moderni. idem Bartol. in l. si pupillus, ff. de nouat. idem Bartol. in l. 3. §. nunc de effectu, ff. de liber. legat. Gloss. ordin. in cap. significauit extra de testibus in gloss. penultim. & ibi Bald. & communiter Doctores quod tamen limita & intellige, vt debitor teneatur facere simplex instrumentum debiti, non tamen cum clausula Guarentigia, vt habeat executionem paratam: quia secundum hoc grauaretur debito: ita singul. determinat Angel. de Perus. in l. in omnibus ff. de iud. idem Angel. in l. si pupillus, ff. de nouat. tenet etiam & sequitur Iason in d. l. 2. ff. solut. matrim. fin. col. & ibi commun. moderni. Felin. in d. cap. significauit fin. col. extra de testibus.

Ex quo inferitur, quòd non tenetur se obligare cum iuramento: ita Franc. de Ripa. in d. l. 2. ff. solut. matrim. antepen. column. num. 48. & idem est è conuerso, vt creditor teneatur facere debitori quietationem debiti soluti, non tamen generalem sed specialem de recepto: quia generalis potest esse dubia vel captiosa: ita notab. Salic. in dicta lege sicut datam, Cod. de liber. caus. dicens esse menti tenendum. Tertio quia bene valet iudicium & sententia super iure de futuro, quando pender à iure vel causa de præsentis: textus est in l. 1. Cod. de fideicom. & ibi comm. opin. textus in l. 1. Cod. de sentent. qua sine cert. quanti pro. & ibi Gloss. & communiter Doctor. & dixi latius in repetit. contractuum, in contractu causa multiplicanda obligationis, sed in nostro casu ius, vel causa primogenituræ & maioratus est & competit de præsentis, licet exactio differatur in futurum, hoc est post mortem possessoris, ergo, &c. Quarto & principaliter facit, quia quando aliqua exceptio vel ius defensionis competit reo, poterit per

officium iudicis petere, vt per sententiam declaretur exceptionem vel defensionem contra auctorem sibi competere: ista est Gloss. singul. iuncto textu in l. si contendat ff. de fideiuss. quam ad hoc reputat ibi singul. Bartol. Bald. Angel. Paul. & communiter Doctores.

Quintò facit textus cum materia in l. diffamari C. de ingenuis & manumissis.

Sextò facit textus in l. vti frui, §. vtrum, ff. si usufructus petatur, per quem tenet ibi commun. Bart. quod licet Comes possideat comitatum suum, tamen benè potest petere vt declaretur ius sibi competens: idem tenet Bart. in l. si forte §. sciendum, ff. si serui, vend. & ibi alij Doctor. Iason. in §. omnium Institut. de action. num. 65. idem Iason. in §. aequè si agat eodem titulo numero 40. & in expresso istam sententiam & conclus. tenet Roderic. Suar. in allegat. suis, allegatione 4. Sed his non obstantibus ego teneo contrariam sententiam, quam tanquam veriore sequuti fuerunt Rodericus Suarez, qui contrariæ opinionis fuerat allegatione 3. qui etiam in allegatione 4. inquit contra primam opinionem fuisse iudicatum in Pinciano conuentu, Pinellus in l. 1. Cod. de bonis mater, 3. part. n. 78. qui in causa arduissima ita fuisse pronuntiatum per viros grauissimos asserit Menchaca de success. creatione §. 6. num. 46. Padilla in l. 1. Cod. de fideicommissis numero 31. licet contrariam sententiam tenuerit idem Rodericus Suarez in d. allegatione 4. Couarr. d. cap. 18. lib. 4. variar. num. 8. Gregor. in l. 1. titulo 2. p. 3. gloss. 2. Simancas lib. 1. cap. 28. Mieres in tract. maioratus 2. part. in inisio, num. 69. vsque ad fin. quorum fundamentis satisfacit latissimè Molina meam sententiam defendens lib. 3. de primogen. cap. 14. per totum, idemque videtur sentire Gregor. in l. 10. titul. 26. part. 9. in gloss. verbo, no le empece tiempo, fol. 71. colum. 1. versicul. si secundus casus, licet contrarium concludere videatur in d. l. 1. Imò quòd talis proximior successor maioratus non possit in vita possessoris petere, vt declaretur bona maioratus sibi pertinere post mortem possessoris.

Primò quia iudicium, processus, vel sententia non valet nec potest fundari super iure de futuro: textus est formalis in l. non quemadmodum, ff. de iudic. cuius verba sunt, non quemadmodum fideiussoris obligatio in pendenti potest esse vel in futurum concedi, ita iudicium in pendenti potest esse vel de his rebus qua postea in obligationem aduentura sunt, &c. ibi notat Gloss. ordin. Bartol. & communiter Doctor. Sed in nostro casu est huiusmodi, quia bona maioratus vel ius successionis non pertinet de præsentis in vita possessoris, sed in futurum post eius mortem, adeo quod nec oritur aliqua actio vel obligatio: quia debetur post diem incertum mortis, vt in l. dies incertus, & l. hæres meus, ff. de condit. & demonstrat. cum similibus, ergo antè non possit peti.

Secundò & inuitabiliter facit, quia proximior in successione maioratus dicitur & vocatur ille qui reperitur proximior tempore mortis possessoris: & non ante: textus est in l. cum ita legatur §. in fideicommissio ff. de legat. 2. textus in l. peto. Paragrapho fratre, eodem titul. cum simil. sed in nostro casu poterit esse quod iste moriatur & decedat in vita possessoris, taliter quòd non habeat aliquod ius tempore mortis: ergo, &c.

Nec prædictis obstat primum fundamentum, quia respondeo quod ibi pendente iudicio superuenit illud ius de futuro, quod intentatum erat: in nostro verò casu non, vnde super eo non potest ferri sententia definitiua. Secundò non obstat secundum fundamentum, quia fateor quòd ad faciliorem probationem posset fieri instrumentum vt suū debito tempore peratur

sed

sed in præfenti petitur ius futurum per sententiam declarari, quòd fieri non potest.

Tertio non obstat tertium fundamentum, quia respondeo quòd illud est verum & procedit, quando verè & realiter iam competit aliquod ius de præfenti: nam ratione eius potest peti & fieri condemnatio super futura, sed hic nullum competit.

Quarto non obstat Gloss. singul. iuncto textu in *l. si contendat, ff. de fideiuss.* quia illud habet locum in reo cui competit exceptio, quia in sua potestate non est agere, secùs verò est in actore qui potest suo tempore agere. Quinto non obstat textus in *l. diffamari. Codice de ingen. & man.* quia habet locum contra actorem diffamantem, non verò contra reum. Item etiam habet locum, quando actor qui diffamat habet ius de præfenti: secùs verò si de futuro, vt hic. Sexto non obstat textus in *dicta lege uti fruit. §. utrum, ff. de usufruct. petit.* iuncta sententia Bartol. & communi quia respondeo, quòd ibi comiti vel possidenti competeat ius de præfenti, & ita secundum istam meam opin. fuit iudicatum in *Cancel. de Valladolid*: quæ sententia videtur mihi iustissima, licet ipse Roder. Suar. vbi suprà dicat & fundet contrarium.

80 Vigesimo-sexto principaliter quæro, si possessor maioratus instituat successorem maioratus in ipsis bonis, an institutio valeat & habeat effectum: & videtur quòd non. Primo, quia de rebus alicuius nemo directè testari potest: textus est singularis, in *l. fin. Codic. de hered. instit.* quem ad hoc ibi summè notat & commendat Bald. 18. *opposizione* per viuam & subtilem rationem: textus in *Authent. ingressi, Cod. de sacros. Eccl.* & ibi communiter Doctores: textus in *l. conficiuntur, §. si post, ff. de iure codicill.* & ibi Gloss. ordin. & communiter Doctores.

Secundo, quia quando quis ex vna causa semel quærit dominium, non potest ampliùs quætere ex alia: vt in *l. 3. §. ex pluribus, ff. de acquirend. possess.* per rationem quam ibi ponunt Doctores. Sed resolutiue in nostra quæstione dico, quòd si testator haberet alia bona, simpliciter instituendo videtur in omnibus eum instituere, & tunc bona maioratus transibunt, cum vniuersitate: ita probat textus in *cap. 1. de successione feudi*, & ibi tenet Bald. 2. *column. in fin.* & communiter Doctores & facit textus in *l. item videndum, §. fin. ff. de petit. hered.* Item etiam si hoc casu instituat in solis rebus maioratus, si tamen habet alia bona libera & propria, videtur in omnibus instituisse: argumento textus in *l. 1. §. si ex fundo, ff. de hered. institut.* si verò nulla alia bona habet præter maioratum, tunc modò simpliciter eum instituat, modò expressè in bonis maioratus: tunc etiam teneo quòd dispositio & institutio valeat: quia saltem transfertur ius succedendi per quod repræsentat personam defuncti, & posset acquirere omnia quæ in futurum sibi possent obuenire: argumento textus in *l. hereditas etiam, ff. de petit. hered.* neque obstat quòd de rebus alienis nemo possit testari, vt suprà dixi: quia respondeo quòd illud est verum quando bona sunt penitus aliena, secùs verò si propria, licet subiecta restitutioni, vt in nostro casu.

81 Vigesimo septimo principaliter quæro, an bona maioratus vel subiecta restitutioni possint alienari? & resolutiue dico, quòd non possunt alienari aliquo contractu vel titulo oneroso vel lucratiuo, putà venditionis, donationis, vel alterius similis contractus: per quem potest mediatè vel immediatè transferri dominium: Idem tenet Mieres in *tractat. maioratus, quest. 1. 4. part. num. 7* vbi numeris sequentibus per totamque quæstionem limitationes huius regulæ tra-

dit Molina de primogeniis libro primo, cap. 21. numero 15. & textus est capitalis & expressus in *l. final. Codic. de rebus alien. non alien.* vbi expressè ponitur regula & conclusio generalis, quòd modo prohibitio fiat per legem, modo per testatorem, modo per contractum inter viuos, non potest fieri alienatio ex aliquo contractu oneroso vel lucratiuo, ex quo sequatur translatio dominij: cuius verba sunt, *sancimus siue lex alienationem inibuerit, siue testator hoc fecerit: siue pactio contrahentium hoc admiserit, non solum dominij alienationem vel mancipiorum manumissionem esse prohibendam, sed & usufructus dationem, vel hypothecam, vel pignoris nexum penitus prohiberi, & ad hoc notat ibi Glossa ordinaria Odofried. Petr. Cynus, Fab. Alber. Bald. Angel. Salyc. Paul. & communiter Doctores & cum reputat singul. in materia Bart. ibi: textus in *l. 1. & in l. magi puto. & quasi per tot. ff. de reb. eorum*, textus in *cap. nulli extra de rebus Eccles. alien. vel non*, textus in *Authent. de non alienandis aut permutandis rebus Ecclesiasticis, §. alienationis autem, collas. 2.* textus in *l. 10. titul. fin. 7. part.* Cuius ratio est, quia prohibita alienatione videtur prohibitus omnis actus per quem dominium potest transferri: textus est in *l. 1. versic. fin. Cod. de fund. dotali*, cuius verba sunt, *est autem alienatio omnis actus per quem dominium transfertur*, & ibi notat Glossa ordinaria & communiter Doctores & hoc habet locum nedum quando est prohibitio expressa, verum etiam si sit tacita, textus est in *l. Marcellus, §. res qua, ff. ad Trebellian.* textus in *Authentic. res qua, Codice commun. de leg.* & vtrouque communiter Doctores imò quòd magis est, si in maioratu, melioratione, vel alia dispositione tantum prohibeatur venditio, videtur etiam prohibitus omnis alius actus vel contractus per quem dominium transfertur: quia eadem est ratio prohibitionis. Vide Gregorium in *l. 43. titul. 5. p. 5.* Pinellum in *l. 2. Cod. de rescindenda vendit. 2. p. cap. 1. num. 11.* Sarmientum lib. 3. cap. 2. numero 14. Molineum in *consuetud. Parisiens. §. 55. secunda partis gloss. 1. num. 3.* textus est notab. in *l. statuliberi a ceteris, §. Labeo, ibi, quando lex 12. tabularum emptionis verbo, omnem alienationem complecti videtur, ff. de statuliberis*, & per illum textum ita tenet Gloss. quæ reputatur singul. & vnica in *l. 2. Cod. de usucapion. pro emptor. in gloss. 1.* quam ad hoc notat & commendat ibi Bald. & communiter Doctores notat etiam & commendat Bartol. in *l. filius familias, §. diuis, 3. colum. num. 18. ff. de leg. 1.* & ibi Ioan. de Imol. 3. *colum. in medio versic. item adde, Alexand. 6. colum. numero 21. Iason 16. colum. num. 71. Ripa 21. colum. num. 100.* Imol. in *l. si ita quis ea lege fin. colum. ff. de verb. obligat.* & ibi moderni & illam Glossam ad hoc reputat singul. & vnica Bald. in *rubr. extra de pactis, 2. colum. num. 6.* idem Bald. in *cap. litera extra, de dilationib. 2. colum. in fin.* facit etiam bonus textus in *l. sicut, §. venditionis, ff. quibus mod. pignus, vel hypothec. soluantur*, & ibi notat Glossa & communiter Doctores antiqui: textus in *l. 1. §. eam rem*, notat Gloss. & communiter Doctores: textus in *l. voluntas, Codic. de fideicom.* & ibi notat Cynus Bartol. & alij Doctores.*

Vigesimo octauo principaliter quæro, an bona maioratus vel prohibita alienari, possint permutari? & videtur quòd sic, saltem eo casu quo apparet aliqua utilitas: ita probat textus notab. in *l. ita constante, ff. de iure dotium, & in l. fin. eodem tit.* vbi habetur quòd fundus dotalis qui per legem prohibetur alienari, potest permutari: cuius verba sunt, *ita constante matrimonio permutari posse dotem dicimus, si hoc mulieri utile sit*: & ibi ad hoc notat & commendat Bart. & alij Doctores: textus in *l. fin. eodem titulo.*

Secundò

Secundò facit bonus text *in cap. ut super Paragrapho possessionem extra de rebus Eccles. non alien.* vbi habetur, quod res Ecclesiæ prohibita alienari, potest permutari, quando vertitur utilitas Ecclesiæ: & ibi notat Glossa ordinar. & communiter Doctores.

Tertiò facit, quia non est voti vel promissionis transgressor, qui illud in melius commutat text. est *in c. scriptura extra de voto text. in cap. peruenit de iureiur.* & in expresso istam sententiam & conclusionem tenet Bald. *in Authentic. res qua Cod. com. de legat. pen. col. numer. 23.* Sed his non obstantibus ego teneo contrariam sententiam, imò quòd bona maioratus vel prohibita alienari, non possunt permutari, etiam propter utilitatem: quia permutatio est actus per quem transfertur dominium, & assimilatur venditioni, text. est *in l. sciendum, la prima §. deinde vers. sed & si quis ff. de adilit. edic.* cuius verba sunt, *sed & si quis permutauit, dicendum est utrumque loco emptoris & venditoris haberi,* text. *in l. fin. ex quibus caus. in poss. ead. text. in l. 2. Cod. de rerum permut. text. in Authentic. de non alienandis aut permutandis rebus Ecclesiasticis §. alienationis collat. 1. text. in cap. nulli extra de rebus Ecclesie alien. vel non.* Nec obstat text. *in dict. l. ita constante, & in l. fin. ff. de iure dot.* quia ibi interuenit consensus mariti & ipsius vxoris ad quos principaliter spectat damnum vel commodum illius contractus: secus vero in re maioratus vel prohibita alienari: quia in ea non interuenit nec interuenire potest consensus illius ad quem principaliter res pertinet, cum successiue debet in perpetuum transire ad alios. Nec obstat etiam text. iuncta Glos. & commun. opin. *in d. c. ut super §. possess. extra, de reb. Eccl. non alien.* quia loquitur in re Ecclesiastica, in cuius permutatione interuenit consensus legitimi administratoris, nomine ipsius Ecclesiæ: in nostro verò casu non reperitur aliquis, qui nomine omnium ad quos res debet peruenire, consentiat: & ita videmus quod pro huiusmodi permutatione semper impetratur licentia & facultas principis: & ita consulo quòd fiat: & ita tenet Molina libro quarto cap. 6. numero 26. & cap. 4. numero 1. cum sequentibus.

83 Vigesimo nonò principaliter quæro, an bona maioratus vel prohibita alienari possunt in pignus vel hypothecam dari? & videtur quod sic. Primò per text. *in l. in quorum, ff. de pignoribus,* vbi apertè probatur quod res prohibita alienari, potest in pignus vel hypothecam dari: cuius verba sunt, *in quorum finibus emere quis prohibetur, pignus accipere non prohibetur.* Secundò confirmatur ratione, quia alienare propriè est dominium transferre: text. est *in l. alienationis verbum, ff. de verb. signif. melior textus & expressus in l. 2. versicul. fin. Codice de fundo dotali,* cuius verba sunt, *est autem alienatio omnis actus per quem dominium transfertur, sed pignus vel hypotheca non cuiusmodi: ergo, &c.*

Sed his non obstantibus ego teneo contrariam sententiam, imò quòd nullo modo valeat & teneat pignus vel hypotheca *in rubr. maioratus.* Pro qua sententia & conclusione.

Primò facit text. formalis & expressus *in l. fin. Codice de rebus alien. non alien. ibi, vel hypothecam vel pignoris nexum penitus prohiberi.*

Secundò textus *in l. final. §. sed quia versicul. nemo, Codice commun. de legat.* cuius verba sunt, *nemo itaque heres ea que per legatum vel purè vel sub certo die relicta sunt, vel que restitui aliis disposita sunt vel restitutioni supposita putet esse in posterum alienanda, vel pignoris vel hypotheca titulo assignanda.*

Ant. Gomez ad Leg. Tauri.

Tertiò textus, *in l. 1. paragrapho eam rem, ff. que res in pignorib. obligat. poss.* vbi disponitur quòd res, in qua non potest haberi commercium vel contractus, non potest loco pignoris vel hypothecæ obligari.

Quartò text. *in cap. 1. versicul. habito. de prohibita feudi alienatione per Federicum,* vbi habetur, quod sicut bona feudalia non possunt alienari, ita nec in pignus vel hypothecam obligari: cuius verba sunt, *sancimus ut nulli liceat feudum vendere vel pignorrare.*

Quintò textus, *in l. si pupillorum, Paragrapho si pupillus, ff. de rebus eorum,* vbi habetur quòd sicut bona immobilia minorum non possunt sine decreto alienari, ita nec pignorari.

Sextò textus, *in l. 3. Codice de his qui veni. atat. impetrat.* vbi habetur quòd minor etiam post veniam ætatis impetratam, sicut non potest bona immobilia sine decreto alienare, ita nec pignorrare.

Septimò text. *in cap. nulli de rebus Ecclesie,* vbi habetur quòd sicut Ecclesiæ non possunt alienari sine debita iuris solemnitate, ita nec pignorari.

Octauo facit fundamentalis ratio, quia quando aliquid prohibetur semper videtur prohibitus omnis actus, per quem peruenitur ad illud: textus est *in l. oratio. ff. de spons. facien. text. in l. cum lex, ff. de fideiuss. cum similibus,* sed per pignus vel hypothecam peruenitur ad vnditionem vel alienationem, *ut in toto titul. Cod. & ff. de distrab. pignor. ergo, &c.* Nec obstat textus, *in d. l. in quorum, ff. de pignor.* quia debet intelligi, quando aliqua persona prohibetur emere per iudicem vel per legem, quia tunc non prohibetur pignus vel hypothecam accipere: quia per hoc non fit dominus, nec per hoc sequitur quòd accipiat insolutum vel emat sibi, sed tantum quòd alij vendat pro suo debito quod non est prohibitum: secus verò quando res ipsa prohibetur alienari, & non persona: quia talis prohibitio afficit rem, vt non possit alienari nec obligari per suprà dicta: contra expressè ita tenet & declarat Bart. & communiter alij Doctores *in d. l. in quorum.*

Secundò non obstat quòd alienare propriè sit dominium transferre, quia verum est immediate, sed mediatè & effectiue constitutio pignoris hypothecæ similiter est alienatio, vt suprà deduxi & probaui in sexto fundamento. Vnum tamen est quòd ista opinio & conclusio videtur intelligenda, quando bona maioratus vel prohibita alienari pignorantur vel obligantur pro tanto pretio quòd non sit spes luitionis, secus verò alias quando pignorantur vel obligantur pro modico pretio, taliter quòd sit spes luitionis: ita probat textus notabilis *in l. qui habebat, ff. de legat. 3.* vbi habetur quòd si testator legat omnia bona quæ in certo loco habet, non videtur legare bona aliena quæ sibi data sunt in pignus vel hypothecam, præterquam si sint pignorata vel obligata pro tanto pretio quod non sit spes luitionis: quia tunc etiam illa veniunt in legato: & ad hoc in terminis nostris notat & commendat ibi Bart. & Doctor. antiqui, qui expressè dicunt & inferunt, quod bona prohibita alienari non possunt pignorari vel obligari pro tanto pretio vel pecunia, quod non sit spes luitionis, aliàs sic: & per illum textum istam sententiam & conclusionem tenet Iacob. de Rauenn. Alberic. Bald. Salicet. Paulus & communiter. Doctores, *in l. fin. Codice de rebus alien. non alienan. Bal. in l. voluntas, Codice de fideicommiss. 3. column. n. 9.* idem Bart. *in cap. 1. 2. column. de prohibita feudi alienatio. per Federic. probat etiam textus, in l. legata in fine, ff. de supellect. legat. & ibi expressè not. Bart.*

Sed certe ista opinio non videtur vera, imò indistinctè teneo quod bona maioratus vel prohibita alienari, non possint pignori vel obligari pro modico vel magno pretio, per iura & fundamenta superius adducta: quod extendo, vt non possint per tempus vitæ possessoris nec post: Et confirmatur inuincibili ratione, quia data contumacia in eo ipso possessore maioratus, & sic debitore non solvente, necessario esset deueniendum ad venditionem rerum, quæ fuerunt in pignus, vel hypothecam datæ pro modico vel magno debito arg. text. in l. 1. & per totum, ff. & C. de distractione pignorum & in l. si conuenerit, la primera, ff. de pignorat. act. & in lege 41. cum duabus sequent. tit. 13. part. 5. cum similibus, & vtrouque communiter Doctores. Nec obstant iura in contrarium adducta: quia debent intelligi quando prohibitio alienationis est tacita, secus verò si expressa, vt in nostro casu.

84 Trigesimò principaliter quæro: an bona maioratus, vel prohibita alienari possint locari? & videtur quod sic: quia contractus locationis non inducit translationem dominij nec alienationem rei: textus est in l. non solet, ff. locati, cuius verba sunt, non solet locatio dominium mutare: text. in l. codicillis, §. instituto, ff. de legat. 2. vbi habetur quod prohibitus vendere vel alienare, non censetur prohibitus locare: text. in l. arboribus §. usufructuarius, ff. de usufructu, vbi habetur quod fructuarius, licet non possit vendere vel alienare, tamen potest locare: text. in cap. 1. §. donare qualiter olim feudum posset alien. vbi disponitur, quod feudatarius non potest aliquo modo alienare, sed benè potest locare imò quod magis est, prædicta bona possunt etiam locari per longum vel longissimum tempus, durante vita possessoris: ista est Glossa singularis & vnica, in l. codicillis §. instituto in glossa fin. ff. de legatis 2. & ad hoc eam reputat singularem & vnicam Ioannes de Imola ibi, idem Imol. in capit. ad audientiam, de rebus Eccles. non alienand. 2. column. numer. 2. illam etiam reputat singularem & vnicam Bald. in cap. querelam de electione, in fin. illam etiam reputat singularem & vnicam Angel. in l. si quis ante, ff. de acquirend. possess. in fine.

Sed his non obstantibus contrarium est tenendum, imò quod bona maioratus vel prohibita alienari; possint locari ad modicum tempus, non verò ad longum vel longissimum, decem, vel viginti, vel plurium annorum: quia talis locatio est species alienationis & per eam transfertur ius in re: argumento text. in l. prima. Paragrapho qui in perpetuum, ff. si ager vectigal. vel emphyteo. petat. text. in l. §. quod ait prator. ff. de superficiebus, idem tenet Molina in d. lib. 1. cap. 22. n. 1. & talis locatio ad longum tempus dicitur illa quæ fit per decem, vel viginti, vel vltiores annos: vt in rubrica, Codice de longiss. tempor. præscript. & in rubrica, Cod. qua sit longa consuetudo, & tenet Gloss. ordin. & commun. opin. in lege nam Imperator. ff. de legibus, & in expresso istam sententiam & conclusionem tenet Dinus, Bartol. Alberic. Bald. Paul. Imola, & communiter Doctores contra Glossam ibi in dicta l. codicillis, Paragrapho institution. ff. de legatis 2. tenet etiam Imola & communiter Doctores. in l. si filio Paragrapho. si vir in quinquennium, ff. solut. matrimon. Paul. & commun. Doctor. in l. fin. Cod. de reb. alien. non alienan. Bald. in cap. qua in Ecclesiarum, de constitution. 4. column. num. 28. tenent etiam Doctores post Gloss. ibi, in Clementina 1. de rebus Ecclesie non alienand. idem Baldus in l. 1. fin. colum. & question. de his qui feudum dare possunt, vbi adducit rationem, quia quælibet perpetua vti-

litas potest dici dominium, idem Baldus, in cap. 1. columna 2. in fine, de prohibita feudi alienatione per Federicum, Iacobinus de Sanct. Georg. in tractatu feudorum, folio 44. numero 13. Iuxta quod tamen notabiliter quæro, si talis possessor maioratus qui locauit pro modico tempore interim moriatur, an talis contractus locationis transeat ad successorem maioratus, vt teneatur adimplere contractum, & non possit expellere colonum vel inquilinum, & breuiter & resolutiue dico, quod non tenetur stare contractui, si non est successor eius vniuersalis: quia non erat plenè dominus nec legitimus administrator bonorum, sed tantum dominus temporalis respectu iuris vsusfructus, qui post mortem extinguitur, & non descendit in successorem ius nec dominium bonorum ex persona immediati possessoris, sed ex persona primi fundatoris, & quoad bonorum priuationem causatam per mortem possessoris: argumento text. cum materia in l. vnum ex familia, ff. de legat. 2. text. in l. cum quidam eodem titulo, text. in l. pater filium, ff. ad leg. Falcidianam: text. in l. vtrum, Paragrapho cum quidam, digest. de rebus dubiis, text. in l. post mortem, Codice de fideicommiss. cum similibus & in terminis istam sententiam & conclusionem probat text. in l. si quis domum, Paragrapho 1. ff. locati, vbi habetur quod si fructuarius locauit rem per certos annos, & pendente tempore locationis moriatur, extinguitur contractus & non transit ad proprietarium: & ad hoc notat & commendat ibi Bart. Bal. Paul. Salic. Fulgos. & commun. Doctor. idem Bart. & alij Doctor. in l. si filio, Paragrapho vir in quinquennium, ff. soluto matrimonio, Bald. & communiter Doctor. in l. diuortio. eod. titulo, Abb. & communiter Doctor. in cap. querelam ne prelati vices suas, probat etiam text. in l. lex vectigali, ff. de pignorat. vbi habetur quod resolutio iure dantis, resolutur ius accipientis, de quo dicam in sequenti quæst. Hanc sententiam tenet etiam Gregor. in l. 2. tit. 18. part. 5. verbo, et heredo Pinellus in leg. 1. de bonis maternis 3. part. numero 71. Padilla in l. vnum ex familia. Paragrapho si de falcidia, numero 12. digest. de leg. 2. veramque & communem resolutionem à qua neminem vnquam discessisse testatur Molina lib. 1. capite 21. numero secundo Menchaca lib. 3. controuers. illustrium capite 53. numero 6. folio 38. pro qua etiam facit textus in l. si domina, Codice de usufruct. vbi locatio per usufructuarium facta finitur morte usufructuarij, & dominus proprietatis eam seruare non tenetur, concordatque de iure regio lib. 3. tit. 8. part. 5. vbi d. leg. si domina declarat. hanc etiam sententiam sequitur Mieres in tractat. maioratum 4. part. questio 3. numero 2. cum sequentibus. vtrum autem mulier stare teneatur locationi per maritum factæ eo mortuo tradit Couarruu. libro 2. variar. capite 55. numero 5. vbi etiam quæstionem de prælato tractat quando locationi prædecessoris stare teneatur, & videas omnino Mieres, vbi supra plures alias quæstiones tractantem in proposito. Idem etiam tenet Pelaez in tractat. maioratum 4. part. Paragrapho 25. numero quinto, folio 503. Padilla in l. vnum ex familia, Paragrapho si de falcidia numero 12. ff. de legat. 2. fol. 293.

Tricesimo primò principaliter quæro, an in bonis maioratus vel prohibitis alienari possit imponi & constitui seruitus? & videtur quod sic, saltem vt valeat & teneat per tempus vitæ ipsius possessoris, & post mortem annulletur: ita probat text. in leg. si is cui, Paragrapho heres, ff. quemadmodum seruitut. amittat. vbi habetur quod si testator legauit alicui fundum sub conditione, & pendente conditione hæres imposuit

imposuit in eo seruitutem, valet medio tempore, & conditione existente ipso iure extinguitur: Vide Molinam *de primogeniis lib. 1. cap. 20. per totum*, vbi latissimè id tradit plures alios allegans hanc quaestionem tractantes: & ad hoc notat & commendat textum illum Bartol. Alberic. Baldus, Angelus, Paulus & communiter Doctores: textus est *in l. si fundum à testatore in sine, ff. de condition. & demonstrat.* & ibi notat & commendat Bartol. Imola & communiter Doctores: textus *in l. plerumque, ff. de regulis iuris*, textus *in l. 1. §. penultim. & final. ff. de superficibus*, textus *in l. 1. §. 1. ff. quibus modis usufruct. amit.* textus *in l. arboribus, versicul. usufructuarii, ff. de usufruct.* textus *in l. peto, §. praedium, ff. de legatis 2.* textus *in l. pater, §. hereditatem, et 1. eodem titul.* textus *in l. Statius Florus, §. Cornelio Felici, ff. de iure fisci*, textus *in cap. 1. §. quid ergo, de investitura de re aliena facta in vsibus feud.* vbi habetur quod Vasallus potest imponere seruitutem in re feudali pro tempore, quo apud eum debet remanere feudum: & ad hoc reputat singulare ibi Baldus & communiter Doctores. Confirmatur etiam, quia resolutio iure dantis, resolutur ius accipientis: textus est *in l. ex vectigali, ff. de pignor.* quem ad hoc notat & commendat ibi Bartol. & communiter Doctores: textus *in leg. grege, §. 1. eodem titulo*, textus *in l. 3. ff. quibus modis pignor. vel hypothec. solut.* textus *in l. si quis domum, §. 1. ff. locati*, textus *in leg. final. §. 1. ff. ad Velleianum*, textus *in l. tutor, §. final. ff. de pignor. action.* textus *in l. si ex duobus, §. fin. ff. de in diem adiect.* textus *in l. si filiosfamilias, §. si vir in quinquennium cum materia, ff. solution. matrimon.* textus *in l. final. §. fin autem, Codic. de legat.* & in expresse istam sententiam & conclusionem tenet Albericus *in l. 1. final. quaestio. ff. si ager vectigal. vel emphyteut. petat.* loquendo in emphyteuta & Vasallo, & eo qui habet rem prohibitam alienari, Baldus *in l. 1. ff. quibus modis usufructus amittat.* Bald. & communiter Doctores *in l. 3. Codic. de seruit. & aqua*, Iason *in l. fin. Codic. de iure emphyt.* 8. *quaestio.* Capola *in tractatib. de seruitutib. capite 14.*

Sed his non obstantibus ego teneo contrarium, imò quòd talis possessor maioratus nullo modo possit constituere seruitutem, etiam pro tempore vitae suae, per iura superius allegata: quibus probavi quòd bona maioratus non possunt alienari nec obligari temporaliter nec perpetuò, & in specie per textum expressum *in l. fin. Codic. de rebus alienis non alienandis, versicul. similique modo*, cuius verba sunt, *similique modo & seruitutes minimè imponi, &c.*

Nec obstat textus *in d. l. si is cui, §. haeres, ff. quemadmodum seruit. amittant cum similibus supra allegatis*, quia debent intelligi in re tacitè prohibita alienari, in qua regulariter valet alienatio pro tempore vitae possessoris, secùs tamen est in re expressè prohibita alienari, vt in nostro casu: cuius ratio est, quia tacita prohibitio in rebus restitutioni subiectis: inducitur ab ipsa lege: vnde ex permissione & dispensatione eius non ita afficit rem: argumento textus cum materia, *in l. fin. §. sed quia, Cod. commun. de legat.* expressa verò prohibitio ab homine facta & inducta magis afficit rem, vt nullo modo vel tempore possit alienari. Contrarium tamen defendit Pinellus asserens maioratus possessorem per vitae suae tempus in rebus maioratus seruitutem constituere posse *in l. 1. C. de bonis maternis, 3. part. numero 71. ad fin.* Antonius de Padilla *in l. 3. Cod. de seruitutibus, numero 2.* quorum sententiam intelligen-

Ant. Gomez ad Leg. Tauri.

dam esse affirmat Molina, cum bona maioratus alienari expressè non sint prohibita: quo casu bene potest per vitae tempus seruitus in his constitui prout Pinellus & Padilla defendunt. Cæterum si bona maioratus alienari expressè prohibeantur, neque per tempus vitae suae possessor in his seruitutem poterit constituere; quod tantum intelligi potest de vera seruitutis constitutione, non verò de vtendi permissione, vt personali obligatione, quae tantum personam astringit cum ad vitam possessoris conceditur, quia cum hoc ab ipso seruitutis iure sit diuersum, nec ipsam rem nec solum concedentis sequatur personam iuxta *l. fin. §. Lucius*, vbi Bartol. & Salycet. *ff. de contrahend. empr. leg. pater filia, ff. de seruit. leg. in l. 2. §. item si in facto, numero 7. de verb.* Boërius *decisione 66. numero 4.* optimè per tempus vitae suae concedere potest maioratus possessor in bonis maioratus etiam expressè alienari prohibitis: quo etiam casu potest Pinelli Padillæque opinio sustineri, vt tradit latius Molina *de primogeniis lib. 1. cap. 20. num. 4. & num. 8. cum seqq.* alios allegans.

Trigesimo secundò principaliter quaero, an possessor maioratus possit transigere super rebus maioratus, vt transactio noceat cæteris successoribus? & videtur quod sic, quando fit sine dolo & fraude, & super re non liquida nec certa: ita probat textus notabilis & expressus *in capit. 1. §. si Vasallus, et final. ibi, nam & transigere rectè poterit, si de feudo defuncti contentio sit inter dominum & agnatos Vasalli: textus in capit. 1. de controuersia inter Vasallum & alium de beneficio in vsibus feud.* quibus probatur quòd licitè potest Vasallus transigere super feudo, etiam sine consensu & voluntate domini ad quem feudum postea deberet pertinere: ergo ita dicamus in maioratu, quod tamen videtur intelligendum, quando talis Vasallus feudum dimittit apud alium possessorem, secùs verò quando ipse Vasallus possidet, & virtute transactionis vult in alium transferre: quia primo casu non est alienatio, secundò verò sic: argumento textus cum materia *in l. si pro fundo, Codic. de transact.* ita Bald. & communiter Feudistæ *in d. §. si Vasallus.* Sed his non obstantibus ego teneo contrariam sententiam, imò quod indistinctè nullo modo possit valere transactio in prauiudicium successorum qui reperiuntur vocati in constitutione maioratus, quia ille qui non potest alienare, non potest aliquo modo transigere: textus est *in l. non solum, Codic. de praediis minorum*, cuius verba sunt, *non solum per venditionem rustica praedia vel suburbana pupilli vel adolescentis alienari prohibentur, sed nec transactionis ratione.* Nec obstant praedicta iura: quia debent intelligi solum in materia feudali, quae non debet extendi ad nostrum casum, cum apertè sit diuersa ratio, & in hoc sint contra ius commune. Vel aliter & secundò respondeo, quod valet transactio dimittendo res apud alium in prauiudicium cedentis & transigentis, nec ex hoc incidit in poenam priuationis: quia hoc casu non dicitur alienare, non tamen nocet successoribus eius, tradendo verò nullo modo valet transactio, quia dicitur vera alienatio: vnde nedum non fit prauiudicium successoribus, verum etiam statim in vita possessoris transigentis poterunt successores vindicare in poenam alienationis: argumento textus iuncta Glossa & commun. opinio, *in leg. cum pater, §. liberis, ff. de legat. 1.* & eorum quae supra dixi: & in effectu ita tenet & declarat Baldus & alij Doctores Feudistæ *in dicto capite si Vasallus*, & ex hoc infero quòd eodem modo

non poterit talis possessor maioratus compromittere, cum valeat argumentum de transactione ad compromissum, ut probat textus in *l. non distinguemus*, §. *Iulianus*, ff. *de arbitris*, & ibi notat Bartol. & communiter Doctores de quo per Doctores in *d. §. Vassallus*.

Trigesimo - tertio principaliter quaero: an bona maioratus vel prohibita alienari, possint alienari propter nuptias, alimentorum vel aliam similem causam? & breuiter & rasolutiue dico, quod si bona tacite sunt prohibita alienari per legis dispositionem, quia testator grauat haereditatem vel legatarium bona alteri restituere, quo casu tacite per legem sunt prohibita alienari, tunc bene potest grauatus praedicta bona vel partem eorum alienare ex causa dotis vel donationis propter nuptias: textus est capitalis, & expressus in *Authent. res qua*, Cod. *commun. de le- legat.* cuius verba sunt, *res qua subiacent restitutioni, prohibentur alienari vel obligari: sed si liberis portio legitima non sufficit ad dotis sine donationis propter nuptias obligationem, permittitur res praedictas in eam causam alienare vel obligare pro modo honestati personarum congruo*: & ibi notat Glossa ordinaria & communiter Doctores.

Quod primo notabiliter intellige & declara, ut possit his casibus grauatus alienare tam pro se quam pro filiis suis: ita probat ibi textus iuncta Glossa ordinaria & tenet expressè Bart. 1. *column. num. 3.* Salyc. 1. *col. 4. quest.* & communiter Doctores.

Secundo intellige & declara, ut procedat nedum in dote danda, verum etiam in dote soluenda: ut si filius vel pater pro eo recepit dotem, & non habet unde soluat, nam potest soluere de his bonis subiectis restitutioni: ita tenet ibi Glossa ordinaria 2. & ibi Bart. 1. *col. num. 2.* & communiter Doctores facit textus in *l. mulier*, §. *cum proponeretur*, ff. *ad Trebellian.* & ibi notat Paul. & communiter Doctores in *l. a filia*, eod. *tit.* & ibi Doctores.

Tertio notabiliter intellige & declara, quod grauatus possit alienare ex causa dotis vel donationis propter nuptias, quod talis grauatus de iure teneretur dotare vel donationem propter nuptias constituere, ut pro filia, vel filio, vel aliis descendantibus secus verò est si non teneretur, ut si esset mater grauata quae non tenetur de iure dotem vel donationem propter nuptias constituere & a fortiori frater vel extraneus, quia tunc non poterit ex his causis alienare: argumento textus in *l. quibus liberos*, ff. *de ritu nupt.* & in *l. fin. Cod. de dotis promiss.* & in expresso ita probat textus in *d. Authent. res qua*, Cod. *comm. de legat.* & tenet Petr. de Bellaper. 2. *column.* Cynus 1. *column. 2. quest.* Bartol. 1. *column. numero 3.* Faber 1. *column. in fin.* Bald. & Salycet. 1. *column. quest.* tenet etiam Glossa ordinaria in *l. a filia*, in *verbo, datum*, ff. *ad Trebellian.* & ibi Bartol. & communiter Doctores.

Vnum tamen est, quod in casu, quo mater vel frater teneretur dotare, quia pater esset inops, posset praedicta bona subiecta restitutioni ex his causis alienare: ita Bartol. in *d. Authent. res qua*, 2. *column. numero 3.* & ibi alij Doctores. Quarto notabiliter intellige & declara, quando filij vel descendentes grauantur per ascendentes bona restituere, secus tamen est si haeres vel legatarius extraneus grauetur bona restituere: quia tunc ex his causis non posset praedicta bona alienare, ita probat textus in *Authent. res qua*, & in *Authent. unde sumitur*, & in expresso ita tenet Bart. in *d. Auth. res qua*, 2. *column. num. 4. versic.* illud tamen, & ibi Odoiff. 1. *column.* Salycet. 1. *column. 2. quest.* Paul. 1. *column. numer. 4.* tenet etiam Paul. & alij Doctores in *l. mulier*, §. *cum proponeretur*, ff. *ad*

Trebell. tenet etiam Cuman. in *l. filiusfam.* §. *diui, fin. col. ff. de legat. 1.* Alexand. ibi 4. *col. num. 10.* & ista est communis opinio Doctorum.

Quinto notabiliter intellige & declara, ut nedum possit grauatus ex his causis praedicta bona alienare in vita per contractum inter viuos, verum etiam in articulo mortis per testamentum vel aliam ultimam voluntatem: quia illud quod ipse grauatus potest propter istas causas deducere, nunquam videtur esse in restitutione fideicommissi: argumento textus in *d. l. mulier*, §. *cum proponeretur*, ff. *ad Trebellian.* imò quod magis est, licet grauatus non alienasset ex his causis in vita vel morte posset per filium vel filiam vel descendentes peti ab eo cui debet fieri restitutio: ita tenet Bart. in *d. Authent. res qua*, 2. *column. numero 5.* & ibi Angel. 2. *column. num. 4.* Paul. 2. *column. num. 8.* Iason 5. *column. num. 13.* latius & notat, Bartol. in *l. a filia*, ff. *ad Trebellian.* & ibi Alexand. penultim. *column.* dicens hoc esse notabile & quotidianum.

Sexto intellige & declara, quando filia pro qua posset grauatus dotem constituere, non esset nupta: secus tamen est si esset nupta, quia tunc non posset pro ea dotem constituere ex his bonis prohibitis alienari cum isto casu pater non teneatur eam dotare: ita Bartol. in *d. Authent. res qua*, 2. *col. num. 6.* & ibi Salycet. 2. *col. num. 8.* Sed in hoc contrarium & melius tenet ibi Bald. 1. *col. in fin. num. 10.* Angel. 2. *column. num. 4.* Paul. 2. *col. num. 7.* Iason 7. *col. num. 14.* quia pater teneretur copulatiue maritare filiam & ipsam dotare, ut in *d. l. qui liberos*, ff. *de ritu nupt.* unde licet vnum fecerit superest aliud.

Septimo intellige & declara, quod eodem modo posset grauatus praedicta bona alienare pro filia ingrediente monasterium: quia talis ingressus est favorabilior matrimonio vel dote: argumento textus de *sanct. Episcop.* 9. §. *sed & hoc praesenti*, collat. 9. & in *Authent. nisi rogati*, Codic. *ad Trebellianum*, & ex isto fundamento & ratione ita tenet Bartol. in *dicta Authent. res qua*, 2. *column. in fine*, Baldus 2. *column. num. 13.* Angel. 2. *column. num. 4.* Salycet. 2. *column. numero 10.* Iason 5. *column. numero 18.*

Octaudo intellige ut procedat & habeat locum, ut praedicta bona possint alienari, nedum propter dotem vel donationem propter nuptias, verum etiam propter causam alimentorum pro se & filiis suis descendantibus, quibus teneretur alimenta praestare, vel propter redimendos filios vel descendentes ab hostibus, vel propter aliam similem causam: quia militat eadem vel maior ratio: ita Bart. in *d. Auth. res qua*, *fin. column.* & ibi Cynus 4. *quest.* Faber. 1. *col. in fin.* Bald. *fin. column.* Angel. *fin. column. numero 5. & 6.* Paul. *fin. column. num. 23.* Corneus *fin. column.* Alexand. ubi dicit hanc esse communem opinionem in *d. l. mulier*, §. *cum proponeretur*, 3. *column. ff. ad Trebellian.* & ista opinio tanquam vera & communis est tenenda, licet Glossa in *dicta Authent. res qua* in *gloss. 2. vel in fine*, velit contrarium: quam sequitur solus Salycet. ibi.

Nono notabiliter intellige & declara ut procedat & habeat locum, nudum quando talis descendens sit grauatus restituere in diem vel sub conditione, verum etiam si pure & simpliciter, per rationem textus in *dicta Authent. res qua*, & in expresso ita tenet ibi singul. Bald. 1. *column. num. 6.* Angel. 2. *column. num. 5.* & ista opinio videtur vera & tenenda, licet Iason relinquat cogitandum in *d. Auth. res, quest. 7. col. num. 25.*

Decimo intellige & declara, ut illud quod ex his causis semel detrahitur de bonis subiectis restitutioni, perpetuo remaneant penes filium vel descendentem

dentem cui tradita sunt, taliter quòd soluto matrimonio, vel causa pia cessante, non teneatur restituere fideicommissario: ita singul. tenet Paul. de Castro, in d. *Authentica res qua*, 2. column. argumento textus in d. l. *mulier*, §. *cum proponeretur*, ff. ad Trebell. & ibi Iason 1. column. vers. 16. & ultimo, Corneus 2. column. numero 2. tenet Paul. de Castro in l. à filia fin. quest. ff. ad Trebellian. Confirmatur ex sententia Fabri, & commun. in §. *idem est si quis Instit. de action. fin. column.* & quest. ubi tenet quòd illud quod est relictum pro alimentis, in casibus in quibus debitor habet privilegium ne conveniatur ultra quàm facere potest, remanet sibi perpetuò, & non tenetur restituere creditori: si verò bona expressè sunt prohibita alienari in ultima voluntate favore alicuius personæ cui debet fieri restitutio, vel ex causa, taliter quòd prohibitio valeat & teneat: ut plenè supra dictum est, tunc maximum dubium est, an possit alienari propter dotem, vel donationem propter nuptias, vel aliam similem piam: & videtur quod sic, quia eadem est ratio: & in expresso istam sententiam & conclusionem tenet Bartol. in l. *filiusfamilias*, §. *diui*, ff. de legat. 1. 3. column. num. 10. & ibi Alexand. 4. column. num. 10. Ioan. Crotus numero 51. Ripa 15. column. num. 70. Ambrosius de Opizonibus, num. 34. Cynus in l. *voluntas*, Cod. de fideicommiss. 4. quest. & ibi Bald. 3. column. num. 6. & communiter alij Doctores. Barbat. qui latius quàm alibi eam pro vtraque parte tangit in rubric. *extra, de rebus Eccles. non alienan. fin. quest.* Palac. Ruvius in sua repetitione cap. per vestras de donation. inter vir. & vxor. 8. folio 4. column. versic. & ex istis potest inferri, & istam dicit magis communem opinionem Iason in d. l. *filiusfam.* §. *diui*, ff. de legat. 1. 8. column. numero 29. & ibi Ioan. Crotus, numero 51. & Ferdinandus Loazes, numero 68. versicul. *secundò*, successivè quærit Bartol. Sed his non obstantibus ego teneo contrarium, imò quòd bona expressè prohibita alienari, non possint alienari, etiam propter dotem, vel aliam similem causam piam. Primò quia magis afficit expressa prohibitio, quàm tacita: argumento textus iuncta Glossa ordinaria & eorum quæ ibi notantur, in l. *cum pater*, §. *libertis*, ff. de legat. 2. Secundò, quia nulla lex permittit alienationem, etiam ex causa pia, quando prohibitio alienationis est expressa. Tertio quia fortior est prohibitio alienationis facta in ultima voluntate quàm per contractum: quia prohibitio facta in ultima voluntate impedit translationem dominij, quando fit cum causa vel respectu certæ personæ, ut in l. *filiusfam.* §. *diui*, cum materia, ff. de legat. 1. & supra late dictum est: prohibitio verò per contractum, regulariter non impedit translationem dominij, ut etiam plenè supra dictum est. Sed ego habeo quòd bona prohibita alienari per contractum inter vivos, in casibus in quibus prohibitio impedit translationem dominij, non possunt alienari, etiam propter dotem vel aliam causam piam: ista est Glossa singular. & unica in l. *nulla*, Codic. de iure dotium, in gloss. in fin. ibi, & *idem si datum est aliquid ea lege ut non alienet*: & ad hoc eam summè notat & commendat ibi Bald. in 1. & 2. lectura, & cæteri Doctores: & illam Glossam ad hoc reputat singularem & univ. Alexand. in dict. l. *filiusfamilias*, §. *diui*, ff. de legatis 1. 4. column. numero 10. & ibi Ioann. Crotus numero 63. ergo similiter bona expressè prohibita alienari in ultima voluntate, non possunt alienari, etiam propter dotem vel aliam causam piam: & in expresso istam sententiam & conclusionem contra communem tenet Bald. in cap. 1. §. *donare*, 2. column. 1. *oppositione*: qualiter olim feudum poterat

Ant. Gomez ad Leg. Tauri.

alienari: idem Bald. qui non allegatur, in cap. 1. 2. column. num. 6. de prohibita feudi alienatione per Federicum, Iason in *Authent. res qua*, Codic. commun. de legatis 7. column. num. 24. idem Iason in dicta l. *filiusfamilias*, §. *diui*, ff. de legatis 1. 8. column. numero 39. idem Iason in 2. lectura illius §. numero 70. Vnum tamen est, quòd si testator expressè dixit & disposuit, quòd prædicta bona subiecta restitutioni, & prohibita alienari, non possint alienari etiam propter dotem vel aliam causam piam, eius voluntas est servanda, & non poterunt prædicta bona alienari etiam ex his causis: ita Iason in dicta *Authent. res qua*, Codic. commun. de legat. 7. column. numero 24. Ioan. Crotus in dict. l. *filiusfamilias*, §. *diui*, 16. column. numero 65. & ibi Franciscus de Ripa 15. column. numero 73. Ambrosius de Opizonibus, numero 34. Alexand. in consil. suis consil. 56. 2. column. 1. volum. consil. Rodericus Suarez in repetitione l. *quoniam in prioribus*, folio 63. 3. column. versicul. *utrum autem*, cuius ratio est, quia dispositio textus in d. *Authent. res qua*, procedit & fundatur in præsumptione testatoris: unde secus est in casu certo quando testator expressè se declaravit: & ista opinio est necessaria tenendo communem opinionem quæ habet quòd bona expressè prohibita alienari, possunt alienari propter dotem vel causam piam: & tenendo meam opinionem quam supra tenui pro vera, ista opinio non est necessaria, sed procedit à fortiori: generali tamen Hispaniæ consuetudine in possessoribus maioratum abrogatam esse decisionem dictæ *Authent. res qua*, ut docet Couarr. lib. 3. *variar. cap. 3. in fine*, quam consuetudinem Iuri esse consonam ostendit eleganter Pinellus in l. 1. Cod. de bonis maternis 3. part. num. 102.

Trigesimo-quarto principaliter quæro, si possessor maioratus vel rei prohibitiæ alienari, de facto alienavit: an sequens successor proximior in gradu possit statim licitè & de iure rem alienatam vindicare à quocumque possessore? & breuiter & resolutivè dico, quòd si talis res expressè est prohibita alienari, ut res maioratus vel meliorationis, vel alia quæ per disponentem vel concedentem expressè fuit prohibita alienari per contractum vel ultimam voluntatem, eo casu, modo, & forma qua potuit de iure valere prohibitio, tunc talis alienatio est nullius momenti, nec ex ea transfertur dominium nec aliquod ius in re: imò statim potest sequens successor proximior in gradu prædictam rem petere & vindicare à quocumque possessore: ita probat textus in l. *cum pater*, §. *libertis*, ff. de legat. 2. ubi habetur, quòd si testator legavit prædium libertis, ea lege & conditione, ut non alienarent, sed relinquatur in familia ipsorum libertorum, & aliqui eorum partes suas alienauerunt, alij qui non alienauerunt poterunt statim partes alienatas petere & vindicare: & per illum textum ita tenet ibi Glossa ordinaria 2. Paul. de Castro, Imola, Raph. Cuman. & communiter Doctores, tenet etiam Albericus in *Authent. res qua*, Codic. commun. de legatis 2. column. & illam Glossam iuncto textu reputat ad hoc singularem & univ. Paul. de Castro in l. *seruo legat.* §. 1. ff. de legat. 1. notat etiam & commendat idem Paul. in l. *filiusfamilias*, §. *diui*, ff. de legatis 1. 2. column. & ibi communiter alij Doctores, illam etiam Glossam ad hoc reputat singularem Bald. in cap. 1. §. *hoc quoque*, 3. column. numero nono, de success. feud. in vsibus feud. tenet etiam Rodericus Suarez, in allegationibus suis, allegatione 3. penultim. column. fol. 131. Nec obstat textus in l. *nec utilem*, ff. ex quibus caus. mat. ubi probatur, quòd quando quis vendit vel alienat ius quod habet in re, si emptor

vel accipienti non potest quæri, non amittit illud tradens, nec abdicatur à se: quia sub illa conditione tacite videtur tradere, & ibi ad hoc notat Bartol. Albericus & communiter Doctores: textus in *l. cum quis, §. si debitorem, ff. de solution.* & ibi Bartol. & Doctores. Sed in nostro casu dominium & ius rei non recessit ab alienare, nec fuit quæsitum accipienti, cum alienatio sit ipso iure nulla: ergo videtur quod ipse tradens repetat & non amittat ius suum: quia respondeo notabiliter, quod illud procederet & esset verum, nisi tradens delinquat veniendo contra expressam voluntatem concedentis: & ista sententia & conclusio à fortiori habebit locum & erit vera, quando ipse constituens vel disponens expressè dixit & voluit, quod statim facta alienatione, possessor qui rem alienavit, amittat ius quod habet in ea, & applicetur proximo successori, argumento prædictorum, imò quod magis est, ipse constituens vel disponens qui prohibuit rem alienari, vel successor eius potest prædictam rem à quocunque possessore propria autoritate apprehendere & occupare: ista est Glossa notab. iuncto textu in *Authentic. ut de cetero commutationes Ecclesiasticarum rerum non fiant, §. de cetero in verbo, licentiam domus, collat. 5.* & illam Glossam ad hoc reputat singul. Bald. in *cap. ceterum extra, de iudic. 2. colum. in fine*, reputat etiam singul. Roman. in *l. qui absenti, §. 1. ff. de acquir. possess. 2. colum.* notat & commendat Angel. in *l. pen. 2. column. ff. de pactis*, Iason in *l. filiusfam. §. diui, ff. de leg. 1. 6. colum. numero 28.* idem Iason in *2. lectura illius §. num. 41.* Ferdinand. de Loazes, numero 58. Sed his non obstantibus ego teneo contrariam sententiam, imò quod constituens vel eius successor non possit propria autoritate rem alienatam apprehendere vel occupare, sed competenti remedio agere, quia negare non possumus, quod ille tertius possideat: vnde propria autoritate ab eo res non debet auferri, argumento textus in *l. 1. Codice ne quis in sua causa ius sibi diuid. & in l. extat. ff. quod meus caus. & in l. si quis in tantam cum materia, Codic. vnde vñ.* & in expresso ita tenet Jacob. de Bellouif. Bartol. Angel. & communiter Doctores in *d. §. cetero*, contra Glossam ibi Aretin. in *l. si ita quis, §. ea leg. ff. de verbor. obligat. 2. colum. in medio*, idem Aretin. in *d. l. qui absenti, §. 1. 2. colum. de acquirend. possess.* Si verò res non est expressè prohibita alienari, sed tacite: vt quia hæres vel legatarius est grauatus hæreditatem vel rem alteri restituere post mortem, vel in diem, vel sub conditione, quo casu res censetur tacite prohibita alienari, tunc interim ante mortem, diem, vel conditionem, potest grauatus hæreditatem vel rem alienare: & valet & tenet mero iure alienatio: & transit dominium in accipientem, & ius in re: sed adueniente morte, die, vel conditione, statim ipso iure extinguitur & annullatur alienatio, & per consequens dominium & omne ius quod fuit translatum in re, & acquiritur & applicatur proximiori successori in gradu, qui successiuè reperitur vocatus in tali maioratu, melioratione, vel dispositione. textus est notab. in *lege cum pater, §. hæreditatem, el. 1. ff. de legatis 2.* textus in *lege peto, §. pradium, eodem titulo*, textus in *lege vnum ex familia, §. sed & si fundum, vers. quod si talia, eodem titul.* textus in *l. seruo legato, §. 1. ff. de legat. 1.* textus in *l. generaliter, §. quoties, ff. de fideicommiss. liber* textus in *leg. plerunque, ff. de reg. iur.* textus in *l. si is cui, §. hæres, ff. quemadmodum se amit.* textus in *l. fin. §. fin. autem sub conditione, Codice commun. de legatis*, & ibi communiter Doctores.

89 Trigesimo-quietò principaliter quæro, an Rex vel

Princeps possit concedere licentiam & facultatem, vt vendatur vel alienetur res maioratus vel subiecta restitutioni, & emptor sit securus in iustitia & conscientia? & videtur quod sic.

Primò quia cum facultas & licentia regia fuit immediata causa maioratus, prohibitionis, & vinculi, vt non possit alienari, sequitur quod reuocata & sublata tali licentia remanent bona libera, & licite possunt alienari: argumento textus in *l. nihil iam naturale, ff. de regulis iuris*, textus in *leg. ab emptione, ff. de pactis*, textus in *l. 1. & 2. Codic. quando licet ab empt. disc.*

Secundò quia quando aliquis actus non potest fieri sine alicuius licentia, ab illo videatur actus recipere firmitatem: argumento textus in *l. adibus, §. quod filiusfamilias, ff. de donat.* vbi habetur quod si filius donet voluntate & licentia patris, illa donatio videtur provenisse ab ipso patre: & ad illum textum notat & commendat ibi Bartol. Paul. & communiter Doctores & tradit plenè Bartol. in *leg. more maiorum, ff. de iurisd. omn. iud. & 2. colum.* & ibi communiter moderni.

Tertiò quia omnia nostra facimus quibus autoritatem impartimur, textus est in *l. versic. omnia, Cod. de veter. iur. enuclean.* cuius verba sunt, *omnia enim merito nostra facimus, quia ex nobis omnis eis impartitur autoritas*: textus in *proemio, Codice §. supra dictis*, textus in *l. 2. §. postea, ff. de orig. iud.* textus in *l. legitim. ff. de pactis*, textus in *cap. si Apostolica. de prebend. in 6.* textus in *§. responsa prudentum, Institut. de iur. natur. gener. & ciuil.* Sed his non obstantibus ego teneo contrariam sententiam, imò quod Rex vel Princeps ex plenitudine potestatis non possit concedere talem licentiam & facultatem, nec virtute eius possit possessor rem maioratus vel subiectam restitutioni vendere vel alienare, nec emptor erit securus in iustitia & conscientia.

Primò quia in ipso instanti quo quis constituit maioratum cum licentia & facultate regia, bona sunt effecta inalienabilia & vinculata, & per consequens fuit ius quæsitum omnibus personis nominatis & vocatis ad maioratum: vnde illud ius ab eis non potest auferri sine eorum voluntate: argumento textus in *l. id quod nostrum, ff. de regul. iur.* textus in *l. final. ff. de pact. cum similibus.* Vide ea quæ notat Paulus Castrensis *consil. centesimo sexagesimo-quarto, numero 16. libro 2.* vbi resoluit Principem non posse reuocare donationem à se factam alicui iure primogenituræ in præiudicium illorum quibus ex ipsa donatione ius acquisitum fuit, cuius dictum sequitur Decius *consil. 498. numero 28. idem consil. 418. numero 19.* Socinus iunior *consil. 108. numer. 3. lib. 2.* Burgos de Paz in *proemio legum Tauri, numero 331.* & hanc sententiam tenet Couarr. *lib. 3. resolut. cap. 6.* Simancas in *Catholicis institut. titul. 9. numero 269.* Menchaca de *success. creat. lib. 1. §. 1. numero 32.* Sarmient. *lib. 1. select. cap. 8. numero 13.* Molina *lib. 4. cap. 3. numero 15. qui à numero 8.* hancque disputat latè Mieres in *tractat. maioratus, 4. part. quest. 1. numero 10.* plures rationes in huius sententiæ confirmationem adducens. Secundò quia Rex vel Princeps, licet condendo legem communem & generalem possit auferre ius quæsitum subditis suis, vt in *l. bene à Zenone, Codice de qua pres.* textus in *l. venditor, §. si constat, ff. commun. præd.* textus in *l. Lucius, ff. de emption.* textus in *leg. item si verberatum, §. 1. ff. de rei vendit.* textus in *l. Antiochensium, ff. de priuileg. creditorib.* textus in *l. si locus, ff. quemadmodum seruit. amittat.* textus in *fin. Codice de iure domin. in penult.* textus in *l. si quis sepulchrum,*

sepulchrum ff. de religion. & sumpt. funer. textus in lege prima & per totam, Codice quibus ex causis serui pro premio libertatem accipiunt, tamen per rescriptum vel priuilegium particulare non posset auferre ius quæsitum subditis nisi ex causa, & tunc debet eis satisfieri de pretio & æstimatione: qua etiam interueniente poterit facultatem concedere vendendi bona aliqua maioratus, quod quemadmodum possit, tradit optimè Gregor. in l. 6. titul. 11. verbo, que la non pudiesse vender, p. 6. & 8. column. Couarr. lib. 3. variar. cap. 6. Burgos de Paz in proœmio legum Tauri n. 320. & sequent. & num. 325. & 350. Molina lib. 4. de primogen. cap. 3. per totum Matiençus in l. 2. titul. 7. lib. 5. gloss. 3. num. 2. textus est in l. damnosa, Cod. de precib. Imper. offer. textus in l. rescripta eodem titul. & ibi communiter Doctores tenet Bartol. in proœm. ff. veter. 3. column. idem Bartol. Paul. & communiter Doctores, in l. fin. Cod. si contra ius vel uti publ. idem Bartol. & commun. moderni, in l. Gallus, §. & quid si tantum, ff. de liber. & posthum. Canonistæ in cap. que in Ecclesiarum, extra, de constit. & idem disponit lex notab. part. 1. 2. titul. 1. 2. part. Tertio facit, quia actus vel contractus semel confirmatus iuramentum non potest reuocari nec annullari, licet postea sequatur absolutio & relatio superioris, sed tantum valet quo ad effectum agendi sine poena periurij, vt dixi & probaui suo proprio loco, facit notabile fundamentum, quia aut Rex vel Princeps concessit prædictam licentiam & facultatem pretio aut gratis: si pretio, iam transiit in vim contractus, & non potest reuocari: argumento textus in l. sicut ab initio, Cod. de action. & oblig. & in specie probat textus in l. fundi, Cod. de fundis patrimonialibus lib. 11. Confirmatur, quia Rex vel Princeps ex proprio contractu cum subdito celebrato obligatur ciuilitè & naturaliter, vel secundum veriore & magis comm. opin. saltem obligatur naturaliter, & illa obligatio naturalis est efficax ad agendum: ita probat textus notab. in cap. 1. extra de probat. quem ibi ad hoc notat & commendat Ioan. de Andr. Abbas & communiter Doctores, tenet etiam Bald. & commun. opin. in l. Princeps, ff. de legibus, Cinus, & alij Doctor. in l. digna vox, Cod. de legibus, ergo postquam se obligauit non potest tollere illud ius iam quæsitum patri: si verò Rex vel Princeps concessit prædictam licentiam & facultatem gratis, & si per viam priuilegij, tunc videtur quod possit ad libitum voluntatis ipse Princeps vel successor eius reuocare, etiam, si ex tali priuilegio sit ius alteri quæsitum: ita probat textus in l. qui fundos, C. de omni agro deserto lib. 11. vbi dicitur, quod si quis habet fundum fertilem & fructibus abundantem à Rege vel Principe gratis vel propter aliquam minimam pensionem cogitur alium fundum sterilem & minus utilem suscipere: vel fertili renuntiare & ad hoc notat & commendat ibi Bartol. Plat. & communiter Doctores: ex quo textu notat & colligit ibi Platea, quod licet priuatus non possit reuocare donationem alteri factam, nec in ea apponere onus vel, aliquod grauamen vt in l. perfecta donatio, Cod. de donat. que sub mod. cum simil. tamen Rex vel Princeps qui aliquam donationem vel libertatem subdito concessit, benè poterit postea onus, grauamen, vel conditionem apponere: idem probat textus in l. qui utilia eodem titul. textus in l. fundos, de fundis patrimonial. eodem lib. & in expresso ex isto fundamento & ratione istam sententiam & conclusionem tenet singul. Bald. in l. qui se patris, Cod. unde liberi antepen. column. idem Bald. in l. nupta, ff. de senatoribus, Paul. de Castro in l. rescripta, Cod. de precibus Imper. offer. 2. col. num. 3. idem Paul. in l. fin. Cod. si contra ius vel uti pub. 1. column. in fin. Palac. Reuius in repet. rubr. de do-

nat. inter vir. & vxor. §. 15. fol. 29. 2. column. Sed ad hoc isto casu ego teneo contrarium, imò quod modo Rex vel Princeps concedat prædictam licentiam & facultatem pretio, modo gratis, non possit eam reuocare, periura, & fundamenta superiora. Nec obstat textus in quo se fundant prædicti Doctores, in dict. l. si fundos, Cod. de omni agro deserto libro 11. quia illa non est mera & absoluta reuocatio, sed potius quædam compensatio vnius fundi utilis & fertilis ad alium inutilem & minus fructuosum, quæ censetur esse iusta causa, vt Rex vel Princeps illud faciat cum etiam priuato aliquando hoc permittatur, vt in l. licet cum materia, Cod. locati & in cap. propter sterilitatem extra, de locato. Confirmatur etiam ista mea opinio & sententia quia vt aliàs dixi, quando in aliquo dubio casu non reperitur lex scripta, sufficit allegare rationem naturalem & æquitatem, vt in l. scire oportet §. sufficit, ff. de execut. tutor. cum simili. Sed in nostro casu intentio fundatoris est mediante licentia & facultate regia concedere & statuere maioratum perpetuum, vt memoria eius conseruetur: nam aliàs ipse diuideret bona inter coniunctos vel amicos: ergo Rex vel Princeps non possit contra eius voluntatem & intentionem talem licentiam & facultatem reuocare, vt bona efficiantur alienabilia, imò hoc esset iniustum & contra omnem rationem naturalem: & ista mea opin. à fortiori procedit & est vera in melioratione vinculata, vel in hæreditate, legato, vel fideicommissio subiecto restitutioni & prohibito alienari per ius commune vel leges Tauri: quia tali casu nullo modo posset Rex vel Princeps dare vel concedere licentiam vel facultatem alienandi, cum successoribus quibus est fienda restitutio, sit ius quæsitum.

Trigesimosexto principaliter quæro, an bona maioratus vel prohibita alienari possint præscribi tempore ordinario, etiam data bona fide & titulo in præscribente? & magistraliter resolutiue teneo quod non: textus est in l. vbi lex ff. de vsucap. cuius verba sunt, vbi lex inhibet vsucapionem, bona fides possidenti nihil prodest: & ibi notat Bartol. ponendo regulam & doctrinam generalem, quod bona prohibita alienari, modo per legem, modo per testatorem, modo per contractum inter viuos, non possunt præscribi: quia prohibita alienatione absolute absque aliqua modificatione censetur prohibita vsucapio vel longi temporis præscriptio, quæ alienatio legalis est & alienationis verbo continetur, l. alienationis, ff. de verb. sig. quam in id omnes Doctores citant, & in specie hanc sententiam tenet Matiençus in l. 8. titul. 7. lib. 5. gloss. 5. num. 11. Pinellus in Authent. nisi tricennale numero 30. Cod. de bonis mater. dicens ab omnibus illum textum allegari: sed ipse improbat illum textum, & aliter eum intelligit: & videas omnino de huius articuli resolutione Alciatum responso 594. num. 14. & resp. 97. num. 36. & Mieres in tract. Maioratus 4. part. quæst. 21. per totam, & idem tenet & notat ibi Alber. Angel. Imol. Raph. Cuman. & Paul. de Castro qui reputat hoc esse notabile & quotidianum: textus in l. alienationis verbum, ff. de verb. signific. textus in l. bona fidei versicul. nec interest ff. de acquir. rer. domin. textus in l. 1. & per totum, Cod. si quis ignorans rem minoris esse sine decreto comparauerit, textus cum materia l. vna Cod. si aduersus vsucap. textus in l. fin. Cod. in quibus caus. restit. in integ. non est necess. textus in l. 3. Codice quibus non obicitur longi tempor. præst. textus in l. fin. §. sin autem sub conditione, Cod. commun. de legat. textus notat & melior cæteris in l. 2. Cod. de vsucap. pro empt. & in expresso istam sententiam & conclusionem tenet Bart. in l. filiusfam. §. diui, ff. de legat. 1. penult. column. & quæst. & ibi Ioan. de Imol. penult. column. Alexand. in repenult. column. numero 28. Iason penult. column. num. 75.

Abbas Panorm. qui notabiliter loquitur in *cap. cum non liceat extrade prasc. 3. column. cum sequenti.* & ibi communiter Canonistæ. Quod tamen primò notabiliter limita & intellige, præterquam si præscriptio fiat videntibus & consentientibus his, in quorum favorem fuit facta prohibitio: quia sicut possunt consentire alienationi, ut in *l. nihil §. omnibus ff. de legat. 1.* & in *l. cum pater, §. libertis de legat. 2.* & in *l. quoties la 1. Cod. de fideicom. ita possunt consentire præscriptioni: & in expresso ita tenet Bartol. in *l. filiusfam. §. diui, ff. de legat. 1. penultim. column. & quast.* & ibi commun. moderni Ioan. de Imol. notabiliter in *dict. l. vbi lex in fine ff. de vsucap.* quæ tamen limitatio non potest procedere in maioratu perpetuo: nam cum in eo non possit dici consentire vnquam omnes de familia in alienatione seu vsucapione, vel omnes quorum interest, quia ultra viuentes ad futuros maioratus extenditur, quod multi graues viri non aduertunt, ut rectè per Pinellum in *Authent. nisi tribuenda num. 54. Cod. de bonis mater. tradit Matiençus in lege octaua titulo septimo libro 5. num. 34.* in maioratu autem qui intra certas personas terminatur tantum procedet, ut per eosdem vbi supra.*

Secundò limita & intellige, quod bona maioratus vel prohibita alienari, non possunt præscribi tempore ordinario 10. vel 20. annorum: quia illa requirit titulum, & hoc casu titulus censetur nullus & à iure reprobatus, benè tamen possunt præscribi tempore longissimo 30. vel 40. annorum: quia talis præscriptio non requirit titulum, & in expresso ita tenet & determinat Paul. de Castr. in *l. fin. §. sed quia, Codice commun. de legat. 3. column. versicul. adde aliam utilitatem,* & cum eo transeunt ibi Doctores. Quod tamen subintellige ut talis præscriptio currat contra ipsum alienantem: item etiam contra eius successorem, postquam cessit dies vel conditio restitutionis, antea verò non, cum non possit agere, & impedito agere non currat præscriptio: ut in *l. 1. Codice de annal. except. cum simil.* & communis resolutio est, ut præscriptio bonorum maioratus etiam longissimi temporis non noceat successorì, & in specie hoc asserit præter allegatos, Marianus Socinus Junior *consil. 126. numero 27. Parisius, consil. 23. numero 199. lib. 1. & in cap. cum non liceat numero 18. in fin. de prascrpt.* Gregotius in *l. 2. titul. 26. part. 4. gloss. magna column. ultim. versicul. sit quartus casus, Menchaca lib. 1. de success. creatione §. 26. num. 31. cum pluribus aliis relatis à Matienço in l. 8. titul. 7. lib. 5. comp. gloss. 5. num. 25.* Quod iterum subintellige quando ipse successor erat solus cui prædicta bona deberent restitui: secus verò si essent plures alij successores successiuè vocati: quia tunc non censentur bona præscripta quo ad omnes, sed quo ad illum tantum cui iam cessit dies vel conditio restitutionis: & iste est sensus Paul. vbi supra, & in expresso ita tenent & declarant moderni in *dicta l. filiusfam. §. diui, de legat. 1. super penult. quast.* Bart. Franc. Bald. in *tract. prascrpt. in 5. part. princip. 5. quast.* Roder. Suar. in *allegationibus suis, alleg. 3. fol. 130.* Sed certè ego teneo contrarium, imò quod prædicta bona non possunt præscribi tempore ordinario nec longissimo, per iura & fundamenta superius adducta, quæ simpliciter & indistinctè dicunt, quod prædicta bona non possunt alienari nec præscribi: Prout tenet Gregor. in *l. 10. titul. 26. part. 4. gloss. magna 6. column. versicul. similiter.* Nec obstat Menchaca *de success. creat. §. 26. n. 126. & sequentibus.* Contrariam tamen sententiam tenet Pinell. in *Authent. nisi Tricennale, num. 23. Cod. de bonis maternis,* esseque receptiorem sententiam testatur Menchaca *vbi supra n. 128.* Molina *de primogen. lib. 4. cap. 10. num. 2.* hancque opinionem latissimè profequitur Matiençus in *l. 8. titul. 7. libro 5. gloss. 1. num. 23.*

vsque ad 33. & pro hoc considero textum iuncta Glossa in *cap. 1. §. quid ergo de inuestitura de re aliena facta in vsibus feudorum,* & ibi expressè notat Bald. & communiter Doctores, & adducit ibi Bald. talem rationem, quia cui non nocet pactio eius, non nocet contra se lapsa præscriptio: probat etiam textus in *cap. 1. §. prætereà de capitulis Corradi:* cuius verba sunt, *prætereà ut liceat dominis omnes alienationes fundi factas nulla obstante præscriptione reuocare:* & ibi norat Andreas de Ifernìa & alij Doctores textus in *cap. versicul. nos autem, de prohibita feudi alienatione per Federicum, ibi, nullius temporis præscriptione impediende.*

Tertiò & singulariter limita & intellige, quod bona maioratus vel prohibita alienari, non possunt præscribi, quando titulus fuit habitus ab ipso prohibito alienare: secus tamen est quando fuisset habitus ab aliquo tertio non prohibito: quia tunc possessor qui habet causam ab eo licitè posset præscribere: ita singulariter determinat Bald. in *l. 2. in fin. Cod. de vsucap. pro emptor.* quia prohibitio est personalis, & constituens maioratum, tantum potuit obligare successorem eius vniuersalem vel particularem, quia ab eo habuit causam: non verò alium tertium: & cum Baldo transeunt ibi Doctores: idem etiam tenet Bald. qui non allegatur, in *rubric. extrà de prascrption. fin. column.* tenet etiam & reputat subtile & quotidianum Paul. de Casto in *l. final. §. sed quia Cod. commun. de legat. fin. column. & ibi Iason. fin. column. num. 4.* idem Iason. in *Authentic. res que eodem titul. 1. column.* idem etiam videtur apertè tenere Petr. Cius Bald. Salicet. Paul. & communiter Doctores in *l. fin. Cod. in quib. caus. restit. in integ. non est necess.* idem etiam tenet & valdè commendat Franc. Bald. in *tractat. de prascrpt. 5. part. princip. 5. quast.* Franc. de Ripa. in *l. filiusfam. §. diui, ff. de leg. 1. 25. column. num. 115.* & ibi Ioan. Crotus 32. *column. num. 144.* Ferdinand. de Loazes 75. *col. n. 101.* Sed salua pace tantorum Doctorum ego teneo contrariam sententiam, imò quod prædicta bona maioratus vel prohibita alienari non possunt præscribi, modò titulus sit habitus ab ipso prohibito, modò à tertio. Eandem tenet Suarez, *allegatione 3. Gregor. in l. 10. titul. 26. gloss. magna versicul. sit tertius casus part. 4.* Molina *d. l. 4. & 10. num. 1. & lib. 10. & 4. num. 22.* qui latè eam defendit. Primò, quia prohibitio alienationis afficit rem, ut perpetuò non possit alienari, non verò dicitur prohibitio personalis: ita probat textus in *l. 2. Cod. de vsucap. pro emptor.* vbi dicit textus, quod res prohibita alienari est impræscriptibilis, & sic vitium vel impedimentum est in re, non in persona: & ad hoc illum textum dicit singularem & vnicum Baldus in *cap. quoniam frequenter §. in aliis 2. column. ut lite non contest.* ergo non debet fieri aliqua differentia, modo alienetur ab vno, modo ab alio. Secundò pro hac mea sententia & conclusione considero nouiter & subtiliter textum singularem & vnicum in suo casu in *l. fundum ff. de fundo dotali,* vbi dicit textus quod si aliquis vendidit vel alienauit alteri fundum alicuius mulieris, & postea ista mulier contraxit matrimonium cum Titio, & constante matrimonio illa res fuit præscripta, culpa & negligentia mariti, ipse tenetur soluere æstimationem vxori: nec obstat si dicatur quod res dotalis non potest præscribi, quia illud est verum quando præscriptio incipit constante matrimonio, & sic postquam iam res esset dotalis, secus tamen est, si præscriptio inciperet antequam esset dotalis: quia tunc benè potest præscribi: ista est principalis decisio illius textus & ad hoc notat & commendat ibi Gloss. ordin. Odofred. Bart. Bald. & communiter Doctores idem Bartol. Paul. & communiter Doctores in *l. fin. Cod. in quibus caus. in integ. restit. non est necess.* & illum

textum ad hoc reputat singul. Salic. in l. 1. in fine, Cod. de longi tempor. præscript. illum etiam reputat singul. & vnicum Bald. in rubr. extra de caus. possess. & propriet. 3. column. numero 10. & sic ille textus tantum se fundat in eo, quod fundus fuit alienatus antequam daretur in dotem, secus tamen est si postquam esset dotalis, quia tunc non posset præscribi modo alienetur à marito, modo à quolibet tertio.

Tertio pro hac sententia & conclusione considero legem 45. infra his ll. Tauri, vbi disponitur quod in successorem maioratus transit vtraque possessio, tam civilis quam naturalis, etiam si bona sint alio occupata: ergo ille tertius nullo modo potuit præscribere cum non habeat civilem possessionem, quæ est causa præscriptionis: sed istud fundamentum omnino non urget, quia procederet quando in vita possessoris non essent bona præscripta, secus verò si completa esset præscriptio: quia tunc non transiret aliqua possessio in successorem.

Quarto facit, quia ratio prohibitiua alienationis militat etiam in hoc casu, ne bona alienentur & diminuuntur, & conseruentur memoria constituentis.

Quinto facit quia titulus vel causa quæ est habilis ad transferendum dominium, si traditio fiat à domino in eisdem casibus, titulus vel causa est ad transferendam vsucapiendi conditionem, & è conuerso, illa quæ non est habilis ad transferendum dominium si traditio fiat à domino in eisdem, non est sufficiens ad præscribendum si traditio fiat à non domino: textus est in l. clauibus de contrah. empt. sed in nostro casu titulus habitus à successore & possessore maioratus, non est habilis, ergo nec habitus à tertio. Confirmatur, quia si conclusio Bald. & communis & eius ratio procederet, sequeretur quod etiam si titulus esset habitus ab ipso grauato causaret præscriptionem saltem 30. ann. quia licet titulus non valeat, sola bona fides & possessio per 30. ann. sufficeret, vt in l. si quis emptiois, §. 2. de prob. 30. vel 40. ann. sed consequens est falsum ergo, &c.

Sexto limita & intellige præterquam si ille tertius possessor habuit & præscripsit prædicta bona maioratus, vel subiecta restitutioni per tempus immemorabile: quia tunc non possunt ab eo auocari: Primo, quia non posset cognosci an ille tertius habuit prædicta bona ante prohibitionem vel postea, vnde merito poterit ea retinere. Secundo quia possessio per tempus immemorabile habet legitimi tituli & concessionis: textus est in leg. ex hoc iure §. ductus aqua, ff. de aqua quot & aestiua cuius verba sunt, ductus aque cuius origo memoriam excefferit iure constituti loco habetur, textus in leg. 1. §. fin. ff. de aqua pluuiali arcent. textus in l. penult. in fin. ff. de probat. textus in cap. hac quippe, 3. quest. 6. textus in cap. conquestus, 3. quest. 9. textus in cap. mos antiquus, 65. distinct. textus in cap. super quibusdam de verb. sign. textus in cap. 1. de præscription. lib. 6. Idem etiam tenet Gregor. in l. 10. tit. 26. part. 4. gloss. magna in fin. Menchaca de success. creat. §. 26. n. 125. Molin. lib. 4. cap. 12. num. 10. Matiençus in d. l. 8. tit. 7. lib. 5. gloss. 5. n. 36.

91 Trigesimoseptimo principaliter quero, an bona maioratus vel prohibita alienari possint per delictum confiscari in casibus in quibus bona veniunt confiscanda? magistraliter & resolutiue dico & teneo quod non: imò debent restitui proximiori successori qui secundum formam & tenorem maioratus vel vinculi reperitur vocatus, idem tenet Molina alios referens in libro 4. capite 11. numero 1. & sequentibus. Primo quia confiscatio per delictum dicitur vera & perfecta alienatio: & valet argumentum. Iste non potest

alienare per contractum, ergo nec per delictum: ita probat textus singularis in l. Imperator. ff. de fideicom. libertat. & ibi expressè notat Bart. & Doctores antiqui, Socinus in l. Marcellus, §. res qua ff. ad Trebell. 2. column. in fine. Secundo pro hac sententia & conclusione facit textus capitalis & expressus in l. 3. ff. de interd. & relegat. vbi dicit textus quod ille qui commisit aliquod delictum per quod bona veniunt confiscanda tantum amittit bona propria sua, non vero ea quæ habuit à genere vel à maioribus suis, cuius verba sunt, eum qui ciuitatem amisit nihil aliud iuris adimere liberis, nisi quod ab ipso peruenturum esset ad eos si intestatus in ciuitate moreretur: hoc est hereditatem eius ad liberos & si quid aliud in hoc genere reperiri potest: qua verò non à patre sed à genere, à ciuitate, à rerum natura tribuerentur, ea manere eis incolumia & ibi ad hoc notat & commendat Bart. Alber. & communiter Doctores. Tertio facit textus expressus in l. cum pater §. hereditatem et 1. ff. de legat. 2. vbi habetur quod ille qui erat grauatus bona post mortem restituere commisit delictum per quod deportatus fuit, non confiscantur illa bona subiecta restitutioni, sed pertinent fideicommissario, cui alias deberet fieri restitutio, licet realiter, non est facienda restitutio, donec grauatus delinquens naturaliter moriatur: sed medio tempore debent esse penes fiscum: & ad hoc notat & commendat ibi Bartol. Albert. Bald. Paul. Imol. Cuman. & communiter alij Doctores. Quarto facit textus in l. 4. ff. de iure patron. vbi habetur quod iura patronatus, quæ ad hæredes extraneos non possunt transire, vt ius successionis, vel iura obsequialia confiscantur sed reseruantur liberis & descendentes ipsius patroni condemnati: & ibi notat Bartol. & Alber. textus in l. diui fratres, eodem tit. textus in l. etiam Cod. de obsequiis patronor. præstandis, textus in l. si libertinum ff. de bonis liber. vbi habetur quod bona quæ spectant ad patronum in bonis liberti non confiscantur per delictum liberti, sed eodem modo pertinent sibi, ac si libertus sua morte decessisset. Quinto facit textus in leg. emancipatum paragrapho fin. ff. de senatoribus, vbi habetur quod si auus & pater fuerunt senatores & pater commisit delictum per quod efficitur infamis, non amittit filius priuilegium senatoris quod competit sibi ex persona aui, licet amittat priuilegium quod competit sibi ex persona patris. Sexto facit textus singularis & vnicus in suo casu in l. si dotem Cod. de iure dotium, vbi habetur quod si pater vel extraneus stipulatus est dotem sibi reddi & mulier commisit delictum propter quod bona eius veniunt confiscanda, non confiscatur illa dos patri vel extraneo debita ex suo contractu: & illum textum reputat vnicum & non alibi in suo casu. Bald. ibi 2. lectur. & alij Doctores. ibi & in expresso istam sententiam & conclusionem tenet Dinus arguendo de feudo ad maioratum, in regula, non debet, fin. eod. in fine de regul. iur. in 6. vbi dicit quod si pater possessor feudi commisit delictum propter quod bona debent confiscari, confiscabitur illud feudum nouum quod incepit ab ipso patre & immediatè ex eius persona deberet filiis vel successoribus competere: si verò peruenit ab auo vel ab aliis maioribus, & in concessionem feudi sunt vocati filij vel descendentes vel certæ personæ designatæ, & possessor eius committat delictum per quod bona veniunt confiscanda, non debet tale feudum in præiudicium eorum confiscari: idem etiam in effectu tenet Bart. in dicta l. 3. de interd. & relegat. 1. quest. Cinus in l. 2. Cod. de liberis & eorum liber fin. quest. & ibi notat Bald. 2. column. num. 1. Salic. 2. column. num. 8. Angel. Paul. & communiter Doctores Gloss. ordin. & ibi Alber. Bald. & communiter

Doctores in *l. emancipatum*, §. *fin. ff. de senator. gloss.* & ibi notat Paul. de Castro, & communiter Doctores in *l. adoptivum*, §. *fin. ff. de in ius vocan.* Ioan. de Imol. in *l. stipulatio ista* §. *si quis ita fin. column.* & *quast. ff. de verbor. obligat.* & ibi communiter moderni Bald. in *lege qui se patris* 9. *column. versiculo & collige. Codice vnde liberi.* Bartol. in *lege si finita paragrapho si de vestigalibus* 1. *column. & quast. ff. de damno infect.* & ibi Ioan. de Imol. 2. *column. num. 5.* Alexand. 8. *column. numero 21.* & communiter moderni, Platea in *l. privileg.* 1. *column. num. 2. Cod. de decurio, lib. 10.* Abbas & communiter Canonistæ in *cap. fin. extra, de feudis.* Aduertendum tamen est, quod si constituens maioratum, vel pater faciens meliorationem, committat delictum per quod bona veniant confiscanda, posse probabiliter dubitari an confiscetur ille maioratus vel melioratio? & resolutiue teneo quod si tradita sit possessio, vel alias actus sit irrevocabilis secundum formam & dispositionem *l. 44. Tauri infra his II. Tauri*, non poterit confiscari: quia ius est quæsitum tertio: si verò non sit tradita possessio, sed erat irrevocabilis, & tunc videtur quod possit confiscari: quia fiscus vniuersaliter succedit in omnibus bonis & in omni iure condemnato competenti vt in *l. 2. Cod. ad legem Iul. de vi. & in l. si constante*, §. *final. ff. solut. matrim. cum simil.* vnde sicut ipse principalis constituens vel disponens poterat reuocare per *dictas leges Tauri*, ita fiscus tanquam eius successor. Sed his non obstantibus ego teneo contrarium, imò quod non possit talis maioratus vel melioratio confiscari: quia bona alteri obligata vel promissa quantuncumque reuocabiliter, quia donans, vel promissor possit ea reuocare, non veniunt in confiscationem, nec illa potentia reuocandi transit ad fiscum: textus est singul. in iure in *l. res uxoris Cod. de donat. inter vir. & vxor.* vbi habetur quod donatio quam maritus fecit vxori, constante matrimonio, vel è contra, non potest reuocari per fiscum, licet talis maritus sit condemnatus per delictum, & bona eius confiscata: & ad illum textum notat & commendat ibi Odofred. Petr. Cinus, Iacob. Butr. Alber. Bald. Angel. & Salic. & illum textum ad hoc summè notat & commendat Angel. in *l. filius. Cod. de bon. proscript. in fine.* Pulchrum tamen & quotidianum dubium est, si talis possessor maioratus vel meliorationis vinculatæ, vel aliorum bonorum subiectorum restitutioni committat grauissimum & enorme crimen læsæ maiestatis humanæ, vel crimen nefandum contra naturam Sodomix, an prædicta bona maioratus vel vinculatæ & subiecta restitutioni confiscentur? in quo articulo magistraliter & resolutiue dico, quod si in licentia, & facultate Regia dictum fuit, quod possint confiscari propter talia delicta, sine dubio confiscarentur: si verò dictum sit quod etiam propter talia delicta non possint confiscari, non confiscabuntur: quia in rebus & bonis suis potuit constituens vel disponens apponere legem, vel pactum quod voluit, argumento textus in *l. Caius Seius, ff. de manumis.* textus in *l. seruus hac lege, eod. titul.* textus in *l. causam, §. puellam eod. titul.* textus in *l. 1. & per totum. Cod. si mancipium ita fuerit alienatum, vt manumittatur vel contrah.* textus in *l. prima & secunda. Cod. de iure emphyt.* textus in *l. final. Cod. de rebus alien. non alien.* textus in *l. filiusfam. §. diui, cum materia, ff. de legat. 1.* & in expresso ex isto fundamento & ratione istam sententiam & conclusionem tenet Angel. de Petrus in *l. secunda. Cod. de libertis & eorum liber. 2. column.* & vide Molinam idem docentem latissimè in *lib. 4. cap. 11. num. 63. & seqq.* si vero in licentia, facultate, vel in ipsa dispositione non fuit dictum quod possint, vel non possint confiscari propter ista delicta, tunc

videtur quod si possessor commisit aliquod ex prædictis delictis, confiscentur prædicta bona maioratus, vel subiecta restitutioni. Primò, quia talis delinquens efficitur ingratus ipsi regi vel principi, qui sibi concessit prædictam licentiam & facultatem constituendi maioratum, & eo ipso videtur reuocata, & remanent bona libera: vnde merito possunt confiscari, argumento textus in *l. fin. Cod. de reuocando*, textus in *cap. fin. extra de donat.* & vtrouique Doctores textus in *capit. 1. de natura feudi in vsibus feudor.* vbi expressè dicitur quod si Rex vel Princeps concessit alicui nobili, vel magnati feudum, non potest eos prædicto beneficio priuare, nisi ex culpa & ad hoc notat & commendat Bald. & communiter Doctores. Sed in nostro casu commisit grauissimam culpam, ex qua talis licentia & facultas videatur reuocata, & per consequens bona remaneant libera vt possint confiscari. Confirmatur etiam per textum expressum in *cap. 1. §. ænique que fuit prima causa beneficij amittendi, in vsibus feudor.* vbi dicitur, quod si vassallus commisit delictum, per quod dominus principaliter offendatur, tunc feudum ad dominum reuertitur vt habeat suæ iniuriæ vltionem: si verò commisit delictum contra alium, tunc peruenit ad alios successores qui ex forma & constitutione feudi reperiuntur vocati: & ad hoc notat, & commendat ibi Iacob. de Belouif. Bald. & communiter Feudistæ. Secundò pro hac sententia & conclusione facit, quia alias si propter talia delicta bona maioratus vel subiecta restitutioni non possent confiscari, præstaretur possessoribus materia delinquendi: quia propter bona redderentur audaciores & potentiores, ergo licitè de iure etiam in his casibus bona debent confiscari, argumento textus in *lege si vnus, paragrapho, illud cum paragrapho sequenti ff. de pactis*, textus in *lege conuenire, ff. de pactis dotalibus, cum similibus*, quæ autem crimina à maioratu priuent tradit Gregor. in *lege 2. gloss. vltim. titul. 15. part. 2.* Iacobus Septimacensis de *institut. catholicis cap. 9. numero 125. & numero 41.* Tellus Fernandez in *lege 17. Tauri, numero 18.* idem Gregor. in *lege 6. titulo 11. parte sexta verbo, que la pudiesse vender, column. 2. in princip.* vbi latissimè & latius Molin. *lib. 4. de primog. cap. 11. per totum, maximè à n. 25.*

Tertio & principaliter facit quia in tam nefando & grauissimo delicto læsæ maiestatis diuinæ vel humanæ, propter culpam parentum puniuntur filij & nepotes eorum etiam innocentes, quia efficiuntur infames & inhabiles ad officia publica, honores, & dignitates, & efficiuntur inhabiles & incapaces ad succedendum: nedum ipsi delinquenti, verum etiam omnibus alijs consanguineis & collateralibus ex testamento & ab intestato, & similiter priuantur successione extraneorum si ab eis instituantur: textus est in *l. quisquis, §. filij verò. Cod. ad l. Iul. maior.* textus in *Authent. Gazaros. Cod. de hæreticis*, textus in *cap. statutum, de hæred. in 6.* Ex quo infertur, quod licet filius nunquam puniatur pœna æterna propter delictum patris, iuxta illud quod habetur in sacra scriptura, *filius non portabit iniquitatem patris, nec pater iniquitatem filij*: & illud Leuitici, *Anima qua peccauerit ipsa morietur*: tamen filius secundum legem diuinam & humanam bene potest puniri temporaliter in bonis: ita expressè probant prædicta iura: & probat textus in *cap. vergentis in fine, extra, de hæred. ibi, cum in multis casibus etiam secundum diuinum iudicium filij pro parentibus temporaliter puniantur*: imò propter tale delictum læsæ maiestatis humanæ domus habitationis delinquentis demolitur, vt perpetuo non erigatur, in perpetuam memoriam & infamiam eius, ita probat textus in *capit. felicitis, de pœnis*

ponis libro 6. ibi sunt habitationes eius deserte, &c. & idem disponit hodie *lex sexta titul. 27. 2. part.* ergo merito propter ista nefanda & grauissima delicta prædicta bona maioratus & subiecta restitutioni debent confiscari, & successores priuati successione: quia in hoc puniuntur temporaliter propter delictum possessoris. Sed his non obstantibus ego teneo contrariam sententiam & conclusionem, imò quod etiam in istis casibus prædicta bona maioratus vel subiecta restitutioni non possint confiscari, per iura & fundamenta superius adducta, quibus probaui quod ista bona nullo modo possunt confiscari propter delictum, nec distinguunt in genere delicti commissi, & similiter in istis viget & habet locum ratio prohibitionis, & voluntas constituentis & disponentis. Nec obstant fundamenta contraria, quia primò non obstat primum fundamentum, in quo dicebamus quòd talis delinquens efficitur ingratus, ipsi regi vel principi, & merito potest licentia reuocari: quia respondeo quod ista ratio urget in delicto læsæ maiestatis humanæ, non verò in aliis. Item & secundò respondeo, quod procederet quando ipse rex offensus esset qui concessit prædictam licentiam, non verò quando alius. Item tertio respondeo, quod dato quod esset ipsemet rex, posset reuocare prædictam licentiam, & bona confiscare quoad præiudicium solum ipsius delinquentis ingrati, & in eius vita, vt statim dicemus: non verò quoad alios sequentes successores quibus est quæsitum ius ex ipsa constitutione maioratus iuncta licentia & facultate regia. Secundò non obstat secundum fundamentum, in quo dicebamus quòd præstaretur possessoribus materia delinquendi, quia respondeo quod istud procederet quando delictum efficeretur impunitum, respectu pænæ corporalis ipsius delinquentis, vel respectu bonorum eius: sed in nostro casu delictum est impunitum, respectu aliorum bonorum ipsius constituentis & disponentis, & successorum eius.

Tertio non obstat tertium fundamentum, in quo dicebamus quod in his nefandis & grauissimis delictis puniuntur filij & nepotes delinquentium & fiunt inhabiles & incapaces ad succedendum: quia respondeo quod illud procedit in successione legali quæ defertur ex legis dispositione post delictum commissum: qua priuantur successores propter culpam parentum: secus verò in successione & dispositione hominis eis debita & acquisita saltem spe, ex constitutione & dispositione ipsius fundatoris quia illa non debet eis auferri. Vnum tamen est, quod modo loquamur in istis delictis grauissimis, modò in aliis, & possessor maioratus committat delictum per quod bona veniunt confiscanda, possunt etiam confiscari bona maioratus & subiecta restitutioni pro tempore vitæ ipsius possessoris delinquentis, vt fiscus habeat interim commoditatem & fructus prædictorum bonorum, & post mortem eius naturalem bona reuertantur ad eum qui secundum formam & dispositionem maioratus vel vinculi debet succedere: & hoc potest contingere quando possessor delinquens condemnatur in absentia, vel fortè in præsentia & non imponitur pænna mortis, sed mitior, & bonorum confiscatio: & in expresso ita probat text. sing. in *l. Statius Florus. §. Cornelio felici, ff. de iure fisci*, vbi mater rogata erat post mortem hæreditatem restituere filio suo, & interim commisit delictum per quod bona eius veniebant in confiscationem, & dicit textus, quòd similiter confiscabuntur bona subiecta restitutioni, durante vita ipsius matris condemnatæ: & ad illum textum notat & commendat ibi Bartolus, Alberic. & communiter Doctores, text. in *l. cum pater. §. hæreditatem, el. 1. ff. de legatis 2.* vbi si quis est grauatus restituere hæreditatem cum moreretur filiis suis, vel his quibus

voluisset, & per delictum sit deportatus, non amittit ius eligendi ante mortem naturalem, neque antecedit dies fideicommissi, sed interim fiscus habebit bona, commoditatem, & fructus eorum: & ad hoc notat & commendat ibi Bartolus, Alber. Bald. Paul. Imola, & communiter Doctores textus in *lege peto. §. prædium, eodem tit.* vbi habetur quòd si bona hæredis grauati post mortem restituere capiuntur pro aliquo debito, & contra eum sit executio, possunt etiam capi bona subiecta restitutioni durante vita hæredis grauati, & in eis fieri executio: & ad hoc notat & commendat ibi Bartolus Alber. & Doctores antiqui: & reputat singularem Paul. & Ioan. de Imol. text. in *l. ex facto, §. ex facto, in fin. ff. ad Trebell.* ibi maxime cum etiam bona sua quodam modo cum sua causa fisco sint vendicanda: & ad hoc notat & commendat ibi Bart. Alber. Angel. Paul. Ioan. de Imol. & communiter Doctores: textus in *l. cum fisco, ff. ad Syllan. text. in l. Caius Seius, ff. de manumissionib.* & ibi notat Alberic. textus in *l. si postulauerit, §. iubet, ff. de adulter.* vbi habetur quòd fructuario condemnato, confiscatur commoditas vsusfructus: & ibi expressè notat Bartol. & alij Doctor. text. in *l. ex ea parte, §. in insulam, ff. de verb. obligat. text. valdè notabil. & expressus in cap. 1. §. fin. de capitulis.* Corrad. in *Vsibus feud.* vbi habetur quòd si possessor feudi commisit delictum, per quod bona confiscantur, non debet confiscari feudum, sed benè potest confiscari commoditas & perceptio fructuum per tempus vitæ ipsius possessoris delinquentis, & ad hoc notat & commendat ibi Bald. Andr. de Isernia & communiter Feudistæ.

Confirmatur etiam, quia possessor maioratus durante eius vita, benè potest per contractum alienare vel obligare fructus bonorum maioratus, vel subiectorum restitutioni, vt latè & notabiliter supra dictum est, ergo similiter poterit eos per delictum alienare: & in expresso istam sententiam & conclusionem, licet non sic fundatam, tenet Paul. de Cast. in *lege filiusfamilias, §. diui. ff. de legat. 1. tertia columna*, & ibi alij Doctor. præcipuè Ambros. de Opizo. 21. *column. numero 30.* Angel. de Perus. & ibi alij Doctores in *l. Papinianus, §. meminisse, ff. de inoffic. testam. prima columna. in fine.* Specul. in *titul. de feudis, §. quoniam, versicul. 40. queritur, Platea in l. 1. 2. column. in fin. Codice, pænis fiscalibus creditores præferri.* Palatius Ruuius in *sua repetitione, fol. 75. §. 38. 2. colum. n. 4. versic. ex quibus*, & ista opinio debet teneri in iudicando & consulendo, licet contrarium teneat latè Doctor. Segura in *repetitione, l. cohæred. §. cum filia, ff. de vulgar. & pup. fol. 33. 3. column. versicul. 1. conf. motus præcipuè per text. iuncta Glos. singul. in dicta l. cum pater. §. libertis, ff. de legat. 2.* vbi habetur quòd si bona expressè prohibita alienari, de facto alienentur per possessorem, statim veniunt ad sequentem in gradu: ergo eadem ratione & à fortiori veniunt quando alienantur per delictum: sed huic fundamento iam respondi supra: & ante Doctorem de Segura ita tenet Alexand. de Imol. in *consil. 23. 1. vol. consiliorum.* Quod tamen singul. limita & intellige præterquam si per disponentem sit dictum, quòd prædicta bona nullo modo possint alienari, nec per momentum penes alium residere, sed quod facta vel attentata alienatione vel delicto, statim transeant in sequentem successorem: quia tunc bona non transirent in fiscum durante vita condemnati, etiam quoad commoditatem vel perceptionem fructuum, sed statim debent peruenire ad sequentem proximum successorem: & à fortiori quando expressè per disponentem dictum sit quòd prædicta bona non transeant in fiscum, etiam quoad fructus durante vita condemnati, ita probat textus singul. in *l. Imperator. ff. de fideicom. liber.* vbi habetur, quòd

quod si testator legauit alicui certos seruos suos, ea lege & conditione ne alicui alij seruiant, sed continuo sint penes ipsum legatarium, & talis legatarius commisit delictum per quod bona eius debent publicari, non debent publicari praedicti serui etiam durante vita condemnati, sed statim debent manumitti: & ad hoc notat & commendat ibi Bart. & communiter. Doctor. Segura *in dicto loco*, & Alexand. *in dicto consil.* Item adde quod etiam si de iure bona maioratus deberent confiscari per delictum in praedictis casibus grauissimis laesae maiestatis diuinae, vel humanae, vel contra naturam, tamen illud deberet intelligi proprie in bonis maioratus vinculis cum principis licentia & facultate: non vero ex hominis dispositione, & legis permissione, vt in melioratione tertij & quinti quae secundum formam & dispositionem *harum legum Tauri* potest fieri, vel in bonis eorum qui propter delictum librorum, ea relinquunt vel donant extraneis quia hoc casu videntur cessare iura & fundamenta superius adducta. Ex quo videtur inferendum, quod si forte fiat maioratus cum principis licentia & facultate, tam de bonis tertij quam de aliis, & in facultate dictum sit quod praedicta bona perdantur illa tria delicta grauissima, vt aliquando solet dici & poni in facultate regia, bene confiscabuntur alia bona in dictis casibus, sed non tertium bonorum, in quo *per has l. Tauri* potuit patet constituens maioratum disponere, & simpliciter & indistincte prohibere alienationem, & istam opinionem vidi teneri ab aliquibus peritissimis viris in isto regno, sed ego teneo contrarium, imo quod indistincte omnia bona perdantur & confiscentur, tam ea quae respiciunt tertium bonorum quam alia: quia disponens non est vltus facultate communi *legum Tauri*, sed facultate particulari regia cum eius qualitatibus: vnde omnia bona fuerunt vnica & receperunt illam nouam qualitatem, vt censeatur bona maioratus, & per consequens recipiant naturam, qualitatem, & effectum eius: quia qualitas vel accidens superueniens in re vel aliquo ente, constituit rem diuersam, & facit eam alterius speciei, & amplius non consideratur de per se, aded quod talis qualitas vel solennitas quae requiritur ad perfectionem actus, efficitur eiusdem naturae cum ipsa re: & consummato iam effectu, licet illa qualitas cesset, non definit res vel actus habere naturam sibi informatam ratione qualitatis adiunctae: ita probat textus *in l. Iulianus, §. si quis rem, ff. ad exhibendum.* textus, *in l. Labeo, ff. de verbor. significationib.* text. *in l. penultima, §. final. ff. de verbor. obligationibus* textus, *in l. si vnus, ff. de seruit. rustic. praed.* textus *in leg. haeredes, §. an ead. ff. de famil. heriscund.* textus, iuncta sententia Bartoli, & communi *in l. final. versiculo penultim. Codice ad Tertullian.* textus, *in l. final. Codice commun. de success.* textus *in l. fin. §. filiis autem Codice de bonis qua lib.* textus, *in l. item illa. §. 1. ff. de constit. pecc.* tenet etiam & declarat optimè Bal. & communiter Doctores, *in l. 3. Codice de usufructuar.* Vnum tamen est, quod si constituens maioratum expressè dixit, quod tertium bonorum non perdatur vel confiscetur etiam propter illa tria delicta, non confiscabuntur, etiam si in facultate regia dictum sit, quod bona maioratus confiscentur propter illa delicta: quia ipse disponens potuit vti facultate harum legum, si ita expressè cauit & protestatus est: quae omnia nota, quia sunt singularia quotidiana, & vtilia.

TEXTVS XLI.

MAndamos que en el mayorazgo se pueda probarla escriptura de la institucion del con la escriptura de la licentia del Rey que la dio, seyendo tales las dichas escripturas que hagan fe: o por testigos que depongan en la forma que el derecho quiere del tenor de las dichas escripturas: y assi mismo por costumbre immemorial prouada con las qualidades que concluyan los passados auer tenido y possydo aquellos bienes por mayorazgo: es a saber que los hijos mayores legitimos y sus descendientes succedian en los dichos bienes por via de mayorazgo caso que el tenedor del dexasse otro hijo, o hijos legitimos sin darles los que succedian en el dicho mayorazgo alguna cosa, o equivalencia por succeder en el: y que los testigos sean de buena fama: y digan que assi lo vieron ellos passar por tiempo de quaranta años: y assi lo oyeron dezir a sus mayores, y ancianos que ellos siempre assi lo vieran y oyeran: y que nunca vieron ni oyeron dezir lo contrario: y que dello es publica voz y fama, y comun opinion entre los vezinos y moradores de la tierra. Id est:

Precipimus erga maioratum, vt eius institutionis scriptura probari possit per scripturam licentiae Regiae qui illam dedit, modo praedicta scriptura sint tales, vt fidem faciant: aut per testes qui in ea forma deponant, de tenore ipsarum scripturarum, quam ius requirit: Item per morem immemorabilem comprobatum eis qualitatibus quae concludant veteres habuisse & possedisse ea bona pro maioratu videlicet, quod filij legitimi maiores natu & eorum descendentes succedebant in praedictis bonis ratione maioratus, casu quo illius possessor reliquerit alium filium aut filios legitimos, quibus succedentes in maioratu nihil dabant in compensationem pro sua in ea successione. Et vt testes sint bona fama, & dicant, se ita vidisse fieri per tempus quadraginta annorum: & sic audiuerant dici a suis maioribus & senioribus qui illud semper sic viderint & audierint. Et quod viderint nec audiuerint contrarium; cuius etiam sit publica vox & fama, & communis opinio inter vicinos, & incolas terre.*

* Sic H. id est, antiquissimum, cuius initij, vix extet vltra memoria.

S V M M A R I V M.

- 1 Quomodo probetur maioratus?
- 2 In constitutione maioratus, an requiratur scriptura pro forma?
- 3 Quando scriptura perdita est, licet pro forma requiratur, an probetur per testes.
- 4 Consuetudo praescribitur per decem annos.

L E X. X L I.

NOta dispositionem huius textus qualiter probetur maioratus: ex qua notant sequentes conclus. Prima conclus. quod maioratus probatur per ipsam originalem scripturam institutionis maioratus cum licentia regia ad constitutionem eius. Idem tenet Martencus *in l. 1. tit. 7. libr. recop gloss. 3. in princ.* Azeued. *ibidem num. 1.* & omnes scribentes hic. Secunda conclus. quod non extantibus praedictis scripturis, probatur per testes qui deponant de earum tenore. Tertia conclusio, quod his deficientibus & nulla interueniente scriptura nec probatione earum probatur maioratus per testes qui deponant de consuetudine immemoriali quod antecessores habuerunt & possederunt illa bona per viam maioratus, & semper maior praefere

præferatur alijs. Idem tenet Velazquez. *hic Gloss. 4. num. 1. Matien. in dict. l. 1. Gloss. 5. per totam.* Quarta conclusio, quod hoc casu testes necessariò & pro forma debent esse bonæ opinionis & sanæ. Quinta conclusio, quod prædicti testes debent deponere ad minus se ita vidisse per tempus 40. annorum. Sexta conclusio, quod vltra prædicta, testes etiam dicant & deponant se ita audiuisse à suis maioribus & ancianis, & quod ita se habet, publica vox y fama, nunquam viderunt nec audierunt contrariam.

2 Ex quibus infertur, quod sicut regulariter in alijs actibus non requiritur scriptura pro forma & solemnitate eorum, ad faciliorem probationem, ita eodem modo in constitutione maioratus: & probat text. in l. in exercendis, & per totum. Codic. de fide instrum. text. in l. prima & per totum ff. eod. tit. text. in cap. primo, & per totum. extra eod. tit. Hac de re vide latè Afflictis *decisione 398. per totum. Dominicum in capite duobus, numero 3. de rescriptis in 6. Decium Beroium in rub. de constit. Alexand. consil. 107. volum. 7. per totum, & latius examinat Selua de Benefic. 3. part. quest. 22. per tot. Palacios Rub. hic num. 3. & Castellum verbo, de la licentia, Molinam lib. 2. de Hispanorum primogeniis cap. 8. num. 7. & 8. Burgoz de Paz, Iunior in quest. 4. num. 5. Matiençum in l. 1. titul. 7. lib. 5. gloss. 2. n. 1. & gloss. 3. per totam. Azevedum in dict. l. 1. num. 7. Velazquez de Auendaño, hic gloss. 2. num. 3. & 4. Confirmatur etiam, quia pro essentia & validitate legis non requiritur scriptura, sed tantum ad faciliorem probationem, & posset probari per testes argumento text. in cap. consuetudo. prima distinct. text. in §. pro non scripto. Institut. de iure natur. gen. & civil. textus in capit. primo de iure iur. libro sexto. text. in capit. 1. de renun. eodem libro, & tenet Ioann. Andr. in regula, nemo potest de regul. iur. in sexto. Anton. Abb. Imol. Felin. & moderni in rubrica de constitut. Item etiam confirmatur, quia gratia, priuilegium vel licentia regis, principis, vel summi pontificis, non requirit scripturam pro forma & substantia eius, sed tantum pro faciliore probatione, argumento prædictorum iurium: ex quo infertur quod si Rex, Princeps, vel summus Pontifex concessit alicui gratiam vel priuilegium, & antequam sit de ea facta scriptura decedat & moriatur, non expirat nec finitur si per testes vel alio modo possit probari, & debet denominari ab illo prædecessore & non à successore: ita singul. Bald. in leg. humanum, Codic. de legibus fin. columna & questione, qui reputat notandum & mente tenendum: & sequuntur ibi commun. Doctor. & latè Felinus quem vide in rubrica. de constitut. tertia eolum. num. 5. Item confirmatur, quia quando aliquis actus ponitur in scriptura, modò requiratur pro forma, modò non, si illa perdat vel non inueniatur, benè potest eius tenor probari per testes: ita probat text. in cap. Albericus, de testibus, & ibi commun. opinio. text. in cap. sicut de re iudic. textus in cap. cum olim. de priuileg. vbi expressè disponitur quod priuilegium deperditum probatur per testes: & ibi commun. opin. tenet etiam Bartol. in l. 1. ff. si cert. petat. num. 26. & ibi communiter moderni.*

3 Et adde quod regulariter de iure communi perdata scriptura modò esset requisita pro forma, modò non, ita demum probatur per testes, quando concurrunt sequentia, scilicet, vt probetur casus amissionis. Idem tenet Matiençus & Azevedus vbi supra Castillus hic, verbo, del tenor. Velazquez de Auendaño, hic, in princip. Molina lib. secon-
Ant. Gomez ad Leg. Tauri.

do, cap. octauo, numero septimo, & lege omnino Velascum in 1. part. de iure emphyteutico. quest. 7. num. 38. Item quod testes probent de tenore eius. Item quod probentur substantialia ibi esse contenta, scilicet, locus, dies, signum tabellionis vel notarij: & quod apparebat sine aliquo vitio falsitatis. Item quod testes super hoc deponentes sint periti literarum, vt Doctores, aduocati, tabelliones vel notarij: quia si essent alij, tantum probarent femiplenè: Hoc idem tenet Matiençus in l. 1. titul. 7. lib. 5. recop. gloss. 5. ad fin. ita probat text. notab. in materia, in cap. cum olim. de priuileg. & ibi Gloss. ordin. Abb. & communiter Doctor. text. in Authen. si quis, in aliquo documento. Cod. de edendo. & ibi commun. Doctor. text. in l. final. Codic. de fide instrument. tenet Paul. & Doctor. in l. sicut iniquum. Codic. de fide instrument. & in alijs locis ibi allegatis per eos, necessariò debet intelligi & suppleri ista nostra lex, inquantum dicit, O per testigos que depongan en la forma quel derecho quiere del tenor de las dichas escripturas. Circa autem hæc testium requisita videndus est Azevedus in dicta l. 1. titul. 7. lib. 5. num. 8. Matiençus ibid. gloss. 5. per totam. Pelaez de Mierez quest. 10. num. 27. & alia requisita scribit Burgoz de Paz Iunior quest. 4. num. 26. Azevedus vbi supra num. 8.

Item adde ad legem nostram, quod licet regulariter omnis consuetudo inducatur & præscribatur per decem annos, sine distinctione aliqua quod sit inducta in præsentia, vel absentia, quia ciuitas vel populus semper est præsens, vt in l. de quibus, ff. de legib. & ibi Bart. in repetitor. 3. quest. princip. num. 14. Alber. Bal. Paulus & communiter Doctores & in l. 1. per tot. Codic. sit longa consuet. pro cuius probatione testes debent deponere de actibus illo medio tempore gestis, ex quibus resultet consuetudo: & idem tenet Auendaño in dictionario, verbo, costumbre. 4. conclus. ver. item aliud. Azevedus in dict. l. 1. tit. 7. lib. 5. num. 24. De istius consuetudinis probatione vide Velazquez hic gloss. 6. num. 1. Azevedum in dicta l. 1. titul. 7. libro 5. num. 24. & non sufficit dicere hanc esse consuetudinem in tali casu, nisi testis sit literatus vel aduocatus vel procurator expertus: quia peritis est credendum in arte sua argument. text. in l. 1. ff. de ventr. inspic. & in l. semel. Cod. de re mil. libro 12. tamen in nostra lege & materia eius, quando non reperitur scriptura maioratus, consuetudo eius debet probari per formam & modum, de quibus hic.

TEXTVS XLII.

Ordenamos y mandamos que la licentia del Rey para hazer mayorazgo, proceda al hazer del mayorazgo, de manera, que aunque el Rey de licentia para hazer mayorazgo por virtud de tal licentia, no se confirme el mayorazgo que de antes estuuiere fecho, salvo si en la tal licentia expressamente se dixiesse que aprouaua el mayorazgo que estaua fecho. Id est:

Ordinamus & precipimus ut in Regia licentia ad institutionem maioratus ita procedat in illius institutione, vt quamvis Rex eam dederit virtute eius licentia, maioratus qui antea erat institutus, non confirmetur, nisi in ea licentia expressè dicatur, approbari maioratum iam institutum.